

ЦАРСКИЯТЪ ПЪТЪ НА ДУШАТА

БЕСЕДИ ОТЪ УЧИТЕЛЯ

ДЪРЖАНИ ПРИ 7-ТЪ РИДСКИ ЕЗЕРА
ПРЕЗЪ ЛЪТОТО НА 1935 Г.

СОФИЯ
1935

Радвайте се!

Радвайте се на това, което става!

Не скърбете за това, което не става!

Всѣко нѣщо, което става, е отъ Бога.
Всѣко нѣщо, което не става, е отъ хората.
Щомъ нѣщо не става, не скърбете; щомъ нѣщо става, радвайте се.

Радвайте се на едната глава, която имате; не скърбете, че нѣмате две глави, т. е. не скърбете за дветѣ глави, които нѣмате.

На високо мѣсто съ голѣма раница не се качвайте! Който се качва на високо мѣсто съ голѣма раница, далечъ не може да отиде.

Засега това е достатъчно. Ако ви се даде повече, ще се натоварите много и нѣма да можете да се качвате нагоре.

Да слѣземъ сега долу, да се радваме на онова, което става и да не скърбимъ за онова, което не става.

*

6 августъ, 5 ч. с.

Царскиятъ пжтъ на душата.

Съблюдавайте следнитѣ четири нѣща въ живота си:

Пази свободата на душата си, силата на духа си, свѣтлитѣ мисли на ума си и добритѣ чувства на сърдцето си!

Гледай на добритѣ си постѣпки като на скъпоценни камъни, които си придобилъ въ живота си! Тѣ сж награда на твоя животъ.

Радвай се повече на пжтя на свѣтлината, въ който ходишъ, отколкото на изгубения пжтъ на тъмнината, който си напусналъ!

Помнете: Царскиятъ пжтъ на душата е добрата мисълъ на духа.

Радвай се повече на малкото, което расте и се увеличава, отколкото на голѣмото, което се смаява и изхабява.

Когато слънцето изгрѣва, свѣтлината се възцарява.

Когато слънцето залѣзва, тъмнината се въдворява.

Съблюдавай разумния порядъкъ на Божествената Душа, въ който силата предшества свободата; свободата предшества свѣтлата мисълъ; свѣтлата мисълъ предшества добритѣ чувства; добритѣ чувства

предшествуватъ добритѣ постѣпки. По този пѣтъ се постига щастieto, което търсишъ.

Помни и не забравяй:

Ти не си пратенъ на земята да глождишъ изоставенитѣ кости на твоитѣ предци.

Всѣка разумна душа има свое опредѣлено мѣсто въ свѣта.

Бжди благодаренъ на това, което ти е дадено!

Изплитай своето благоденствие тъй, както паякътъ изплита своята мрежа.

*

7 августъ, 5 ч. с.

Младъ, възрастенъ и старъ.

Ще прочета 15. глава отъ Евангелието на Иоана. Тази глава нѣма прѣко отношение къмъ васъ. Въ нея Христосъ изяснява на ученицитѣ си причинага на голѣмитѣ противоречия, на които тѣ се натъкнали. Ученицитѣ на Христа очаквали да бждатъ приети отъ свѣта съ вѣнци, както мнозина сж приемали, но не излѣзло така. Затова Христосъ казва: „Ако свѣтътъ ви ненавижда, знайте, че преди васъ мене е възненавидѣлъ“. На какво основание свѣтътъ ненавижда ученицитѣ Христови? Христосъ продължава по-нататъкъ: „Ако бѣхте отъ свѣта, свѣтътъ би любилъ своето; понеже не сте отъ свѣта, но азъ ви избрахъ отъ свѣта, затова той ви ненавижда“.

Помнете: Слугата не може да седи повисоко отъ господаря си. „Ако мене изгониха, и васъ ще изгонятъ; ако пазятъ Словото ми, и вашето ще пазятъ. Онѣзи, които ме ненавиждатъ, ненавиждатъ и моя Отецъ“. Значи, свѣтътъ не е позналъ Христа, не е позналъ и Бога.

Мнозина се запитватъ, защо не могатъ да обичатъ. Тѣ не могатъ да обичатъ, защото не познаватъ любовта. Следователно, който не обича, той е отъ онѣзи, които гонятъ Христа. Каквото Богъ изпраща до него, той все го гони. Той е отъ свѣта. Щомъ мразишъ, щомъ

ненавиждашъ, ти си отъ свѣта. Щомъ обичашъ, ти не си отъ свѣта. Човѣкъ се движи между две състояния, между два момента: ту обича, ту мрази. Това всѣки е изпиталъ и се чуди, защо е така. Христосъ е обяснилъ причината на тѣзи противоречия въ човѣшкия животъ.

Както виждате, за всѣки даденъ случай, всѣко нѣщо въ живота може да се прояви по единъ, или по другъ начинъ. Виждате едно цвѣте, което току-що е цвѣнало. Приближавате се до него и усѣщате неговия ароматъ, неговото благоухание. Вие го помирисвате и се радвате на неговата миризма. Вашата радостъ е радостъта на самото цвѣте. Следъ нѣколко деня отивате пакъ при цвѣтетото и усѣщате, че то мирише лошо. Защо? — Защото е започнало вече да гние, да се разлага, да изсѣхва. Вие скърбите, защото самото цвѣте скърби. Ако не бѣхте отишли при цвѣтетото, нѣмаше да изпитате неговата скръбъ, но същевременно нѣмаше да изпитате и радостъта му. На другата година, когато цвѣтетото отново оживѣе и цвѣне, вие пакъ го посещавате, пакъ изпитвате радостъта му. Щомъ се отдалечите отъ него, то започва да гние, да сѣхне, да скърби. Значи, когато посещавате цвѣтята, тѣ оживяватъ, цвѣтятъ и се радватъ; щомъ ги напущате, щомъ се отдалечавате отъ тѣхъ, тѣ започватъ да гниятъ, да сѣхнатъ и да скърбятъ.

Преведете тази мисъл и вижте, какво приложение може да има въ живота. Вие се стремите къмъ хубавото, което Богъ е създалъ, както къмъ цвѣтята. Отивате при него, радвате се, благодарите за неговото благоухание. Щомъ поседите известно време при великото, красивото, вие веднага търсите друго нѣщо, искате да промѣните състоянието си и напущате хубавото, красивото. Като усѣти това, красивото започва да губи своето благоухание, вследствие на което се явява скръбъта, страданието въ живота.

За кого посаждатъ житото въ земята? За кого житото претърпява страдания? За кого става нужда да го мелятъ на воденицата? За кого мѣсятъ брашното? За кого пекатъ хлѣба на фурната? Ще кажете, че житното зърно минава презъ страдания заради себе си. — Не, житното зърно е страдало въ земята, на хромеля, въ нощвитѣ, въ огъня все за другитѣ, да взематъ отъ него всичко полезно, каквото съдържа, докато го поставятъ въ затворъ. Яденето е затворъ за житото. Като вземете всичко, каквото житото съдържа, най-после го изхвърляте навънъ като непотрѣбно. Докато е затворено у васъ, житото плаче, скърби, а вие се радвате, скачате и пѣте, защото използвате всичко, каквото съдържа то. Щомъ го оберете, както трѣбва, и го изхвърлите навънъ, вие започвате да плачете и да тжжите.

Следователно, знайте, че когато се радвате и скърбите, не сте вие, които се радвате и скърбите; житото, което сте приели въ себе си, се радва и скърби. Въ този смисъл, вашата скръбъ ще бжде истинска само тогава, когато се поставите на мѣстото на житото. Докато не сте на неговото мѣсто, вие сте актьори, които играятъ чужди роли: излизате на сцената и представяте предъ публиката страданието на житото. Обаче, да представяте чуждитѣ страдания е едно нѣщо, а сами да страдате, е друго нѣщо. Да представяте страданията на другитѣ хора, въ това нѣма нищо реално. Реално е само онова, което въ момента става. Следователно, когато дойдете на мѣстото на житото и започнатъ да ви мелятъ, да ви мѣсятъ, да ви пекатъ, да ви ядатъ, тогава само ще разберете, какво нѣщо е страданието. Тогава вие ще плачете и скърбите, а другитѣ ще се радватъ. Скърбециятъ е житото, което се пече въ пещъта; който се радва, той пкъъ яде опеченото въ пещъта.

Защо скърби житото? — Защото го пекатъ, защото го турятъ въ затворъ. — Кога хората се радватъ? — Когато ядатъ отъ житото, което е минало презъ редъ изпитания и страдания. Обаче, радостъта на хората още не е Божествена. Какво нѣщо е Божествена радостъ? Когато създалъ свѣта, Богъ го украсилъ съ безброй звезди, слънца и планети. Тогава слънцето запитало Господа: Каква ще бжде моята работа? Господъ му ка-

залъ: Твоята работа ще се заключава въ това, когато сутринъ изгрѣвашъ, на хората работа да занасяшъ. — Ами като залѣза, какво ще правятъ хората? — Тогава почивка ще имъ оставяшъ. Оттукъ ще извадите следното заключение: Човѣкъ не може да работи, преди слънцето да е изгрѣло; и не може да почива, преди слънцето да е залѣзло. Всѣко ново начало, всѣко ново положение е работа, въ която човѣкъ влиза. Всѣки край, всѣко завършено положение носи почивка. Когато завърши добре работата си, човѣкъ може да почива.

Често се говори за млади, за възрастни и за стари хора. Съ нѣколко думи ще представя, какво нѣщо е младиятъ, какво — възрастниятъ и какво — стариятъ.

Младиятъ извира, възрастниятъ тече, стариятъ се влива.

Младиятъ се ражда, възрастниятъ расте, стариятъ умира.

Младиятъ пѣе, възрастниятъ работи, стариятъ пари събира.

Младиятъ цапа, възрастниятъ чисти, стариятъ уроци дава.

Младиятъ цвѣти и връзва, възрастниятъ зрѣе, стариятъ плодове продава.

Младиятъ на майка си пѣе, възрастниятъ я утешава, стариятъ надписи ѝ закачва и знаменита я прави.

Това сж мисли, които изразяватъ сегашното положение на хората. Тѣзи мисли сж подобни на законитѣ, съ които си служатъ

въ сждопроизводството. Когато нѣкой човѣкъ направи погрѣшка или престѣпление, законътъ веднага го хваща. И тогава, споредъ еди-кой си членъ отъ закона, този човѣкъ се наказва, или оправдава.

Ще дамъ още едно опредѣление за младия, за възрастния и за стария. Младиятъ е любовта, възрастниятъ — истината, стариятъ — мъдростта. Бъди като тѣхъ!

Любовта дава, истината разпредѣля, мъдростта огражда.

Като не разбиратъ тия положения, съвременнитѣ хора се натъкватъ на редъ противоречия въ живота си и се оплакватъ, че работитѣ имъ не вървятъ гладко. На много хора работитѣ не вървятъ гладко, но и речта имъ не върви правилно. Защо? — Защото мѣстността, по която се движатъ, е планинска. Когато се изкачва по нѣкоя планина, човѣкъ обикаля оттукъ—оттамъ, търси гладкъ, равенъ пѣтъ. Той среща на пѣтя си различни препятствия, които му прѣчатъ да върви напредъ. Следователно, когато речта на човѣка не върви гладко, това показва, че въ ума му едновременно изпъкватъ много мисли, които се сблъскватъ помежду си. Всѣка мисль иска да излѣзе напредъ, вследствие на което човѣкъ се спъва, и речта му не излиза гладко. Отъ всички мисли, които се сблъскватъ въ ума на човѣка, той трѣбва да приеме само една, най-сжществената и важна, и на нея само да даде ходъ. Отъ много мисли, отъ мно-

го идеи, човѣкъ трѣбва да приеме само една. Колкото по-малко идеи има човѣкъ, толкова по-гладко говори. Колкото по-много идеи има, толкова речта му е по-спъната, по-неравна. Всѣка мисль, всѣка идея има тегло, което се отразява върху човѣшкия мозъкъ. Колкото по-голѣмо е това тегло, толкова повече ще измъчи човѣка. Не е лесно да носи човѣкъ голѣмъ товаръ. Обаче, не мислете, че всѣки, който не може да говори, той има много идеи, много мисли. Често човѣкъ не може да говори добре и когато има малко мисли въ ума си.

Всѣка мисль трѣбва да бжде поетична, музикална, т. е. да съдържа въ себе си музика и поезия. За тази цель три фактора трѣбва да се хармонизиратъ въ нея: любовта да е млада, истината да е възрастна и мъдростта да е стара. Ако тѣзи три фактора не сж въ хармония помежду си, мисълта не може да върви гладко; тя е лишена и отъ музика, и отъ поезия. Когато мисълта на човѣка не върви гладко, и животътъ му не върви добре. Значи, между мисълта и живота на човѣка има тѣсна връзка. Когато любовта, мъдростта и истината не присъствуватъ въ човѣка, мисълта му не върви право. Любовта е вѣчно млада, тя никога не остарява; истината е всѣкога възрастна, тя никога не се измѣня; мъдростта е всѣкога стара. Понятията на съвременнитѣ хора за младъ, за възрастенъ и за старъ коренно се различаватъ отъ нашитѣ.

Споредъ насъ, старъ е онзи, отъ когото младиятъ излиза. Възрастенъ пъкъ е онзи, който излиза отъ стария. Понеже мъдростъта е стара, отъ нея излизатъ и любовта, и истината.

Ето защо, подъ мъдростъ разбираме проявитѣ на любовта и на истината. Въ този смисълъ мъдростъта е всѣкога стара, безъ да се измѣня. Обаче, вие не можете да повтаряте, да изговаряте една дума нѣколко пѣти по единъ и сѣщъ начинъ. Запримѣръ, можете ли да изговорите думата „любовъ“ сто пѣти наредъ съ една и сѣща интонация, съ едно и сѣщо вдѣхновение? Не можете. Ако на сто души трѣбва да кажете, че ги обичате, кѣто дойдете до последнитѣ, вие ще бждете вкиснати, недоволни отъ повторението на тази дума. На първия отъ тѣхъ ще кажете съ най-голѣмо разположение, че го обичате, а на последния ще кажете сѣщото съ най-голѣмо неразположение и досада. Когато хората се вкисватъ въ любовта, това показва, че тѣ сж дошли до крайния предѣлъ на своята любовъ, до последния човѣкъ, на когото трѣбва да кажатъ, че го обичатъ. Когато хората говорятъ сладко въ любовта, това показва, че тѣ се намиратъ предъ първия човѣкъ, на когото трѣбва да кажатъ, че го обичатъ. Първата дума, първата хапка е най-сладка.

И тѣй, за да мисли право, човѣкъ трѣбва да има свѣтлина. Когато слънцето изгрѣва, той вижда ясно цѣлата мѣстность около себе си и може вече да говори за нея, може и да

я рисува. Докато слънцето не е изгрѣло, и ученъ да си, нищо не виждашъ, нищо не можешъ да говоришъ за нѣщата. Каквото е слънцето за физическия свѣтъ, такова нѣщо представя Божествената свѣтлина за съзнанието на човѣка. Щомъ тази свѣтлина проникне въ човѣшкото съзнание, нѣщата ставатъ ясни за него, и той вижда всичко. Нѣма ли тази свѣтлина въ съзнанието си, човѣкъ е въ пълненъ мракъ. Той казва: Не виждамъ, не разбирамъ нѣщата. — Какъ да не виждашъ? Какъ да не разбирашъ? — Ако си на моето мѣсто, и ти нѣма да виждашъ и да разбирашъ. Ако съмъ на твоето мѣсто, и азъ ще виждамъ и разбирамъ като тебе. Който има Божествената свѣтлина въ съзнанието си, той самъ за себе си свѣти. Който нѣма тази свѣтлина, той носи малка свѣщица отвѣнъ, която ту запалва, ту изгасва, и по този начинъ освѣтява своя пътъ. Тази свѣтлина изгасва и отново се запалва, вследствие на което човѣкъ се натѣква на редъ противоречия въ живота си. Докато има противоречия, той всѣкога ще прави криви заключения за нѣщата. При такива разбирания животътъ не може да се обясни, нито може да се измѣни. Хората се нуждаятъ отъ нови разбирания, които да внесатъ радостъ и веселие въ тѣхния животъ. Иначе, животътъ ще остане за тѣхъ винаги неразбранъ, лишенъ отъ свѣтлина, отъ радостъ и веселие. Такъвъ е животътъ на болния, на умрѣлия, на фалиралия търговецъ. Болниятъ на хоро не ходи.

Умръдяиятъ съ никого не говори. Фалиралиятъ търговецъ никому милостиня не прави.

Какво представя тогава животътъ на съвременнитѣ хора? Животътъ на съвременнитѣ хора е красиво занимание за напредналитѣ сжщества. Това, което за хората представя неразбория, за напредналитѣ сжщества е предметно учение. Тѣ оформяватъ неразбраното и после го предаватъ на хората въ стройна, красива система. Ако напредналитѣ, разумнитѣ сжщества не го разбератъ, хората по никой начинъ не могатъ да го разбератъ. Въ това отношение човѣкъ представя жива, написана книга, отъ която всѣки може да чете. Само той не може да чете отъ своята собствена книга. Защо не може да четете отъ вашата книга? — Защото написаното е на гърба ви. Кой какъ мине покрай васъ, дойде задъ гърба ви и започва да чете, да се чуди, кой е написалъ тия ценни работи. Гърбътъ на човѣка представя дрехата на неговото минало. Вие можете да прочетете написаното на тази дреха, само когато я съблѣчете. Това може да стане при условие, когато нѣкой мждрецъ пожелае да купи тази дреха. Тогава мждрецътъ ще разкопчее дрехата и ще я съблѣче отъ гърба ви. Обаче, мждрецътъ предварително ще се уговори за цената на вашата дреха. Скъпо струва дрехата на вашето минало! Щомъ я продадете, ще облѣчете нова, чиста дреха. Като не знае, какви ценни нѣща съдържа старата дреха, човѣкъ се е счи-

талъ нещастенъ, недоволенъ, сърдилъ се е на този, на онзи. На кого може да се сърди човѣкъ? Човѣкъ може да се сърди само на онзи, който го обича. Той не може да се сърди на онзи, който не го обича. Следователно, човѣкъ може да обича само онзи, на когото се е сърдилъ. По никой начинъ той не може да обича човѣкъ, на когото не се е сърдилъ.

9 августъ, 5 ч. с.

Две естества.

Въ прочетената глава отъ пророкъ Иеремия нѣщата се описватъ споредъ неговото вътрешно схващане. Пророкътъ предава нѣщата, както ги вижда, и то отъ такова разстояние, отъ което най-добре ги схваща. Той вижда, какво правятъ хората, но не намира изходенъ нѣтъ отъ положението, въ което се намиратъ. По отношение на хората, пророкътъ се намира въ положение на кредиторъ, който има да взима. Той знае само, че трѣбва да му се плати, но какъ ще му се плати, не се интересува. Докато длъжникътъ не плати дълга си, между кредитора и него не могатъ да се възстановятъ правилни отношения. Докато длъжникътъ не плати дълга си, кредиторътъ не може нищо да му проповѣдва. Каквото да му проповѣдва, длъжникътъ не иска да слуша.

Разбойници хванали единъ американски мисионеръ, който започналъ да имъ проповѣдва. Той искалъ да ги запознае съ Евангелието. Следъ като слушали известно време тия проповѣди, главатарътъ на разбойниците казалъ: Много хубаво говоришь, но пари ни трѣбватъ. Само съ красиви думи тази работа не става. Пари ни трѣбватъ!

Сега и вие не трѣбва да живѣете съ илюзии, като този американски мисионеръ, че хората, между които живѣете, лесно ще се споразумѣятъ, лесно ще заживѣятъ братски. Лесно е да се каже, че работитѣ ще се оправятъ, че Царството Божие ще дойде на земята, че хората ще станатъ братя помежду си, но мъчно се постига това. Днесъ, докато сте на земята още, това е непостижимо. Това не стана въ времето на Христа, нѣма да стане и въ ваше време. Вие искате да постигнете тѣя нѣща още днесъ. Нито въ сегашния животъ, нито въ бѣдещия може да се говори за идване на Царството Божие на земята. Защо? — Защото не сте готови още за новия животъ — за живота на безсмъртието. Докато живѣе само въ плътта си, човѣкъ никога не може да придобие безсмъртие.

Богъ създаде човѣка и го направи отъ две вещества: отъ материя, т. е. отъ плътъ и отъ духъ. Казано е въ Писанието: „И направи Богъ човѣка отъ прѣстъ; и вдѣхна въ ноздритѣ му дихание, и той стана жива душа“. Прѣстътъ всѣкога ще си остане прѣстъ. Тя не може да наследи Царството Божие. Това, което е отъ земя, на земята ще си остане, нѣма да влѣзе въ Царството Божие. „Плътъ и кръвъ нѣма да наследятъ Царството Божие“. Като не знаете това, вие се стремите къмъ земята, работите само за вашето физическо тѣло. Като поотслабнете малко, като видите, че лицето ви е пожълтѣло, очитѣ ви хлѣтнази,

сърдцето ви отслабнало, вие веднага се уплашите. Нѣма защо да се плашите, това сж все материални работи. Трѣбва ли да се плашите, че единъ отъ прозорцитѣ ви е счупенъ? Трѣбва ли да се смущавате, че нѣкой ви казалъ една обидна дума? Това сж материални работи, предъ които човѣкъ не трѣбва за дълго да се спира. Какво представятъ съвременнитѣ хора? Отъ сутринъ до вечеръ се разправятъ изключително съ материални работи: кой билъ по-добре облѣченъ и нахраненъ, кой ималъ по-хубава кжща, кой заемалъ по-високо обществено положение и т. н. Като погледнете човѣка, отвънъ изглежда благочестивъ, смиренъ, а отвътре се бушува, смущава се духътъ му, вследствие на което вътрешно той се раздвоява. Обикновено човѣкъ се стреми да се покаже такъвъ, какъвто не е въ действителностъ. Каквото да прави, обаче, докато дава предимство на плътта, на животното въ себе си, той все животно ще си остане. То мисли единствено да задоволи своитѣ нужди, а за Царството Божие ни най-малко не се приготвя. Животното иска хлѣбъ да задоволи нуждитѣ си. Щомъ задоволи глада си, за нищо друго не мисли.

Второто естество на човѣка е неговото духовно, т. е. Божествено начало. Божественото въ човѣка има стремежъ къмъ великото, къмъ възвишеното въ свѣта. Когато се казва, че духътъ не отпада, разбираме Божественото, духовното начало въ човѣка. Само то не от-

пада. Всички потици, всички стремежи въ човѣка се дължатъ на Божественото въ него.

Всички хора се намиратъ предъ една задача — да се справятъ съ материалната каша на своя животъ. Тѣ не сж пратени на земята да живѣятъ въ тази каша, но да я използватъ за създаване на по-добри условия въ живота си. Съ тази каша тѣ могатъ да измажатъ кжщитѣ си, да ги изчистятъ, да ги направятъ удобни за живѣене. Не е въпросъ човѣкъ да се мѣси въ тази каша, но трѣбва да я тури на работа. Това ще бжде опитъ, чрезъ който ще познаете, каква е вашата вѣра, колко сте търпеливи. Вѣрата на нѣкои хора е като тази на заека. Заекътъ не може да разчита на своята вѣра, нито на своята сила. Единственото нѣщо, на което заекътъ може да разчита, това сж неговитѣ дълги крака. Щомъ види опасностъ, той трѣбва да бѣга — нищо повече. За заека бѣгането е свързано съ мисълта. Щомъ бѣга, той може и да мисли.

Човѣкъ трѣбва да мисли право. Правото мислене подразбира съпоставяне, последователностъ между фактитѣ. Дошълъ единъ човѣкъ на планината и, отъ голѣма ревностъ, единъ отъ братята му забранилъ да пуши тютюнъ. Той се оплаква, че му забранили да пуши. Казвамъ: Този, който ти е забранилъ да пушишъ, самъ не е разбиралъ, какво трѣбва да прави. Ето, вижъ, тукъ, на десетина мѣста сж наклали малки огньове, запушили

сж цѣлата мѣстность, а на тебе казватъ да не пушишъ. Тѣхнитѣ огньове димятъ повече, отколкото твоята цигара. Както тѣ иматъ право да палятъ огньове, така и ти имашъ право да пушишъ. Какво лошо има въ това, че единъ човѣкъ запалилъ цигара? Той носи огъня въ устата си. Съ това той иска да каже, че си приличате. Неговиятъ огънь е въ устата, а вашиятъ — отвънъ. Ще кажете, че не е позволено да се пуши тютюнъ. Не е позволено да се пуши тютюнъ, но и живи клекове да се горятъ не е позволено. Не е въпросъ да се оправдава пушенето на тютюнъ, нито пъкъ може да се забрани кладене на огънь.

Ние не сме противъ огъня, но подържаме идеята, че огънятъ трѣбва да е безъ димъ, безъ пушекъ. — Възможно ли е това? — Ако днесъ не е възможно, въ бждеще ще е възможно. Това значи да дойдемъ до електрическата енергия. Само електрическата енергия може да даде огънь безъ димъ. Тѣй щото, когато искате да забраните на нѣкого да не пуши, дайте му една по-висока идея отъ обикновената. Кажете му, че той може да пуши, но нека намѣри такъвъ тютюнъ, който да не дава димъ и да не съдържа въ себе си никакво наркотично вещество. Като кажете така, въ този човѣкъ ще се събуди нова мисль, и той ще започне да мисли. На всѣки трѣбва да се даде свобода, да се прояви споредъ съзнанието си. Не упражнявайте никакво насилие вър-

ху съзнанието на човѣка. Всѣки трѣбва доброволно да прави това, или онова.

И наистина, всѣки се стреми къмъ свобода. Кога може човѣкъ да бѣде свободенъ? За да бѣде свободенъ вечеръ, като си лѣга, леглото му трѣбва да бѣде два пѣти по-широко, отколкото е той самъ, за да може лесно да се обръща на една, или на друга страна. Ако леглото е широко, колкото тѣлото му, по никой начинъ той не може да бѣде свободенъ. Ако дадатъ на човѣка храна, колкото на пчелата, може ли той да бѣде свободенъ? — Не, за човѣка е нужно храна, колкото за 50,000 пчели най-малко. Само при това положение той може да бѣде свободенъ. Щомъ яде повече отъ пчелитѣ, човѣкъ ще свърши повече работа отъ тѣхъ. Значи, свободата на човѣка е въ зависимостъ отъ условията, при които се намира. Тия условия могатъ да бѣдатъ външни и вътрешни.

Религиознитѣ хора говорятъ за свобода, за любовъ, за идване на Царството Божие на земята, но тѣхното разбиране по тѣзи въпроси е физическо, материално. Споредъ тѣхъ идването на Царството Божие на земята е подобно на излизането на човѣка отъ неговата стара, бедна колиба и влизането му въ нова, голѣма, богата кѣща. Каква е разликата между новата и старата кѣща? Новата кѣща ще има повече стаи, по-хубава наредба, по-голѣми прозорци и т. н. Трѣбва ли да проповѣдвате на човѣка, че като дойде Цар-

ството Божие на земята, той ще има нова, по-хубава, по-голѣма кжща отъ старата колибка? Ако е въпросъ за нова кжща, още днесъ той може да има такава. Не е нужно Царството Божие да дойде на земята, за да има човѣкъ нова кжща. Трѣбва ли да проповѣдвате на нѣкого, че въ идното прераждане ще има хубава, голѣма кжща? И въ този животъ той може да има нова, хубава кжща. Не е нужно да умре човѣкъ, да се роди втори пѣтъ, за да има нова кжща. И въ новата кжща той ще бжде такъвъ, какъвто е билъ и въ старата колиба. Важно е, като влѣзе човѣкъ въ новата кжща, да се измѣни, да се прероди вътрешно. Тогава новата кжща има смисълъ. Тогава само идването на Царството Божие на земята се осмисля. И котката живѣе заедно съ господаря си, яде отъ сжщия хлѣбъ, отъ който господарьтъ яде, но все котка си остава, все сжщитѣ навици си запазва. Като хване мишка, направо съ козината я изяжда. Докато е господарьтъ ѝ въ стаята, тя не смѣе да пипа нищо, дава видъ, че се е възпитала. Щомъ господарьтъ излѣзе отъ стаята, тя веднага намира сиренето, или кашкавала и си хапва отъ него. Като види, че господарьтъ влиза въ стаята, тя веднага излиза вънъ, като че нищо не е пипала.

Въ процеса на развитието си, човѣкъ трѣбва да изучава, да наблюдава състоянията си и да се пази отъ тѣхъ. Не само обикновенитѣ хора, но и напредналитѣ сжщества се

подаватъ на състояния, които сж вредни. Едно отъ тия състояния е унилоостъ, апатия. Това състояние се дължи на материалното естество на човѣка. Щомъ попадне подъ това състояние, човѣкъ се усѣща слабъ, немощенъ. Каквото предприеме, не може да го свърши. Дигне единъ товаръ, веднага го слага на земята, намира, че е тежъкъ за него. Той изпада въ положението на дете. Обаче, това, което за детето е тежко, за възрастния не е тежко. Следователно, унилоостъ, апатия, неразположение, тжга, това сж обикновени състояния, присъщи на материалното, а не на духовното естество на човѣка. Докато е само въ материята, човѣкъ ту скърби, ту се радва. Той е изложенъ на постоянни промѣни. Каквато е скръбъта, такава е и радостъта му. Въ живота на духа, обаче, тѣзи бързи промѣни, отъ скръбъ на радостъ, и отъ радостъ на скръбъ, сж изключени. Духовниятъ животъ изключва рѣзкитѣ промѣни. Когато Христосъ казва, че душата му е прискрѣбна до смъртъ, това се отнася до материални, до човѣшки работи. Той се моли, търси начинъ да излѣзе отъ едно състояние и да влѣзе въ друго. Много нѣща научи Христосъ на земята. Той знаеше теоретически много закони, но тѣхното приложение научи на земята. Да опитащъ, да превъзмогнешъ, да преустроишъ нѣщата, това е истинско знание. Христосъ казва: „Както ме е Отецъ научилъ, това правя“. Той приложи знанието, което е добилъ отъ Отца, но много

нѣща научи и отъ хората. Като дойде на земята, хората започнаха да Го учатъ, затова Той казваше: До кога ще ви търпя? При Него идваха мнозина и Го запитваха: Може ли човѣкъ да напусне жена си? Ето, хванахме тази блудница въ престѣпление. Споредъ закона на Мойсея трѣбва да я убиемъ съ камъни. Ти какво ще кажешъ? Христосъ трѣбваше да отговаря на много въпроси.

Като засѣгамъ тия въпроси, съ това ни най-малко не искамъ да ви създавамъ нови противоречия. Азъ не искамъ да предизвиквамъ и вашитѣ противоречия, защото дѣното на рѣката, презъ която тече вашиятъ животъ, и безъ това е кално. Който влѣзе въ вашата рѣка, безъ да иска той все ще раздвижи тази калъ, ще размѣти водата ви. Въ който домъ влѣзете днесъ, все ще раздвижите тази калъ. Представете си, младъ, красивъ момъкъ влиза въ едно благородно семейство, което има две красиви моми. Ако не умѣе да се държи добре, момъкътъ ще смути цѣлия домъ, т. е. ще повдигне калъта отъ дѣното на тѣхния животъ. Ако млада, красива мома влѣзе въ единъ домъ, дето има нѣколко момци, съ незнанието си да се обхожда добре, тя ще размѣти тѣхния животъ, ще смути умоветѣ на всички.

Ще кажете, че момъкътъ или момата сж се влюбили. Че и котката се влюбва. Като види сиренето, и тя се влюбва. Щомъ се влюби въ сиренето, тя веднага го задига. И котка,

и човѣкъ могатъ да се влюбятъ и да смутятъ единъ домъ, да размѣтятъ неговата вода, да повдигнатъ калъта отъ дъното на неговия животъ. Безъ да иска, всѣки може да смути нѣкого. Защо? — Защото на дъното на всѣки човѣшки животъ има утайки, които лесно се размѣтватъ. Като се размѣти дъното на този животъ, човѣкъ казва: Защо трѣбваше да стане това нѣщо? Не можа ли да се избегне по нѣкакъвъ начинъ? За да не става това нѣщо, човѣкъ трѣбва да се справи съ мѣтилката на своитѣ желанія. Да се справишъ съ силитѣ и теченията на своитѣ желанія, това значи да ги организирашъ. Че си влѣзълъ въ единъ домъ, че си погледналъ красивитѣ моми, това не е лошо. То не може да причини раздвижване на калъта. Калъта се е раздвижила отъ това, че като си погледналъ една отъ красивитѣ моми, ти си я пожелалъ за себе си и си помислилъ, че ще бѣде щастливъ съ нея. Не само, че нѣма да бѣде щастливъ, но и двамата ще бѣдатъ нещастни и ще се намѣрятъ въ чудо, какво да правятъ, за да излѣзатъ отъ това положение. Момата ще каже: Ти ме взе отъ майка ми, която ме обичаше. Обещаваше ми много нѣща, но нищо не изпълни. Ти ме направи нещастна, ти разби живота ми. И момъкътъ ще каже сжщото на момата: Докато бѣхъ при майка си, бѣхъ любимъ на нея. Ти ми обеща любовта си, но не ми я даде. Сега съмъ нещастенъ, самотенъ, измѣченъ въ живота.

Като изнасямъ тия примѣри отъ живота, искамъ да бъдете разумни, правилно да разбирате. Когато се гради кѣща, избиратъ здрави греди. Ако нѣкоя отъ гредитѣ се укаже слаба, тя се счупва и не издържа тежестъта, която поставятъ върху нея. Кой е виновенъ въ случая: гредата, или онзи, който гради кѣщата? Много отъ човѣшкитѣ желанія сѣ сѣщо така слаби, неиздържливи, като върбовитѣ греди. Турите ли такова желание при строежа на вашата кѣща, въ скоро време то ще се огъне, нѣма да издържи. Кой е виновенъ за това: желанието, или вие, които поставяте това желание за основа на вашия животъ? Какво трѣбва да правите тогава? Или, какво се изисква отъ васъ? Отъ всѣки човѣкъ се изисква разумность. Влизате въ една гостилница, изваждате кесията си и виждате, че имате пари само за единъ обѣдъ. Разумностьта ви налага да хапнете толкова, колкото паритѣ ви позволяватъ. Ама гостилничарътъ билъ добъръ човѣкъ, той ще ви даде на кредитъ, да ядете, колкото искате.—Не, ти ще разчиташъ на това, което имашъ, а не на добрината на гостилничаря. Че е добъръ човѣкъ, това е другъ въпросъ. Редътъ на гостилничаря е съвсемъ другъ. Той е написалъ едно обявление: Днесъ сѣ парй, утре безъ пари. Нѣкой има 50 лв. въ джоба си. Влиза въ една гостилница и казва: Днесъ ще си заржчамъ богатъ обѣдъ. Ще се нахраня като аристократъ. Че за утре нѣма да имамъ парче хлѣбъ, не искамъ да

зная. За утрешния день Богъ е промислилъ. Да, Господъ е промислилъ. Той е опредѣлилъ да прекарашъ утрешния день въ постъ. Тогава ти ще започнешъ да роптаешъ, защо Господъ е наредилъ така. Господъ е наредилъ добре, но защо ти не разпредѣли паритѣ си, да ти стигнатъ за нѣколко деня? Ти трѣбваше да отидешъ въ нѣкоя евтина гостилница, дето обѣдътъ струва десетъ лева. Съ тия 50 лв. ти щѣше да прекарашъ петъ деня.

Въ Божествения свѣтъ нѣщата сж строго опредѣлени. За всѣко нѣщо има опредѣлено време, мѣсто и срѣдства. Тамъ нѣщата не ставатъ механически. Въ духовния свѣтъ, когато единъ яде, все едно, че всички ядатъ. Тамъ нѣма завистъ. Въ който домъ на духовния свѣтъ влѣзете, никжде нѣма да намѣрите излишъкъ. Отъ това, което сутринъта сж купили, до вечеръта нищо не остава. Ако остане нѣщо, гледатъ веднага да го раздадатъ. На другия день се купува ново. На земята, обаче, не е така. Тукъ всѣки гледа да се осигури за утрешния день. Въ Божествения свѣтъ осигуровки не сжществуватъ. Земниятъ порядкъ се различава коренно отъ Божествения. Ако искате да постѣпвате споредъ законитѣ на Божествения свѣтъ, всички хора трѣбва да бждатъ готови, да разбиратъ законитѣ на този свѣтъ и да се съобразяватъ съ тѣхъ. Запримѣръ, вие имате едно кило маслини. Дойде нѣкой вашъ ближень въ дома ви, бедень човѣкъ. Вие искате да му помогнете и, като се ржководите отъ

Божественитѣ закони, давате цѣлото кило маслини на вашия ближенъ, безъ да мислите за утрешния день. Той взима маслинитѣ и не се замисля, какво остава за васъ, а гледа по-скоро да си отиде, да не би да го извикате назадъ, да си вземете частъ отъ маслинитѣ. И който дава, и който взима трѣбва да постѣпватъ споредъ законитѣ на Божествения свѣтъ. Не е нужно да дадете цѣло кило маслини на единъ човѣкъ. На всѣкиго ще дадете по малко.

Съ този примѣръ азъ само обръщамъ вниманието ви, да знаете, каква е волята Божия. Волята Божия седи въ това, да разберете реда и порядъка въ Божествения свѣтъ и да живѣете споредъ този порядъкъ. Като живѣете по този начинъ, ще видите, че не сте далечъ отъ Царството Божие. Вие очаквате да дойде Христосъ втори пѣтъ на земята и тогава да влѣзете въ Царството Божие. Христосъ и днесъ може да дойде на земята; и вие още днесъ можете да влѣзете въ Царството Божие. Колкото е възможно това да стане следъ хиляди години, толкова е възможно да стане и днесъ. Нѣкой очаква всичко отъ Христа, отъ Бога, като отъ свой Баща, Той да му помогне. Обаче, когато Баща имъ дойде при тѣхъ, ще види, че нѣкои още спятъ. Като погледне къмъ тѣхъ, Той ще каже: Нека си поспятъ тѣзи деца. Много хора спятъ по 12 часа на день. Ако всѣки часъ е равенъ на сто години, значи тѣ спятъ

цѣли 1200 години. Презъ това време Баща имъ чака да се събудятъ отъ този дълъгъ сънъ

Христосъ казва: „Не съмъ вече на свѣта; азъ ида при Тебе“. Значи, Христосъ напуска свѣта и отива при Отца си. Съ това Той иска да каже, че напуска човѣшкитѣ разбирания, човѣшкия редъ на нѣщата и отива въ Божествения свѣтъ, дето сѣществувa другъ редъ и порядъкъ. „Отче светий, упaзи въ името Си тия, които ми даде, за да бждатъ едно, както ние“. Когато всички станемъ едно, тогава сегашниятъ и бждещиятъ животъ ще представятъ единъ великъ, непреривенъ животъ. Въ действителностъ, между сегашния и бждещия животъ нѣма разлика. Животътъ на малкото дете и на възрастния човѣкъ е единъ и сѣщъ. Разликата е само въ разбиранията имъ. Детето има едни разбирания за живота, а възрастниятъ — други.

Като говоря за дветѣ човѣшки естества, мнозина мислятъ, че могатъ лесно да се освободятъ отъ първото си естество — отъ естеството на плътта. Каквото да се говори, каквото да се пише въ Свещенитѣ книги, невъзможно е човѣкъ да се освободи отъ естеството на своята плътъ. Борбата между плътта и духа всѣкога е сѣществувала и ще сѣществувa. Животътъ на духа и животътъ на плътта, колкото и противоположни да сѣ единъ на другъ, толкова сѣ и необходими за човѣшкото развитие. Безъ живота на плътта

не може да има никакво развитие, никакъв прогресъ. Оставете настрана плътта. Не се смущавайте отъ нея, но стремете се да я подчините на духа, тя да му слугува. Възпитавайте плътта си въ всички направления. Като ядете, разумно яжте. Всѣкога оставайте малко гладни. Не е въпросъ да се измжчвате, да гладувате, но да оставате поне малко гладни. Ако хлѣбътъ е сухъ, турете го на пара да омекне; ако е мокъръ, турете го на огъня да се опече; ако е малко прашенъ, оцапанъ, измийте го съ гореща вода.

Ако нѣмате нищо друго, освенъ хлѣбъ, представете си мислено, че на масата предъ васъ сж сложени маслини или круши и че отъ време на време си взимате по една маслинка или круша. Ще кажете, че това сж илюзии. — Не, не сж никакви илюзии. Хлѣбътъ съдържа въ себе си всички хранителни материали. Въ него ще намѣрите всичко, каквото пожелаете. Ако отидете въ една гостилница, ще намѣрите голѣмо разнообразие, но това разнообразие се отнася само до формата, а не до сжщността. Хлѣбътъ съдържа всичко, каквото различнитѣ ястия съдържатъ, само че представени въ друго състояние, а не както въ сготвенитѣ материали. Хората днесъ употребяватъ бѣлъ, черенъ хлѣбъ, симидъ, баклава, но всичко това е приготвено все отъ тѣсто. Засега най-добрата храна, най-доброто ядене е хлѣбътъ. Днесъ хлѣбътъ има право на гражданство навсѣкжде. Човѣкъ може да живѣе само съ

хлѣбъ. Въпрѣки това, когато има само хлѣбъ, той не е доволенъ. Каквото и да яде, човѣкъ трѣбва дълго време да дѣвче храната си. Мнозина ядатъ кокошки, агнета. Тѣ могатъ да ядатъ всичко, каквото желаятъ, важно е, обаче, дали самитѣ кокошки и агнета сж съгласни да ги колятъ. Всѣко нѣщо, което вършите, трѣбва да бжде съзнателно.

Като говоря тѣзи нѣща, мнозина отъ васъ бързатъ. искатъ да ги сподѣлятъ съ своитѣ близки и познати. Вие не подозирате, на какви мжчнотии се излагате по този начинъ. Като изнасяте своята сила, своитѣ знания и богатства предъ хората, съ това събуждате въ тѣхъ желанія, и тѣ да иматъ сжщитѣ блага. Естествено е човѣкъ да желае да бжде богатъ, силенъ, ученъ. Всѣки може да има тия блага, но сжществува известенъ редъ, по който нѣщата се придобиватъ. За да бжде богатъ, силенъ или ученъ, човѣкъ трѣбва да разполага съ известни възможности въ себе си за придобиване това богатство. Между него и всѣко едно отъ тия блага трѣбва да има известно съответствие. Богатството, знанието представятъ товаръ, за носенето на който се изисква сила. Който има здравъ грѣбнакъ, само той може да носи тия блага на грѣба си. Който нѣма здравъ грѣбнакъ, той трѣбва да носи товаръ споредъ силитѣ си. Всѣка идея има своя опредѣлена тежестъ. За да не изпитвате дълго време тежестта ѝ, вие трѣбва да я пуснете на свобода, да не я

държите затворена. Идеитѣ сѣ семена, които трѣбва да се посадятъ, за да израстатъ и да дадатъ плодове. Защо ще храните идеи, ако не можете да ги посадите? Или, защо ще ги садите въ почва, която не благоприятствува за тѣхното растене и развитие? Разумността изисква да посадите идеитѣ си на добра, на благоприятна почва. Добриятъ човѣкъ представя плодородна нива, разработена почва, на която можете да посадите Божествени-тѣ идеи. Не сѣйте свещени, Божествени идеи при неблагоприятни условия. Срещнете ли целина, сѣйте на нея бодили. Колкото боли имате въ себе си, сѣйте ги на такава почва. И бодилитѣ трѣбва да растатъ.

Съвременнитѣ християни проповѣдватъ това, което не изпълняватъ. Това значи: тѣ сѣятъ добри семена на лоша почва, при неблагоприятни условия. Това не е за осжждане. Можете ли да осжждате човѣка за това, че яде? Като яде, човѣкъ все ще се изцапа. И после ще търси начинъ, какъ да се изчисти. При това положение човѣкъ все ще се натъкне на известно противоречие. Голѣмитѣ противоречия въ живота се дължатъ на факта, че хората не разбиратъ, каква е волята Божия. Като не разбиратъ, въ какво се заключава волята Божия, тѣ искатъ да наложатъ своята воля, искатъ да измѣнятъ реда и порядъка на нѣщата въ живота. Тѣ искатъ да подчинятъ Божествения редъ и порядъкъ на човѣш-

кия. Това е невъзможно! Богъ всичко дава доброволно. Той задоволява нашитѣ нужди, но по никой начинъ не позволява да подчинимъ Божественото на човѣшкото. Ние трѣбва да приемемъ Божественото въ себе си — нѣма другъ изходенъ пжтъ.

Радвайте се на Божествения животъ, който прониква въ васъ! Задачата на всѣки човѣкъ седи въ това, да вижда Божественото въ себе си и да Го разбира. Ще дойде день, когато всички хора ще дадатъ ходъ на Божественото начало въ себе си, ще приематъ Божествения редъ и порядкъ. Дойдатъ ли до това положение, хората ще придобиятъ онзи вжтрешенъ миръ, къмъ който се стремятъ. Трѣбва ли следъ това да имъ се проповѣдва? Какво ще говорите на любещия за любовта? Да кажете на нѣкого, че хората трѣбва да се обичатъ, това значи да го накарате да дава. Любовта подразбира два момента: или дава, или взима. Когато двама души се обичатъ, единиятъ дава, другиятъ взима. Който обича, той дава; когото обичатъ, той взима. Любовъ има и въ даването, и въ взимането. Ако посетите нѣкой боленъ, вие ще изразите любовта си, като вземете нѣщо отъ него. Какво ще вземете отъ болния? Ще вземете временно поне болката му, и той ще се облекчи. Ако сте силенъ човѣкъ, вие взимате болката му и я впрѣгате на работа. Следъ това взимате камшика и подкарвате колата. Въ дадения случай болестъта играе роля на конь.

Кой какъ види този конь, ще намъри, че е добъръ, работенъ. Обаче, всѣки човѣкъ не може да впрѣга болестъта на работа. Споредъ съвременната медицина всѣка болестъ се крие въ кръвта на човѣка. Споредъ нашитѣ твърдения, обаче, всѣка болестъ, впрегната въ колата като конь, може да се предаде на всѣки човѣкъ. Достатъчно е да застанете задъ коня, за да ви ритне съ крака си и да ви причини болка. Следователно, болестъта може да се уподоби на здравъ, красивъ, енергиченъ конь, пъленъ съ животъ, който не знае, какъ да управлява своята енергия.

Съвременнитѣ хора се плашатъ не само отъ болести, но тѣ се плашатъ отъ страдания и отъ мъчности. На какво се дължатъ нѣкои отъ страданията и мъчнотиитѣ на хората? Тѣ се дължатъ на силнитѣ желания, които иматъ въ себе си, но за които нѣматъ срѣдства, нѣматъ сили да ги реализиратъ. Щомъ нѣмате възможностъ да реализирате желанията си, подарете ги на нѣкого, той да ги реализира. За да подържате едно силно желание въ себе си, нужни сж много срѣдства. Скъпо струватъ силнитѣ желания! Дойде на ума ви нѣкоя красива мисль, нѣкоя велика идея, но вие сами не можете да я реализирате. Щомъ не можете да я реализирате, кажете я на нѣкого, той да я реализира вмѣсто васъ. Вие я държите въ себе си, чакате благоприятни условия за реализирането ѝ и, като не успѣете, страдате, измжчвате се. Нѣма защо да

страдате. Кажете я на нѣкого и радвайте се, че той ще може да я реализира.

И тъй, когато не можете да се справите съ идеитѣ, които дохождатъ въ ума ви, направете това, каквото овчарѣтъ прави. Единъ овчаръ има сто овце. Всѣка година овцетѣ му се увеличаватъ. Следъ десетъ години той има хиляда овце; после овцетѣ му ставатъ две хиляди, три хиляди и т. н. Какво прави тогава овчарѣтъ? Той избира най-хубавитѣ овце и ги продава. Правете сѣщото и вие. Какво ви прѣчи да изнесете вашитѣ желания на пазара, да ги продадете и да ги превърнете въ пари? На много отъ вашитѣ желания е опредѣлено да бждатъ продадени, и по този начинъ да подържате живота си. На много овце е опредѣлено да станатъ жертва за господаря си. Да станатъ жертва, значи да бждатъ продадени, да бждатъ изядени. Ако хора не ги изядатъ, вълци ще ги изядатъ, микроби ще ги изядатъ. Кое е по-хубаво? Като умре човѣкъ, и него изяждатъ. Кой го изяжда? Земята изяжда човѣка, и затова казватъ, че земята го поглъща. Когато турятъ човѣка въ гроба, сѣщества отъ низша култура го изяждатъ. Кое е по-добро за човѣка: младъ ли да умре, или старъ? Младъ ли да го изядатъ, или старъ?

Христосъ казва: „Ако не ядете плътта ми и не пиете кръвта ми, нѣмате животъ въ себе си“. Ако Христосъ трѣбваше да бжде изяденъ, можете ли вие да избегнете това изяждане? Всѣки човѣкъ ще бжде изяденъ. Не е важно,

дали човѣкъ ще бжде изяденъ, или не. Важно е, обаче, онѣзи, които ви ядатъ, да станатъ едно съ васъ, да приематъ вашия животъ. „Който не яде плътта ми и не пие кръвта ми, нѣма животъ въ себе си“, казва Христосъ. Този стихъ не е само мистиченъ. Той съдържа въ сеое си една реална страна, която ще разберете въ бждеще. Сега нѣма да се спирамъ върху тази страна на стиха, за да не изпаднете въ заблуждение. Подъ „плътъ и кръвъ“ Христосъ разбира онази вътрешна, духовна сила, която излиза отъ човѣка и храни другитѣ хора.

Сега, каквото обяснение да се даде на този, или на онзи стихъ отъ Евангелието, ако имате разбиранията на хората отъ свѣта, нѣщата пакъ ще останатъ неразбрани. Защо? — Защото тия хора сж въ противоречие съ Божественния редъ на нѣщата. За себе си тѣ сж прави, но не и по отношение на Абсолютното. Както да гледатъ на нѣщата, страданията и върху тѣхъ ще дойдатъ. Никой не може да се освободи отъ страданията. Тѣ сж благо за човѣшката душа, защото сж условия за пробуждане на съзнанието. Когато съзнанието на човѣка се буди, едновременно съ това Божественото начало въ него взима надмощие надъ човѣшкото. Въ това отношение страданията сж отъ голѣма полза, както за отдѣлния човѣкъ, така и за цѣлото човѣчество.

Човѣкъ се стреми къмъ знание, къмъ подобри условия на живота. Това е естествено.

Знанието носи свѣтлина. То дава възможностъ на човѣка съзнателно да служи на Бога. Мнозина мислятъ, че първо трѣбва да наредятъ работитѣ си и тогава да служатъ на Бога. — Не, служи на Бога всѣка минута, всѣки часъ, при каквито условия на живота да се намирашъ. Ако чакашъ да се наредишъ, че тогава да служишъ на Бога, ти ще изгубишъ и тия благоприятни условия, които имашъ сега. Азъ ви навеждамъ на тази мисль, за да помните винаги, че вие сте конци, тънки като паяжина. Ако не се съединятъ въ едно, тия конци нѣма да издържатъ на външнитѣ бури и вѣтрове, на външнитѣ сили. Хиляди конци, съединени въ едно, образуватъ нѣщо здраво, издържливо. Ако живѣете всѣки за себе си, ако не се обедините, вашата сила ще бжде като тази на паяжината и ще свършите толкова работа, колкото паякътъ свършва. Обаче, ако всички се обедините въ едно, ще свършите опредѣлената работа за Бога. Божията работа се върши отъ много хора, а не само отъ единъ човѣкъ. Много хора сж опредѣлени да свършатъ Божията работа, и тѣ ще дойдатъ!

Когато отъ невидимия свѣтъ слѣзатъ работници за този свѣтъ, тѣ търсятъ съответна почва, съответни условия. Съответнитѣ условия сж хората, готови за работа. Колкото повече готови хора, колкото повече работници има на земята за Божието дѣло, толкова повече ще дойдатъ и отъ невидимия свѣтъ. Когато небеснитѣ жители дойдатъ на земята, тѣ

ще наредятъ работитѣ на земнитѣ жители. Човѣкъ гради кжщата си, и ако се укаже добра, разумното влиза да я нареди. Отъ всички се иска градежъ. И еднитѣ, и другитѣ ще градятъ. Станете добри работници, за да заслужите великото благословение. Какво ще правите единъ день, когато Богъ вземе всичко, каквото ви е далъ? Ако имате жена, ще я взематъ; ако имате синъ, ще го взематъ; ако имате дъщеря, ще я взематъ. Най-после ще взематъ и тѣлото ви. При това положение вие ще се уплашите, ще се смутите, ще се чудите, какво да правите.

Сега ще направя сравнение между вашето положение и това на малкото дете, което всѣки день расте по малко и дохожда до онази възраст, при която физическото растение спира. Представете си, че единъ баща има малко дете, на което се радва. Той го облича, кѣпе и съ радостъ констатира, че отъ день на день детето расте и се развива. Въ първо време ризката, дрешкитѣ на детето добре прилягатъ на тѣлото му, но като дойде къмъ петата година, ризката, дрешката, панталонкитѣ на детето ставатъ кжси, тѣсни, и баща му купува нови, по-широки, по-дълги дрешки. Той казва на майката: Хайде, съблѣчи детето да го окжпемъ добре и да го премѣнимъ съ новитѣ дрешки. Какво е изгубило детето? Нищо не е изгубило. Не само че не е изгубило, но е придобило нѣщо. То се е облѣкло съ нови, по-дълги и по-широки дрехи.

Следъ други петъ години детето минава презъ новъ процесъ на обличане, докато единъ день, когато спре растенето, спира и този процесъ. Каквото е събличането и обличането на детето, такова нѣщо представя излизането на човѣка отъ тѣлото му и заминаването му за онзи свѣтъ.

Когато физическото растение на човѣка спре, когато синътъ стане на 21 година, бащата пакъ му носи нови дрехи но вече не презъ петъ, а презъ десетъ години. Синътъ започва да се чуди, защо баща му е станалъ толкова скържавъ. Той намира, че по-рано баща му е билъ по-щедъръ. — Не, баща му не е скържавъ, но не иска безразборно да харчи, да пилѣе срѣдствата си. Въ разкопки, направени нѣкъде въ Алпитъ, намѣрили останки отъ хора гиганти, които живѣли преди хиляди години на земята. Тѣ били високи около четири метра. Какво ще бжде положението днесъ на единъ баща, който има синъ или дъщеря, високи четири метра? Като знае икономическитѣ условия, при които хората живѣятъ на земята, Богъ е спрѣлъ тѣхното физическо растение до възможенъ предѣлъ. По такъвъ начинъ Той ги е запазилъ отъ едно зло. Какво трѣбваше да бжде материалното положение на човѣкъ, високъ четири метра? Икономическитѣ, материалнитѣ условия на живота днесъ сж нагодени за човѣкъ, високъ отъ 1.50—2 м. най-много. Ако съвременниятъ човѣкъ е по-високъ отъ тази норма, той и въ

ядене, и въ обличане ще бжде изложенъ на голѣми изпитания, на голѣми лишения.

Следователно, за да не вадите криви заключения за живота, вие трѣбва да се освободите отъ вашата стара философия. Криви сж разбиранията ви и за земята, и за небето. Вие си представяте живота на небето като този на земята. Ако представата ви за земния животъ поне е права, както и да е, но и земниятъ животъ не е много понятенъ за васъ. Ако пъкъ отидете на небето и видите, какъвъ редъ и порядъкъ сжествува тамъ, сами ще се смѣете на разбиранията си. Вие си представяте нѣща, които само на земята ще намѣрите, но не и на небето. Каквито идеали да си представяте, всички ще ги намѣрите на земята. Вие си представяте рая нѣщо особено. И най-хубавиятъ, най-красивиятъ рай да ми опишете, азъ ще ви покажа сжщия рай на земята. Вашиятъ рай не е раятъ на небето. Раятъ, т. е. Божествениятъ животъ се отличава съ необикновена красота и великолепие. Вие не можете да си представите такава красота! Въ Божествения свѣтъ нѣма нищо излишно. Тамъ всѣко нѣщо е на мѣстото си. Който отиде на небето, той ще се изгуби между сжществата тамъ, понеже всички си приличатъ. Кой е вашиятъ приятель, вие не бихте го познали между другитѣ. Всички сж като единъ човѣкъ. Една възможность има да познаете приятеля си: ако го обичате. Въ това отношение животътъ на небето е

крайно еднообразенъ. Тамъ сжествува външно еднообразие, а вътрешно разнообразие. Всички си приличатъ по погледъ, по усмивка, по движения, по облѣкло. Дрехитѣ имъ сж бѣли, отъ ленъ, съ златни колани и съ вѣнци на главитѣ. Който отиде на небето, той не може да се сърди, не може да завижда. Защо? — Защото има всичко, каквото пожелае. Тамъ собственостъ не сжествува. Тукъ нѣкой хване жена си и казва: Тази е моя жена. Той познава жена си по очитѣ, по веждитѣ, по носа, по устата, по гласа и т. н. Хората се различаватъ външно, а вътрешно си приличатъ, еднообразни сж. Какъвто да е животътъ на земята, той представя велико училище, предметно учение за хората. Този животъ е необходимъ, той е на мѣстото си. Земниятъ животъ е предисловие, предговоръ на Божествения.

Сега ви говоря за небето, но то пакъ ще остане неразбрано. Защо? — Защото противоречията, които сжществуватъ на земята, прѣчатъ да виждате нѣщата ясно. Както и да ги примирявате, противоречията ще си останатъ. — До кога? — Докато влѣзете въ Божествения свѣтъ. Щомъ влѣзете въ този свѣтъ, вие ще разберете отношенията, които сжществуватъ между земния и небесния животъ. Засега много нѣща още не разбирате и нѣма да ги разберете, защото не сте ги опитали. Теоретически ги знаете, но вътрешно трѣбва да ги разберете. Да ги разберете вътрешно, то-

ва значи тия нѣща да сж преминали презъ съзнанието ви.

Като ви говоря толкова много, виждамъ, че има опасностъ колата ви да се претовари. И безъ това колата ви е много натоварена, не трѣбва да се претоваря. Като очаквате времето, за да влѣзете въ Царството Божие, вие сте се натоварили съ излишни мисли и желанія, които ви спѣватъ въ пѣтя. Разтоварете се малко, да стигнете по-лесно. Ако сте много натоварени, ще забележите, че отъ година на година губите силата си, паметъта си, мисълъта си и ставате киселъ, недоволенъ. Това се дължи на вашето неразбиране на живота. Като живѣте, вие трѣбва да дойдете до закона на обновяването, на вѣчното подмладяване, та като заминете единъ день за онзи свѣтъ, да бждете млади. Ако заминавате за онзи свѣтъ, млади заминавайте, а не стари. Тамъ не искатъ стари хора. И стари да сте, щомъ мислите да заминавате за онзи свѣтъ, обновете се, станете млади и тогава заминавайте. Ако заминете стари, ще ви върнатъ назадъ. Тамъ стари хора не приематъ. Който е старъ, той ще остане на земята. Като започнатъ да остаряватъ, хората се страхуватъ, че ще умратъ, ще отидатъ на небето. — Не, старитѣ не ги пушатъ на небето. Земята не може безъ тѣхъ. Когато единъ жителъ отъ небето слѣзе на земята, той търси старитѣ да подмлади, а младитѣ оставя настрана. Това се подразбира отъ думитѣ: Христосъ

не дойде на земята за праведните, но за грѣшните. Той дойде да помогне на слабите, на бедните, на страдащите, а не на силните, на щастливите. Слаби, немошни, бедни сж онѣзи, които сж изостанали въ пѣтя на развитието си, които се намиратъ въ смущения, въ обезсърдения, въ обезсмисляне на живота. Тѣзи хора иматъ нужда отъ насърчение, отъ свѣтлина. Казано е въ Писанието: „Ще изпратя Духа си да ви научи“. Кога ще дойде този Духъ? Духътъ ще дойде, когато човѣкъ направи връзка съ Него. Тази връзка ще внесе въ човѣка вътрешно разбиране на нѣщата.

Казвате, че Духътъ ще ви научи, а едновременно съ това търсите различни окултни науки, очаквате отъ тѣхъ да получите истинско знание. Окултната наука не показва пѣтя на човѣка, нито му дава начини за живѣне. Тя е пѣть къмъ Божествения животъ, но не е наука за живота. Да се занимавашъ съ окултизмъ, значи да се занимавашъ съ условия, при които животътъ може да дойде. Като се приготвяте за тѣзи условия, Божиятъ Духъ ще слѣзе въ васъ и ще ви занимава съ висшия, съзнателния животъ. Думата „окултизмъ“ подразбира нѣщо скрито, тайно. Всичко, което е скрито, не е окултно. Запримѣрь, нѣкой падне на земята и счупи крака си, или се удари нѣкжде силно. За да мине болката му, той започва леко да се разтрива по грѣбначния стълбъ, или на други мѣста. Ако всѣки день нѣкой ви разтрива по грѣб-

начния стълбъ, всѣка болка, която имате, ще мине. Това показва, че известни мѣста на организъма съдържатъ въ себе си скрита жизнена енергия, която лѣкува болнитѣ мѣста. Щомъ се предизвика дейтелността на тази енергия, моментално тя се проявява и указва своето влияние. Тази енергия е скрита, но не е окултна. Хората заболяватъ по единствената причина, че прекъсватъ връзката си съ Божествения свѣтъ, вследствие на което се лишаватъ отъ енергиитѣ на този свѣтъ. Като не знаятъ причината на своето заболяване, тѣ търсятъ външна помощъ, но тя не иде отъ вънъ. За да бжде здравъ, човѣкъ трѣбва да има дълбоко вътрешно разбиране на нѣщата; той трѣбва да бжде спокоенъ, отъ нищо да не се плаши. Вие сте дошли на планината и докато се аклиматизирате, ще бждете готови на всичко. Много отъ вашитѣ стари болести ще се явятъ — това да не ви смущава. Въ организъма ставатъ различни реакции, които, при тѣзи условия, сж въ реда на нѣщата. Щомъ сте дошли на планината, ще гледате тукъ да оставите непотрѣбното, старото, хилавото и да възприемете отъ нея здравото, чистото, обновяващето.

Направете днесъ следния опитъ: поставайте се да прекарате този день спокойно, тихо, да се пазите отъ гнѣвъ, отъ споръ. Прекарайте този день така, че на никого да не кипне млѣкото — на вашъ езикъ казано. Така ще провѣри всѣки за себе си, докжде е до-

стигналъ въ самовъзпитанието и самообладанието. Всѣки самъ да се въздържа, да търпи, а не отвънъ да го въздържатъ. Дойде нѣкой при мене, седне и започне да говори. Понеже му е приятно да седи повечко, той започва да преповтаря една и сѣща пѣсенъ. Това не е музикално говорене, то е тананикане, припѣване. Отъ моя страна, азъ трѣбва да имамъ търпение да го изслушамъ внимателно. Азъ често правя опити върху себе си. Изпѣя една пѣсенъ единъ, два, три и повече пѣти, докато най-после тя се отрази добре върху състоянието ми. Всѣка дума, изговорена музикално, се отразява хармонично върху чувствата, върху състоянията на човѣка. Ако тя се отрази върху мене добре, и другитѣ ще я харесатъ. Въ това отношение всѣки самъ може да служи като пробенъ камъкъ за онова, което говори. Изпитвайте нѣщата първо върху себе си и като се увѣрите въ тѣхното добро влияние, прилагайте ги върху другитѣ.

И тъй, прекарайте този день безъ никакво недоволство, безъ никакво набръчкване на лицата ви. Забравете всички болести, всички страдания и мъчности. Като дойде нѣкоя болестъ при васъ, питайте я, каква услуга иска и кажете ѝ, че сте готови да направите всичко заради нея. Болеститѣ сж вънъ отъ васъ. Кракътъ ви боли. Кажете му, че ще мине и го забравете. Не сте спали цѣла нощъ — нищо отъ това. Утре ще спите добре. Тѣлото не е спало, а не човѣктъ. Главата ви

боли. Това е физическа болка, не е болка на самия човѣкъ. Когато нѣкой акробатъ върви по вжже, вие го гледате, изживявате всичкия страхъ заради него. Той върви по вжжето спокоенъ, а вие се измжчвате, притѣснявате се да не падне. Сжщото нѣщо може да се каже и за вашитѣ болести и страдания. Тѣлото ви боледува, а вие се мжчите заради него. Гледате единъ авиаторъ, че лети по небето, а вие долу се страхувате заради него. Обикновено авиаторитѣ сж смѣли, самоувърени хора, но сжщевременно сж и щеславни.

Сега, съгласни ли сте да направите опита за цѣлъ день? Ако цѣлъ день е много, тогава направете опита до 12 ч. на обѣдъ, половинъ день само. За васъ е много цѣлъ день да се въздържате отъ гнѣвъ, отъ споръ. Не е лесно да прекарате цѣлъ день въ хармония: въ обхода, въ погледъ, въ думи, въ мисли, въ чувства и въ постжпки. Не е въпросъ да се плашите, но всѣки трѣбва да живѣе, както живѣятъ на небето. За да можете да издържите до обѣдъ опита, произнасяйте думитѣ: „Азъ и Отецъ едно сме“. Богъ работи за насъ, и ние трѣбва да работимъ за него!

„Да бждемъ свършени и ние, както е свършенъ Отецъ нашъ“.

✱

11 августъ, 5 ч. с.

Божествениятъ ржбъ.

Съвременнитѣ хора, особено религиознитѣ, говорятъ за чистота, външна и вътрешна. Тѣ очакватъ Богъ да ги очисти. — Не, всѣки самъ ще се очисти. Сами сте се цапали, сами ще се чистите. За да се очистите, отъ всички се изисква работа. И богати да сте, пакъ ще работите. Провидението ще ви постави на последно мѣсто, за да ви научи да работите. То нѣма да тури пари въ банката на ваше име да ви осигури. Божествениятъ закони не позволяватъ никакво осигуряване. Като работи съзнателно, стѣпка следъ стѣпка, човѣкъ върви напредъ.

Сегашнитѣ християни говорятъ за покаяние, за очистване отъ грѣховетѣ, за служене на Бога. Това сж елементарни работи. Когото срещнете, всѣки казва, че не иска да грѣши. Това е елементарна работа. Това е букваръ за първо отдѣление. Нѣма защо да се връщате къмъ букваря. Веднѣжъ сте го минали, вървете напредъ.

Едно е важно за васъ: да се освободите отъ вашата воля. Какво значи да се освободите отъ вашата, отъ човѣшката воля? Представете си, че вървите по билото на една планина, която отъ дветѣ страни е стрѣмна. Като се подхлѣзнете, вие слизате по стрѣмнината и стигате до подножието на плани-

ната. Хлъзгането по стръмнината представя движение по теченията на човѣшката воля. Ако вървите по рѣба, по билото на планината, вие се движите по Божията воля. Да се освободишъ отъ човѣшката воля, значи да се научишъ да пазишъ равновесие. Докато слизашъ надолу, ти си въ човѣшкия редъ на нѣщата, ти изпълнявашъ своята воля. Щомъ започнешъ да пѣплишъ нагоре и да вървишъ по рѣба, по билото на планината, безъ да се подхлъзвашъ налѣво и надѣсно, ти си въ Божественния редъ на нѣщата, ти изпълнявашъ Божията воля.

Следователно, движението на човѣка по теченията на неговата воля подразбира слизане надолу. Защо слиза човѣкъ надолу? — Защото въ тѣзи течения нѣма никаква устойчивостъ. Обаче, трѣбва да се прави разлика между съзнателно слизане и подхлъзване.

Ще кажете, че подхлъзването, падането, клатушкането на една и на друга страна е грѣхъ, престѣпление. И като видите, че нѣкой грѣши, вие сте готови да го осждите. — Не, когато виждате чуждитѣ погрѣшки, считайте, че вие грѣшите. Научете се въ лицето на всички да виждате себе си. Като постигнете това, въ погрѣшките на хората ще виждате свои погрѣшки, и въ добродетелитѣ на хората ще виждате свои добродетели. Мислете тогава върху погрѣшките на хората, защото сж и ваши погрѣшки. Радвайте се на добро-

детелитѣ на другитѣ, защото сж и ваши добродетели. Щомъ сгрѣши нѣкой, кажете: Тази погрѣшка е моя. Щомъ направи нѣкакво добро, кажете: Това добро е мое.

Инженеръ направилъ мостъ, който въ скоро време се срутилъ. Защо? — Защото е билъ слабо построенъ. Както минавалъ единъ човѣкъ по него, мостътъ се срутилъ, и човѣкътъ си счупилъ крака. Той веднага си казалъ: Кой е построилъ този слабъ мостъ, че трѣбваше да падна и да счупя крака си? Ти, който питашъ, трѣбва да знаешъ, че погрѣшката е твоя. Какво правятъ съвременнитѣ хора? Като видятъ, че нѣкой грѣши, тѣ дебнатъ да го уловятъ, а не се спиратъ да разсждятъ малко, да видятъ, че погрѣшкитѣ на другитѣ сж и тѣхни погрѣшки. Докато виждате погрѣшкитѣ на другитѣ хора, трѣбва да знаете, че и вие имате сжщитѣ погрѣшки. Докато виждате добродетелитѣ на другитѣ хора, ще знаете, че и вие имате сжщитѣ добродетели. Който вижда погрѣшкитѣ на другитѣ хора, а не вижда своитѣ, той не е отъ напредналитѣ, и върви въ кривъ пѣтъ. Това сж елементарни работи, отъ които трѣбва да се освободите. Умни трѣбва да бждете! Какво прави умниятъ човѣкъ? Като види, че нѣкой ученъ носи инструменти, съ които да прави изследвания, а нѣма кжде да ги постави, умниятъ веднага се навежда, подлага гърба си и казва на учения: Моля, турете инструментитѣ си на моя грѣбъ. Учениятъ му благодари за услугата, използу-

ва гърба му и свършва работата си. Така постъпва умният човѣкъ, който въ случая може да е нѣкой селяинъ. Учениятъ се интересува отъ селянина, влиза въ разговоръ съ него, и между двамата се създава приятелска връзка. Глупавиятъ, обаче, и да види, че умниятъ се нуждае отъ подложка за инструментитѣ си, ще стои настрана и ще гледа, като аристократъ. Той даже не се сѣща да подложи гърба си въ услуга на учения. Следователно, правете добро на време и на мѣсто.

Срѣщамъ въ гората овчаръ, който носи на гърба си агне. Ще кажете, че този овчаръ е добродетеленъ човѣкъ. По какво познавате, че е добродетеленъ? Вълкътъ не носи ли агнето на гърба си? Като задигне нѣкое агне отъ кошарата на овчаря, вълкътъ го туря на гърба си и бѣга съ него. Добродетеленъ ли е вълкътъ? Овчарътъ е добродетеленъ, милосърденъ, само ако е намѣрилъ агнето въ гората и го носи на майка му. Но ако го е взелъ отъ кошарата и го носи на пазара, да го продаде за клане, той не е добродетеленъ човѣкъ. Въ този случай, нито овчарътъ, нито вълкътъ сѣ добродетелни. Значи, когато силниятъ услужва на слабия безкористно, той прави добро.

Разликата между услугата на добродетелния овчаръ и тази на вълка можемъ да сравнимъ съ следния примѣръ. Господаръ има двама слуги. Извиква единия слуга и по него изпраща известна сума на единъ търговецъ. Слу-

гата взима паритѣ и ги занася направо на търговеца. Следъ това господарѣтъ дава друга сума на втория слуга да я занесе на единъ неговъ приятелъ. Слугата' взима паритѣ и ги занася въ банката на свое име. Първиятъ слуга е добродетелниятъ овчаръ. Вториятъ слуга е вълкътъ. Господъ казва на овчаря: Вземи агнето и го занеси на майка му. Обаче, каквото носи, вълкътъ го туря въ банката на свое име. Който туря въ банката на свое име оно-ва, което Богъ му е повѣрилъ, той върши престѣпление.

Единъ човѣкъ срещналъ Христа и Го запиталъ: Ти вѣрвашъ ли въ Христа? Какъ мислите, какво му е отговорилъ Христосъ? Предполагамъ, че не му е отговорилъ направо на въпроса, но трѣбва да е казалъ: Едно зная — работата на Христа на земята бѣше много трудна. Крѣвъ излѣзе отъ поритѣ Му! Ще питате, дали великитѣ хора страдатъ. Страданията на великитѣ хора сж много по-голѣми отъ тия на обикновенитѣ. Вие нѣмате представа за тѣхнитѣ мъчности. Не мислетѣ, че ги посрѣщатъ съ вѣнци. Колкото по-великъ е човѣкъ, толкова по-голѣми сж неговитѣ страдания, толкова по-страшни сж неговитѣ разочарования. За да разберете, каква е разликата между страданията на великия и на обикновения човѣкъ, представете си две бременни жени. И едната, и другата носятъ плода въ утробата си по деветъ месеца, но въ деня на освобождението си, едната ражда живо дете, а дру-

гата — мъртво. Първата се радва, че се е родилъ човѣкъ на свѣта, но за нея се откриватъ нови изпитания и страдания, нови грижи и мъчнотии. Такова е положението на великия човѣкъ. Той е изложенъ на постоянни грижи, на постоянна работа, но всичко това се увѣнчава съ успѣхъ. Втората жена, която ражда мъртво дете, скърби, плаче, но следъ време всичко забравя. Скръбта забравя, но и радостъ нѣма. Умниятъ ражда живи деца, а глупавиятъ — мъртви. Ако родишъ живо дете, светия си; ако родишъ мъртво, обикновенъ човѣкъ си. Стихътъ отъ Евангелието: „По плодетѣ имъ ще ги познаете“, се отнася до външната страна на живота. Това значи: по плодетѣ ще познаете, дали човѣкъ е добъръ, или лошъ. „Жена кога ражда на скръбъ е“ — този стихъ се отнася до вътрешната страна на живота. Раждането е дълбокъ вътрешенъ процесъ, по който се различава светията отъ обикновения човѣкъ.

Мнозина правятъ разлика между великитѣ хора, кой е по-великъ, най-великъ и т. н. Това е личенъ въпросъ. После говорятъ за спасението, кой е спасенъ, и кой не. И това е личенъ въпросъ. Оставете личнитѣ въпроси настрана. Други пъкъ говорятъ за служене на Бога, за изпълнение волята Божия. Върху този въпросъ не се говори. Като чуятъ, че искате да служите на Бога, ще искатъ услуги, ще искатъ да имъ правите добрини. Ако се откажете, веднага ще ви изобличатъ. Правете

услуги на хората, правете имъ добро, безъ да казвате на кого служите. Въ това седи изпълнението на волята Божия.

Въ Персия живѣлъ единъ турчинъ светия, който ималъ много последователи. Единъ день той решилъ да изпита последователитѣ си да види, колко отъ тѣхъ сж вѣрни на учението. За тази цель той събралъ последователитѣ си и имъ казалъ: Имамъ заповѣдъ отъ Аллаха да ви изколя всички. Онѣзи огъ васъ, които сж готови да се пожертвуватъ и да изпълнятъ волята на Аллаха, нека влѣзатъ въ опредѣлената за това стая. Явили се хиляда души, но само двама се решили да влѣзатъ вжтре. Двамата души били единъ младъ момъкъ и една млада мома, които се обичали. Момъкътъ погледналъ момата и казалъ: Азъ трѣбва да се пожертвувамъ! Следъ него влѣзла и момата. Въ това време светията заклалъ единъ овенъ и пусналъ кръвта му да тече навънъ. Като видѣли кръвта, последователитѣ, които чакали вънъ да видятъ, какво ще стане, уплашили се и избѣгали. Тѣ не издържали изпита. Тогава светията благословилъ двамата млади и имъ казалъ: Идете въ свѣта. между хората, и проповѣдвайте моето учение.

Сега на васъ казвамъ: Трѣбва да учите! Животътъ е велико училище, великъ университетъ. Като влѣзете въ него, трѣбва да учите. Ученицитѣ въ обикновенитѣ училища си служатъ съ различни хитрини: преписватъ едни

отъ други, пишатъ нѣкои формули по ржка-
витѣ си, на ржцетѣ си и т. н. Въ универси-
тета на живота не се позволяватъ никакви
хитрини. Като влѣзешъ тамъ, ще учишъ само-
стоятелно, съзнателно и ще държишъ матура.
Тамъ не се позволяватъ подсказвания, пре-
писвания отъ другитѣ ученици. Всѣки самъ
трѣбва да учи. Ако те скжсатъ, ще повтаряшъ
съ години наредъ, докато най-после завър-
шишъ съ успѣхъ. Учителитѣ на Великата
Школа сж щедри на времето. Хиляди години
можешъ да учишъ, докато научишъ нѣщата
така, че никога да не ги забравишъ. Слабата
страна на съвременното християнство се за-
ключава въ това, че ученицитѣ, последовате-
ли на Христа, учатъ, минаватъ отъ класъ
въ класъ, но безъ матура. И въ гимназиитѣ
има ученици, които свършватъ осми класъ, но
безъ матура. Има християни, свършили уче-
нието си съ матура, а има такива, които сж
свършили безъ матура. Който е свършилъ
безъ матура, той ще заmine за онзи свѣтъ
гладенъ, безъ хлѣбъ. Който е свършилъ съ
матура, той ще получи хлѣбъ. Направете пре-
водъ на думата „матура“ въ християнски
смисълъ и тогава елате да говорите.

Лесно е да се говори теоретически: Да
живѣемъ за Господа, да се пожертвуваме за
Него, да се обичаме, да сме братя, да живѣ-
емъ общо и т. н. Това сж общи изрази, които
не сж приложени. Да живѣете общо, това не
подразбира физическа близость. Двама души

могатъ да иматъ нѣщо общо помежду си, въпрѣки това единъ отъ тѣхъ да е на единия край на земята, а другиятъ — на противоположния край. Щомъ има нѣщо общо между тѣхъ, тѣ ще се срѣщатъ съ аероплани — съ мисълта си, и пакъ ще се отдалечатъ. Сега нѣкои хора сж едва на стотина метри едни отъ други и казватъ, че сж много отдалечени. Тѣ не знаятъ, че за да живѣятъ добре, трѣбва да сж на известно разстояние едни отъ други. Като сж раздалечени, тѣ нѣма да виждатъ погрѣшкитѣ си.

Хората нѣматъ представа, какво значи „далечъ и близо“. Допуснете, че всички хора на земята се намиратъ въ седемъ концентрични сфери, поставени една въ друга. Най-вътрешната сфера е най-малка. Представете си, че единъ отъ хората на най-вътрешната сфера намѣри единъ малкъ отворъ и влѣзе въ съседната по-голѣма сфера, между други хора. Той ще изпита различието между едната и другата сфера, но ще се почувствува далечъ отъ ония, съ които е билъ въ първата сфера. Така той ще минава отъ една сфера въ друга, докато дойде до най-външната, дето ще се почувствува много далечъ отъ първитѣ свои съжителители, но затова пѣкъ свършено свободенъ отъ всѣкакви връзки. Следователно, стремете се да излѣзете отъ центъра къмъ периферията, на по-голѣмо разстояние единъ отъ другъ! Щомъ усѣтите, че сте близо до хората по плътъ, повдигнете

мисълта си така, като че не живѣте на земята, като че нищо не ви засѣга. Хората около васъ могатъ да пѣятъ, да играятъ, да скачатъ, вие ще бждете тихи и спокойни, като че не сте между тѣхъ. Че нѣкъде биятъ тѣпанъ — нищо отъ това. Че въ кошарата на овчаря овца блѣе — нищо отъ това. Разумность се изисква отъ хората!

Всички хора искатъ да бждатъ разумни, но условия се изискватъ за разумността. Запримѣръ, децата, които се раждатъ въ сегашната епоха, сж по-разумни, по-умни отъ ония на миналата епоха. Децата на бждещето поколение ще разполагатъ съ по-голѣма разумность отъ сегашнитѣ. Глупавитѣ, като умратъ, въ бждеще ги очакватъ по-добри условия. Като се родятъ отново, тѣ ще бждатъ по-умни. Умниятъ мисли, чувствува и постѣпва право. Баща и синъ пѣтуватъ съ магарето отъ селото до близкия градъ. Бащата се качилъ на магарето, а синътъ вървѣлъ пешъ. По пѣтя ги срещналъ единъ селянинъ и казалъ: Байо, слѣзъ отъ магарето. Синътъ ти трѣбва да се качи на магарето, а ти да вървишъ пешъ. Бащата слѣзълъ отъ магарето и качилъ сина си на него. По-нататѣкъ ги срещналъ другъ, който имъ казалъ: Качете се и двамата на магарето. Защо трѣбва бащата да ходи пешъ? И двамата се качили на магарето. Срещналъ ги трети и имъ казалъ: Защо сте се качили и двамата на магарето? Я слѣзте отъ него! Вмѣсто да ездите магарето, турете

го на гърба си и така вървете. Бащата послушалъ и третия. Той искалъ да научи нѣщо отъ съветитѣ на хората, но въпросъ е сега, кой съветъ е правиятъ?

Какво показва този примѣръ? Че много отъ съвременнитѣ хора мислятъ повърхностно и то главно върху онова, което Първата Причина е създала. Запримѣръ, като погледнете наоколо, вие виждате голѣмо безредице: камъни, скали — всичко е въ пълнѣ безпорядѣкъ. Докато съществува този безпорядѣкъ, вие не можете да четете, не можете да разберете, какво е писала природата. Книгата, която е изнесена предъ васъ, е разхвърляна: листа, корици, заглавия — всичко е разбъркано. Щомъ сте дошли на планината, вие трѣбва да възстановите първичния редъ на нѣщата, всичко да поставите на своето мѣсто и тогава да четете. Голѣма красота се крие въ тази разхвърляна книга, но човѣкъ трѣбва да разбира тази красота, да може да я използва.

Като работите върху себе си, като се вдълбочавате въ явленията на природата, не мислете, че ще разрешите всички въпроси изведнѣжъ. Защо? — Защото въ васъ още не сж развити ония чувства и способности, чрезъ които можете да изследвате нѣщата. Човѣкъ има около сто чувства и способности, за развитието на които се изискватъ редъ години. Не е лесно да стане човѣкъ господарь на едно свое чувство, или на една своя способностъ. Запримѣръ, много време е нужно, до-

като човѣкъ научи, какъ и кжде да проявява своето милосърдие, или докато се научи да наблюдава, да прави връзка между причини и последствия на нѣщата. Ако не знае, какъ да се справи съ щеславието си, човѣкъ може да си създаде редъ неприятности. Човѣкъ живѣе едновременно съ много отъ своитѣ чувства, затова трѣбва да знае, какъ да манипулира съ тѣхъ. Христосъ казва: „Не търсете слава отъ човѣцитѣ, но отъ Бога“. Щомъ знаете това, като ученици на тази Школа, вие трѣбва да работите върху себе си, да се самовъзпитавате. Ако не работи съзнателно и съ любовъ върху себе си, ученикътъ може да се натъкне на опасността да излѣзе преждевременно отъ Школата. Нѣкой може да напусне училището още отъ първи класъ, другъ — отъ втори класъ и т. н. Ученикътъ трѣбва да работи върху чистотата, върху справедливостта, върху обходата, да развива въ себе си чувството любовъ къмъ Бога. Това сж трудни задачи, както за учителя, така и за ученика. Теоретически лесно се предаватъ методитѣ, но практически мжно се прилагатъ. Мжно се възпитава човѣкъ. Той прилича на земята. За да се огрѣва отъ всички страни, земята трѣбва да се върти около осьта си.

Следователно, за да развие всички свои чувства и способности, човѣкъ трѣбва да бжде всѣкога буденъ, да не изгуби добритѣ условия на живота си. Запримѣръ, за да развие милосърдието си, човѣкъ трѣбва да бжде

окръженъ отъ хора, които иматъ нужда отъ него. Вие не можете да помагате на хора, които не се нуждаятъ отъ вашата помощъ.

Когато постъпва въ Божествената Школа, ученикътъ трѣбва да бѣде здравъ. Болниятъ не може да влѣзе въ Школата, защото вниманието му ще бѣде насочено изключително къмъ болестъта. Болеститѣ, погрѣшкитѣ спъватъ ученика. Тѣ му препятствуватъ да върви напредъ. Когато изтъква предъ ученицитѣ си една погрѣшка, учителтъ нѣма предъ видъ едного, но всички. Погрѣшката на едного е погрѣшка на цѣлото човѣчество, на цѣлия свѣтъ. Казвате, че еди-кой си е горделивъ. Гордостъта е обща чѣрта на хората, на животнитѣ и на растенията. Лошата страна на гордостъта е, че тя суши човѣка. Чрезмѣрната гордостъ изсушава човѣка. Когато е на мѣсто, тя го прави самостоятеленъ. Честностъта е въ зависимостъ отъ чувството на самоуважение въ човѣка. Честностъта не е морално чувство. Тя е едно отъ личнитѣ чувства. Справедливостъта, обаче, е морално чувство. Човѣкъ трѣбва да бѣде справедливъ къмъ всички живи същества. Когато развива едно, или друго чувство, човѣкъ се поставя на изпитъ, самъ да види, докѣде е стигналъ. Това значи: При свършване на всѣки класъ, ученикътъ държи матура. Матурата опредѣля положението на ученика. Ако не държи матура за всѣки класъ, ученикътъ ще изпадне въ заблу-

ждение да счита, че знае много, че има право да изправя другитѣ хора. Той ще мисли, че другитѣ сж причина за злото, за нещастията въ свѣта. — Не, всѣки трѣбва да знае, че той е причина и за злото, и за доброто въ свѣта. Нѣкой отива при свой приятелъ да го морализира, да го учи, какво да прави. Приятельтъ самъ вижда погрѣшкитѣ си и се мъчи да ги изправи — нѣма защо ти да му четешъ моралъ.

Като сте дошли на планината, изучавайте линиитѣ на огъванията, да видите тѣхната красота. Нѣкои линии сж отъ миналото, други — отъ настоящето, а трети — сега се чъртаятъ; тѣ сж линии на бъдещето. Това показва, че планинитѣ се намиратъ въ процесъ на развитие, не сж завършени. И сега се строи нѣщо ново въ тѣхъ, и въ бъдеще ще се строи. Нѣщата въ природата сж осмислени. Строи се нѣщо велико, което ще се открие въ бъдеще. Всѣки планински връхъ отразява свѣтлината по особенъ начинъ. Отразената по този начинъ свѣтлина влияе благотворно върху хората, върху всички живи същества. Това влияние се отразява върху мислитѣ и чувствата на човѣка. За обикновения човѣкъ всички нѣща въ природата сж разхвърляни; за учения всички нѣща въ природата сж на мѣсто поставени. Защо? — Защото той ги съпоставя и хармонизира.

„А земята бѣше неустроена и пуста“. И до днесъ още земята се устройва. Докато човѣкъ се развива, и земята ще се развива. Когато човѣкъ мине въ по-висока стадия на развитие, съ него заедно и земята ще се повдигне. Формитѣ на земята ще ставатъ все по-красиви и съвършени. Процесътъ на развитие, презъ който земята минава сега, е бавенъ, равномеренъ. Въ миналото развитието на земята е било бързо, придружено съ голѣми катастрофи.

Като ходите по планинитѣ, вървете бавно, спокойно, безъ бързане. На всѣки сто метра спирайте на малка почивка, на кракъ, около 30 секунди. Въ време на почивка ще придобивате енергия. Колкото по-високо се качвате, по-бавно ще вървите. По този начинъ ще се приспособите къмъ силитѣ на природата и ще ги използвате правилно. Иначе, тѣ ще ви противодействуватъ; щомъ силитѣ на природата ви противодействуватъ, вие ще харчите енергията си, безъ да се ползвате отъ тѣхъ. Всѣка частица отъ планината е свързана съ разумното начало, което работи поприродата. Следователно, като се качвате въ планинскитѣ върхове, мислете за службата, която тѣ изпълняватъ въ природата, за да се свържете съ разумността въ нея. Всѣка планина, всѣки връхъ, всѣко езеро има свое велико предназначение.

Помнете: Дето и да ходите — по езера, по планини или върхове, работете съзнателно,

учете и прилагайте. Докато работата е приятна, тя е Божествена. Щомъ не е приятна, щомъ се вкисвате, тя е човѣшка. Работете съ приятность и радвайте се на Божието дѣло!

12 августъ, 8 ч. с.

Новораждане.

„Ако се не роди нѣкой изново, не може да види Царството Божие“. Сега ще се спра върху думата „новораждане“. Да се роди човѣкъ изново, значи да се роди отъ Духа. Да се роди човѣкъ отъ Духа, това е ново положение за човѣшкото съзнание. Житното зърно може съ години да седи въ хамбара и да запази сжщата форма, каквато първоначално е имало, но при това положение то нѣма да разбере, какво представя свѣтътъ отъ себе си. Значи, житното зърно трѣбва да излѣзе отъ хамбара, да се посади въ земята, за да влѣзе въ съприкосновение съ свѣтлината, топлината, въздуха и водата. По този начинъ то ще прояви своя вътрешенъ животъ, ще започне да расте и да се развива. Растенето е общъ процесъ за всички същества. За човѣка, обаче, растенето е обусловено отъ развитието на неговото съзнание.

Като изучавате растителното царство, ще видите, че растенията не се раждатъ както съществата отъ животинското царство, но поникватъ, растатъ и се развиватъ, като минаватъ едновременно презъ външни и вътрешни процеси, презъ голѣми изпитания и несго-

ди. Преди да се роди, и човѣкъ минава презъ такива процеси. Раждането се предшества отъ редъ вътрешни процеси. Които не разбиратъ разумнитѣ закони на природата, и това, което Първичната Причина е създала, тѣ се обезсърдчаватъ, понеже не могатъ да намѣрятъ благото, щастието въ живота. Тѣ търсятъ щастието тамъ, дето не съществува. Може ли житното зърно да намѣри своето благо въ хамбара? Колкото години да седи въ хамбара, то ще остане затворено, ограничено за свѣта. Тамъ то се намира при външни благоприятни условия, но тия условия не могатъ нищо да му придадатъ. Житното зърно трѣбва да излѣзе отъ условията на хамбара, за да придобие нѣщо. Ония, които не разбиратъ живота, като се натъкватъ на страдания, съжаляватъ, че сж напуснали своя покой. Житното зърно, което е въ хамбара, трѣбва да знае, че се намира предъ две положения и да избере едното отъ тѣхъ: или да влѣзе въ земята и тамъ да мине презъ редъ вътрешни процеси на страдания и радости, или да мине презъ хромела, външно да се пожертвува. Ако не избере нито едно отъ дветѣ положения, то ще остане въ хамбара, дето въ края на краищата мишки ще го нападнатъ.

Като ги поставятъ предъ тѣзи две положения, съвременнитѣ хора изпадатъ въ противоречие и не знаятъ, какво да предприематъ. Да останатъ въ хамбара за дълго, до-

бре е, ще прекартъ тихъ и спокоенъ животъ. Колко време могатъ да останатъ при тѣзи условия? Сто години не могатъ да останатъ. Тогава? Ще дойде день, когато насила ще ги изкаратъ отъ хамбара. Ами ако тогава бжде късно и не могатъ да се приспособятъ къмъ новитѣ условия на живота? Въ такъвъ случай, по-добре е да излѣзатъ отъ хамбара и да се посадятъ на нивата, че да става, каквото имъ е опредѣлено. По-страшно е да влѣзатъ въ хромела. Знайте, че хамбарътъ е създаденъ за житото, а не житото за хамбара. Земята е условие, при което човѣкъ може да опита Божиитѣ блага, да расте и да се развива. Земята е създадена за разумния човѣкъ, който разбира законитѣ и може да ги прилага. Външно погледнато, земята изглежда неуредена, неустроена. Който разбира законитѣ, само той може да долови разумността, която навлява всички свѣтове, а не само земята. Страданията на хората произтичатъ отъ неразбиране на онзи висшъ порядъкъ, който съществува въ цѣлокупния животъ. Когато за пръвъ пжтъ отива на училище, детето среща голѣми мъжнотии, докато разбере онова, което му се преподава. Най-малко 16 години се изискватъ, докато това дете порасне, стане момъкъ и свърши университетъ. Презъ каква дисциплина е миналъ този момъкъ! Колко учители е промѣнилъ, колко пжти е нацапвалъ ржцетѣ си съ мастило и ги е чистилъ! Колко книги е купувалъ, колко лишения, колко мъжнотии и

страдания е прекаралъ, докато е придобилъ знанието! Лесно е следъ това да се каже, че този, или онзи е ученъ човѣкъ.

Съвременнитѣ хора очакватъ нѣкакви блага на земята. Каквито блага да придобиятъ, тѣ сж временни. Защо? — Защото на сегашнитѣ хора имъ липсва единъ елементъ, съ помощта на който тѣ биха запазили всички блага, които придобиватъ. Този елементъ ще се запълни съ раждането на човѣка отъ Духа. Човѣкъ трѣбва да се роди изново отъ Духа, за да се освободи отъ лошитѣ условия на сегашния животъ. При условията, при които днесъ живѣе, него очаква смъртъ. Каквото богатство да придобие днесъ, той непременно ще го изгуби. Той ще бжде обранъ отъ разбойници, както обиратъ богатия. Като не разбиратъ закона, мнозина се утешаватъ съ мисълта, че когато заминатъ за другия свѣтъ, тогава поне ще бждатъ на небето, при добри, богати условия. Влизането въ небето, при богати условия е въ връзка съ закона на новораждането. Христосъ казва: „Ако се не родите изново, не можете да влѣзете въ Царството Божие“. Само родениятъ отъ Духа е господарь на условията. Родениятъ отъ Духа не се влияе отъ икономическитѣ условия на живота. Болниятъ се нуждае отъ чужда помощъ, а не здравия. Здравиятъ е свободенъ човѣкъ. Той не се нуждае отъ външна помощъ. Каквото му е нужно, той самъ го свършва. Здравиятъ

може да се уподоби на човѣкъ, роденъ отъ Духа.

И тъй, животътъ, като Велика Школа, предвижда два пжтя за хората: пжтътъ на страданието и пжтътъ на хромела. Който избере първия пжтъ, той ще се посѣе като житно зърно на нивата, дето ще мине презъ редъ изпитания и страдания; който избере втория пжтъ, той ще остане съ години въ хамбара, отдето единъ день ще го прекаратъ презъ хромела. За предпочитане е човѣкъ да бжде посѣтъ на нивата, отколкото да мине презъ хромела. На нивата той ще има възможность да расте, да цвѣти и плодъ да връзва. Повечето хора днесъ минаватъ презъ хромела, вследствие на което измиратъ, изчезватъ, безъ да оставятъ следа. Обаче, и двата пжтя иматъ своя добра страна. Чрезъ страданията човѣкъ се готви за по-високъ животъ отъ този, презъ който днесъ минава. Житото страда и се учи отъ страданията си, а хората, които го ядатъ, се ползватъ отъ неговитѣ уроци, както и отъ благата, които съдържа въ себе си. Хората, които днесъ умиратъ, научаватъ нѣщо и отъ живота, и отъ смъртъта, а следващото поколение се ползува отъ тѣхнитѣ опитности, като велики придобивки на живота. Важно е това, което сега става, което човѣкъ днесъ още може да направи. То нѣма да дойде отвѣнъ. Отвѣнъ сжществуватъ само условия, а възможноститѣ сж вложени въ самия човѣкъ. Житното зърно съдържа въ

себе си възможности, а свѣтлината, топлината, въздухътъ и водата сж условия, при които житното зърно може да прояви своитѣ възможности. Христосъ казва: „Ако житното зърно падне на нивата, то дава плодъ стократно“.

Съвременнитѣ хора се плашатъ отъ страданията. Каквото да правятъ, тѣ неизбежно ще минатъ презъ страдания. Голѣми или малки, страданията следватъ всѣки човѣкъ. Такъвъ е пѣтътъ на човѣка. Едно е важно: кой пѣтъ ще избере човѣкъ — пѣтътъ на постването, или пѣтътъ на смилането. Който предпочете страданията на нивата, той ще расте и плодъ ще дава; който предпочете страданията при смилането, той ще мине и заmine презъ хромела, безъ да остави плодъ следъ себе си. Ние се стремимъ да освободимъ житото отъ хромела. Никжде не е писано, че житото трѣбва да се мели. Щомъ го мелятъ, това става по човѣшки законъ и наредба. Вие трѣбва да знаете и двата закона — човѣшкиятъ и Божествениятъ, за да разберете вжтрешнитѣ процеси въ живота.

„Ако се не родите изново“. Отъ какво трѣбва да се роди човѣкъ изново? Новораждането подразбира раждане отъ Духа. Родениятъ отъ Духа е благороденъ човѣкъ, той има високо съзнание. За него свѣтътъ не е мъртавъ, човѣкъ за човѣка не е вълкъ, както е казано въ пословицата: „*Nemo homini lupus*“. За него важи идеята, която Христосъ е изка-

залъ, че човѣкъ за човѣка е братъ. За човѣка е възможно само братство. Братството е изразъ на любовта на новородения. Само той съзнава, какво нѣщо е братство. Като види единъ човѣкъ, въ лицето му той вижда братъ.

Следователно, всѣко учение, което поставя братството за основа на човѣшкия животъ, е безсмъртно. Това учение може да се приложи като изкуство за живѣне. Всѣко изкуство е полезно дотолкова, доколкото има приложение. Защо ви е чуждиятъ езикъ, ако не можете да го приложите за придобиване на знания? Защо ви е свѣтлината, ако тя не може да разкрие свѣта предъ васъ? Безъ зрение, безъ свѣтлина, човѣкъ остава слѣпъ, невежа. За невежия свѣтътъ представя затворена книга. Въ родения отъ Духа се събуждатъ нови чувства и способности, каквито и самъ той не е подозиралъ. Той вижда нѣщата и отдалечъ, и отблизо. Той вижда, какво става и въ този, и въ онзи градъ. Това сж нѣща, които за обикновено роденитѣ сж невъзможни. Родениятъ отъ Бога не може да попадне въ мрежата на разбойници. Той е свободенъ и отъ лошитѣ условия. Защо? — Защото всичко предвижда. Като минава презъ нѣкоя гора, той знае предварително, кжде сж се настанили разбойници и ги отбѣгва. Родениятъ отъ Бога има свѣтълъ умъ, съ който ясно вижда нѣщата.

Мнозина се стремятъ къмъ духовния животъ, но тѣ трѣбва да знаятъ, че духовни-

ятъ животъ изисква отъ човѣка да разбира възможноститѣ, които сж вложени въ него. Щомъ разбира и знае, съ какви възможности разполага, той може да се ползува отъ благата на живота. Какви възможности има въ рибата? Рибата има една възможность — да плава въ водата. Тя не може да говори, не може да пише, не може да слуша лекции. Ако иска да придобие друга възможность, освенъ тази, която има, рибата трѣбва да излѣзе отъ водата, да напусне тия неблагоприятни условия. Какво може да стане отъ рибата? Човѣкъ не може да стане, но тя има възможность поне птица да стане. И като птица тя не може да има голѣми възможности. Единствената форма, която дава повече възможности за постижения на блага, това е човѣшката. Подъ думата „човѣкъ“ ние разбираме само онзи, който е роденъ отъ Бога. Да се роди човѣкъ отъ Бога, това не е простъ процесъ. За да дойде до новораждане, човѣкъ е миналъ презъ много процеси. Като не мисли, човѣкъ пита, дали има другъ свѣтъ, освенъ този на земята. Този човѣкъ познава единъ свѣтъ само, но и него не познава, както трѣбва. Той не знае, че и въ свѣта, въ който живѣе, ставатъ редъ сложни процеси. И рибата пита, сжествува ли другъ свѣтъ, освенъ рибния. Има другъ свѣтъ, освенъ рибния — той е свѣтътъ на птицитѣ, на хвъркатитѣ сжщества. Ако птицата пита, има ли другъ свѣтъ, освенъ тѣхния, ще ѝ кажемъ, че

сжествува другъ свѣтъ, освенъ птичия — свѣтътъ на млѣкопитаещитѣ. Ако нѣкое млѣкопитаеще зададе сжщия въпросъ, ще му отговоримъ, че, освенъ тѣхния свѣтъ, сжествува другъ, по-организиранъ и високъ — свѣтътъ на хората. Ако и човѣкъ запита, има ли по-високъ свѣтъ отъ човѣшкия, ще му отговоримъ, че има свѣтъ по-високъ отъ човѣшкия — той е свѣтътъ на ангелитѣ. Сжществата отъ ангелския свѣтъ иматъ по-правилни и широки разбирания отъ тия на хората. Въ ангелския свѣтъ нѣма затвори, бесилки, гробища; въ ангелския свѣтъ не сжществуватъ мжчения, нещастия, спорове. Тамъ има голѣмо изобилие на ядене и пиене. Всички иматъ условия да се учатъ, да се развиватъ. Тамъ всѣки живѣе, колкото иска.—Вѣрно ли е това? — За мене, който виждамъ нѣщата, е вѣрно. Азъ не се нуждая отъ вѣра, нѣма защо да ме увѣряватъ. Вѣрвамъ въ това, което виждамъ. Седи единъ слѣпъ човѣкъ при мене и ме пита: Вѣрвашъ ли въ свѣтлината? — Нѣма защо да вѣрвамъ въ свѣтлината, азъ я виждамъ. Слѣпиятъ се нуждае отъ вѣра, но за онзи, който вижда, вѣрата се превръща въ знание.

„Ако се не родите изново, не можете да влѣзете въ Царството Божие.“ Новораждането подразбира отваряне на новъ свѣтъ, въ който човѣкъ трѣбва да влѣзе. Ако не влѣзете въ този свѣтъ, вие ще останете при лошитѣ условия, въ живота на страданията. И богати да

сте, вие ще изгубите добритѣ условия. Щомъ влѣзете въ новия свѣтъ — свѣтътъ на Бога, вие ще бъдете заобиколени съ нова свѣтлина, която ще разшири вашия хоризонтъ. Не правятъ ли така и държавитѣ? Като се създаде нова държава, веднага поставятъ новъ редъ и порядъкъ, който я пази отъ външни врагове, който дава условия на поданицитѣ ѝ за добъръ, спокоенъ животъ. Коя държава, кое царство е най-добре уредено? Най-добре уредено е Царството Божие. Кой може да влѣзе въ това царство? Казано е въ Писанието: „Родениятъ отъ Бога може да влѣзе въ Царството Божие“. Като влѣзе въ Царството Божие, родениятъ отъ Бога ще каже: Заслужава да се живѣе въ това велико Царство!

Съвременниятъ свѣтъ, въ който хората живеятъ, е подобенъ на хамбаръ. Два пѣтъ има, по които хората могатъ да излѣзатъ отъ този хамбаръ: или да се посѣятъ на нивата, или да отидатъ на воденица, да се подложатъ на хромела. Нѣкой казва: Да мели воденичката! Опасна е тази воденичка, която мели. Добре ще бжде, ако воденичкитѣ единъ день престанатъ да мелятъ. — На онзи свѣтъ има ли воденици? — Тамъ нѣма нито воденици, нито воденичари. На онзи свѣтъ житното зърно е голѣмо като круша и расте на дървета. Достатъчно е да откъснете едно зърно, за да се нахраните добре. Като отидете на дървото, на което житото расте, ще чуете гласа му: Заповѣдай, яжъ, колкото искашъ! — Може ли житото да

говори? — Това е фигуративенъ изразъ. Българинътъ често употрѣбява израза: Иде ми да те изямъ. — Може ли човѣкъ човѣка да изяде? Само разумното се яде.

Христосъ казва: „Ако не ядете плътта ми и не пиете кръвта ми, нѣмате животъ въ себе си“. Това значи: ако не ядете Словото, нѣмате животъ въ себе си. Има единъ свѣтъ, който се нуждае отъ Словото като храна, каквато днесъ хората употрѣбаватъ. Грубата храна постепенно започва да се допълва съ духовна. Човѣкъ яде три пѣти на день и внася въ стомаха си ония елементи, които сж необходими за подържане на физическото му тѣло. Освенъ чрезъ стомаха, той се храни чрезъ бѣлитѣ си дробове и чрезъ мозъка. Чрезъ бѣлитѣ дробове и мозъка той придобива енергия отъ по-възвишена храна отъ физическата. Ще дойде день, когато хората ще се хранятъ само чрезъ бѣлитѣ дробове мозъка. Ученитѣ сж изчислили, че въ минута човѣкъ прави 20 вдишки. Това сж 20 обѣда. Новородениятъ нѣма да бжде робъ на сегашнитѣ условия, постоянно да се безпокои за утрешния день. Отъ голѣми безпокойствия съвременниятъ човѣкъ не може спокойно да спи, не може да се радва на богатата, които Богъ му е далъ. Голѣма частъ отъ живота си човѣкъ минава въ тревоги и смущения. Христосъ внесе нова, положителна философия въ живота, която може да освободи човѣка отъ сегашнитѣ тревоги и мъчнотии, но тази филосо

фия остана неразбрана и на времето си, остана неразбрана и за сегашнитѣ християни. И следъ това нѣкой ще казва, че е християнинъ. Не е християнинъ онзи, който само носи името на Христа. Християнинъ, въ пълния смисълъ на думата, може да се нарече Синътъ Божий, т. е. родениятъ отъ Духа. Следователно, въ бждещата религия всички хора ще бждатъ родени отъ Бога, ще съставятъ едно голѣмо семейство, членоветѣ на което ще бждатъ помежду си братя. Всѣки ще бжде готовъ да се жертвува за брата си. Тогава нѣма да срещнете човѣкъ, който да се нуждае отъ нѣщо. Никой никого нѣма да изнудва.

Питамъ: не може ли това да стане още днесъ? Кое препятствува на хората да се обичатъ и да живѣятъ братски? Кой събира хората заедно? Кой ни е събралъ днесъ тукъ? Богъ, Божията Любовь обединява хората. Това е велика истина, която се провѣрява всѣки день. Следователно, тази истина можете да провѣрите още този часъ. Родениятъ отъ Бога е провѣрилъ тази истина и живѣе споредъ нея. Който влѣзе въ новитѣ условия на живота, той не се нуждае отъ доказателства за онзи свѣтъ. Да се доказва съществуването на другия свѣтъ, то е все едно да се доказва съществуването на любовта. Безпредметно е да се доказва на хората, има ли любовь, или не. Дето е любовта, тамъ е животътъ. Когато любовта отсътствува, животътъ се изгубва. Идването на любовта подразбира възкресение

на душата. Който придобие любовта, той възкръсва; който изгуби любовта, той умира.

Сегашната фаза на живота е фаза на безлюбие. Може ли при безлюбието човѣкъ да възкръсне? Безлюбието умъртвява. Азъ не говоря за смъртта на черупката. Друга, по-страшна смъртъ носи безлюбието. Ако изгуби черупката си само, човѣкъ ще се облѣче въ нова форма. Обаче, човѣкъ се стреми да си изработи такава форма, която да не се подава на лошитѣ условия, да не се измѣня. Тази нова форма ще носи въ себе си безсмъртие. Това е изказалъ Христосъ въ стиха: „Роденото отъ плътта, плътъ е; роденото отъ Духа, духъ е“. Родениятъ отъ плътта ще живѣе по единъ начинъ; родениятъ отъ Духа — по другъ начинъ. Първиятъ ще мине презъ хромела, а вториятъ — презъ живота. Първиятъ ще остане безплоденъ; вториятъ ще даде плодъ. Първиятъ ще образува братство, което въ четири поколения ще се изглади, ще изчезнатъ връзките между родни братя и сестри. Най-много следъ двеста години всѣкакво братство, всѣкакво роднинство между хора, които сж били свързани помежду си по плътъ, ще изчезне. Вториятъ, т. е. родениятъ отъ Бога, ще образува трайно братство. Връзките между хора, родени отъ Бога, ще продължаватъ най-малко 25,000 години. Това постоянство, тази трайностъ на връзките ще даде възможностъ на разумнитѣ сили, които действуватъ върху човѣшката душа, да завършатъ своята работа.

Знайте, че всичко разумно съдействува за развитието на човѣшката душа: звезди, слънца, планети — цялата природа работи за човѣка. Всичко, което обикаля човѣка, вънъ и вътре въ него, работи за неговото възпитание. Слънцето изгрѣва за чадата Божии, за роденитѣ отъ Бога. Които сж родени вече, тѣ сж провѣрили това; онѣзи пъкъ, за които сега се готвятъ условия, и тѣ ще го провѣрятъ. Христосъ казва на Никодима, единъ отъ ученикѣ на времето си: „Ако се не родите из-ново, не можете да влѣзете въ Царството Божие“. Никодимъ не разбра тази истина и запита Христа: Какъ е възможно старъ човѣкъ да влѣзе втори пътъ въ утробата на майка си и отнвво да се роди? Христосъ му отговори: „Роденото отъ плътъта, плътъ е; роденото отъ Духа, духъ е“.

По какво се отличаватъ тия два процеса, тия два начина на раждане? Човѣкъ е подобенъ на житно зърно. Една блага ржка ще дойде, ще вземе житното зърно отъ хамбара и ще го посѣе на нивата. Тя ще му каже: Ти ще минешъ презъ малки страдания, но ще цѣвнешъ, ще завържешъ и ще узрѣешъ. Житното зърно ще провѣри това и ще се зарадва. Друга блага ржка ще влѣзе въ хамбара, ще извади житното зърно и ще каже: Сега ще те занеса на воденицата да минешъ презъ хромела, да станешъ на брашно. Ще минешъ презъ малки страдания, но цената ти ще се увеличи. Кое положение е за предпочитане:

да минешъ презъ нивата и да дадешъ плодъ, или да минешъ презъ хромела и цената ти да се увеличи? Първото положение е за предпочитане — да мине човѣкъ презъ страдания, но да даде плодъ. Това положение представя Божествения порядъкъ на нѣщата. Второто положение—минаване презъ хромела, представя човѣшкия порядъкъ на нѣщата. Подъ думата „воденица“ въ дадения случай имамъ предъ видъ неразбранитѣ нѣща, които човѣкъ самъ е създалъ. Подъ думата „нива“ разбирамъ всичко, което Първата Причина е създала.

Следователно, желая на всѣки да мине презъ страданията на нивата, за да придобие ония знания, които ще го доведатъ до новораждане, до раждане отъ Духа. Да се роди човѣкъ отъ Духа, това значи да стане членъ на Братството. Братството е условие за идване на любовта между хората.

„Роденото отъ Духа, духъ е; роденото отъ плътта, плътъ е“. Роденото отъ Духа подразбира роденото отъ Разумното, отъ Великото начало на живота.

*

14 августъ, 5 ч. с.

Несъвмѣстими нѣща.

Красота безъ очи, мъдрость безъ уши, ученостъ безъ носъ, любовъ безъ уста, сила безъ ржце и доброта безъ крака сж несъвмѣстими нѣща.

Остави на почивка въ дома си всички твои мисли, всички твои желанія и всички твои постѣпки, които иматъ несъвмѣстими нѣща въ себе си, а ти тръгни по широкия пѣтъ да работишъ безъ тѣхъ.

Животътъ има смисълъ за съвмѣстимото.

Животъ безъ дължина, чувство безъ ширина, мисълъ безъ дълбочина и височина сж непостижими нѣща. Не търси непостижимото! Ако го търсишъ, ще опростѣшъ и оглупѣшъ.

Богъ създаде красотата. Той създаде човѣшката мъдрость, човѣшката ученостъ, човѣшката любовъ, човѣшката сила, човѣшката доброта, за да Го познаватъ, че е благъ.

Човѣшкото води къмъ Бога.

Пази скжпоценното, което всѣкога осмисля живота.

Не рови тинята, която се е наслоила въ своя пѣтъ.

Не се опитвай да гасишъ това, което не се гаси. И не се опитвай да запалишъ това, което не се пали.

Не губи времето си да броишъ прашин-
китѣ, които вѣтрътъ всѣки день повдига.

Не се опитвай да събирашъ всичкитѣ
дъждовни капки на едно мѣсто.

Не подарявай това, което не може да
се подари.

Не яжъ това, което не може да се яде.

Не мисли за това, за което не може да
се мисли.

Когато видишъ вода. иди при нея и
измий краката си.

Когато усѣтишъ въздуха, приеми го въ
устата си.

Когато познаешъ мъдростъта, отвори
ушитѣ си.

Когато дойдешъ при любовта, проговори.

— Това е пътътъ на всички постижения.

Сега ще ви задамъ въпроса: защо и за
какво плаче човѣкъ? Ако не можете да отго-
ворите на въпроса, азъ ще отговоря: Чо-
вѣкъ плаче, защото не е ялъ; човѣкъ плаче,
защото е преялъ; човѣкъ плаче, защото яде-
нето не е вкусно. Тази е философията на
плача. Изобщо, човѣкъ плаче за непостигнати
работи. Кои нѣща сж непостигнати? Когато не
може да постигне ябълката, човѣкъ плаче.
Когато изяде ябълката и усѣти, че тя се вгорчи
въ стомаха му, човѣкъ пакъ плаче. Той е не-
доволенъ, че ябълката не благодари за услу-
гата, която ѝ е направилъ. Когато яденето не

е добре сготвено, човѣкъ се възмущава, че като влѣзе въ него, то не му говори красиво. Кой човѣкъ би благодарилъ, ако го сготвятъ? Кой човѣкъ би се радвалъ, ако го изядатъ? Кой човѣкъ би билъ доволенъ, ако го турятъ въ затворъ?

Следователно, когато храната се задържи въ стомаха повече, отколкото трѣбва, тя започва да се възмущава, че е затворена. Щомъ затворите храната въ стомаха си за повече време, тя винаги причинява болка. И когато нѣма какво да яде, човѣкъ плаче. И когато нѣма кой да го утеши, той пакъ плаче. Когато хлѣбътъ дойде при васъ, какво трѣбва да му кажете? Вие трѣбва да му благодарите, да се радвате, че ви е посетилъ.

Срѣщате една красива мома, която занимава цѣло общество съ своята красота. Всички говорятъ за нея, възхищаватъ се, а тя върви спретната, напета. По едно време въ сжщото общество дохожда друга мома, по-красива отъ първата. Погледитѣ и възхищенията на всички се отправятъ къмъ нея. Въ сърдцето на първата се явява озлобяване къмъ втората, като къмъ нейната конкурентка. Какво трѣбва да прави първата мома? Какъ трѣбва да постъпи къмъ втората? Тя трѣбва да се радва на красотата на втората мома така, както ѝ се радватъ всички, и да престане да мисли за своята красота. Докато си един-

ственъ съ своята красота между хората, радвай се на красотата си. Щомъ дойде другъ, по-красивъ отъ тебе, радвай се на неговата красота. Когато се срещнатъ двама души красиви, тѣ ще разпредѣлятъ работата помежду си правилно: единиятъ ще бжде платно, а другиятъ — образъ върху платното. Безъ платно красотата не може да се прояви. Но и безъ образъ платното нищо не струва.

Това, което досега ви говорихъ, представя малка закуска за гладния. Такава закуска може само да го залъже, както децата се залъгватъ съ бонбончета. Наистина, радостта на мнозина се дължи на бонбончетата, които получаватъ. Щомъ нѣма бонбончета, тѣ започватъ да плачатъ, да скърбятъ. Колкото по-голѣма е скръбта имъ, отъ толкова по-голѣмъ бонбонъ сж лишени. Кой е най-голѣмиятъ бонбонъ въ живота на човѣка? Най-голѣмиятъ бонбонъ за младата мома е момъкътъ, за майката — детето, за учения — книгата, за силния — ножа, за работника — чука, за художника — четката, за бездѣлника — грамофона.

Въпрѣки всичко това, съвременниятъ човѣкъ се разочарова отъ непостоянното, отъ преходното въ живота и търси нѣщо трайно, нѣщо постоянно, на което всѣкога да разчита. Човѣкъ е младъ, остарява и умира. Младостта е непостоянна величина въ живота му, вследствие на което той не може да уповава на нея. Младиятъ расте, развива се, до-

като единъ день забележи, че започва да остарява. Но и старостъта е непостоянна величина, понеже стариятъ умира. Нито младостъта е постоянна величина въ живота на човѣка, нито старостъта. И дветѣ минаватъ заминаватъ, следа не оставатъ. Защо младиятъ остарява? И защо стариятъ умира? Младиятъ остарява, и стариятъ умира, защото се хранятъ съ бонбончета. Престанете да се храните съ бонбончета, за да не остарявате и умираете.

Младиятъ се обича, стариятъ се почита. Младиятъ се обича заради любовъта, стариятъ се почита заради мъдростъта. Когато изгуби любовъта си, младиятъ остарява. Когато изгуби мъдростъта си, стариятъ умира. Съ други думи казано: Когато нѣкой изгуби любовъта си, младостъта въ него е остарѣла; щомъ изгуби почитъта си, старостъта въ него е умрѣла. Когато престанатъ да обичатъ младия, той е остарѣлъ; когато престанатъ да почитатъ стария, той е умрѣлъ. За да не остарява, младиятъ трѣбва да яде живия хлѣбъ, мѣсенъ отъ старъ човѣкъ; за да не умира, стариятъ трѣбва да яде живия хлѣбъ, мѣсенъ отъ младъ човѣкъ. Тѣй щото, който иска да не остарява и да не умира, нека спазва тѣзи две формули въ живота си.

За да бжде вѣчно младъ, не е достатъчно човѣкъ да яде живия хлѣбъ, но той трѣбва да знае, какъ да го дѣвче. Следователно, ако не знаете, какъ да дѣвчете Словото, което слушате, ще го глътнете, безъ да ви допри-

несе нѣкаква полза. Така и млѣкопитаещитѣ гълтатъ храната си, безъ да я дѣвчатъ. Това ги отличава отъ човѣка. Човѣкъ дѣвче храната си, но трѣбва да знае, какъ да я дѣвче. Всѣка мисль, която човѣкъ възприема, трѣбва да се сдѣвче добре, т. е. да се разбере и приложи. Приложението е процесъ на храносмилане. При храносмилането всѣка частица отъ храната се изпраща на опредѣлено за нея мѣсто.

Когато си служи съ образа на младата мома и на младия момъкъ, азъ ги взимамъ като символи. Младата мома символизира младостта, младиятъ момъкъ — старостта. Като се срещнатъ, тѣ не се разбиратъ, не се познаватъ, вследствие на което младата мома изгубва младостта си и остарява; младиятъ момъкъ изгубва старостта си и умира. И двамата губятъ. Казватъ, че младитѣ трѣбва да се срѣщатъ. — Не, младъ съ младъ не може да се срещне. Това е несъвмѣстимо. Когато младата мома за пръвъ пжть срещне младия момъкъ, тя е срещнала старостта; когато младиятъ момъкъ за пръвъ пжть срещне младата мома, той е срещналъ младостта. Ако младата мома мисли, че въ лицето на младия момъкъ е намѣрила младостта, тя се самоизлѣгва.

И тъй, когато срещнете младъ човѣкъ, питайте го, какъвъ е; когато срещнете старъ, задайте му сжщия въпросъ. После запитайте

и себе си, младъ ли сте, или старъ човѣкъ. Необходимо е да си задавате този въпросъ, защото несъвмѣстимо е двама млади да се срещнатъ. Несъвмѣстимо е и двама стари да се срещнатъ. Младъ и старъ могатъ да се срещнатъ — това е съвмѣстимо. Въ обикновения животъ, обаче, младъ съ младъ и старъ съ старъ могатъ да се срещнатъ, но въ Божествения свѣтъ това е несъвмѣстимо. Въ обикновения животъ всѣки може да бжде художникъ: взима бои, четка, платно и рисува. Това не е художество, това е цапане. Това сж несъвмѣстими нѣща. Когато зоркото око на художника погледне нацапаното на платното, той намира, че не се рисува така. Въ природата всѣко нѣщо е поставено точно на своето мѣсто. Боитѣ, които природата налага върху платното на своитѣ картини, сж точно определени по цвѣтъ; тѣ не сж ни по-силни, ни по-слаби отъ тѣзи, които трѣбва да бждатъ. Боитѣ, съ които природата си служи, не се мѣнятъ. Тѣ се различаватъ въ нюанситѣ си, но всѣкога запазватъ своя основенъ тонъ. Запримѣръ, има единъ синъ цвѣтъ въ природата, който никога не се мѣни, но само нюансира. Сжщото става и съ скжпоценнитѣ камъни. Скжпоценниятъ камъкъ запазва цвѣта си, но само играе съ свѣтлината, вследствие на което се явяватъ различни отливи, различни цвѣтове на свѣтлината. На наученъ езикъ казваме,

че скжпоценнитѣ камъни пречупватъ лжчитѣ на свѣтлината и ги отразяватъ въ себе си.

Това, което днесъ ви говорихъ, е храна, материалъ, който вие трѣбва да разберете, да обработите и да приложите, т. е. да възприемете, да обработите въ себе си, и всѣка нейна частица да отправите на своето мѣсто.

✱

16 августъ, 5 ч. с.

Пробни страдания.

Въ дветъ прочетени глави, отъ Иеремия 9 гл. и отъ Иоана 18 гл., виждате двама души, които сж претърпѣли голѣми разочарования. Иеремия е човѣкъ отъ Стария Заветъ, голѣмъ патриотъ. Той плаче за народа си, като сжщевременно предава Словото Божие. Той казва, какво ще дойде върху неговия народъ, какво го очаква. Това, което пророкътъ е говорилъ на времсто си, се отнася и до сегашната епоха.

Исусъ е вториятъ човѣкъ, Който е претърпѣлъ голѣми разочарования. Иоанъ говори за Него: Той дойде въ свѣта, донесе Истината на човѣчеството, но освенъ че не Го приеха, Той бѣше изложенъ на ударитѣ на римскитѣ войници. Тѣ Му казваха: Ние не се нуждаемъ отъ такъвъ човѣкъ. Значи, каквото Иеремия предсказваше на израилския народъ, сбждна се. И каквото Христосъ проповѣдваше на евреитѣ, изпълни се. Той имъ каза: Отъ нинѣ нѣма да ме видите, докато не кажете „Благословенъ Онзи, Който иде въ името Господне!“ Две хиляди години вече, какъ евреитѣ носятъ последствията на своята грѣшка.

Иеремия 9 гл.
Иоана 18 гл.

Ще кажете, може би, че еврейтъ сж били голѣми грѣшници, понеже не познали Христа и сж Го разпнали. Кой човѣкъ и до днесъ още не разпѣва Христа? Млади и стари, учени и прости и до днесъ разпѣватъ Христа. Често хората постѣпватъ като Петра: вадятъ ножъ и защищаватъ истината. Истината съ ножъ не се защищава. При това, Петъръ не насочи ножа си срещу нѣкой отъ главнитѣ, отъ военачалницитѣ, а удари съ ножа си единъ отъ войницитѣ и отсѣче ухото му. Каква война е тази, въ която хората отрѣзватъ ушитѣ си, главитѣ си, ржцетѣ и краката си? Христосъ казва на Петра: „Тури ножа въ ножницата си! Който ножъ вади, отъ ножъ умира“. Действително, съ единъ ножъ, или съ много ножове, война не става. Не е война това да осакатишъ човѣка. При това, когато Петъръ скри ножа въ ножницата си, три пжти се отрече отъ Христа.

Днесъ всички хора знаятъ да воюватъ съ оржжие, но съ любовта не могатъ да воюватъ. Съ старото оржжие — езикътъ, всички могатъ да воюватъ. Съ новото оржжие — любовта, никой още не може да воюва. Съ езика всички мушките налѣво-надѣсно, и на този ухото ще отрѣжете, на онзи носа, ржката, крака. Кажатъ ли ви да млѣкнете, вие туряте ножа въ ножницата си и удряте на бѣгъ. Вие се чудите, какво ще правите, като млѣкнете, като престанете да мушките съ езика си. Това казватъ добритѣ хора, а не лошитѣ. Що се от-

нася до лопитѣ, за тѣхъ дума не става. Добритѣ хора сж много своенравни. По-свое-
нравни отъ тѣхъ нѣма. И праведнитѣ даже
сж своенравни.

Какво се разбира подъ своенравие? Кой
човѣкъ е своенравенъ? Срѣщате единъ чо-
вѣкъ облѣченъ съ чиста, бѣла копринена дре-
ха. По невнимание вие заливате дрехата му съ
мастило. Като види дрехата си нацапана, той
погледне къмъ васъ, и веднага сърдцето му
мръдва. Той е недоволенъ, че дрехата му е
нацапана. Външно може да се представи, че е
спокоенъ, че не се тревожи, но сърдцето му е
мръднало вече. Мръдването на сърдцето го-
вори за човѣшкото своенравие. Какво трѣб-
ваше да направи този човѣкъ, или какъ трѣб-
ваше да постѣпи? Като погледне къмъ наца-
паната си дреха, той трѣбваше да си поми-
сли, колко пѣти въ живота си е цапалъ
дрехата на праведния, на светията. Щомъ е
така, възъ основа на сжщия законъ, и него-
вата дреха ще цапатъ. Защо се тревожи то-
гава? Той се тревожи, защото се смуца-
ва отъ мнението на другитѣ, да не се из-
ложи предъ тѣхъ, да не кажатъ за него, че
е нечистъ, невнимателенъ къмъ себе си. Тако-
ва нѣщо е своенравието. Следователно, пазете
се отъ лошитѣ хора, отъ престѣпници. Пазете
се и отъ своенравнитѣ, сърдцето на които е
въ сѣстояние да мръдне само за едно петно
на тѣхната дреха.

Като говоря по този начинъ, мнозина ще се почувствуватъ засегнати, обидени. — Не, азъ никого не осждамъ, никого не засѣгамъ, говоря принципално. Когато Христосъ се обръщаше къмъ народа съ думитѣ „книжници, фарисеи, лицемѣри,“ Той нѣмаше предъ видъ известни личности. Той говорѣше принципално. Ние не се интересуваме отъ погрѣшкитѣ на хората. Да изнасяме погрѣшкитѣ на хората, това не е придобивка за насъ. Ние нищо не печелимъ отъ тѣхнитѣ погрѣшки. Да изнасяшъ погрѣшкитѣ на хората, то е все едно да имъ правишъ операция, като хирургъ-лѣкарь. При тази операция лѣкарьтъ все ще оцапа рѣцетѣ си. Ако сте хирургъ въ свѣта, за една операция ще ви дадатъ поне четири-петъ хиляди лева и ще ви благодарятъ, че сте помогнали на болния. Ако като светия направите операция на нѣкой грѣшникъ, не само, че нѣма да ви благодарятъ не само че петъ пари нѣма да ви дадатъ, но отгоре на това ще ви наругаятъ, че не знаете да оперирате. Това сж, споредъ мене, своенравнитѣ светии въ свѣта. Сегашнитѣ светии, на които хората служатъ, сж своенравнитѣ хора въ свѣта.

Съществуватъ два вида светии: едниѣ сж своенравни, другитѣ не сж своенравни. Първитѣ иматъ високо мнение за себе си, искатъ да минатъ предъ другитѣ за свети, за чисти хора. Тѣ постоянно говорятъ за своитѣ мжнотии и страдания. Вторитѣ светии сж тия на любовта. Външно тѣ сж просто облѣчени,

минаватъ за обикновени хора; никой не подозира, какви богатства криятъ въ себе си. Отдето минатъ, на всички помагатъ. Тѣзи светии могатъ да бждатъ майка, баща, дъщеря, синъ, слуга, господарь, учителъ или ученикъ. Навсѣкжде можете да срещнете тѣзи светии. Тѣ сж идеални работници на Божествената нива. Тѣ сж достоенъ примѣръ за подражаване: работятъ не уморно, безъ да говорятъ за онова което вършатъ.

Съвременнитѣ хора прекарватъ голѣми разочарования, считатъ се нещастни, че не сж постигнали онова, което сж желали. Проследете историята на великитѣ хора и вижте, кой отъ тѣхъ е постигналъ това, което е очаквалъ. Докато е билъ живъ, той е билъ гоненъ, преследванъ, хуленъ, но като умре, поставятъ паметникъ на гроба му и пишатъ: Тукъ почива еди-кой си великъ човѣкъ! Като намѣрятъ произведенията му, започватъ да ги издаватъ и да печелятъ въ негово име. Докато е билъ на земята, Ботевъ е билъ гоненъ, преследванъ, и най-после, въ ранната си възраст, билъ убитъ. Следъ смъртта му започватъ да пишатъ книги за неговитѣ заслуги къмъ България; и днесъ още чествуватъ паметта му. Какво ще помогне Ботевъ на българския народъ съ своето геройство? Или, какво е помогналъ пророкъ Иеремия съ своитѣ предсказания къмъ израилския народъ? Нищо не сж помогнали. Пророкътъ се обръща къмъ израилския народъ съ думитѣ; Пжтътъ, по който вървите, не е правъ,

не ви очаква добро. Ако иекате да се избавите отъ злото, което ви следва, трѣбва да напуснете грѣховетѣ си, трѣбва да водите добъръ животъ. И Христосъ казваше на евреитѣ: Вие трѣбва да напуснете баща си и майка си, да се отречете отъ своя животъ и тогава да тръгнете следъ мене. Това значи: вие трѣбва да напуснете стария животъ и да заживѣете по новъ, Божественъ начинъ. За да дойдете до това положение, трѣбва да се измѣни стариятъ лжтъ на разбиране, коренно трѣбва да се измѣни цѣлата философска мисль на човѣчеството.

Христосъ казва, че мжжътъ трѣбва да напусне жена си; жената да напусне мжжа си; синътъ да напусне майка си; дъщерята да напусне баща си; слугата да напусне господаря си; богатиятъ да се откаже отъ имота си; сждията да напусне службата си, а професорътъ — своята катедра. Какво по-голѣмо противоречие отъ това, да напуснешъ всичко, да се откажешъ отъ себе си и да тръгнешъ следъ Христа? Представете си, че нѣкои разбератъ тия истини въ букваленъ смисль. Какво ще направятъ тѣ? Всѣки ще вдигне на гърба си по единъ дървенъ кръстъ и ще тръгне занѣкжде. Накжде ще тръгне, и той самъ не знае. Много герои отъ войната носятъ по единъ, или по два кръста за храбростъ. Много християни носятъ кръстове по вратоветѣ си. Какво ще допринесатъ тия кръстове на съвременнитѣ хора? Ще надигнатъ кръстоветѣ

си и ще замязатъ на работници, които носятъ кръстовете на гърба си, но не знаятъ, въ коя посока да тръгнатъ. Христосъ е казалъ: „Дигни кръста си и ела ме последвай!“. Обаче, съ тѣзи думи Той разбиралъ съвсемъ друга истина. Подъ думата „кръстъ“ Христосъ разбиралъ друго нѣщо. Кръстътъ е символъ на търпение. Който съзнателно носи своя кръстъ, той гледа спокойно, съ търпение на всичко онова, което става въ свѣта.

Трѣбва ли да плачете, че яйцето се е счупило, и пилето излѣзло вънъ отъ черупката си? Трѣбва ли да плачете, че скжпоценниятъ камъкъ се е пожертвувалъ за човѣка? Защо ще плачете за дъщерята, която спасява баща си? Защо ще плачете за сина, който спасява майка си? Защо ще плачете за слугата, който се жертвува за господаря си? Или защо ще плачете за професора, който се жертвува за науката? Всичко онова, за което хората плачатъ, е преходно. Отъ реда и порядъка, въ който сега живѣемъ, нищо нѣма да остане. Сегашниятъ животъ е предисловие на новия животъ, който иде. Съвременниятъ животъ е подобенъ на този на яйцето. Хората нѣма да останатъ вѣчно въ кошниците. Единъ день ще ги извадятъ отъ кошницата и ще ги турятъ подъ квачката. Следъ известно време квачката ще ги излупи, и отъ тѣхъ ще излѣзатъ пиленца, които ще влѣзатъ въ новитѣ условия на живота. Ако квачката не излупи яйцата, князътъ на този

свѣтъ ще дойде, ще ги чукне, ще ги тури въ тиганя и съ малко масло ще ги опражи. Сериозенъ и красивъ е животътъ. Не гледайте на него повърхностно. Всички хора преди васъ сж минали презъ изпитания, и вие ще минете. Нѣма човѣкъ на земята, който да не е миналъ и да не мине презъ страдания. Всѣки ще мине презъ специфични страдания на опредѣленото за него време.

Хората се страхуватъ да напуснатъ земята, защото не знаятъ, какво ще стане съ тѣхъ. Какво ще стане съ говедото, ако напусне своята срѣда и влѣзе между хората? Ще изгуби ли говедото нѣщо? Говедото ще изгуби рогата и копитата си, но за смѣтка на това ще получи друго нѣщо, по-хубаво, по-ценно. Какво ще изгуби човѣкъ, ако напусне своята срѣда и влѣзе между ангелитѣ? Човѣкъ ще изгуби лошия си езикъ, а ще спечели нѣщо хубаво, ценно. За този езикъ Христосъ казва: „Тури ножа въ ножницата си!“ Съ този езикъ нищо не можете да направите. Съ този езикъ повече ще озлобите хората, отколкото да ги изправите. И Христосъ имаше ножъ, но Той не го извади срещу римскитѣ войници, както Петъръ направи. Той ги запита: Кого търсите? Ако мене търсите, ето ме! Азъ ще ви дамъ, каквото искате, но пуснете другитѣ на свобода.

Когато говоря за Христа, въ ума ми изпъква най-хубавото Негово качество — търпението. Хората говорятъ за голѣмитѣ стра-

дания на Христа, но азъ не се спирамъ предъ тѣхъ. За мене страданията на Христа седатъ на второ мѣсто. На първо мѣсто, обаче, поставямъ търпението, съ което Той е понесълъ поруганията, хулитѣ, обидитѣ, който цѣлъ полкъ римски войници Му нанесоха. Предъ всичко това Христосъ седи тихъ, спокоенъ, невъзмутимъ, като че нищо не става. Една сълза отъ очитѣ Му не се пролѣ. Който е видѣлъ това, зачудилъ се на великото търпение, на великото самообладание и любовъ. Това значи канара, която не се разбива. Когато влизаше въ Ерусалимъ, Христосъ пролѣ нѣколко сълзи, но когато римскитѣ войници Го измжчваха, Той не пролѣ нито една сълза, остана тихъ и спокоенъ. Обаче, тия войници впоследствие станаха най-добритѣ работници за Христовото учение.

Сега да оставимъ настрана въпроса за страданията на Христа. Важно е, какво представя търпението. Ако въ най-голѣмитѣ мжчнотии и страдания, човѣкъ не може да покаже пълно хладнокрѣвие и самообладание и да понесе всичко съ търпение, той нѣма характеръ. Христосъ самъ носи кръста си до едно мѣсто, и после Го заковаха на сжщия кръстъ. Той има сила да се обърне къмъ майка си и да ѝ каже, че има кой да я гледа. После се обърна къмъ единъ отъ ученицитѣ си, на когото каза да гледа майка Му, да се грижи за нея така, както Той би се грижилъ. Какъвъ по-великъ човѣкъ ще намѣрите отъ

закования на кръста преди две хиляди години, Който гледа тихо и спокойно на всичко, което се върши съ Него? Презъ всичкото време Той мълча, но когато трѣбваше да направи добро, макаръ да бѣше на кръста, помоли да разковатъ ржцетѣ Му, да направи доброто, и после пакъ да ги заковатъ. Най-после Христосъ се обърна къмъ Бога съ думитѣ: „Господи, защо си ме оставилъ?“ Той се намѣри въ противоречие: дойде между хората, изпратенъ отъ Бога да имъ проповѣдва великото учение на живота, но тѣ не Го приеха. Не само че не Го приеха, но Го подложиха на най-голѣми хули и поругания, следъ което Го разпнаха. После каза: „Отче, въ Твоитѣ ржце предавамъ духа си“. Христосъ разбра, че само Любовта е въ сила да изправи свѣта. Като разбра това, Той въздъхна и предаде духа си въ ржцетѣ на Отца си.

Ако Христосъ бѣше хуленъ, подиграванъ, гоненъ и разпнатъ, мислятъ ли съвременнитѣ християни, че тѣ ще минатъ по другъ пжтъ? Тѣ мислятъ, че ще благуватъ, ще живѣятъ добре, защото Христосъ дошълъ да спаси хората и се пожертвувалъ за тѣхъ. Хората могатъ да живѣятъ добре, но при условие да изпълняватъ волята Божия. И Христосъ каза: „Не дойдохъ да изпълня своята воля, но волята на Онзи, Който ме е проводилъ“. Казваме, че любовта ще оправи свѣта. Преди да дойде любовта, обаче, Моисеевиятъ законъ ще дойде. Хората ще минатъ първо презъ го-

лѣми изпитания и страдания; и върху тѣхъ ще дойдатъ такива мжчения, каквито тѣ никога не сж мислили. Нѣма да има страдание, което да не изпитатъ. Следъ това ще дойде Божие-то благословение. Съ него заедно ще дойде законътъ на любовта. Първо ще дойде орачътъ съ своето рало да разоре земята. Всички непотрѣбни треви, плевели ще се изкоренятъ, неблагороднитѣ ще се облагородятъ — старата култура ще се преработи. Когато всичко бжде готово, ще дойде сѣячътъ, ще хвърли новото семе върху разораната, пречистена земя, ще я оглади отгоре и ще очаква посѣтото да поникне, да израсте, да цѣвне и богатъ плодъ да даде.

Съвременнитѣ хора се страхуватъ, когато чуятъ да се говори, че старото ще се разруши. Старото трѣбва да се разруши! Ако старото не се разруши, новото не може да дойде. Житото не може да поникне, докато не извадите тросъка отъ нивата. Тросъкътъ трѣбва да се извади. Иначе, той нѣма да позволи на житото да поникне. Щомъ тросъкътъ се извади, новото жито ще поникне и ще даде едно 30, друго — 60 и трето — 100. Приложете сжщия законъ и къмъ себе си. Впрегнете три чифта волове въ плуга си, за да разорете вашата целина. Щомъ изорете добре земята и извадите отъ нея всички тросъкъ, посѣйте тогава новото семе. За това се изисква търпение. Вие очаквате свѣта да се оправи, но не

знаете, отде и какъ ще дойде това изправяне. Свѣтътъ ще се изправи съ мълчание. Ще мълчите, ще търпите като Христа на кръста. Ще ви биятъ, ще ви хулятъ, но вие ще търпите. Когато издържите изпита си, любовта ще дойде и ще ви покаже, че тя е единствениятъ пжтъ, по който свѣтътъ ще се оправи.

Следователно, който иска да придобие любовта, той трѣбва да мине презъ най-голъми изпитания и страдания. Ако не може да мине презъ голѣмитѣ страдания, той не може да мине и презъ любовта. Никой не може да опита любовта, докато не опита страданията. Страданията предшествуватъ любовта. Когато синъ казва, че обича баща си, той се лъже. Синътъ обича истински баща си, само следъ като бащата замине за онзи свѣтъ. Нѣкоя жена казва, че обича мъжа си. Колко обича мъжа си, тази жена ще познае, едва следъ като той замине за другия свѣтъ. Тогава тя ще си спомня за неговата добрина, ще изнася добритѣ му качества, ще мисли за него. Сжщото може да се каже и за мъжа. Докато е жива жена му, той не я цени, не иска да я знае. Щомъ замине за другия свѣтъ, тогава започва да я цени, да разбира, какво нѣщо е загубилъ. Докато сж заедно въ семейството, или въ едно общество, хората не се обичатъ. Щомъ замине единъ отъ тѣхъ, всички започватъ да го обичатъ. Когато Христосъ бѣше на земята, хората не Го обичаха, искаха да се освободятъ отъ Него. Щомъ

напусна земята, тѣ започнаха да Го обичатъ, да следватъ Неговия пѣтъ.

Като говоря за мъжа и за жената, азъ ги разглеждамъ като принципи, а не като външни форми. Ако ги разглеждате като външни форми, вие ще се заблудите. Мнозина казватъ, че човѣкъ не трѣбва да се жени. Не е въпросъ въ женитбата. Ако човѣкъ каже, че не трѣбва да се жени, тогава не трѣбва и да се ражда. — Не, човѣкъ трѣбва да се роди, за да опита страданието. Раждането е ограничаване на човѣшката душа. Като умре, човѣкъ ще опита радостта. Всѣка душа е ангелъ, който напуска небето и слиза на земята да се въплѣти, за да заживѣе ограниченъ човѣшки животъ. Въ това ограничаване човѣкъ минава презъ страдания. Щомъ мине презъ страдания, ще мине и презъ любовта. Тогава само душата ще се върне въ небето да опита пълната радостъ. Не можете да опитате любовта, докато не сте опитали страданието.

Като се натъкватъ на голѣми страдания, хората изпадатъ въ противоречие и питатъ, защо свѣтътъ е създаденъ така. Не може ли да се живѣе безъ страдания? Азъ никога не си задавамъ този въпросъ, защото знаа, че страданията предшествуватъ любовта. Задъ всѣко страдание седи любовта като тилъ. Обаче, обратното не може да се каже. По никой начинъ не можемъ да кажемъ, че задъ любовта седи страданието. Задъ страданието има любовъ, но задъ любовта нѣма страда-

ние. Когато изпитвате първо любовъ, а после страдание, това не е любовъ. Който изпитва първо любовъ, а после страдание, той е на кривъ пжтъ. Той е направилъ нѣкаква грѣшка въ преценката на нѣщата, вследствие на което взелъ страданието за любовъ. Когато човѣкъ преживѣе първо страдания, а после, като резултатъ на тѣхъ, дойде любовта, той е на правъ пжтъ. Който не е прекаралъ никакви страдания, той не може да намѣри любовта. Който е миналъ презъ страдания, той ще намѣри любовта — най-голѣмото богатство на свѣта. Заслужава човѣкъ да мине презъ страдания, за да намѣри голѣмото богатство въ свѣта. Въ това богатство се крие силата на човѣка. Като придобие любовта, човѣкъ става толкова силенъ и мощенъ, че е въ състояние да устоява на всички бури, на всички изпитания и препятствия. Ако такъвъ човѣкъ извади своя ножъ, той не го връща назадъ въ ножницата си като Петъръ.

Когато Петъръ извади ножа си, Христосъ му каза: „Скрий ножа въ ножницата си!“ Петъръ не бѣше миналъ още презъ страдания, не бѣше придобилъ любовта, а бързаше да вади ножъ срещу неприятеля си. Само онзи има право да вади ножа си, който е придобилъ любовта. Когато такъвъ човѣкъ извади ножа си, всичкитѣ му неприятели се разбѣгватъ. Днесъ Христосъ е извадилъ най-голѣмия си ножъ и налѣво — надѣсно мушка всѣки, който не Го слуша. Не мислете, че Хри-

стосъ е слабъ, мекушавъ. Той спира всѣки, когото срещне, и го пита: Ще вървишъ ли въ Божия пѣтъ? — Нѣма да вървя. — Щомъ нѣма да вървишъ, ето, ще видишъ, какво ще стане съ тебе — мушне го съ ножа си и продължи. Срещне втори и него пита: Ще вървишъ ли въ Божия пѣтъ?—Ще вървя. — Извади ножа си и тръгни следъ мене. И вие, извадете ножоветѣ си и мушкайте, когото срещнете. Мушкайте, но не съ езика си, а съ любовта. Като мушнете нѣкого съ своя новъ ножъ — ножътъ на любовта, гледайте да го повалите на земята, безъ да го осакатите. Важно е да обезоружите неприятеля си, а не да го осакатите. Така се воюва съ ножа на любовта. Това значи минаване отъ смъртъ въ животъ.

Какво правятъ съвременнитѣ хора? Като искатъ да отмъстятъ на себе си, или едни на други, тѣ се осакатяватъ, убиватъ, самоубиватъ и т. н. Ние допускаме само единъ родъ самоубийство — съ ножа на любовта. Като се самоубие съ този ножъ, човѣкъ пада на земята и минава отъ смъртъ въ животъ. Когато любовта мушне човѣка, той пада на земята, както житното зърно на нивата, и влиза въ новия животъ. Христосъ казва на Петра: „Скрий ножа въ ножницата си! Чашата, която Отецъ ми даде, да я не пия ли?“ Съ тая чаша, именно, Христосъ намѣри любовта. Следователно, всички хора трѣбва да намѣрятъ тази чаша, за да влѣзатъ въ закона на

любовта. Щомъ намѣрятъ любовта, всѣки отъ тѣхъ ще победи своя свѣтъ. Когато всѣки човѣкъ победи своя свѣтъ, и външниятъ свѣтъ ще бжде победенъ, т. е. оправенъ.

Като слушатъ да се говори за страданията, като предвестници на любовта, нѣкои казватъ: Това е стара философия, ние сме я опитали. — Не, вие не познавате още тази философия. Защо? — Защото донѣкжде само сте опитали страданията, но нито единъ отъ васъ не е опиталъ любовта. Вие не знаете, какво нѣщо е любовта. Когато минете презъ страданията, тогава ще чуете първата дума на любовта. Щомъ чуете гласа на любовта, вие ще станете, ще оживѣете и ще възкръснете. Следователно, всички трѣбва да минете презъ страданията, за да влѣзете въ радостта, въ живота на любовта. Казвате: Нѣма ли нѣкакъвъ околень пѣтъ? Нѣма ли нѣкакво снизхождение за насъ? Щомъ Христосъ е страдалъ за изкупление на човѣчеството, не може ли ние да не страдаме? Не може ли законътъ да се смекчи малко за насъ? — Не, никакво смекчение, никакво снизхождение не може да се направи. Безъ изключение, всички хора ще минатъ презъ страдания. Ние се радваме, че на съвременнитѣ хора е дадена вече чашата на страданията. Тѣ трѣбва да я изпиятъ, защото задъ нея седи любовта. Ако не изпиятъ чашата, любовта нѣма да дойде. Когато потокътъ на страда-

нията изтече, любовта ще дойде и ще отвори вратата на новия животъ.

Какъ ще разберете новия животъ, това е ваша работа. Когато Духътъ на Истината дойде, Той ще ви научи на всичко. Казвате: Накъде да се молимъ — на изтокъ, или на западъ? Човѣкъ може да се моли навсѣкжде. Ако дойде нѣкой да ви бие и обърне главата ви на изтокъ, накъде ще се молите? На изтокъ ще се молите. Ако обърне главата ви на западъ, на северъ, или на югъ, ще се молите на тази посока, накъдето е главата ви. Отъ която посока иде страданието, на тази посока ще се молите. Благодарете, че страданието е дошло. То е първиятъ признакъ, че Благословената ржка работи върху човѣка да го изправи. За онзи, който разбира законитѣ, страданието е велико благословение. Въ сравнение съ това, което любовта носи, страданието е кратковременно. Казва се, че апостолъ Павелъ е проникналъ до седмото небе и отъ това, което е видѣлъ тамъ, казва: „Око не е видѣло, и ухо не е чуло това, което Богъ е приготвилъ за онѣзи, които Го любятъ“. Това значи: Око не е видѣло и ухо не е чуло това, което е приготвено за онѣзи, които сж минали презъ страданията и влизатъ въ любовта.

Мнозина се оплакватъ отъ страданията, обезсърдчаватъ се, отпадатъ духомъ. Защо? — Защото друго нѣщо сж очаквали. И Христовитѣ ученици очакваха Христосъ да стане

царь, а тѣ да заематъ видни обществени служби, но не излѣзе така. Като разбраха, че първо ще дойдатъ страданията, а после благословението, много отъ тѣхъ избѣгаха. Днесъ свѣтътъ се нуждае отъ силни хора. Преди две хиляди години ученицитѣ на Христа се разпръснаха, но ако и днесъ бѣгатъ, срамъ е за тѣхъ. Опасно е сега да се бѣга. Който бѣга, той ще бжде раненъ въ гърба. Който върви напредъ, той ще бжде раненъ въ гърдитѣ. Ако си раненъ въ гърдитѣ, ти си герой. Ако си раненъ въ гърба, ти си страхливецъ. Кжде раниха Христа: въ гърба, или въ гърдитѣ? Христа раниха въ гърдитѣ, защото Той вървѣше напредъ. Герой бѣше Христосъ! Римскитѣ войници Го мушнаха съ копието си отпредъ, въ ребрата, отдето потече кръвъ и вода. Много отъ съвременнитѣ християни сж ранени въ гърба и, въпрѣки това, сж наградени съ Георгьовски кръстъ за храбрость. Не е герой онзи, когото въ гърба раняватъ. Истинскиятъ герой трѣбва да бжде раненъ съ копие отпредъ, подъ лъжичката. Азъ не желая да срѣщамъ герои, ранени въ гърба. Тѣ не сж герои. Похвала заслужава онзи, който е раненъ въ гърдитѣ. Ако видя, че сте ранени въ гърба, ще ви кажа: Задъ любовта нѣма скръбъ, но и любовъ нѣма. Следователно, ако искате да бждете герои, трѣбва да ви ранятъ въ гърдитѣ, а не въ гърба. Сърдцата ви трѣбва да бждатъ ранени, а не тѣлата. Който излага на страдания тѣлото си, а пази сърдцето си, той не разби-

ра живота. Който излага на страдания сърдцето си, а пази тѣлото си, той е разбралъ живота, той е разбралъ Божия път. Това е геройство — да изложишъ сърдцето си, а да пазишъ тѣлото си.

И тъй, сърдцата на всички хора трѣбва да бждатъ ранени. Защо? — Защото грѣхътъ е въ сърдцата. Ако не дойде нѣкой да мушне сърдцето на човѣка, злото нѣма да излѣзе навън. Презъ раната на сърдцето ще излѣзе злото, и човѣкъ ще се освободи отъ него. Проповѣдници, учени, писатели, всички казватъ, че злото се таи въ човѣшкото сърдце. Днесъ човѣкъ воюва за сърдцето си да го освободи отъ злото, което се е загнизило въ него. За да го освободи, той трѣбва да мине презъ голѣми изпитания и страдания. Страданията сж път на освобождаване. Всѣки човѣкъ неизбежно трѣбва да мине границата на страданията, за да влѣзе въ любовта, да разбере Великия живот. Като знаете това, не се плашете отъ страданията. Страданията сж ржката на Великия, Която ржководи човѣка. Това е изразено чрезъ стиха: „Потърсете ме въ день скръбенъ“. Да потърсишъ Господа въ скръбта си, това не значи, че си слабъ. Силенъ, или слабъ, човѣкъ трѣбва да страда. Който страда, той е човѣкъ; който не страда, той не е човѣкъ. Отличителното качество на човѣка е страданието. Само човѣкъ е способенъ да страда. Животното се мжи, а човѣкъ страда. Противоположниятъ полюсъ на

страданието е радостта. Когато единъ страда, другъ се радва; когато нѣкой се радва, другъ страда. Страданието на едного е радостъ за друго; радостта на едного е страдание за друго.

Докога ще страда човѣкъ? Докато дойде до истинската радостъ, която произтича отъ любовта. Както и да представяте радостта, както и да я очаквате, ще знаете, че, за да я придобиете, първо трѣбва да минете презъ страданията. Другъ пжтъ нѣма. Страданието е пжтъ къмъ радостта. Христосъ пръвъ е миналъ презъ пжтя на страданията, и ние ще Го следваме. Той е първиятъ пионеръ, Който е миналъ презъ пжтя на страданието. Много добри хора сж минали и минаватъ сжщия пжтъ. Ще кажете, че този пжтъ е лошъ. — Не, този пжтъ е труденъ само въ началото. Колкото по-навжтре влизате, той става все по-красивъ и лекъ.

„Скрий ножа въ ножницата си! Чашата, която Отецъ ми е далъ, да я не пия ли?“ Съ други думи казано: Тури страха отъ страданията настрана! Нека този страхъ да не те спъва, понеже чрезъ страданията ти ще намѣришъ истинския пжтъ на живота, ще разберешъ, какво нѣщо е да служишъ на Великата Любовь, която изправя всичко въ свѣта. Това се отнася, както за отдѣлния човѣкъ, така и за цѣлото човѣчество.

Великъ и мощенъ е човѣкътъ на любовта, както на небето, така и на земята. Съ Любовта Божия и на земята Христосъ извърши чудеса. Когато се намѣри предъ най-голѣмитѣ страдания, Христосъ каза: „Отче, въ Твоитѣ рѣце предавамъ духа си“. Това показва, че и въ най-страшния моментъ на живота си, Той не изгуби вѣра въ Любовта. Следъ това Богъ Го въздигна. Христосъ придоби любовта, което изказа въ стиха: „Даде ми се всѣка властъ и на небето, и на земята“. Той придоби тази властъ, следъ като изпи горчивата чаша.

Всѣки човѣкъ може да каже: „Даде ми се всѣка властъ“.* Кога може да каже така? Само когато изпие горчивата чаша, която Отецъ му е далъ. Като ви се даде тази властъ, отъ какво ще се плашите? Следователно, за да не се плашите, вие трѣбва да минете презъ голѣми мжнотии и изпитания. Тогава само ще дойде спасението. Тогава ще дойде възкресението на човѣшката душа.

Сега, нека всѣки отъ васъ си зададе въпроса, какъвъ е билъ въ времето на Христа: ученикъ, или зритель? Само за единъ отъ ученицитѣ се казва, че е извадилъ ножъ. Какво сж правила другитѣ въ това време? На всички Христови ученици, обаче, е казано: „Идете и проповѣдвайте на свѣта Великото учение на любовта!“ Любовта ще покаже на хората новия пжтъ, по който сж минали и минаватъ всички добри хора, за да влѣзатъ въ

Царството Божие. Тогава думитѣ: „Търсете първо Царството Божие и Неговата Правда, и всичко друго ще ви се даде“ — се осмислятъ.

Ще ви дамъ следнитѣ три изречения.

Единствениятъ пѣтъ, който води къмъ живота, е любовта.

Единствениятъ пѣтъ, който води къмъ знанието, е мъдростта.

Единствениятъ пѣтъ, който води къмъ свободата, е истината.

Въ пѣтя на живота ще придобиете любовта. Въ пѣтя на знанието ще придобиете мъдростта. Въ пѣтя на свободата ще придобиете истината.

Това сѣ три пѣтища, по които трѣбва да ходите, за да придобиете любовта, мъдростта и истината.

Сега на васъ казвамъ: Извадете ножоветѣ си! Кой какъвто ножъ има, да го извади, да се въоръжи! Колко ножа взеха Христовитѣ ученици съ себе си? Тѣ взеха два ножа, но единиятъ само употребиха. Всѣки да вземе мечъ си и да мушка, да воюва. Съ кого? Не съ себе си, разбира се, но съ неприятеля си. Всѣки има неприятели, съ които трѣбва да воюва. Бждете герои, не се показвайте малодушни. Мнозина искатъ други да воюватъ заради тѣхъ, а тѣ да получатъ Георгьовски кръстъ за храбростъ. — Не, всѣки самъ ще воюва.

Каквото чухте и разбрахте днесъ, приложете го, всѣки споредъ силитѣ и възможноститѣ си.

Думитѣ: „Азъ ще бжда съ васъ до скончанието на вѣка“ — да не останатъ за васъ празни. Имайте вѣра въ Великия, въ Неговата Любовь. Знайте, че не воювате вие, а Богъ, Който е въ васъ.

x

18 августъ, 5 ч. с.

Ценностъ на нѣщата.

Всѣко нѣщо, което човѣкъ има, или което знае, съдържа нѣщо ценно въ себе си. Въпрѣки това, човѣкъ често не цени онова, което знае и което притежава. Тази е причината, задето той постоянно се стреми къмъ придобиване на все по-нови и по-нови нѣща: ако има малко знания, иска да придобие нови, голѣми знания, да стане ученъ; ако е добъръ, иска да стане по-добъръ, светия. Обаче, този човѣкъ нѣма понятие, какво значи да бждешъ ученъ, или да бждешъ светия. Формата на учения, на светията е голѣма, но на тази външна форма трѣбва да отговаря съответно вътрешно съдържание. Може би, и кокошката има желание да спесе яйце като камилското, но за това тя трѣбва да се измѣни, да стане по-голѣма. Какво е допринесла камилската птица съ своитѣ яйца?

Следователно, при оценката на нѣщата важно е онова, което въ даденъ случай допринася нѣщо за нашия животъ, или за благото на нашата душа. Благото на човѣшката душа се опредѣля отъ неговия вътрешенъ животъ. Вътрешниятъ животъ пкъ се характеризира съ вътрешно единство. Един-

ство на нѣщата сѣществува само тамъ, дето се върши волята Божия. Който върши волята Божия, той е свързанъ съ Цѣлото, съ Единицата. Нещастieto на съвременния човѣкъ се заключава въ това, че той е лишенъ отъ вътрешно единство въ себе си. Той търси щастieto си вънъ отъ Първичната Причина, вънъ отъ себе си. Обаче, по този начинъ щастие не може да се намѣри. Всѣко нѣщо, което е вънъ отъ човѣка, вънъ отъ Първата Причина, представя сѣнка на нѣщата. Това, което е вътре въ човѣка, представя сѣщина на нѣщата. Хората тичатъ подиръ сѣнцитѣ, защото тѣ се виждатъ. Сѣщината, реалността никой не може да види. Вие се гледате въ огледало и казвате, че се виждате. Това, което виждате въ огледалото, е вашата сѣнка, не сте самитѣ вие. Въ огледалото виждате само външния си образъ; виждате, дали имате бръчки на лицето, или не; дали страни тѣ ви сѣ червени, и т. н. Това, обаче, не е човѣкътъ. Вие не виждате въ огледалото своитѣ възвишени мисли и благородни чувства, които въ сѣщностъ представятъ човѣка.

Какво представя човѣшкото лице, както и цѣлото човѣшко тѣло? Тѣлото на човѣка представя кжца, въ която той прекарва цѣлия си животъ. Отъ сутринъ до вечеръ той маже, глади, нарежда кжцата си, да бжде удобна за живѣне. Домакинътъ на кжцата трѣбва да бжде уменъ, грижливъ човѣкъ, за да пази всѣкога чистота и хигиена въ своята

кжща. Ако домакинятъ не е разуменъ човѣкъ, и най-хубавата кжща нѣма да го ползува. Ако е разуменъ човѣкъ, тази кжща е на мѣсто; той ще я използва добре. Всѣки день кжщата на човѣка трѣбва да се чисти, да се мие, да се нарежда — да бжде въ пълна изправностъ. Тази е една отъ близкитѣ задачи на всѣки човѣкъ.

Мнозина пренебрегватъ тази най-близка и важна задача и се интересуватъ отъ голѣми въпроси, както, запримеръ, какъвъ ще бжде свѣтътъ следъ хиляда години. Този въпросъ не трѣбва да ви интересува, той се отнася до Онзи, Който е създалъ свѣта. Инженери градятъ едно училище. Вие виждате основитѣ на това училище, но не се задоволявате само съ това, искате да знаете, какво ще стане съ училището следъ десетъ години. Онѣзи, които градятъ училището, иматъ планъ, знаятъ, какво ще стане съ него, кога ще го завършатъ и т. н. Щомъ се интересувате толкова, тѣ могатъ да ви покажатъ плана на училището, но нищо нѣма да разберете отъ него. Планътъ на училището е сѣнка на това, което въ бъдеще ще се съгради. Като се свърши градежътъ, ще видите, какво е станало училището. Други пъкъ се интересуватъ, като заминатъ за другия свѣтъ, кжде ще бждатъ: въ Царството Божие, или ще останатъ пакъ на земята. И това не е тѣхна работа. Работата, която човѣкъ всѣки день

трѣбва да свърши, е по-важна отъ всички останали въпроси.

Човѣкъ трѣбва да се спира на ценното въ живота си и да се стреми да го реализира. Представете си, че ви натоварятъ съ багажъ, по-голѣмъ и по-тежъкъ, отколкото можете да носите. Силитѣ ви не позволяватъ да занесете този товаръ на опредѣленото мѣсто. Вие веднага се раздвоявате, не знаете, какво да правите. Раздвояването на човѣшкия умъ говори за нѣкаква слабостъ въ човѣка. Какво трѣбва да направите въ дадения случай? Поглеждате къмъ товара, намирате, че всичко е ценно, не знаете, отъ кое да се откажете, искате да пренесете всичкиятъ товаръ. Оглеждате се надѣсно-налѣво, търсите човѣкъ, който да поеме вашиятъ товаръ, но не намирате такъвъ човѣкъ. Какъ ще разрешите въпроса? Разтоварете багажа, отворете го и вземете съ себе си най-ценното, най-сжщественото, безъ което не можете. Другото оставете настрана. Когато бждете свободни, и него пренесете.

Следователно, и когато мислите, и когато чувствувате, и когато действувате, всѣкога избирайте най-ценното, най-сжщественото, т. е. онова, което е прѣка ваша работа, което има право отношение къмъ васъ, което е най-близко за реализиране. Вие сте, запримѣръ, синъ на богатъ, добъръ, способенъ баща. Седите у дома си и мислите: обича ли ме баща ми, или не? Ще ми остави ли наследство

следъ смъртта си, и колко голѣмо ще бжде това наследство? Дали братята и сестритѣ ми нѣма да взематъ по-голѣмъ дѣлъ отъ моя? Всички тия въпроси, които занимаватъ вашия умъ, ни най-малко не се отнасятъ до васъ. Това е работа на вашия баща. За васъ, обаче, това е голѣмъ товаръ, който сте се нагърбили да пренесете. Този товаръ не ви е потрѣбенъ сега. Може би, следъ десетки години ще трѣбва да вземете нѣщо отъ него. Вземете отъ този товаръ най-ценното — възможноститѣ за деня — и повече не се интересувайте. Вашата работа е само да учите. Като не изпълнявате своитѣ задължения, учителътъ намира, че не учите, както трѣбва, разсѣйвате се, дружите съ лоши момчета, полъгвате малко и по този начинъ губите времето си.

Единъ български, селски свещеникъ, добъръ, благороденъ човѣкъ се оплакваше отъ своя синъ. Изпращамъ сина си на училище, вече 17 годишенъ младежъ, но виждамъ, не му се учи, други мисли го занимаватъ. За да не бжде подъ моя надзоръ, иска да спи вечеръ въ градината, защото въздухътъ тамъ билъ по-чистъ, прохладенъ, а въ стаята му било задушно. И на това се съгласихъ, само да учи. А той се изхитрилъ. Вечеръ си ходи по седѣнки съ момитѣ, и нищо не учи. За да не забележа отсъствието му, той взима коритото, завива го въ юргана си, като че човѣкъ лежи. Отивамъ въ градината да видя, какво прави. Пипамъ леглото, виждамъ,

че не е празно и си мисля, че той спи. Въ сжщностъ, коритото е тамъ, а той — по седѣнки съ момитѣ.

Всѣки човѣкъ има по едно такова корито, съ което прикрива действителността. То е начинъ на обхода. Запримѣрь, нѣкой е недоволенъ, неразположенъ, че не може да разреши известни въпроси. Когато е самъ въ стаята си, той е такъвъ, какъвто е въ действителностъ. Щомъ дойдатъ хора, предъ които трѣбва да излѣзе, той веднага взима „коритото“ съ себе си, усмихва се, разговаря се, представя се такъвъ, какъвто не е въ действителностъ. Това е неестествено състояние, въ което изпадатъ хората въ обикновения си животъ. Но и духовни хора изпадатъ въ сжщото състояние. Защо? — Защото влизатъ въ духовния животъ неподготвени, вследствие на което се натъкватъ на редъ противоречия. Въ себе си мислятъ и чувствуватъ едно, а навънъ представятъ друго. Че така и актьоритѣ постъпватъ. Като отидете на театъръ или на опера, какво ще видите? Нацапани лица, смѣхъ, разговоръ, плачъ, но всичко това не е естествено. Вие гледате, слушате, настройвате се и започвате да плачете заедно съ актьора, който плаче. Ако е въпросъ за плачене, идете въ дома на нѣкоя бедна вдовица, или при нѣкоя жена, бита отъ мъжа си. Вдовицата плаче, защото децата ѝ сж гладни. Битата жена плаче отъ сърдце, защото мъжътъ ѝ я билъ, ругалъ. Актьорътъ плаче, безъ да е битъ. Той плаче,

за да му платятъ. И самата публика гледа представлението, или операта, но не е доволна, намира, че актьоритѣ не играятъ, както трѣбва.

Съ този примѣръ не отричамъ нито театъра, нито операта. Тѣ сж приятни забавления, но като гледа, какво се представя на сцената, човѣкъ трѣбва да възстанови нѣщата, да ги представи въ тѣхния първиченъ видъ. Така постѣпватъ ученитѣ. Нѣкой естественикъ намира разхвърляни кости отъ нѣкое допотопно животно и започва да го изучава, да го изследва. Той трѣбва внимателно да събере всички кости, да ги постави на мѣстата имъ и отъ този възстановенъ образъ, да опише цѣлата първична форма на това животно: неговиятъ строежъ, голѣмина, начинъ на хранене и т. н. Отъ разхвърлянитѣ сухи кости той трѣбва да възстанови първичната форма на дадено животно.

Като говоря за актьоритѣ, мнозина ще се запитатъ, дали нѣмамъ нѣкого предъ видъ. — Не, азъ нѣмамъ никого предъ видъ, но обръщамъ вниманието ви на това, че вие не познавате още себе си. По какво се отличава човѣкъ, който познава себе си? Който познава себе си, той е господарь на условията въ живота. Той отъ нищо не се спъва. Докато външниятъ свѣтъ ви спъва, вие не познавате себе си. Докато очаквате на другитѣ да свършатъ работитѣ ви, вие не можете да имате никакви отношения съ невидимия свѣтъ. Запримѣръ, нѣкой отъ васъ иска да отиде на

екскурзия. Отвѣтре нѣщо ви нашепва да не ходите днесъ на екскурзия, защото времето ще се развали. Вие не искате да слушате, казвате, че времето е хубаво и не желаете да изпуснете случая. Въ момента, когато тръгвате, времето е хубаво, но не знаете, дали впоследствие нѣма да се развали. Рѣзкитѣ промѣни на времето показватъ, че вие живѣте въ вашия неразуменъ свѣтъ. Защо?—Защото не познавате себе си, не познавате разумността, която ви обикаля. Докато живѣе въ неразумния свѣтъ, докато мисли само за себе си, човѣкъ не може да бѣде щастливъ. Може ли човѣкъ да не мисли за себе си? Човѣкъ трѣбва да мисли и за себе си, и за другитѣ. Майката и бащата мислятъ, освенъ за себе си, още и за своитѣ деца. Освенъ за себе си, господарѣтъ мисли и за своя слуга. Освенъ за себе си, началникѣтъ мисли и за своитѣ подведомствени. Това сж лични врѣзки, които естествено сжществуватъ. Всѣки човѣкъ трѣбва да дойде до съзнанието на Христа и да каже: „Волята на Отца, Който ме е проводилъ, е: всичко, що ми даде да не изгубя нищо отъ него, но да го възкрѣся въ последния день“.

Кой е последниятъ день? Последниятъ день може да е днесъ. Последниятъ день подразбира последния падежъ за изплащане на полицата. Ако този день не изплатите полицата си, вие губите. Последниятъ день за обжалване е днесъ. Ако не използвате този день, вие пакъ губите. Ако последниятъ день за

васъ е миналъ, какво ще правите? Ще започнете да се безпокоите, да се тревожите. Не казвамъ, че последниятъ день за васъ е миналъ, но вие трѣбва да бждете будни, да не мине този день, безъ да изплатите задълженията си. Христосъ казва: „Нищо да не изгубя отъ него, но да го възкръся въ последния день“. Радвайте се, ако този день не е дошълъ още за васъ и не сте го изгубили. Но внимавайте да не го изгубите. Този день съдържа всичко ценно, което вие трѣбва да очаквате. Представете си, че единъ вашъ приятелъ е обещалъ да ви даде една крупна сума. За тази цель той ви е опредѣлилъ часъ и мѣсто, дето ще се срещнете да получите сумата. Обаче, вие не отивате на опредѣленото време, и когато отидете, виждате, че приятелътъ ви не е тамъ. Кой е виновенъ за тази загуба? Ще кажете, че е трѣбвало, приятелътъ ви да почака малко, или да даде паритѣ на другъ нѣкой да ви ги донесе. Не е въпросътъ тамъ. Много възможности могатъ да се намѣрятъ, за да ви се предадатъ паритѣ, но приятелътъ ви има довѣрие само на васъ и лично иска да се срещнете въ опредѣленъ часъ и на опредѣлено мѣсто. Следователно, каквото да правите, очаквайте последния день като най-важенъ, като най-цененъ, защото той съдържа въ себе си възможността за вашето възкресение. Пропуснете ли този день, вие трѣбва да чакате най-малко още хиляда години, докато дойде другъ последенъ день.

Ценността на нѣщата не седи въ тѣхната външностъ. Външно красивитѣ нѣща не сж най-умни, най-богати. Нѣкой може да има хубава, солидна кжща, да се облича въ красиви, нови дрехи, но това не значи, че този човѣкъ е много напредналъ. Райската птица има красива дреха, но не е най-умна отъ птицитѣ. Заради красивата си дреха тя често страда — оскубватъ перата ѝ за украшения.

И тѣй, нѣма по-хубаво нѣщо въ живота на човѣка отъ това, да знае, какъ да се обхожда и да цени нѣщата. Когато срещнете нѣкой човѣкъ, дръжте въ ума си ценното, което той има въ себе си. Подъ оценка на нѣщата не разбирамъ онова външно, механическо отнасяне къмъ нѣщо хубаво въ човѣка, но оценяване на онази чѣрта, или качество на даденъ предметъ, на дадено лице, която има отношение къмъ самия тебе. Книгата е ценна не заради хубавата ѝ подвързия, но за съдържанието, което може да ползува човѣка. Да имамъ обхода къмъ книгата, това значи да зная, какъ да я пазя. Човѣкъ трѣбва да цени и да знае, какъ да се обхожда не само съ лица или предмети вънъ отъ себе си, но той трѣбва да цени своя умъ и своето сърдце и да знае, какъ да се обхожда съ гѣхъ. Ако не знаешъ, какъ да се обхождашъ съ ума и сърдцето си, ако не можешъ да ги пазишъ чисти и не знаешъ да ги ценишъ, ти нищо не можешъ да постигнешъ. Когато хора-

та въ едно общество сж недоволни едни отъ други и казватъ, че не могатъ да живѣятъ заедно, нищо друго не имъ остава, освенъ всѣки да отиде тамъ, дето мисли, че може да живѣе добре. Ако заекътъ попадне въ общество на вълци и лисици, какво ще стане съ него? Лисицата е хитра, користолюбива. Тя ще снесе кожата на заека и отъ месото му ще си направи богато угощение. И това нѣма да я задоволи. Тя ще пита заека, има ли малки зайчета, има ли роднини и познати. Ако заекътъ каже, че има малки зайчета, че има много роднини и познати, лисицата ще се запознае съ тѣхъ, съ цель да използва месцето имъ. Това не сж отношения.

Следователно, когато нѣкой иска да се запознае съ насъ, ние трѣбва да сме будни, да следимъ, каква обхода ще има той. Ако обходата му къмъ насъ е като тази на вълка, на лисицата, на мечката, на змията, ние разбираме цельта на неговото запознаване. Като изучаваме животнитѣ, птицитѣ, ние виждаме тѣхната обхода едни къмъ други, както и къмъ сжщества, далечни на тѣхния родъ, и вадимъ заключение за онова, което се крие въ тѣхъ. Ако паякътъ нѣма обхода, не цени нѣщата, това е извинително за него. Не е извинително за човѣка, на когото сж дадени отличенъ умъ и отлично сърдце, да нѣма обхода, да не цени онова, което е вложено въ душата на неговия ближень. Ето защо, всѣки трѣбва да се стреми да изработи

въ себе си правилна външна обхода и чувство да цени малкитѣ нѣща. Като развива това чувство въ себе си, същевременно той развива и вътрешна обхода. Който нѣма правилна външна и вътрешна обхода, той влиза въ стълкновение съ волята Божия. Какъ е възможно да не знае човѣкъ правилно да се обхожда съ всичко онова, което Великиятъ е създалъ? Какъ може той да не цени създаденото отъ своя Баща? Да не цени тия нѣща, това значи да влѣзе въ разрѣзъ съ Великия законъ, който действува въ свѣта, както и въ самитѣ насъ.

Всѣко недоволство, всѣко неразположение на човѣка се дължи на нарушаване закона на обходата и на обезценяване на малкитѣ нѣща. Велико нѣщо е обходата! Не е достатъчно да има човѣкъ само външна обхода. Той трѣбва да има и вътрешна обхода, т. е. да обича всѣко живо същество, да постѣпва къмъ него така, както къмъ себе си. Да обичашъ нѣкого, това значи да му отдадешъ най-малката любовъ. Човѣкъ се нуждае отъ малко. Дайте малко внимание на човѣка, и той ще бѣде доволенъ. За да покажете, че цените нѣкого, постѣпете съ него така, както постѣпвате съ себе си. Ако дойде въ дома ви нѣкакъвъ странникъ, дайте му изобилно вода да измие краката, рѣцетѣ, лицето си; после го нахранете и му предложете да си почине. Щомъ изпълните тѣзи нѣща къмъ него, съ това вие показвате, че го це-

ните. Този човѣкъ ще ви благодари, ще пожелае и другъ пѣтъ да се срещне съ васъ.

Вчера направихме една разходка до Калининитѣ върхове. Нѣкои отъ приятелитѣ пожелаха да обиколятъ всичкитѣ върхове. Споредъ мене, това желание говори за човѣшкото щеславие. Безпредметно е да се качва човѣкъ отъ единъ връхъ на другъ. Като стигне до единъ отъ върховетѣ, нека разглежда другитѣ отдалечъ. Така ще има повече време да чете онова, което Божиятъ Духъ е писалъ по върховетѣ. Нѣкои запитватъ, защо тѣзи върхове се наричатъ Калинини. Има едно старо предание за тия върхове. Наричатъ ги Калинини, защото нѣкога си живѣла една работна, спретната мома, Калина, която постоянно чепкала, прела и тъкала вълна. Като нѣмало пазаръ за нейната вълна, тя я разстиляла на тѣзи мѣста, отъ които впоследствие се образували Калининитѣ върхове. Дветѣ езера пъкъ, наречени Кара-гьолъ, сж дветѣ очи на Калина, които въ сжщностъ не сж черни, но свѣтли, почти сини. На тъмно изглеждатъ черни, а на слънце сж бѣли, до синкави. Канаритѣ, които обикалятъ тѣзи езера, имъ придаватъ тъменъ цвѣтъ. Калининитѣ върхове сж отворена книга, по която може да се чете всичко, което Божиятъ Духъ е писалъ. Който не може да чете тази книга, той погледне на лѣво - надѣсно, хвърли единъ камѣкъ къмъ върховетѣ, другъ — въ езерото и си отива, намира, че тукъ всичко е разхвърляно.

И тъй, като ходите по планинските върхове, пазете чистота. Това е най-простият изразъ, съ който можете да покажете, че цените това, което разумната природа е създала. По този начинъ вие ще се свържете съ напредналитѣ същества въ невидимия свѣтъ, които ще ви помагатъ. Иначе, тѣ ще се откажатъ отъ васъ. Учителътъ казва на ученика да учи, да работи върху себе си. Ако ученикътъ учи, учителътъ ще му помага. Не иска ли да учи, учителътъ вдига ръцетѣ си, не иска повече да знае за него, не се интересува. Божественото говори нѣколко пѣти на човѣка. Не слуша ли, всички го напушатъ. Веднѣжъ се говори на сърдцето му, втори пѣтъ на ума му, трети пѣтъ на волята му и, ако не послуша, започватъ да му говорятъ по другъ начинъ. Докато се говори на човѣка съ любовъ, той трѣбва да се самовъзпитава, да използва добритѣ условия. Човѣкъ иска отъ другитѣ да иматъ къмъ него добра обхода, да го ценятъ. Щомъ иска това за себе си, и той трѣбва да го отдаде на другитѣ. Като наблюдавамъ отношенията ви, виждамъ, че двама по двама имате добра обхода помежду си, но това не е достатъчно. Всичко, каквото виждате около васъ, е създадено отъ Бога. Следователно, обхождайте се добре къмъ всичко онова, което Той е създалъ. Ценете всичко, което Той самъ цени.

Мнозина мислятъ, че както и да живѣятъ, тѣ се ползватъ отъ Божията Любовъ.

Това е крива мисъл. Не може Любовта да е благосклонна къмъ васъ, ако нѣмате правилна обхода къмъ всичко, което Тя е създала, и ако не цените създаденото отъ Нея. Ще кажете, че още не сте свършени. — Не, вие още днесъ можете да имате правилна обхода къмъ всичко, което ви обикаля, и да го цените. Ние сме дошли на планината по Божие благоволение и се ползуваме отъ въздуха, отъ водата, отъ свѣтлината заради доброто въ насъ. Тогава дайте ходъ на доброто въ себе си, изявете го навънъ. Безъ това велико благоволение, ние не бихме могли единъ день да останемъ на планината. Щомъ се обхождате добре, щомъ цените нѣщата, грѣхътъ и злото ще изчезнатъ отъ васъ. Но затова отъ всички се изисква съзнателна работа — работа съ любовъ.

Христосъ казва: „Да го възкръся въ последния день.“ И на васъ казвамъ: Дошълъ е последниятъ день да възкръснете. Ако не възкръснете днесъ, ще възкръснете следъ хиляда години. Не се плашете. Последниятъ день, за който Христосъ е говорилъ, е дълъгъ день, а не отъ 24 ч., каквито сж обикновенитѣ дни. За васъ този день започва отъ днесъ и продължава най-малко 50 години. Въ това време работете върху себе си да придобиете правилна обхода, да развиете въ себе си чувство да цените всичко, което ви е дадено. Ценете вашия умъ, вашето сърдце, вашата воля. Обхождайте се добре къмъ ближнитѣ си, къмъ всички растая и животни,

къмъ цѣлата природа. Ценете всичко, което ви обикаля. Придобийте ли тѣзи две нѣща, вие ще бждете човѣкъ на новото, човѣкъ на любовта. И царски синъ да сте, вие трѣбва да имате добра обхода и да цените нѣщата. Като влѣзете въ училището, всѣки ще отправя погледа си къмъ васъ, да види, каква е вашата обхода като царски синъ. Колкото по-високо седите, толкова повече се изисква отъ васъ. И ученици, и учители, всички ще искатъ отъ васъ добра обхода и умение да цените нѣщата. Нѣщата не се ценятъ по външно-то имъ положение. Царскиятъ синъ заема високо положение, но може да срещне ученици, които учатъ по-добре отъ него. Може да срещне ученици съ по-добра обхода, съ по-тънко чувство за преценяване на нѣщата.

Следователно, искате ли да бждете силни, красиви, доволни отъ живота, обхождайте се добре, ценете правилно всичко, което Първичната Причина е създала. Нѣмате ли тѣзи качества, нѣма да имате нито сила, нито красота, нито доволство. Тогава ще се намѣрите въ положението на младия Стоянъ кавалджия, който се хвалилъ съ своя кавалъ. Той често казвалъ: Моятъ кавалъ замѣства всѣкаква пушка. Като го насоча срещу неприятеля, като цѣкна съ него нѣколко пѣти, неприятелътъ ми далечъ ще отскочи. Единъ день го срещнала мечка въ гората. Стоянъ дигналъ кавала, насочилъ го срещу мечката, цѣкналъ два - три пѣти: кавалътъ не хваналъ, но и

мечката не избѣгала. Като се видѣлъ на тѣсно, Стоянъ се качилъ на едно дърво и така се спасилъ. Той видѣлъ, че и кавалѣтъ нѣкога не помага.

Кавалѣтъ представя външната страна на нѣщата. Имашъ пари, на които разчиташъ, но когато паритѣ не помагатъ, ще се качишъ на дървото. Дървото представя разумността въ живота. Какво щѣше да стане, ако кавалѣтъ на Стоянъ бѣше улучилъ мечката? Стоянъ щѣше да остане живъ, а мечката щѣше да бѣде убита. Като се качилъ Стоянъ на дървото, и той, и мечката останали живи. Стоянъ трѣбва да се качи на дървото, и оттамъ, като проповѣдникъ, да поучава мечката. Какво лошо има въ това? И вие трѣбва да постѣпвате по сѣщия начинъ. Говорите на нѣкого, поучавате го, но той не ви разбира, не иска да ви слуша. Значи, кавалѣтъ ви не е хваналъ. Качете се тогава на дървото и оттамъ му кажете нѣколко думи. Той ще ви погледне и ще каже: Уменъ човѣкъ е този. Като мина втори пѣтъ покрай него, пакъ ще си поговоримъ. Мечката има една добра чѣрта, която хората не ценятъ и не познаватъ. Ако ѝ направите добро, или нѣкаква услуга, тя дълго време я помни. Мечката никога не забравя доброто, което сте ѝ направили. Тя е съсрѣдоточена въ себе си, не е разсѣяна. Мечката помни и злото, което нѣкой ѝ направилъ, но това се явява като изключение въ нейния животъ. И на васъ каз-

вамъ: Помнете доброто, което нѣкой ви е направилъ.

„Ще го възкрѣся въ последния день“. Всѣки, който е развилъ въ себе си добра обхода и чувство да цени нѣщата, той ще възкрѣсне въ последния день.

Пжтьтъ на праведния е пжть на свѣтлина.
Ходете и вие въ пжтя на свѣтлината.

✱

21 августъ, 5 ч. с.

Проява на любовта.

Ще ви дамъ следнитѣ мисли.

Това, което тече, е вода.

Това, което стои, е камъкъ.

Това, което лъха, е въздухъ.

Това, което нуди, е сила.

Въ 14. глава отъ Евангелието на Лука се изнасятъ три нѣща, които спъватъ развитието на човѣка, или го отклоняватъ отъ правия пѣтъ. Тѣ сж: нивитѣ, воловетѣ и женитбата. Питате: Да си купя ли нива? — Нивата е първата спънка. — Да си купя ли волове? — Воловетѣ сж втората спънка — Да се ожения ли? — Женитбата е третата спънка. Камъкътъ жени ли се? Това, което лъха, жени ли се? Това, което те нуди, жени ли се? Камъкътъ тече ли? Камъкътъ не тече, но противодействува на водата. Водата лъха ли? Водата тече. Това, което лъха, нуди ли те?

Съвременнитѣ хора казватъ, че човѣкъ трѣбва да се ожени, да образува домъ, семейство. Семейството е създадено отъ Бога; то е Божествено учреждение. Женитбата, обаче, е човѣшки институтъ. Човѣшкитѣ нѣща сж временни, а Божественитѣ — вѣчни. Колкото и да е дълготрайно нѣщо, щомъ е човѣшко, то има край.

Когато ви питатъ за началото и за края на нѣщата, ще знаете, че човѣшкитѣ работи иматъ край, нѣматъ начало. Божественитѣ нѣща иматъ начало, нѣматъ край. Следователно, всѣко нѣщо, което има начало, а нѣма край, е Божествено. Всѣко нѣщо, което има край, а нѣма начало, е човѣшко. Вие ще цитирате стиха, въ който е казано: „Азъ съмъ алфа и омега“. Обаче, алфа и омега не означаватъ начало и край на нѣщата. Взимате една пръчка, огъвате я и образувате отъ нея крива линия, окръжностъ. Следъ това поставяте ржцетѣ си върху огънатата пръчка. Можете ли сега да кажете, кжде е началото, и кжде е краятъ на първата пръчка?

Първоначално човѣкъ е билъ създаденъ самъ, да работи и да се развива. Тѣзи условия му се видѣли трудни, затова пожелалъ да си купи нива, да се разшири. Купилъ нива, разширилъ се, но съ това заедно се натъкналъ на първата спънка. Той се намѣрилъ въ затруднение, видѣлъ, че самъ не може да обработва нивата си. Тогава започналъ да търси помощникъ въ работата си. Купилъ си петъ чифта волове да му помагатъ. Съ тѣзи петъ чифта волове той се натъкналъ на втората спънка. Петътѣ чифта волове представятъ петътѣ сѣтива на човѣка, чрезъ които той се свързва съ външния свѣтъ. Най-после решилъ да се ожени. Женитбата е третата спънка на човѣка. Когато умътъ и сърдцето

на чойѣка сж събудени, това показва, че той се е оженилъ. Като се ожени, човѣкъ казва: Не искамъ вече да зная, кой какво мисли за мене. Ще чувствувамъ, ще мисля, както разбирамъ, и ще гледамъ дома си. Правъ е човѣкътъ. Той е турилъ основа на дома си и трѣбва да се грижи за него. Нѣкой казва, че още не е жененъ. Този човѣкъ взима думата „женитба“ въ букваленъ смисълъ. Споредъ мене, нѣма човѣкъ въ свѣта, който да не е жененъ.

Мнозина се женятъ, за да бждатъ щастливи. Тѣ мислятъ, че като се оженятъ, вратата на Царството Божие ще се отвори за тѣхъ. Други пъкъ искатъ да се оженятъ, за да влѣзатъ въ реда на хората. Значи, тѣ искатъ да влѣзатъ въ реда и порядъка на човѣшкото. Не е лошо човѣкъ да се ожени, но важно е, какво ще придобие въ женитбата. Всѣки може да бжде търговецъ, но важно е, какво ще продава. Ако нѣкой търговецъ продава кръстове и ковчези за умрѣли, хората ще бждатъ ли доволни отъ него? Кой купувачъ на ковчези и кръстове за умрѣли ще благодари на търговеца за това, че му продалъ тия вещи? Не е лесно човѣкъ да отиде въ нѣкой магазинъ за погребални вещи да купи сандѣкъ и кръстъ за нѣкой свой ближенъ. Той ще отиде въ магазина на тоя търговецъ, но по неволя. Защо ви сж нужни тѣзи вещи? Не може ли вашиятъ ближенъ да мине безъ ковчегъ и безъ кръстъ? Защо сж потрѣбни ков-

чегъ и кръсть на умрѣлия? Вие разрешавате трудни въпроси, разрешете и този въпросъ. Когато умре нѣкой християнинъ, поставятъ го въ сандѣкъ, заравятъ го въ земята и отгоре забождатъ кръсть. Следъ това близкитѣ му плачатъ, жаятъ, че не е между тѣхъ. Ако отидете въ нѣкое семейство, на което бащата е заминалъ за онзи свѣтъ, ще видите, че всички плачатъ за него. Ако бащата е билъ скжперникъ, строгъ, студенъ къмъ децата си, тѣ вътрешно ще бждатъ доволни, че баща имъ е заминалъ за онзи свѣтъ, защото ще могатъ да си поживѣятъ, както трѣбва. Докато на една страна плачатъ, на друга дѣлятъ помежду си наследството. Всѣки иска да знае, какъвъ дѣлъ му се пада. Турцитѣ пѣкъ постжпватъ по другъ начинъ съ умрѣлия. Тѣ го придружаватъ до гроба, хвърлятъ го отъ високо въ дупката, да разбере, че е заминалъ за другия свѣтъ, и се разотиватъ. Като си отидатъ всички хора, тогава го заравятъ. Изобщо, всички народи погребватъ умрѣлитѣ си по различенъ начинъ. Когато умре, човѣкъ познава, кой го е обичалъ, и кой не го е обичалъ.

Всички хора говорятъ за любовта. Какъ познавате, че нѣкой човѣкъ има любовъ? Кой е пробниятъ камѣкъ, съ който опитвате, дали даденъ човѣкъ има любовъ? Първата проява на любовта е даването. Дето има любовъ, тамъ всѣкога има даване. Не може човѣкъ да има любовъ и да не е готовъ да дава. Когато любовта напусне човѣка, той вече престава

да дава. Любовта разширява човѣка и събужда въ него желание да дава. Този законъ се провѣрвя навсѣкжде въ живота. Когато търговецътъ работи съ любовъ, въ него се явява желание да отвори дюкяна си и да продава. Когато земеделецътъ работи съ любовъ, отваря хамбара си и щедро дава. Когато младата мома стане майка, въ нея се събужда желание да дава. Когато учителятъ влѣзе въ училище и децата го заобиколятъ, той започва да дава. Всички хора, въ сърдцата на които любовта влиза, иматъ желание да даватъ. Докато хората даватъ, любовта действува въ тѣхъ. Щомъ престанатъ да даватъ, любовта ги напуска. Значи, даването е свързано съ закона на любовта. Така е въ духовния свѣтъ. На физическия свѣтъ, обаче, казваме: Търговецътъ продава стоката си; земеделецътъ оре нивата и продава житото си; майката възпитава детето си и го праща на училище. На земята поривитѣ на любовта се кръщаватъ съ различни имена. Когато не дава, човѣкъ се натѣква на опасности, на каквито търговецътъ се натѣква. Търговецъ купува стока, но не я продава, държи я въ дюкяна си. Следъ време купува още стока, която сжщо не продава. По този начинъ той събира много стока, влага паритѣ си въ нея, но не я продава. Като свърши паритѣ си и не може да купи повече стока, нито може да я продаде, той се намира предъ фалитъ. Значи, въ любовта става обмѣна: взима и дава. Кое е

по-добро: да взимашъ, или да давашъ? Писанието казва: „По-блаженъ е онзи, който дава, отколкото този, който взима“.

Докато любовта е въ васъ, давайте. Даването е вътрешенъ процесъ, който свързва човѣка съ Бога. Който не дава, той не може да се свърже съ Бога. Христосъ казва: „Който не се отрече отъ майка си, отъ баща си, отъ брата си, отъ сестра си и отъ своя животъ, той не може да бжде мой ученикъ“. Това значи: който не даде всичко старо, каквото има, той не може да бжде ученикъ на новото. Наистина, защо сж нужни на човѣка майка, баща, братъ и сестра? Защо му е потрѣбна майка мечка? Защо му е нуженъ баща вълкъ? Защо му е потрѣбна сестра паякъ? Защо му е нуженъ братъ змия? Какво ще допринесе сестрата паякъ? Тя по цѣли дни ще тъче паяжини по жглитѣ на стаята, а ти ще метешъ подиръ нея. Паякътъ лови мухи и самъ ги яде, не му дохожда на умъ да сподѣли плячката си съ нѣкого. Следователно, да се отрече човѣкъ отъ майка, баща, братъ и сестра, това значи да се отрече отъ всичко онова, което той самъ е направилъ. Човѣкъ самъ е купилъ нива, самъ се е свързалъ — самъ да се освободи отъ първата спѣнка. Човѣкъ самъ си е купилъ волове, самъ се е свързалъ — самъ да се освободи отъ втората спѣнка. Човѣкъ самъ се е оженилъ, самъ се е свързалъ — самъ да се освободи отъ дретата спѣнка. Отречете се отъ всички връз-

ки, които сами сте направили. Както сте се свързали, така трѣбва да се развържете. Вие сами сте си купили нива, волове и после се самоизлѣгвате, че сж ваши. Ожеиили сте се за една мома и казвате, че тя е ваша жена. Майката е родила вашата жена, мжчила се е, грижила се е за нея, и единъ день вие взимате чуждата дъщеря, оженвате се за нея и казвате, че тя е ваша жена. Като се ожените за чуждата дъщеря, не само нея ще направите нещастна, но и цѣлиятъ домъ ще стане нещастенъ. Сжщото се отнася и за мжжа. Това искалъ да каже Христосъ: Отречете се отъ всичко онова, което сами сте създали и което носи нещастие не само на васъ, но и на вашитѣ близни!

Какво трѣбва да правите, за да избегнете нещастията? Ако искате да се ожените, дали сте момъкъ или мома, потърсете другаръ или другарка, които да нѣматъ нито майка, нито баща, нито братъ, нито сестра. Щомъ намѣрите такава мома, или такъвъ момъкъ, оженете се и ще бждете щастливи. Разбирайте ме право, за да не изпаднете въ противоречие. Какво правятъ съвременнитѣ моми и момци? Като дойде време да се женятъ, тѣ търсятъ богата мома, или богатъ момъкъ, отъ високо обществено положение, да могатъ да се повдигнатъ. Ще кажете: Тогава хората не трѣбва да се женятъ. Ще се женятъ, както и досега сж се женили. Но въ женитбата трѣбва да се внесе новъ елементъ—любовта.

Адамъ се ожени за Ева. Чия дъщеря бѣше Ева? Кой бѣше бащата, коя бѣше майката, кой бѣше братътъ и коя — сестрата на Ева? Както виждате, Ева бѣше дъщеря, която нѣмаше нито баща, нито майка, нито братъ, нито сестра.

Сега вие искате да знаете, какъвъ ще бѣде краятъ на вашия животъ. Ако сте купили нива, ще я оставите; ако сте купили волове, ще ги напуснете; ако сте се оженили, жена ви ще ви напусне. Ако не оставите нивата си още първата година, най-късно следъ 120 години ще я оставите. Крайниятъ предѣлъ за едно събитие на земята е 120 години. Ако воловетѣ не ви напуснатъ още първата година, следъ десетъ години ще остарѣятъ и не ще могатъ да ви служатъ. Ако приживе още жена ви не ви напусне, като остарѣе, ще замине за другия свѣтъ, и вие пакъ ще останете самъ. Ние разглеждаме нѣщата вънъ отъ човѣка и знаемъ, какво може да се случи съ него. Вие разглеждате нѣщата като нераздѣлна частъ отъ васъ, вследствие на което се свързвате съ тѣхъ и, като би се отнематъ, страдате. Влизате въ единъ институтъ, свързвате се съ него и после не можете да излѣзете оттамъ. Запримѣръ, нѣкой се ожени, свърже се съ института на женитбата и мисли, че не може да живѣе безъ него. Човѣкъ е сѣществувалъ преди създаването на този институтъ. Сегашниятъ човѣкъ е дошълъ до по-високо положение на съзнанието, иска да се освободи

отъ временното и да служи на Вѣчното Начало. За да служи на това Начало, човѣкъ трѣбва да разбере първата проява на любовта — даването. Да служишъ на Вѣчното Начало, значи да давашъ. Какво разбирате подъ „даване“? Отъ сутринъ до вечеръ вие се безпокоите, притѣснявате се, сърдцето ви се свива, не може да върши свободно службата си. Освободете сърдцето си отъ всички безпокойствия и тревоги и дайте му отдахъ. Отъ сутринъ до вечеръ мислите за едно, за друго, съмнявате се, колебаете се. Дайте отдахъ на ума си. Освободете го отъ съмненията и колебанията, вложете въ него свѣтла, възвишена мисль. Вие мислите много, но това не е права мисль. Когато умътъ е пълненъ съ съмнения, това не е мисль. Сърдце, което се безпокои, и умъ, който се съмнява, нищо не даватъ. Вложете едно благородно чувство въ сърдцето си и една свѣтла мисль въ ума си и оставете ги да си починатъ. Дай отдахъ на сърдцето си! Дай отдахъ на ума си!

Хората се обиждатъ, огорчаватъ се, товарятъ сърдцето си съ ненуженъ багажъ. Защо се обижда човѣкъ? Нѣкой отишълъ нѣкъде, и понеже не го приели, както очаквалъ, той се обидилъ. Какъ смѣятъ такъвъ великъ, такъвъ добъръ човѣкъ да не го приематъ съ нужното уважение и почитание! Всѣки се мисли за добъръ, за светъ, за голѣмъ човѣкъ. Това показва, че всѣки човѣкъ иска да вземе нѣщо

отъ другитѣ, но не и да даде. Всички трѣбва да знаете, че като взимате, трѣбва и да давате. Учителъ дава на ученика си нѣщо. Ученикътъ трѣбва да предаде това нѣщо на другъ нѣкой. Вториятъ ще го предаде на трети и т. н. Това нѣщо ще минава отъ ржка на ржка, докато отново се върне при учителя. Учителъ иска да изпита ученицитѣ си, да види, докжде сж стигнали въ даването. За тази целъ учительтъ дава на единъ отъ ученицитѣ си една хубава ябълка. Той я дава на свой другаръ. Другарьтъ му взима ябълката и я дава на трети ученикъ. Третиятъ я предава на четвърти. Ябълката минава презъ десетъ ученика. Десетиятъ занася ябълката на учителя. Учителътъ остава доволенъ отъ опита. Той намира, че ученицитѣ му сж добри, щедри момчета. Ако ябълката бѣше изчезнала нѣкжде по срѣдата, учительтъ щѣше да извади друго заключение за ученицитѣ си. Следователно, каквото ви се даде, трѣбва да го дадете на други, всички да взематъ участие. За да дойде любовта, човѣкъ трѣбва да е научилъ закона на даването.

Когато ябълката попадне въ ржцетѣ ви, не мислете, какво е съдържанието ѝ, но мислете, на кого да я предадете, за да се върне пакъ тамъ, отдето е излѣзла. Човѣкъ се изпитва чрезъ ябълката. Ако първитѣ хора бѣха постѣпили правилно съ ябълката, свѣтътъ щѣше да бжде изправенъ. Като получи ябълката, Ева трѣбваше да я даде на

Адамъ. Адамъ пъкъ трѣбваше да я даде на Бога. Обаче, Ева веднага опита ябълката и направи първия грѣхъ. Когато дойде едно желание въ сърдцето ви, не го опитвайте, но дайте го на другъ нѣкой. Когато дойде нѣкоя мисль въ ума ви, не се спирайте много върху нея, но дайте я на другъ нѣкой. Каквито желания и мисли дойдатъ при васъ, дайте ги на други; нека желанията се движатъ, нека обикалятъ свѣта, докато намѣрятъ своя източникъ.

Като наблюдавамъ и изучавамъ живота, въ всичкитѣ негови прояви, вадя заключение, че човѣшкото взима, а Божественото дава. Усмивката на хората взима, а не дава. Нѣкой се усмихне, мръдне само устнитѣ си. Съ това този човѣкъ иска да вземе нѣщо. Изобщо, въ неестественитѣ човѣшки постѣпки всѣкога се крие нѣкакво изкушение, користолюбие или лицемерие. Такава постѣпка води понѣкога човѣка и къмъ любовъ, но тази любовъ е привидна. Запримѣръ, нѣщо отвѣтре те заставя да отидешъ въ черкова. Въ сѣщото време една млада красива мома отива на сѣщата черкова. Като влѣзешъ вѣтре, погледътъ ти се спира върху красивата мома, и умътъ ти се раздвоява. Това е изкушението, което се вмѣква въ човѣка въ най-различни форми. Понѣкога човѣкъ отива въ нѣкое училище, съ цель да учи, но после излиза друго нѣщо, което той не е предполагалъ. Изобщо, човѣкъ не знае, отде идатъ богатата, опредѣлени за

него — отъ Бога, или отъ друго мѣсто. Всѣко благо, дадено отъ Божествения свѣтъ, внася разширение въ човѣшката душа. Всѣко благо, което иде отъ човѣшкия свѣтъ, ограничава човѣшката душа. За да се ползувашъ отъ дадено благо, едновременно съ тебе още две сжщества трѣбва да взематъ участие въ това благо. Запримѣръ, ти можешъ да ядешъ, ако заедно съ тебе ядатъ още две сжщества. Значи, три сжщества трѣбва да ядатъ едновременно: умътъ, сърдцето и волята. Позволено е на човѣка да яде, ако умътъ, сърдцето и волята му сж на мѣсто. Ако едно отъ тритѣ сжщества не е на мѣсто, човѣкъ нѣма право да яде.

Човѣкъ трѣбва да дава. Какъ трѣбва да дава? Безкористно. Земедѣлецътъ хвърля жито на нивата. Казвате, че този земедѣлецъ е щедъръ, дава изобилно жито на нивата. Не е щедъръ той. Земедѣлецътъ дава, но въ замѣна на това иска да вземе 30, 60 или 100. Орачътъ оре нивата съ воловетѣ и, като се върне дома си, нахрани воловетѣ, даде имъ малко слама, малко ярма и после казва, че добре ги нахранилъ. Това не е даване, но — взимане. Следъ като воловетѣ сж работили цѣль день, следъ като сж робували, ти имъ давашъ незначителна часть отъ това, което си взелъ отъ тѣхъ. Човѣкъ трѣбва да мисли право. За тази цель той трѣбва да освободи ума си отъ всички тревоги, отъ всички смущения. Главата на хората побѣлява отъ тре-

воги, но въпрѣки това не ги довежда до правилно разрешаване на въпроситѣ.

Свѣтътъ, въ който живѣете, е пълненъ съ невидими сщщества, които вървятъ въ кривъ пѣтъ. Тѣ постоянно ви следятъ и, по незабелязанъ отъ васъ пѣтъ, ви създаватъ редъ изпитания и изкушения. Голѣми тънкости има въ тѣхнитѣ методи. За тази целъ вие трѣбва да бждете будни, да различавате тѣхнитѣ похвати и да не имъ се подавате. Докато не се научите да различавате тѣхнитѣ методи, вие всѣкога ще бждете нещастни. Запримѣръ, имашъ добро разположение на духа си, но изведнѣжъ дойде нѣкой, каже ти една дума и развали разположението ти. Ставашъ сутринъ веселъ, бодъръ, но детето ти паднало отъ стола, счупило крака си, и ти изгубвашъ разположението си. Отивашъ на училище да вземешъ диплома си и се връщашъ радостентъ, пълненъ съ мечти за ново бждеще, но веднага те посрѣщатъ съ телеграма, въ която съобщаватъ за смъртта на баща ти. Назначаватъ те министъръ въ България, но въ това време жена ти заминава за онзи свѣтъ. Както виждате, най-добритѣ и красиви нѣща въ живота на човѣка се придружаватъ съ горчиви хапове. Какво трѣбва да се прави? Нѣщата трѣбва да се предвиждатъ. Като ви предлагатъ нѣщо хубаво, мислете върху него, да го приемете, или не. Знайте, че всичко хубаво е последвано отъ нѣщо горчиво. Ако искате да избегнете горчивото, не посѣгайте къмъ

сладкото. Коя е причината за това? Стремехътъ, пжтътъ на хората. Пжтътъ, въ който вървятъ, е правъ, но методитѣ, чрезъ които искатъ да реализиратъ нѣщата, сж човѣшки. Тръгнали сте въ новия пжтъ. Какво се иска отъ васъ? Новиятъ пжтъ изисква нови методи. Сготвите хубаво ядене, но го туряте въ нечиста чиния. Следъ малко яденето се вмири-сва и отказвате да го ядете. Хубаво сготвеното ядене трѣбва да се тури въ чисти, нови чинии.

Следователно, всѣко нѣщо, отъ единия до другия край, трѣбва да бжде издържано въ чистота. Всѣка мисълъ, всѣко чувство, всѣко действие, въ всички свои прояви, трѣбва да бждатъ абсолютно чисти. Вземате една мисълъ и я туряте въ нечиста чиния на сърдцето. Оттамъ, прехвърляте сжщата мисълъ въ нечиста чиния на волята, и следъ това предлагате тази мисълъ на хората. — Не, тази мисълъ е нечиста вече. Следователно, вие нѣмате право да предлагате нечисти мисли на свѣта. Чиниитѣ на вашитѣ мисли и чувства, чиниитѣ на вашитѣ постѣпки трѣбва да бждатъ абсолютно чисти. Това се изисква отъ всички съвременни хора. Чисти бждете въ мислитѣ си! Чисти бждете въ чувствата си! Чисти бждете въ постѣпкитѣ си! Не сте ли чисти, нѣмате извинение. Ще се извинявате, че сте били невежи. Това е ваша измислица. Нѣма невежи хора въ свѣта. И растенията даже не сж невежи. И камѣнитѣ не сж невежи. Виждате, че

единъ камъкъ седи на едно мѣсто съ години. Вѣтъръ духа около него, но той седи, философствува и казва: За да философствувамъ, спокойствие ми е нужно. Ако го търколи нѣкой надолу, той се чуди, кой е нарушилъ спокойствието му. Като спре, пакъ започва да философствува. Отъ камънитѣ човѣкъ придобива онова вътрешно спокойствие, при което може правилно да разсждава.

Нѣкой погледне къмъ камъка и казва: Камъкъ е това! Камъкъ е, наистина, но отъ него ще вземешъ урокъ на търпение. Отъ водата ще учишъ закона на даването. Дето минава, водата всѣкога дава нѣщо отъ себе си. Ако мине покрай нѣкое сухо дърво, или покрай нѣкоя изсъхнала тревица, тя ще ги напои, ще ги освежи. И въздухътъ, който лъха, дава. И силата, която нуди, дава. Следователно, давай и ти, както водата дава. Давай и ти, както въздухътъ дава. Давай и ти, както силата дава. Камъкътъ, водата, въздухътъ, силата служатъ като предметно учение да научатъ хората на закона на даването. Пишете върху темата: „Какъ водата дава“? Като разработите този въпросъ, вижте, какво вие бихте могли да приложите въ живота си. Приложете методитѣ, съ които водата си служи при даването, и вижте, какви резултати ще имате. Водата дава това, което е получила, и отново се връща при своя източникъ. Тѣй щото и вие давайте по сѣщия начинъ. Ако каните богати хора на угощение, за да ви поканятъ единъ

денъ и тѣ, това не е даване. Давай на сиромаситѣ, които нѣма какво да ти върнатъ. Когато давате нѣщо на сиромаша, той благодари на Бога за това, което е получилъ. По този начинъ и той дава отъ това, което е получилъ. Даването е непреривенъ процесъ, който минава отъ едно сѣщество на друго. Мѣни се само формата и начинътъ на даването, но процесътъ не спира. Когато те поканятъ нѣкъде на обѣдъ, първо отпрати мисълта си нагоре да благодаришъ за това, което ще получишъ. Щомъ благодарността е чистосърдечна, отвѣтре веднага ще те предупредятъ, трѣбва ли да останешъ на този обѣдъ, или не трѣбва. Ако предъ тебе е сложена развалена кокошка, трѣбва ли да ядешъ отъ нея? Външно кокошката е добре сготвена, съ приправки, но месото ѝ е развалено. Какво трѣбва да направи поканения на този обѣдъ? Той трѣбва да вземе шапката си и да си отиде. Много отровни и вмирисани кокошки се предлагатъ днесъ на хората, но човѣкъ трѣбва да бже буденъ, да ги познава и да не ги приема. Каква по-отровна храна отъ мисълта, че Богъ не сѣществува? Ако нѣкой ви предложи такава мисълъ, откажете се отъ нея. Нека този човѣкъ разбере, че вие познавате вмирисаната кокошка, и нито за себе си я желаете, нито на други я предлагате. Гответе чиста, здрава храна, ако искате да имате приятели.

И тъй, първата проява на любовта е даването. Давайте чисто, безкористно. Който не дава, той не може да се свърже с любовта. Който не може да влѣзе въ връзка с любовта, той не може да я опита. Пророкътъ е казалъ: „Опитай ме, Господи!“ Той иска да бжде изпитанъ, да види, може ли да дава по Божественъ начинъ. Да мисли човѣкъ, това е процесъ на ума; да дава — това е процесъ на сърдцето. Истинскиятъ животъ започва съ даването, понеже тогава човѣкъ става проводникъ на Божественото Начало въ себе си. Какъ даватъ обикновенитѣ хора? Тѣ се хранятъ добре, и каквото остане отъ яденето, даватъ го на другитѣ. Това не е даване. Да дадешъ нѣщо, това подразбира свобода на сърдцето — да дадешъ това, което ти самъ още не си опиталъ.

Днесъ говоря за даването, понеже новиятъ животъ изисква това. Животътъ на съвременнитѣ хора — стариятъ животъ, е пъленъ съ смущения и безпокойствия. Заболи ги глава — смущаватъ се; хване ги ревматизъмъ — смущаватъ се; разстрои се стомахътъ имъ — смущаватъ се. На какво се дължатъ тѣзи болезнени състояния въ хората? Всички болести се дължатъ на това, че човѣкъ не дава. Нѣкой е закжсалъ въ живота си, защото не дава. Вършете волята Божия, давайте безкористно, за да се освободите отъ всички болести, отъ всички смущения и несгоди. Отъ сутринъ до вечеръ Богъ дава. Той гледа къмъ

насъ съ разположение и чака времето да почнемъ съзнателно да работимъ. Мнозина, обаче, се криятъ натукъ - натамъ, чакатъ Той да се отдалечи отъ тѣхъ, да могатъ свободно да правятъ, каквото искатъ. Всички хора казватъ, че Божественото око присѣтствува навсѣкжде. Въпрѣки това, когато вършатъ нѣкакво престѣпление, тѣ не се страхуватъ отъ това око, но се страхуватъ отъ хората. Какво показва това? Че мисълта, какво Божественото око следи всичко, не е дълбоко легнала въ съзнанието на хората. Минавате покрай една плодна градина и пожелавате да си откъснете единъ плодъ. Започвате да се озъртате наоколо, да не ви види нѣкой. Казвате, че ви е страхъ отъ Бога, а въ сѣщностъ отъ хората се страхувате. Като видите, че жива душа нѣма около васъ, вие спирате предъ нѣкое дърво, откъсвате си единъ плодъ и продължавате пѣтя си. Ако сте убедени, че Божественото око ви гледа, щѣхте мислепо да се обърнете къмъ Него съ молба, да си откъснете единъ плодъ.

Съвременнитѣ хора търсятъ щастие. Щастieto седи въ чистотата на тѣхнитѣ мисли, чувства и постѣпки. „Съ каквото дружишъ, такъвъ ставашъ“. Тази пословица се отнася и до мислитѣ, чувствата и постѣпкитѣ на хората. Каквито мисли храните, такива ставате. Хранете хубави мисли и чувства къмъ всѣки човѣкъ, безъ да се спирате предъ въпроса,

заслужава ли той това, или не. Отъ Божествено гледище всѣки човѣкъ заслужава нѣщо. Ако почнете да мислите, кой човѣкъ заслужава да бжде обичанъ, и кой не заслужава, вие влизате въ човѣшкия порядъкъ на нѣщата. Казвате: Да дамъ ли на този човѣкъ нѣщо, или да не му дамъ? — Дай и не мисли. — Ама какъ ще постѣпи той? — Това е негова работа. Ако не постѣпи право, той ще носи последствията на своята постѣпка. Ако ти не постѣпишъ право, последствията на твоята постѣпка тебе ще следватъ. Щомъ е дошълъ твоя редъ, давай и не мисли. Хората сж халки въ обща верига. Ако една отъ халкитѣ не изпълнява службата си, ще рѣждяса. Щомъ рѣждяса, ще я извадятъ навънъ, и вмѣсто нея ще поставятъ друга. Който влѣзе въ веригата на Божествения свѣтъ, той трѣбва да върши волята на Отца си. Не върши ли Неговата воля, самъ ще носи последствията. Въ Божествения свѣтъ грѣхътъ е изключенъ. Тамъ нѣма криви постѣпки. Кажете ми една крива постѣпка споредъ вашето разбиране. Ще кажете, че нѣкой не се е отнесълъ съ васъ, както трѣбва. Щомъ кажете това, вие сждите себе си. Никой не ви е далъ право да сждите. Този човѣкъ не е постѣпилъ добре съ васъ, защото вие сте се спрѣли тамъ, дето не ви е мѣстото. Щомъ престанете да сждите, всички хора ще се отнасятъ съ васъ добре. Това значи да живѣете въ Боже-

ствения порядъкъ на нѣщата, а не въ човѣшкия.

Млада българка се оженила за единъ българинъ, но той излѣзълъ много несрѣченъ човѣкъ. Това започне, онова започне, работитѣ му не вървятъ. Единъ день жена му казала: Облѣчи това расо, вземи котленцето въ една ржка, китката босилекъ въ друга и тръгни изъ село въ село да рѣсишъ хората. Колкото пари съберешъ въ котлето, ще ги донесешъ на мене. — Вижъ, тази работа мога да я направя, казалъ младиятъ съпругъ, и тръгналъ на работа. По едно време до ушитѣ на владиката дошла вестъта, че нѣкакъвъ особенъ попъ ходи изъ село въ село да рѣси хората. Владиката го извикалъ при себе си и го запиталъ: Кой те опопи? — Жена ми. Питамъ: Какво показва това? Това показва, че хората сж създали свой собственъ порядъкъ, който следватъ. Тѣ следватъ човѣшкия порядъкъ, а пренебрегватъ Божествения.

Божествениятъ порядъкъ на нѣщата, обаче, казва на хората да даватъ. Даването е първа проява на любовта. Кой отъ васъ е мислилъ по това? Кой отъ васъ, ако го запитатъ за първата проява на любовта, ще може да отговори правилно? Мисълъ се изисква отъ хората. Сега ви говоря нѣща, които едва следъ 20 и повече години ще разберете. Запримѣрь, за да разберете даването, трѣбва да давате. Който дава, той е добъръ човѣкъ. А доброто не е нѣщо статическо. Доброто е динамически процесъ. Постоянно трѣбва да дава чо-

вѣкъ, за да бжде добъръ. Щомъ забележи въ себе си най-малкото нежелание да дава, въ този моментъ човѣкъ не е добъръ. Въ този смисълъ, всѣки за себе си може да каже, добъръ ли е, или не. Докато дава, той е добъръ; щомъ престане да дава, той не е добъръ. Добриятъ човѣкъ не задържа нищо въ себе си. Щомъ не задържа нищо въ себе си, той върши волята Божия, вследствие на което се радва на вътрешенъ миръ.

Въпросътъ за даването оставамъ на васъ, всѣки самъ да го разреши. Всѣки самъ трѣбва да реши да дава, или да не дава. Всѣки изворъ, който има изобилно вода, постоянно дава. Щерната дава временно и по малко вода. На васъ оставамъ да се опредѣлите: щерни ли да бждете, или извори.

Казано е въ Писанието: „Не сждете, да не бждете сждени!“ Това значи: Не сждете, не критикувайте другитѣ. Себе си можете да критикувате, но съ мѣрката на абсолютната справедливостъ. Не преувеличавайте, нито намалявайте фактитѣ. Фактитѣ трѣбва да се изнасятъ така, както сж въ действителностъ. Да критикувате себе си, значи да извадите гнилитѣ продукти отъ торбата си и вмѣсто тѣхъ да турите нови, свежи продукти. Извадете старитѣ нѣща отъ торбата си и я напълнете съ нови. Старитѣ навици, които сте наследили отъ дѣди и прадѣди, трѣбва да изхвърлите навънъ и на мѣстото имъ да постажите нови. Старото и новото не мо-

гатъ да се примирятъ. Въ това отношение Христосъ е категориченъ. Той казва: „Ако не се отречете отъ баща си, отъ майка си и отъ себе си, нѣмате животъ“. И вие говорите за самоотричане, но кой отъ васъ се е самоотрекълъ, както трѣбва?

Сега, заprimѣръ, сте дошли на планината да получите нѣщо отъ нея: да се обновите, да си починете, да трансформирате състоянията си. Искате да ви се даде нѣщо — право е това. Но давате ли и вие? Всички сте дошли тукъ съ автомобили, съ палатки, съ всички удобства. Едно трѣбва да знаете: само онзи може да получи отъ природата онова, за което е дошълъ, който изпълни закона на даването. Щомъ е дошълъ тукъ, той трѣбва да поеме грижата за още трима души: да имъ плати билета за автомобила, или за трена, и презъ всичкото време да се грижи за храната имъ, както за себе си. Ще кажете, че нѣкои отъ васъ иматъ жена, деца. Вънъ отъ близкитѣ си, всѣки трѣбва да се погрижи за още трима. Това значи курортъ. А така, всѣки да се грижи само за себе, това не е волята Божия. Ако рече Богъ да ви сѣди, вашата работа е свършена. Всѣки самъ трѣбва да се сѣди. Като се осѣди, ще напише присждата си и ще я занесе въ невидимия свѣтъ, тамъ да се произнесатъ, права ли е, или не. Ако намѣрятъ, че присждата не е права, ще я върнатъ назадъ за корекция. Докато присж-

дата не се удобри, човѣкъ все трѣбва да разглежда постѣпките си.

Не заставяйте камъка да върви по пѣтя на водата. Камъкътъ да седи на своето мѣсто. Имайте характера на камъка, който казва: Азъ съмъ столъ, на който всѣки може да седне да си почине.

Не заставяйте водата да върви по пѣтя на въздуха. Водата да върви по своя пѣть. Имайте характера на водата, която постоянно тече, движи се, на всички дава, никого не чаква. Когато искате да помогнете на нѣкого, не чакайте благоприятни условия, както и водата не ги търси.

Не заставяйте въздуха да върви по пѣтя на силитѣ. Въздухътъ да върви по своя пѣть. Имайте характера на въздуха. Когато иска да помогне на задушаващия се, въздухътъ веднага му се притича на помощъ.

Не заставяйте силитѣ да измѣнятъ своя пѣть. Силата кара човѣка да мисли, да чувствува, да действува.

Това сж новитѣ правила, които трѣбва да следвате. Ако ги следвате, ще близнете отъ щастието, което търсите. Ако не ги следвате, ще пиете пелинъ, отъ който ще се вгорчите. За да се освободите отъ горчивината, трѣбва да я повърнете назадъ.

Сега на васъ казвамъ: Повърнете всичко старо, което сте яли отъ хиляди години насамъ. Като се освободите отъ старото, съзнанието ви ще просветне, душата ви ще се осво-

боди отъ тежкия товаръ на миналото, и като новородено дете ще погледнете нагоре и ще кажете: Господи, да бжде Твоята воля! Това значи да живѣе човѣкъ въ Царството Божие. Срѣщамъ нѣкой, едва се държи на краката си, не може да мисли, да чувствува, да прави добро, но казва, че е богоугоденъ. Щомъ не можешъ да мислишъ, да чувствувашъ, да правишъ добро, ти не си богоугоденъ. Когато мислишъ, чувствувашъ и правишъ добро, ти си богоугоденъ. Въ Бога противоречия не съществуватъ. Противоречия съществуватъ въ човѣшкото, въ животинското царство, както и въ живота на духоветѣ. Това, което смущава, което измѣчва човѣка, не е Божествено. По този начинъ, обаче, човѣкъ се изпитва, доколко е готовъ да възприеме новото, което носи радостъ и веселие за неговата душа. За да дойде до свободата, човѣкъ непременно трѣбва да мине презъ ограничения.

Представете си, че на тѣлото ви нѣкъде е излѣзълъ голѣмъ цирей и заелъ значително мѣсто. Той иска да ви заблуждава, че е собственикъ на това мѣсто. Отъ време на време поглеждайте къмъ него, виждате, че е побѣлѣлъ, готовъ да се пукне. Той, обаче, иска само да го намажете съ нѣщо. Никакво мазане не му трѣбва. Ще вземете игла, добре обгорена, и ще го боднете въ срѣдата. Той постепенно ще се смаява, докато единъ день съвършено изчезне. Такива цирейи има човѣкъ и въ психическия си животъ. Единъ ци-

рей е, запримѣрь, мисълъта, какво говорятъ хората за васъ. Много просто, хората говорятъ за васъ, че сте смахнати. Кой нѣма да каже, че сте смахнати? Качили сте се въ това мъгливо време на върха и чакате да видите изгрѣва на слънцето. Видѣхте ли слънцето? Не го видѣхте. Има едно слънце въ човѣка, което никога не залѣзва, и никаква мъгла не го закрива. Изгрѣе ли веднѣжъ, това слънце вѣчно грѣе и никога не залѣзва. Ако не искате хората да ви считатъ смахнати, като ви питатъ, къде сте били, ще имъ кажете: Понеже мисля да си строя къща, качихъ се на този връхъ да си избира хубави, здрави камъни. Пъкъ и водата въ рѣката ми харесва, съ нея ще гася варьта. Ще убедя хората, че азъ зная да строя къщи, каквито обикновенитѣ майстори не знаятъ. Като имъ кажа така, тѣ ще видятъ, че съмъ уменъ човѣкъ. Наистина, освенъ външната къща за живѣене, човѣкъ работи за съграждане на своята вътрешна къща. Следователно, нека се пукатъ вашитѣ циреи. Нѣма защо да се обиждате отъ това, какво хората мислятъ за васъ. Нека се смѣятъ. Щомъ се смѣе, човѣкъ ще намѣри правия пътъ.

Една млада мома се оженила за единъ момъкъ. Тя била добра, но много се обиждала. Единъ день наготвила пиле. Дошълъ мъжътъ ѝ на обѣдъ и казалъ нѣщо, което я обидило. Тя сложила трапезата, но не искала да обѣдва. — Ела да обѣдваме! — Не съмъ

гладна. Другъ пжтъ тя пакъ наготвила пиле. Той пакъ казалъ нѣщо, което я обидило. — Хайде, да обѣдваме! — Не съмъ гладна, не искамъ да ямъ. Трети пжтъ пакъ наготвила пиле. Мжжтъ ѝ казалъ нѣщо, което въ другъ случай би я обидило, но този пжтъ тя се усмихнала и казала: Нѣма вече да се обиждамъ. Ако продължавамъ все по стария начинъ, азъ ще се обиждамъ, а мжжтъ ми ще яде пилета безъ мене. И на васъ казвамъ: Не се обиждайте отъ това, което хората говорятъ за васъ. Усмихнете се и хапнете отъ пилето.

И тъй, вървете по вътрешния законъ на любовта — по закона на даването. Така ще провѣрите, имате ли любовъ, или нѣмате. Това не значи, че трѣбва да се упражнява насилие върху вашата съвестъ, да ви заставятъ да давате. Всѣки трѣбва да дава доброволно, по любовъ, безъ никакво външно или вътрешно насилие. Давате ли по любовъ, вие всѣкога ще бъдете богати.

Давайте по новия начинъ, по закона на любовта. Това значи да се отрече човѣкъ отъ стария порядъкъ на нѣщата, отъ своитѣ стари възгледи и теории, отъ всичко човѣшко и да възприеме новото, Божественото. Приложете Божествения порядъкъ на нѣщата, за да получите великитѣ блага на живота.

Ако слънцето не изгрѣва, ако водата не
тече, ако въздухътъ не лѣха, ако силата не
нуди, новото нѣма да дойде въ свѣта.

„Божиятъ Духъ носи всичкитѣ
блага на живота“.

23 августъ, 5 ч. с.

Сочни храни.

Въ първата глава отъ книгата на пророкъ Данаила се вижда силата на убеждението. Голѣма е силата на човѣка, който има убеждение! Който нѣма убеждение, той не може да приложи силата си. Данаилъ билъ убеденъ, че не трѣбва да яде пищна храна, но сочна, т. е. сочива. Подъ „пищна храна“ се разбиратъ разнитѣ видове меса. Подъ „сочива“ се разбира вегетарианска храна. Навуходоносоръ, вавилонскиятъ царъ, опредѣлилъ всѣки день да се дава на Данаила и на тримата юноши, Юдини синове, дѣлъ отъ царскитѣ изрядни ястия и отъ виното, което той пиеше. Но тѣ пожелали за себе си сочива и вода. Както виждате, има религиозни хора, които употребяватъ пищна храна и винце пиятъ; има религиозни, които ядатъ сочива и вода пиятъ. За да употреби човѣкъ една или друга храна, това зависи отъ неговото вътрешно убеждение. Следователно, човѣкъ може да има убеждение по отношение на физическия свѣтъ, може да има убеждение и по отношение на духовния свѣтъ.

И тъй, по отношение на храната, познаваме два типа хора: еднитѣ употребяватъ ме-

сна храна, а другитѣ — вегетарианска. Човѣкъ употребява такава храна, въ която той вѣрва. Когато е убеденъ въ нѣщо, човѣкъ вѣрва. Едно убеждение е толкова по-силно, колкото вѣрата на човѣка въ убеждението му е по-голѣма. Най-малкото колебание, най-малкото съмнение въ неговата вѣра намалява силата на убеждението. Дето убеждението е слабо, тамъ приложението отсъствува. Ако приложи нѣщо, въ което не е убеденъ, човѣкъ нѣма да има никакви резултати. Данаилъ имаше убеждение, което приложи. Той помоли началника на скопцитѣ да му позволи да не яде отъ храната, която се слага на царската трапеза, за да не се оскверни. Като приложи своето убеждение, Данаилъ получи добри резултати. Значи, всѣко приложение на нѣщата трѣбва да се предшества отъ убеждение. Човѣкъ трѣбва да е убеденъ сто на сто въ онова, което прилага. Ако има едно на сто изключение, това не е убеждение.

Възможно ли е човѣкъ да има убеждение, въ което да нѣма поне едно на сто изключение? Не само че е възможно, но споредъ мене истинско убеждение е онова, въ което нѣма абсолютно никакво изключение. Ако човѣкъ не успѣва въ нѣщо, единствената причина за това е, че убеждението му не е пълно. Той не е сто на сто убеденъ, все има нѣкакво малко колебание или съмнение въ неговото убеждение. Слабата страна на съвременнитѣ християни седи въ това, че тѣ

нѣмагъ убеждение. Тѣ казватъ: Христовото учение е неприложимо въ сегашния животъ. Тѣ сами не вѣрватъ въ това, което проповѣдватъ. Тогава остава да се приложи учението на пищната храна. Виждате, че днесъ всѣки говори за удобства, за улеснения, за пищна храна. Които нѣматъ тѣзи условия, тѣ роптаятъ въ себе си, защо едни да иматъ всичко, каквото пожелаятъ, а други да ядатъ постна храна и да пиятъ само чиста вода. Тѣ се оплакватъ, че имъ дотегнала постната храна и чистата вода, иматъ нужда отъ силна, укрепителна храна и малко винце.

Азъ не взимамъ думитѣ „пищна и постна храна“ въ букваленъ смисълъ. Не е въпросъ до външната страна на храната. Всички съвременни хора, свѣтски и религиозни, богати и бедни, месоядци и вегетарианци, роптаятъ. Свѣтски хора, които ядатъ пищна храна, роптаятъ; религиозни хора, които ядатъ постна храна, сжщо роптаятъ. Значи, причината за роптанието на хората не е постната храна, защото и пищната храна не ги задоволява. Слугата роптае, че господарьтъ не му заплатилъ, колкото трѣбва. Жената роптае срещу мъжа си, че не я обичалъ, както трѣбва. Споредъ нея, щомъ мъжъ ѝ не я обича, тя не може да влѣзе въ Царството Божие. Слугата представя свѣтския човѣкъ, който яде пищна храна, но е недоволенъ отъ живота. Жената представя религиозния човѣкъ, който яде постна храна, сочива, и той е недоволенъ отъ живота. И два-

мата роптаятъ, търсятъ нѣщо, което не могатъ да намѣрятъ. Женениятъ е недоволенъ, че се е оженилъ — роптае; неженениятъ е недоволенъ, че не се е оженилъ — роптае. Женениятъ е религиозниятъ човѣкъ; неженениятъ — свѣтскиятъ. И двамата роптаятъ, и двамата сж недоволни. Религиозниятъ роптае, че се е оженилъ; той мисли, че женитбата му пречатствува да влѣзе въ Царството Божие. Свѣтскиятъ роптае, че не се е оженилъ. Той казва: Ако бѣхъ жененъ, щѣхъ да имамъ синове, дѣщери, работитѣ ми щѣха да вървятъ напредъ. Самъ човѣкъ какво може да направи? Нѣмамъ жена, нѣмамъ деца да ми помагатъ. „Съ единъ камъкъ кжца не става“.

Сега, азъ изнасямъ тия факти, за да обърна вниманието ви върху роптанието, върху недоволството на хората, но не и да го обясня. Роптанието е резултатъ на дълбокъ психически процесъ, който става въ човѣка. Често роптанието произтича отъ малки причини. Малки, дребни причини правятъ човѣка недоволенъ. Нѣкой е недоволенъ, че не е красивъ. Отъ какво зависи красотата на човѣка? Любовта е мѣрка за красотата. Съ други думи казано: Когато обичате нѣкого, той е красивъ; когато не го обичате, той не е красивъ. Външно красивиятъ човѣкъ е маска, която нѣкой скулпторъ е изваялъ и поставилъ на човѣшкото лице. Махнете тази маска и вижте, дали човѣкъ подъ маската е красивъ. Ако нѣкой човѣкъ и подъ маската е

красивъ, той може да се нарече истински красивъ. Следователно, истински красивъ човѣкъ е този, който нѣма маска, т. е. който външно и вътрешно е красивъ.

И тъй, истинското убеждение абсолютно изключва отъ себе си съмнението, колебанието, нерешителността. Прегледайте вашитѣ убеждения и вижте, влиза ли въ тѣхъ съмнението като присжщъ елементъ. Ако съмнението отсъствува, вашето убеждение е абсолютно, и смѣло можете да го приложите. Данаилъ, заедно съ тримата млади момци, бѣше поставенъ при много неблагоприятни условия. Тѣ трѣбваше да живѣятъ въ царския домъ, при съвършено нови условия за тѣхния редъ и порядъкъ на живота, въ който до това време бѣха поставени. Трѣбвало е съвършено да измѣнятъ на себе си, на своя начинъ на хранене, на разбиране и да влѣзатъ въ условията на „пищния животъ“. Обаче, и при това положение тѣ намѣрили изходенъ пжтъ и издържали на убеждението си да се хранятъ съ сочива и да пиятъ вода вмѣсто вино отъ царската трапеза.

Що е сочива, т. е. сочна храна? — Сочната храна е храната на любовта. Пищната храна е тази на безлюбието. Който употребява пищна храна, въ смисълъ храна на безлюбие, той всѣкога е недоволенъ. Каквото предложите на този човѣкъ, той всѣкога е недоволенъ. Навсѣкжде ще го чувате да роптае: защо днесъ нѣма печена кокошка?

Защо нѣма баница? Защо яденето е малко постно? Защо кърпата не е сгъната, както трѣбва? Защо чинията не е добре измита? Който употребява сочна храна, т. е. храната на любовта, той всѣкога е доволенъ. На човѣка, който употребява пищна храна, други му слугуватъ; онзи пъкъ, който яде сочна храна, самъ си слугува. Ако чинията ти е нечиста, вземи гореща вода и сапунъ, измий я нѣколко пжти изобилно съ вода, и въпросътъ е свършенъ. Трѣбва ли за толкова нищожна работа да викашъ този или онзи слуга и да създавашъ цѣла история? Пищната храна се изразява въ угощения, банкети, въ прислужване отъ страна на други хора. Сочната храна се изразява въ простота, чистота и любовъ. Тукъ нѣма угощения, нѣма банкети, нѣма прислуга. Тукъ човѣкъ самъ върши работата си. Затова първата храна представя безлюбието, въ което нѣщата се постигатъ чрезъ насилие. Втората храна представя любовта, въ която всичко се върши доброволно. Ние можемъ да наречемъ пищната храна не „храна на безлюбие“, а — „храна на свещения човѣшки егоизъмъ“. Сочната храна оставаме съ сжщото име — „храна на любовта“.

Може ли Христовото учение да се приложи днесъ? Може ли да се приложи нѣкое ново учение? Ако имате убеждение, или ако сте последователъ на „храната на любовта“ — на сочната храна, можете да приложите, каквото искате. Ако сте последователъ на

„храната на свещения човѣшки егоизъмъ“ — на пищната храна, нищо не можете да приложите. Щастието на човѣка зависи отъ убеждението, което той носи дълбоко въ душата си. Щастието на човѣка зависи отъ спазване на великитѣ закони на природата. Законитѣ, които ученитѣ провѣряватъ, наричатъ „природни“, но тѣ не влизатъ въ Божествения свѣтъ. Защо? — Защото въ тия закони има изключения. Тѣзи закони може да сж наредени отъ висши, разумни същества, но ако въ тѣхъ има само едно изключение, тѣ не сж Божествени. Щомъ има едно изключение само, тѣ внасятъ най-малкото съмнение. Въ Божественитѣ закони, обаче, нѣма абсолютно никакво изключение. Ето защо, всѣки трѣбва да се стреми къмъ Божествения животъ, въ който нѣма никакво изключение. Докато живѣе въ свѣта на най-малкитѣ изключения, човѣкъ е вънъ отъ Божествения свѣтъ. И този свѣтъ не е лошъ, но ще знаете, че всѣки моментъ той може да ви изненада съ едно изключение, съ което трѣбва да се справите. Нѣкога едно изключение може да развали цѣлата работа. Запримѣръ, купувате една хубава, доброкачествена свѣщъ, за която плащате десетъ лева. Запалвате свѣщъта, започвате да четете, и виждате, че тя гори добре. Дохождате до най-важната глава на книгата и забелязвате, че свѣщъта започва да гасне. Защо? Фитилтъ на половината свѣщъ е прекъснатъ. Палите

една клечка кибритъ. втора, трета, но свѣщъ-та не гори. Казвате: Отидоха петтѣ лева, но и работата ми остана незавършена. Едно изключение ви изненада: половината свѣшъ била безъ фитилъ.

Следователно, когато искате да знаете, живѣте ли по Божественитѣ закони, или не, вижте, имате ли изключения въ живота си. Ако срещнете най-малкото изключение, ще знаете, че не сте въ съгласие съ абсолютнитѣ Божествени закони. Всѣка мисль, всѣко чувство и всѣка постѣпка, въ които има най-малкото изключение, спадатъ къмъ човѣшкия свѣтъ. Нѣма ли никакво изключение въ тѣхъ, тѣ се отнасятъ къмъ Божествения . свѣтъ. Всички несгоди, всички неуспѣхи въ живота се дължатъ на изключенията, които сж при-сѣщи на човѣшкия свѣтъ. Като не взима това предъ видъ, човѣкъ приема своя животъ за Божественъ, вследствие на което се на-тѣква на редъ противоречия и заблуждения. Като не познава себе си, като не познава заблужденията си, човѣкъ възприема известна идея, известно убеждение, като мисли, че това е стремежъ на неговата душа. Въ сжщностъ, скритото му желание е, чрезъ това вѣрую да подобри живота си. Какъ иска да подобри жи-вота си? Външно, материално. Обаче, той не знае, че вѣроятността да подобри човѣкъ материал-ното си положение чрезъ едно свое убеждс-ние, или вѣрую, е едва едно на сто. И като

не задоволи това свое желание, този човѣкъ се разочарова.

Срѣщамъ одного, който ми казва: Откакъ станахъ християнинъ, всичкитѣ ми работи се наредиха добре. Срѣщамъ другъ, който ми казва: Откакъ станахъ християнинъ, всичко ми тръгна назадъ. И едното е вѣрно, и другото е вѣрно. Кой отъ двамата живѣе въ Божествения свѣтъ? Срѣщамъ други двама, единиятъ отъ които казва, че, преди да билъ християнинъ, не обичалъ да дава. Другиятъ казва: Откакъ станахъ християнинъ, започнахъ да давамъ. Споредъ мене последниятъ е на правъ пѣтъ. Отъ двамата онзи има убеждение, който дава. Този човѣкъ мисли само за днесъ, а не и за утре. Ако съмъ предъ единъ планински изворъ, и дойде при мене човѣкъ и ме помоли за чаша вода, трѣбва ли да се страхувамъ, че, ако му дамъ чаша вода, утре нѣма да има за мене? Изворътъ постоянно тече, той има убеждение. Изворъ, който пресъхва, нѣма убеждение. Защо? — Защото въ неговото убеждение има изключения. Изворитѣ на Божествения свѣтъ никога не преставатъ. Въ тѣхнитѣ убеждения нѣма изключения. Изворитѣ на човѣшкия свѣтъ пресъхватъ. Въ тѣхнитѣ убеждения има изключения.

Представете си, че любовта влѣзе въ нѣкой човѣкъ и започне да извира. Обаче, отъ день на день тази любовъ намалява, докато свършено престане. Следъ известно време отново потече. Тази любовъ върви ли

по пжтя на убеждението? — Не, въ нея се явяватъ изключения. Следователно, когато въ любовта се явяватъ изключения, тя е временна, човѣшка, а не Божествена. Щомъ се намѣрите предъ такава любовъ, имате право да се смущавате. Тя непременно ще ви изненада съ нѣкакво изключение. Какъ ще се справите съ изключенията на любовта? Запримѣръ, всѣки день имате хлѣбъ. Връщате се единъ день отъ работа, и домашнитѣ ви казватъ, че днесъ нѣма хлѣбъ: на фурната нѣма, съседитѣ ви нѣматъ, приятелитѣ ви нѣматъ — отникжде не можете да намѣрите парче хлѣбъ. Това е изключение въ вашия животъ. Лѣгате си вечеръта гладенъ, но не можете да заспите. Какъ ще се справите съ това изключение? Казвате, че ви е сполетѣло голѣмо нещастие — хлѣбъ нѣмате.

Допуснете, че вие живѣте на дъното на океана, дето сте вързани за единъ чувалъ съ злато, тежъкъ сто килограма. Докато златото е съ васъ, всичко можете да имате: хлѣбъ, ядене, дрехи — каквото пожелаете. Чувате, че нѣкжде, високо надъ васъ, сѣществува другъ свѣтъ, дето слънце грѣе. Искате да влѣзете въ този свѣтъ, но сте вързани, не можете да се освободите. Единъ день, по нѣкаква случайностъ, тѣзи връзки се развързватъ, вие се освобождавате отъ златото, и веднага се изкачвате на повърхността на океана, влизате въ свѣтлия, просторенъ свѣтъ. Какво изгубихте? Изгубихте златото, но спечелихте условията на новия животъ. Не заслу-

жава ли да гладувате една вечерь, за да излѣзете отъ свѣта на изключенията? Гладътъ може да стане причина за влизането ви въ Царството Божие.

Въ Шуменско нѣкжде се завѣдили много вълци. Лесничеитѣ мислили дълго време, какъ да се освободятъ отъ тѣхъ. Най-после решили да заколятъ едно теле и да турятъ въ него стрихнинъ. Съ закланото теле тѣ искали да привлѣкатъ вълцитѣ и да ги отровятъ. От-високо нѣкжде единъ орелъ видѣлъ телето и решилъ, че заслужава да опита тази хубава храна. Отдавна не билъ вкусвалъ телешко месо. Като се отдалечили хората, орелътъ, заедно съ свои другари, още около 20 орли, се нахвърляли настървено върху телето и започнали да ядатъ. Не минало много време, единъ по единъ всички орли се натъркаляли на земята и умрѣли, отровени отъ стрихнина. Първиятъ, най-голѣмиятъ и силенъ орелъ, успѣлъ да хвъркне и, близо до Каспичанъ, на една поляна, започналъ да се търкаля. Доста време се борилъ между живота и смъртъта, но успѣлъ да повърне всичкото месо, което изялъ. Едничкъкъ той могълъ да се спаси отъ смъртъта, но отъ този случай извлѣкълъ опитността: когато нѣкой ти предлага пищна храна, не яжъ. Знай, че въ нея се крие смъртъта. За предпочитане е да ядешъ умрѣло теле, отколкото — заклано отъ учени хора.

И тъй, който има убеждение безъ изключение, той всичко може да постигне. Такова

убеждение има само въ любовта. Убеждение безъ любовъ не съществува. Който живѣе въ Божията Любовъ, само той може да има убеждение. Съ това убеждение човѣкъ постига всички свои желаниа и стремежи. Безъ убеждение нищо не се постига. Въ това отношение Данаилъ даде примѣръ. Той е единъ отъ първитѣ вегетарианци отъ преди хиляди години насамъ. Той е билъ вегетарианецъ, но не като сегашнитѣ. Сегашното вегетарианство клони повече къмъ пищната храна, а трѣбва да мине къмъ сочната, т. е. къмъ чистото вегетарианство. Човѣкъ трѣбва да има вътрешно убеждение, което всѣкога да поддържа духа му, да поддържа неговия животъ. Убеждение, при което духътъ на човѣка отпада, умътъ се колебава и сърдцето се смущава, не е убеждение. Човѣкъ трѣбва да бѣде убеденъ въ истината! Убедениятъ въ истината не се колебава, не отпада духомъ.

Нѣкой чете беседитѣ и се колебае въ себе си: Христовото Слово ли е това, или не? Да се държа ли за това Слово, или да се откажа? Този човѣкъ мяза на момъкъ, който иска да се жени, но не знае, коя мома да избере: по-богатата или по-бедната, по-красивата или по-грозната. Която мома и да сглежда, едно да знае: да стои десетъ километра далечъ отъ нея. Това е доброто убеждение. Ако искате да знаете, Божествено ли е Словото, което говоря, опитайте го, подложете го на провѣрка. Всѣко нѣщо, което е изпитано и

провѣрено, е реално. Искате да построите мостъ. Предлагатъ ви върбови и джбови греди. Тръбва ли да ви препоръчватъ еднитѣ или другитѣ? Взимате върбова гредѣ, туряте я на моста — не издържа. Щомъ не издържа, турете я настрана. Взимате джбова гредѣ, туряте я на моста — издържа. Щомъ издържа, туряте я на работа. Опитътъ самъ препоръчва нѣщата. За мене не важи храната, която ми препоръчватъ, но тази, която се отразява добре на моя организъмъ.

И сега ще дойдатъ проповѣдници да препоръчватъ Христовото учение, да го проповѣдватъ на хората. Защо проповѣдватъ? Нѣколко съображения има, които заставятъ хората да проповѣдватъ Христовото учение. Едно отъ съображенията имъ е да печелятъ души, че като отидатъ на онзи свѣтъ, тѣзи души да свѣтятъ на главитѣ имъ като скъпоценни камъни. Следъ това тѣ ще кажатъ: Господи. ние спасихме, ние доведохме тѣзи души. Ако е така, какъ ще си обяснятъ тѣзи проповѣдници Христовитѣ думи: „За да не погине всѣка овца, която Ти ми даде“. Значи, самъ Христосъ казва, че е дошълъ да спаси онѣзи овце, които Богъ му е далъ. А единъ обикновенъ проповѣдникъ ще каже, че той спасилъ нѣколко овце и ги завелъ при Бога. Той се поставя по-високо отъ Христа.

Други проповѣдници казватъ, че обърнали нѣкого къмъ Христа. Единъ проповѣдникъ срещналъ едного и започналъ да му проповѣдва. Въ скоро време той успѣлъ да го обърне

къмъ Христа. Следъ това проповѣдникътъ го поканилъ у дома си. Рано сутринта гостътъ му изчезналъ. Кжде отишълъ? Указало се, че билъ апашъ. Той обралъ проповѣдника и избѣгалъ. Проповѣдникътъ си казалъ: Азъ го обърнахъ, но той още по-добре ме обърна.

Сега, главната идея, която искамъ да остане въ ума ви, е: човѣкъ трѣбва да има убеждение. Единъ день Христосъ запиталъ ученицитѣ си: За кого ме мислятъ да съмъ? — Нѣкои мислятъ, че си единъ отъ пророцитѣ. После се обърналъ къмъ Петра и го запиталъ: Ти за кого ме мислишъ? — Ти си Христосъ, Синъ на Бога живаго. Казва му Христосъ: „Това плътъ и кръвъ не сж ти открили, но Отецъ ми, Който живѣе въ тебе“. Значи, за да вѣрва въ истината, човѣкъ трѣбва да има вътрешно убеждение за нѣщата. Ще кажете: Ами ти кой си? — Питайте Господа. Ако азъ кажа нѣщо за себе си, ще говоря като заинтересуванъ. Ще кажа нѣщо, което въ действителностъ не е така. Каквото Богъ ви каже, това е вѣрно. Когато изпрати Христа на земята, Богъ каза: „Този е моятъ възлюбенъ, въ Когото благоволихъ. Вѣрвайте въ Него“.

Идеята за самоотричането, която Христосъ изказалъ, не е идея за сиромаси. Тя се отнася само за богатитѣ. Богатиятъ има отъ какво да се самоотрича. Сиромасхътъ отъ какво ще се самоотрича? Баща нѣма, майка нѣма, братъ и сестра нѣма — нѣма отъ какво да се самоотрича. Сиромасхътъ нѣма петъ пари въ ке-

сията си. Богатиятъ има милиони въ касата си — има отъ какво да се отрича. Следователно, идеята за самоотричане се отнася до богатитѣ, въ широкъ смисълъ на думата, т. е. до ония, които иматъ. Давайте щедро, свободно, по любовъ. Които мислятъ, че нищо нѣматъ, тѣ трѣбва да знаятъ, че това учение не се отнася до тѣхъ. Които иматъ, тѣ трѣбва да даватъ, но свободно, по любовъ.

И тъй, даването се отнася до външната страна на любовта, а убеждението — до вътрешната. Силата на убеждението се вижда въ приложението. Нѣма убеждение безъ приложение. Ако дадено убеждение не може да се приложи на физическия свѣтъ, ще се приложи въ духовния. Божественото учение има приложение въ всички свѣтове. Човѣкъ трѣбва да знае само, какъ да прилага. Различието се заключава въ начина на приложението, но не и въ възможността, или невъзможността да се приложи.

Сега, четете сами първа глава отъ книгата на пророкъ Данаила и мислете, каква храна да изберете за себе си: пищна или сочна. Опитътъ показалъ, че когато Данаилъ се хранилъ съ сочива, лицето му станало по-красиво, а същевременно той ималъ повече знания и мъдростъ отъ всички тогавашни учени и мъдреци.

„Божиятъ Духъ носи всичкитѣ блага на живота“.

..

25 августъ, 5 ч. с.

Ще дойде отвжтре.

Има нѣща въ живота, които човѣкъ постоянно трѣбва да повтаря. Това, което веднѣжъ само е опиталъ, не е още абсолютно реално. Запримѣръ, нѣкой казва, че е щастливъ. Защо? — Защото е спечелилъ нѣщо. Той казва, че е щастливъ, безъ да знае, какво нѣщо е щастието. Единъ благоприятенъ случай въ живота не прави човѣка щастливъ. Той трѣбва много пѣти да е опиталъ щастието, за да се нарече щастливъ. Другъ казва, че е разуменъ, безъ да знае, какво нѣщо е разумността. Трети казва, че е силенъ, чистъ, безъ да знае, какво нѣщо е сила, чистота. Четвърти казва, че живѣе, безъ да знае, какво нѣщо е животътъ. Поне отчасти всички хора знаятъ тѣзи нѣща, но въпрѣки това резултатитѣ на тѣхния животъ не се съвпадатъ съ знанията имъ. Тѣ знаятъ, какво нѣщо е животътъ, но умиратъ; тѣ знаятъ, какво нѣщо е чистотата, но се цапатъ.

Казано е въ Писанието: „Богъ е Духъ. Когато Духътъ на Истината дойде, Той ще ви научи“. Какво нѣщо е Духътъ? Кой е Духътъ на Истината? Съвременнитѣ хора си задаватъ този въпросъ и търсятъ истината. Тѣ

търсятъ истината, но намиратъ онази истина, която се кжса. Дали на едного единъ коприненъ конецъ. Той взелъ конца и започналъ да го разчепква, да види, каква е силата му. Съ разчепкването, обаче, той не позналъ силата на конца, но — качеството му, т. е. материята, отъ която е направенъ. Въ случая, не е важно качеството на конца, но силата му. Важно е конецътъ да е силенъ, да не се кжса. Следователно, ако въ желанието си да намѣри истината, човѣкъ лесно кжса конца, тази истина е относителна, тя се кжса, не издържа на външнитѣ условия.

Нѣкой казва, че познавалъ онзи свѣтъ, знае, какъ е нареденъ, какъ живѣятъ сжществата тамъ и т. н. Въ сжщностъ, описанието, което тѣ даватъ за онзи свѣтъ, е описание за физическия свѣтъ. Можете ли да кажете, че познавате лука по неговитѣ външни луспи? Луспитѣ на лука не представятъ самия лукъ. Лукътъ се познава по неговата вжтрешностъ.

Мнозина се хвалятъ съ знанието си, но ако тѣхното знание е подобно на онова, което нѣкой иматъ за лука, на такова знание не може да се разчита. Изобщо, знанието е товаръ, който нѣкога е потрѣбенъ, а нѣкога — не е потрѣбенъ. Който има много знания, той е подобенъ на натоваренъ пжтникъ, който отива за нѣкой градъ или село, но трѣбва да върви пешъ. Той е взелъ съ себе си два куфара: въ единия е турилъ горни и долни дрехи, четки за дрехи, за обуца и нѣкои тоалетни при-

надлежности. Въ другия куфаръ е турилъ нѣща за ядене. Той носи куфаритѣ си, но току се оглежда да намѣри човѣкъ, който да му помогне, да поноси малко куфаритѣ вмѣсто него. Готовъ е да плати, само да намѣри такъвъ човѣкъ. Наредъ съ него върви другъ пѣтникъ, който не носи никакъвъ багажъ съ себе си, но се оглежда да намѣри човѣкъ съ куфари, отъ когото да вземе нѣщо за ядене. Вториятъ пѣтникъ разчита на просия.

Значи, има два вида последователи на науката: еднитѣ слушатъ, възприематъ—товарятъ се съ излишенъ багажъ, който не могатъ да носятъ. Това показва, че тѣ иматъ много идеи, които нѣма кжде да приложатъ. Другитѣ слушатъ, но не възприематъ. Тѣ нѣматъ никакви идеи. И като ги питатъ, защо нищо не работятъ, защо нищо не прилагатъ, тѣ се оправдаватъ съ това, че сж сиромаси, нищо нѣматъ. Като се срѣщатъ, хората се запитватъ: Ти отъ кои си — отъ ония съ куфаритѣ, или отъ ония безъ куфаритѣ? Съ други думи казано: Ти отъ кои хора си — отъ ония, които иматъ идеи, или отъ безидейнитѣ? Първитѣ се обезсърдчаватъ, че иматъ капиталъ, иматъ идеи, но нѣма кжде да ги приложатъ. Вторитѣ пъкъ се обезсърдчаватъ, че нѣматъ капиталъ, нѣматъ идеи и въ заключение казватъ, че животътъ нѣма смисълъ, че не струва да се живѣе и т. н.

Наистина, безъ приложение на идеитѣ животътъ нѣма смисълъ. Защо нѣкои хора не

могатъ да приложатъ идеитѣ си? — Защото тѣ търсятъ начинъ да ги приложатъ вънъ отъ тѣхъ. Вънъ отъ себе си човѣкъ нищо не може да приложи. Заблуждение е да се мисли, че идеитѣ сж приложими вънъ отъ човѣка. Каквото може да приложи, човѣкъ ще го приложи въ себе си — никжде другаде. Само приложеното дава свѣтлина. Що се отнася до желанието на хората да приложатъ идеитѣ си вънъ отъ тѣхъ, това за винаги ще остане непостижимъ идеалъ. Когато създаде свѣта, Първата Причина приложи всичко въ себе си. Затова е казано: „Всичко въ Бога живѣе и се движи“. Той прилага нѣщата въ себе си, а ние искаме да ги изнесемъ и приложимъ навънъ. Какво по-голъмо противоречие отъ това? Вследствие на туй противоречие хората влизатъ въ стълкновение съ Божествения редъ на нѣщата. Човѣкъ самъ не е убеденъ въ нѣщо, а иска да убеди другитѣ хора, тѣ да вѣрватъ въ убеждението му. Невъзможно е да убедишъ нѣкого въ това, въ което ти самъ не вѣрвашъ. Ако си убеденъ, че пжтътъ, въ който вѣрвишъ, е правъ, защо трѣбва да убеждавашъ другитѣ въ това? Кажи имъ: Пжтътъ, който съмъ избралъ, е правъ. Ако искате, елате съ мене. Ако не искате, останете въ своя пжтъ. — Ама ние не искаме да се заблуждаваме. — Прави сте, човѣкъ не трѣбва да се заблуждава, но първо трѣбва да се запита, не се ли е вече заблудилъ? Щомъ искашъ да приложишъ идеитѣ

си вънъ отъ себе си, ти си вече заблуденъ. Ако пъкъ постоянно прилагашъ своитѣ идеи въ себе си, ти си въ пѣтя на истината, въ който всичко можешъ да постигнешъ.

Мнозина очакватъ, първо животътъ да се подобри, а после тѣ да станатъ добри. Това значи: идеята за доброто да се приложи първо въ живота, а после въ хората. Това е невъзможно. Хората очакватъ да дойде Царството Божие отвънъ нѣкжде и тогава да влѣзе въ тѣхъ. Тѣ Го очакватъ по нѣкакъвъ духовенъ начинъ, да дойде отвънъ и изведнѣжъ да придобиятъ право на гражданство за това Царство. — Не, това никога нѣма да стане. Царството Божие е въ човѣка, а не вънъ отъ него. Казано е въ Писанието: „Търсете първо Царството Божие и Неговата Правда, и всичко друго ще ви се приложи“. Кжде ще търсите това Царство? Въ себе си. Забелязано е, че всички горделиви, всички честолюбиви хора търсятъ Царството Божие отвънъ. Нѣкой ги обидилъ, и тѣ веднага казватъ, че свѣтътъ е лошъ, че хората сж груби и се разочароватъ. Защо трѣбва да се разочароватъ? Ако човѣкъ е океанъ, кой може да окаля водата му? Ако Царството Божие е въ него, кой може да смути духа му? Ако една дума може да ви обиди, вие не познавате истината. Щомъ не познавате истината, вие не можете да се наречете човѣкъ. Следователно, когато вашето море се развълнува, задайте си въпроса: Защо

се смущавамъ, защо се обезсърдчавамъ? Ако сте искренъ къмъ себе си, вие трѣбва да си отговорите: Азъ се смущавамъ и обезсърдчавамъ, защото искамъ да приложамъ истината вънъ отъ себе си. Какво трѣбва да направимъ тогава? Ти трѣбва да приложишъ истината въ себе си. Щомъ я приложишъ, ти веднага ще се насърдишъ. Сжщото се отнася до любовта и до знанието.

Следователно, ако искашъ да приложишъ любовта и знанието вънъ отъ себе си, ти ще се обезсърдишъ. Щомъ ги приложишъ въ себе си, ще се насърдишъ. Като не разбиратъ това, хората искатъ да внесатъ своитѣ идеи въ свѣта, безъ да знаятъ, че по този начинъ тѣ ще влѣзатъ въ разрѣзъ съ Божественния порядъкъ на нѣщата. Каква нужда има свѣтътъ отъ вашитѣ идеи? Много проповѣдници седатъ на амвона и оттамъ искатъ да обърнатъ хората къмъ Бога. — Не, по този начинъ хората не се обръщатъ. Нѣкой човѣкъ говори на другитѣ за чистота, а самъ той не познава чистотата. Като го погледнешъ, виждашъ, че погледътъ му е раздвоенъ. Този човѣкъ мисли, какъ да те обърне, какъ да ти повлияе да вѣрвашъ като него. Той иска да направи хората щастливи отвънъ, да вѣрватъ външно. Невъзможно е човѣкъ да бжде щастливъ, или да вѣрва отвънъ. Истински щастливъ е онзи, който носи щастието си отвътре. Докато търсите щастието, любовта отвънъ, вие сте на кривъ пѣтъ. Докато нѣщата

сж благоприятни отвънъ, вие сте на кривъ пжтъ. Следователно, докато мислите, че свѣтътъ може да се оправи по външенъ пжтъ, отвънъ само, вие сте на кривъ пжтъ. Хората искатъ да оправятъ свѣта и да господаруватъ надъ него. — Не, свѣтътъ не е създаденъ за господари. Той не е създаденъ даже за майки и за бащи. Свѣтътъ е създаденъ за ония души, които сж готови да живѣятъ братски помежду си. Свѣтътъ е създаденъ за души, които сж готови да учатъ.

И тъй, свѣтътъ не е създаденъ и за ученитѣ хора, но за ония, които искатъ да учатъ. Ако нѣкой е ученъ, силенъ или светъ човѣкъ, какво ще ви ползува неговата ученостъ, неговата сила или неговата светостъ? Ако е силенъ, той може да ви стѣпче съ своя ботушъ; ако е ученъ, той може да ви наплаши съ своя умъ. Той ще излѣзе срещу васъ, ще иска да ви порази съ своитѣ знания. Ако е светия, той може да ви обезсърдчи съ своята духовностъ. Като гледате, колко е напредналъ, вие ще се отчаєте, ще мислите, че никога не можете да постигнете тази светостъ. При това положение, ще знаете, че не е важно, колко сте яли, но какъ се чувствувате следъ яденето и колко отъ приетата храна сте асимилирали. Храненето е времененъ процесъ, въ който е реаленъ само моментътъ на яденето. Щомъ е така, между двама души може да сжествува отношение само тогава когато тѣ едновременно ядатъ една и сжща,

храна. Сжщото се отнася до мислитѣ и чувствата на човѣка. Докато мисли и чувствава, човѣкъ е въ реалността на нѣщата.

Сега, отъ всички се изисква вътрешно разбиране на нѣщата. Ако не разберете истината отвътре, всички ще фалирате. Истината е капиталъ, който трѣбва да се използва. Малцина сж мислили по този въпросъ. И до днесъ още виждаме, че хората очакватъ всички нѣща отвънъ. Като не дойдатъ тия нѣща, тѣ се разочароватъ. Следъ възкресението на Христа, последователитѣ Му очакваха втори пжтъ да дойде Той на земята, но тѣ Го очакваха отвънъ. И днесъ още очакватъ Христа да дойде отвънъ нѣкъде. Религиознитѣ се запитватъ помежду си, кога ще дойде Христосъ на земята. Христосъ нѣма да дойде по този начинъ, по който Го очакватъ. Ще кажете, че като се е родилъ веднѣжъ, трѣбва да се роди и втори пжтъ. Щомъ се е родилъ на земята, хората трѣбваше да Го приематъ. Понеже не Го приеха на времето, въ бждеще Христосъ ще дойде само тогава, когато всички хора отворятъ сърдцата си и Го приематъ отвътре, а не отвънъ. Отварянето сърдцата на хората и приемането на Христа, означава идването Му на земята. Не Го ли приематъ по този начинъ, ще дойдатъ бури, земетресения, циклони, сиромашия, гладъ, болести, кризи и т. н. Докога ще продължаватъ тѣзи нѣща? Докато хората напуснатъ стария жи-

вотъ — животътъ на външнитѣ вѣрвания. Като се срѣщатъ, хората обичатъ да се разглеждатъ отъ главата до краката, измѣрватъ се, кой какъвъ е: какви сж очитѣ, устата му, лицето, тѣлото. Обаче, тѣ трѣбва да знаятъ, че най-добре и правилно е да мѣрите човѣка отвътре, вътрешно да го разглеждате. Важно е, какъвъ е човѣкъ отвътре, а не отвънъ. Вътрешно той може да е светъ, а външно да не е светъ. И обратно: външно може да е светъ, а вътрешно да не е. Светостъта е вътрешно качество на човѣка.

Човѣкъ трѣбва да обърне внимание на нѣколко нѣща въ живота си, които да постави като стълбове на своята сграда. Тѣ сж: чистота, светостъ, сила, животъ и любовъ. Върху чистотата се градятъ чувствата, здравето, отчасти и щастието на човѣка. Чистотата е вътрешно качество. Светостъта има отношение къмъ човѣшкия умъ. Върху нея се гради знанието. Силата има отношение къмъ волята. Силата опредѣля устойчивостъта на човѣшкия характеръ. Животътъ дава условия на човѣка да реализира всички свои желания и стремежи. Като живѣе, съзнанието му постепенно се буди, разширява, и той разработва своитѣ дарби и способности. Най-после иде любовта, която обхваща всичко въ живота. Казано е въ Писанието: „Богъ е Любовъ“. Казано е още: „Чиститѣ по сърдце ще видятъ Бога“. Действително, ако сърдцето на човѣка не е чисто, ако умътъ му не е светъ, ако во-

лята му не е силна, и ако душата му не е пълна съ любовъ, думата човѣкъ нѣма смисълъ. Следователно, може да се нарече човѣкъ само онзи, сърдцето на когото е чисто, умътъ — свѣтълъ, волята — силна, душата — пълна съ любовъ. Това сж качества на истинския човѣкъ.

Като ученици, работете върху себе си, да се освободите отъ недоволството. Правете усилия, но не се пресилвайте. Въ усилията човѣкъ придобива, въ пресилването губи. Всѣко нѣщо трѣбва да се представи въ неговия естественъ видъ, безъ преувеличаване или намаляване. Какво печелите, ако ви представятъ чистотата, светостъта, силата, животътъ и любовта такива, каквито не сж въ действителностъ? Чистотата е първата врата, презъ която животътъ влиза; светостъта е втората врата; силата е третата врата, а любовта — четвъртата и последна врата, презъ която животътъ влиза. Казваме, че животътъ влиза презъ четири врати, но сжщевременно той излиза отъ сжщитѣ врати. Всѣко нѣщо, което влиза и излиза, е реално. Значи, животътъ е реалностъ. Всѣко нѣщо, което влиза, а не излиза, или излиза, а не влиза, не е реално. Реална е онази свѣтлина, която едновременно влиза и излиза отъ човѣка. Това, което виждате само отвънъ, не е реално. Когато виждате единъ човѣкъ само отвънъ, той не е реаленъ. Това е неговата външна кжща. Истинскиятъ човѣкъ е скритъ вътре нѣкжде въ

вотъ — животътъ на външнитѣ вѣрвания. Като се срѣщатъ, хората обичатъ да се разглеждатъ отъ главата до краката, измѣрватъ се, кой какъвъ е: какви сж очитѣ, устата му, лицето, тѣлото. Обаче, тѣ трѣбва да знаятъ, че най-добре и правилно е да мѣрите човѣка отвътре, вътрешно да го разглеждате. Важно е, какъвъ е човѣкъ отвътре, а не отвънъ. Вътрешно той може да е светъ, а външно да не е светъ. И обратно: външно може да е светъ, а вътрешно да не е. Светостъта е вътрешно качество на човѣка.

Човѣкъ трѣбва да обърне внимание на нѣколко нѣща въ живота си, които да постави като стълбове на своята сграда. Тѣ сж: чистота, светостъ, сила, животъ и любовъ. Върху чистотата се градятъ чувствата, здравето, отчасти и щастието на човѣка. Чистотата е вътрешно качество. Светостъта има отношение къмъ човѣшкия умъ. Върху нея се гради знанието. Силата има отношение къмъ волята. Силата опредѣля устойчивостъта на човѣшкия характеръ. Животътъ дава условия на човѣка да реализира всички свои желания и стремежи. Като живѣе, съзнанието му постепенно се буди, разширява, и той разработва своитѣ дарби и способности. Най-после иде любовъта, която обхваща всичко въ живота. Казано е въ Писанието: „Богъ е Любовъ“. Казано е още: „Чиститѣ по сърдце ще видятъ Бога“. Действително, ако сърдцето на човѣка не е чисто, ако умътъ му не е светъ, ако во-

лята му не е силна, и ако душата му не е пълна съ любовъ, думата човѣкъ нѣма смисълъ. Следователно, може да се нарече човѣкъ само онзи, сърдцето на когото е чисто, умътъ — свѣтълъ, волята — силна, душата — пълна съ любовъ. Това сж качества на истинския човѣкъ.

Като ученици, работете върху себе си, да се освободите отъ недоволството. Правете усилия, но не се пресилвайте. Въ усилията човѣкъ придобива, въ пресилването губи. Всѣко нѣщо трѣбва да се представи въ неговия естественъ видъ, безъ преувеличаване или намаляване. Какво печелите, ако ви представятъ чистотата, светостъта, силата, животътъ и любовта такива, каквито не сж въ действителностъ? Чистотата е първата врата, презъ която животътъ влиза; светостъта е втората врата; силата е третата врата, а любовта — четвъртата и последна врата, презъ която животътъ влиза. Казваме, че животътъ влиза презъ четири врати, но сжщевременно той излиза отъ сжщитѣ врати. Всѣко нѣщо, което влиза и излиза, е реално. Значи, животътъ е реалностъ. Всѣко нѣщо, което влиза, а не излиза, или излиза, а не влиза, не е реално. Реална е онази свѣтлина, която едновременно влиза и излиза отъ човѣка. Това, което виждате само отвънъ, не е реално. Когато виждате единъ човѣкъ само отвънъ, той не е реаленъ. Това е неговата външна кжща. Истинскиятъ човѣкъ е скритъ вътре нѣкъде въ

своята кжща. Ако можете да видите човѣка въ неговата кжща, тогава ще разберете, какво нѣщо представя той.

Сега, азъ искамъ да обърна вниманието ви на вътрешното гледане, на вътрешната мисль въ човѣка. Когато гледате нѣщата отвѣтре навънъ, вие имате прави схващания. Когато гледате само отвънъ, вие изпадате въ заблуждения, вследствие на което искате да става вашата воля. Докато гледате само на външната страна на нѣщата, вие всѣкога ще се ржководите отъ желанието, каквото намислите и както го намислите, така да стане. — Не, човѣкъ трѣбва да знае, че надъ неговата воля има друга, по-висока, която ржководи свѣта. Ако наложите своята воля, вие ще създадете редъ пакости въ свѣта. Когато нѣкой ви угоди, вие желаете този човѣкъ да живѣе; ако не ви угоди, ако ви обиди, желаете да се махне отъ лицето на земята. Добре е човѣкъ да се влияе отъ чувствата си, но затова той трѣбва да бжде благороденъ. Благородството ще го предпази отъ онзи наклонъ въ живота, къмъ който личнитѣ му чувства го тласкатъ. Човѣкъ трѣбва да бжде съвършенъ и въ чувства, и въ мисли, и въ постѣпки. Щомъ е съвършенъ въ чувства, въ мисли и въ постѣпки, той ще бжде внимателенъ и къмъ всѣка своя дума. Когато говори, човѣкъ, трѣбва да има предъ видъ първо себе си, като че на себе си говори. Ако той самъ хареса избора на думитѣ си, речъта му ще

се отрази добре и върху слушателитѣ. Всѣки трѣбва да знае, че говори на себе си. Ако самъ се хареса, тогава онѣзи, които сж дошли да го слушатъ, ще останатъ въ залата; ако не имъ хареса, ще го напуснатъ. Добрата речъ дава добри резултати. Ако нивата е добра, ако семето е доброкачествено, и житото ще бжде добро. Това всѣки земеделецъ предварително знае. Когато нивата не е добра, и семето не е доброкачествено, житото ще бжде слабо, хилаво. И това земеделецътъ предварително знае.

„Богъ е Духъ“. Да произнесете думитѣ „Богъ е Духъ“ съ дълбочина, съ пълно съзнание, това значи да възприемете Божиитѣ мисли. Какво повече можете да желаете? Или ще кажете, че се интересувате отъ въпроситѣ: Защо свѣтътъ е създаденъ, защо хората сж създадени, защо грѣшатъ. Оставете тѣзи въпроси настрана. За васъ е важно, защо ти, като човѣкъ, си създаденъ. Който искрено си зададе този въпросъ, той ще получи отговоръ. Човѣкъ е създаденъ, за да служи на своя Създателъ, а едновременно съ това да изучава свѣта. Единъ день, когато свърши своята работа, когато изучи свѣта, човѣкъ отново ще се върне при своя Създателъ и ще даде отчетъ за всичко, каквото е направилъ и научилъ. Като го изслуша, Той ще коригира работитѣ му. Следъ това ще му даде възможность самъ да прегледа своя животъ, всичко онова, което е вършилъ. Има специалисти

фотографи, които отъ сутринъ до вечеръ правятъ снимки на всички положения на човѣка: Кога и какъ става, какъ и въ какви дрехи се облича, какъ мисли, какви чувства го вълнуватъ, какво върши. Като прегледа всички фотографии, човѣкъ самъ ще разбере погрѣшките си и ще се корегира. Така той ще разбере, какво е нужно въ живота му и какво не е нужно.

Засега човѣкъ е дошълъ до убеждението, че безъ много нѣща може, но безъ сънь не може. Ще дойде день, когато човѣкъ ще може и безъ сънь. Само невежитѣ спятъ. Когато невежитѣ спятъ, умнитѣ работятъ. Съньтъ е почивка само за онѣзи, върху които разумнитѣ сжщества работятъ. По този начинъ тѣхното съзнание ще се повдигне. За да дойде до по-високо съзнание, човѣкъ трѣбва да придобие равновесие между ума и сърдцето си. Щомъ дойде до това равновесие, процеситѣ въ неговия организъмъ ще ставатъ правилно. Съньтъ се е наложилъ на хората поради нарушаване на Божественитѣ закони. Отъ Божествено гледище, съньтъ не е билъ предвиденъ. Сжщото се отнася и до смъртъта. Човѣкъ е създаденъ да живѣе, а не да умира. Откакъ смъртъта влѣзе въ живота, хората изгубиха своето първоначално равновесие. Когато умре нѣкой, казватъ, че този човѣкъ заспалъ, т. е. починалъ. Може и безъ този сънь. Човѣкъ трѣбва да излѣзе отъ областъта на специя животъ, т. е. отъ смъртъта

и да влѣзе въ живота на безсмъртието, въ възкресението. За да дойде до възкресението, той трѣбва да повѣрва, че любовта, знанието, свободата сж отвѣтре, а не отвънъ. Запримѣрь, хората чакатъ да изгрѣе слънцето, да се порадватъ на неговата свѣтлина и топлина. Споредъ мене, не е важно , дали само външното слънце е изгрѣло. Ако външното слънце е изгрѣло, а вътрешното слънце на човѣка не е изгрѣло, той нищо не печели. Важенъ е моментътъ, въ който изгрѣването на външното слънце съвпада съ изгрѣването на вътрешното слънце на човѣка. Това е истински изгрѣвъ. Външното, физическото слънце е ценно за всички хора, за всички живи същества. Вътрешното слънце е ценно за самия човѣкъ. Нѣма по-голяма радостъ за човѣка, когато вижда и външно, и вътрешно. Голѣма е радостта на човѣка и на цѣлото небе, когато всички хора на земята разбиратъ и познаватъ своя Създателъ. Настанало е тогава Царството Божие на земята.

„Богъ е Духъ“. Кажете ли така, задайте си въпроса, какво сте направили за този Духъ. Отъ васъ се иска едно: да пазите Неговата мисль чиста, света, силна и пълна съ любовъ, въ нищо да не я петните. За всѣка лоша дума, за всѣка крива мисль човѣкъ носи последствията имъ. Нищо не може да го спаси отъ отговорностъ къмъ Божественото. Тази е причината за страданията на хората. И обикновенитѣ хора страдатъ, и светиитѣ

страдатъ. Както обикновениятъ човѣкъ страда за всѣко извършено престѣпление, за примѣръ, убийство, така светията страда за най-малката погрѣшка, извършена отъ него. Който може да убие муха, следъ време той може да убие човѣкъ. Законътъ е сѣщъ. Като не разбирате закона, казвате: Муха е това. Житно зърно е това. Малко желждче е това. По външенъ видъ е вѣрно, че мухата е малка, че житното зрънце и желждчето сѣ малки, но вижте следъ време, какво може да излѣзе отъ тѣхъ. Мухата ще се развива; житното зърно, посадено въ земята, ще даде голѣмъ класъ. Желждчето, посадено въ земята, ще се превърне въ голѣмъ, стогодишенъ джбъ. Ако този стогодишенъ джбъ не може да се превърне въ малкъ желждъ, той не е въ права посока на развитие. Следователно, който не може едновременно да става голѣмъ като джба и малкъ като желжда, той е на кривъ пѣтъ въ живота си. Съ други думи казано: ако едновременно човѣкъ не може да използва богатата, които му сѣ дадени и въ сѣщото време не може да се откаже отъ тѣхъ, той е на кривъ пѣтъ. Значи, за да получи едно благо, човѣкъ трѣбва да е готовъ да се откаже отъ друго нѣкакво благо.

Животътъ се осмисля, когато човѣкъ минава отъ великото голѣмо къмъ великото малко. Това значи: човѣкъ може да изрази своя стремежъ къмъ служене на великото голѣмо, само когато работи и услужва на великото

малко. Великиятъ е създалъ свѣта чрезъ малкитѣ работи. Той е започналъ отъ малкитѣ величини и постепенно е вървѣлъ къмъ голѣмитѣ. Хората постъпватъ обратно: започватъ съ голѣми величини и свършватъ съ малки. Де кого срещнете, ще ви разправя, че билъ каненъ въ нѣкой домъ отъ високо общество, че го приели царски. Това говори за човѣшкото щеславие. Другъ ще се хвали, че билъ въ дома на нѣкой министъръ. Какво представятъ министритѣ, или царетѣ? И тѣ сж като всички хора, но поставени въ обществото по-високо. Когато нѣкой се хвали съ такива нѣща, въ сжщностъ той се хвали съ себе си—самъ иска да се повдигне. Казано е въ Писанието: „Който се хвали, съ Бога да се хвали“. Ако сте ходили при нѣкой царъ и нищо царско не сте придобили, какъвъ смисълъ има вашето посещение? Ако сте ходили при единъ светия и нищо свето не сте придобили, вашето посещение остава безпредметно. При това положение вие ще се намѣрите въ такова противоречие, въ което младата мома изпада. Докато е мома, тя постоянно носи въ ума си нѣкой момъкъ, когото иска да хване въ мрежата си, както рибарь — рибата. Тя не мисли за нищо друго, освенъ за момъка. Като се ожени за него, тя счита, че е разрешила въпроситѣ на живота. Следъ това започва да мечтае майка да стане. Момъкътъ пкъкъ мечтае баща да стане. После и двамата започватъ да мечтаятъ за кжща, за ниви, за лозя. Защо

всѣка мома трѣбва да стане майка? И защо всѣки момъкъ трѣбва да стане баща? Радвайте се на вашитѣ майки и бащи! Ако искате да станете майка или баща, вземете си по едно-две сирачета и ги отгледайте като свои.

Всички хора се стремятъ къмъ новото, къмъ новъ животъ. Новиятъ животъ, обаче, изисква нови разбирания. Въ новия животъ разбиранията за майка, за баща, за братъ и за сестра, за учителъ, за ученикъ, ще бждатъ съвършено различни отъ сегашнитѣ. Който не се проникне отъ новитѣ идеи, той не може да влѣзе въ новия животъ. Безъ нови идеи никакъвъ градежъ не може да се предприеме.

Казвате: Да наредимъ работитѣ си. Работитѣ се нареждатъ отвътре, а не отвънъ. Който мисли, че отвънъ може да нареди работитѣ си, той е на кривъ пътъ. Срѣщамъ одного, който се оплаква, че е сиромасъ, че нѣма петъ пари въ джоба си. — Ето, азъ нося голѣмъ товаръ на гърба си, богатъ съмъ. Вземи частъ отъ него и тръгни съ мене. Ще знаешъ, че колкото вземешъ, самъ ще го изнесешъ, нѣма връщане назадъ. Той се зарадва, взима частъ отъ моя товаръ, туря го на гърба си и тръгва следъ мене. Като измине нѣколко километра, той се спира уморенъ и казва: Тежъкъ е товарътъ ми. Не можешъ ли да си го вземешъ назадъ? — Не, никакво връщане не се позволява. Товарътъ, който раздѣлямъ съ хората, представя истината, която излиза

отъ мене. Веднѣжъ дадена на човѣка, истината назадъ не се връща. Знанието, словото, любовта, които излизатъ отъ мене, назадъ не се връщатъ. Всѣко нѣщо, което може да се дава и взима назадъ, не е истинско, не е реално. Каквото даде човѣкъ, трѣбва да го забрави, както земеделецътъ забравя посѣтото семе на нивата. Когато посѣе житото на нивата, земеделецътъ не ходи да го разравя, или да го събира отново, но го оставя въ земята и спокойно чака времето, докато поникне. Щомъ поникне, житото ще израсте, ще завърже и ще узрѣе, ще даде повече плодъ, отколкото ако отново се вади отъ земята. Ожънатото и събрано жито въ хамбара е печалбата на земеделеца.

И тъй, бждете чисти, свети, силни и пълни съ любовъ, ако искате хората да ви обичатъ. Днесъ всички хора сж кандидати за любовъ, т. е. всички искатъ да бждатъ обичани, но трѣбва да знаятъ, че само съвършеното се обича. Несъвършеното не може да се обича. Ценна е свѣтлината, ценна е чистата вода, цененъ е чистиятъ въздухъ, ценна е любовта. Какъвъ смисълъ има въ безлюбието? Или, какъвъ смисълъ има въ тъмнината? Какъвъ смисълъ и цена има нечистата вода? Смисълътъ на живота се заключава въ това, да обичашъ, а не да те обичатъ. Добре е да те обичатъ, но още по-добре е да обичашъ. Който обича, той е щастливъ, той е господаръ. Въ това отношение пръвъ Богъ е далъ примѣръ. Той

обича всички, затова е господарь на свѣта. Какво се иска тогава отъ насъ? Отъ насъ се иска да обичаме, както Богъ обича. Той е създалъ свѣта, за да изяви своята Любовь и да ни покаже, какъ да обичаме. Каква е била целта на Бога, за да създаде свѣта? Този въпросъ не трѣбва да се задава. Обаче, да питате, какъвъ е смисълътъ на живота, това е ваше право. И като питате, трѣбва да си отговорите: Смисълътъ на живота е да любимъ. Смисълътъ на живота подразбира начало на живота. Значи, да любимъ — въ това седи началото на живота. Да ни любятъ — въ това се изразява краятъ на живота. Тази е философията на моя животъ. Щомъ започнатъ хората да ме обичатъ, моята работа е свършена. Щомъ азъ започна да обичамъ, моята работа е въ началото си. Започна ли да работя, азъ съмъ щастливъ. Изучавайте живота и ще видите, че тази философия е права. Когато хората ви обичатъ, вие се вкисвате. Когато вие обичате, щастливи ставате.

Всички искатъ да знаятъ, защо сж нещастни. Много просто: вие сте нещастни, защото хората ви обичатъ. Докато ви обичатъ, а вие не обичате, всѣкога ще бждете нещастни. Ако искате да бждете щастливи, трѣбва да обичате. Да обичашъ, това е Божествено. Да те обичатъ, това е човѣшко. Любовьта е основа на живота. Обаче, началото на живота започва отъ момента, въ който ти проявявашъ своята любовь. Краятъ на живо-

та настъпва въ момента, когато хората проявяватъ любовта си къмъ тебе. Тъй щото, не желайте хората да ви обичатъ, да не дойде преждевременно краятъ на вашия животъ. Ако двама души се обичатъ отвънъ, тѣ никога не могатъ да бждатъ щастливи. Ако двама души се обичатъ отвътре, тѣ всѣкога ще бждатъ щастливи. Следователно, искате ли да бждете щастливи, търсете вътрешната, а не външната любовъ. Този е правилътъ пжтъ въ живота.

Религиознитѣ хора казватъ, че обичатъ Христа, а същевременно се съмняватъ въ Него. Какво показва това? Това показва, че тѣ сж вънъ отъ любовта, т. е. обичатъ Христа отвънъ. Докато търсите Христа отвънъ, докато очаквате Той да ви обича, вие ще бждете на кривъ пжтъ. Не търсете Христа отвънъ, но отвътре. Това значи: вие обичайте Христа, а не чакайте Той да ви обича. Заблуждение е човѣкъ да изисква отъ другитѣ да го обичатъ. Дали хората ви обичатъ, това е тѣхна работа. Дали ти обичашъ, това е твоя работа. Любовта трѣбва свободно да се проявява. Щастието на човѣка се заключава въ свободно проявената любовъ къмъ Първата Причина на нѣщата. Докато обичате безъ съмнение, безъ колебание, безъ страхъ, вие всѣкога ще бждете щастливи, доволни. Щомъ въ любовта ви се вмъкне сѣнката на съмнението, на колебанието, на страха, веднага ще се намѣрите предъ страдания и противоречия.

„Богъ е Духъ, и които Му служатъ, да

Му служатъ съ духъ и истина“. Въ всѣко нѣщо търсете духа и смисъла, а не буквата. Нѣкой се обидилъ отъ една дума. Фотографиралъ ли е той тази дума, да покаже, на кое мѣсто седи обидата? Превелъ ли е тази дума въ нейния вжтрешенъ смисълъ, да види, има ли нѣкаква обида въ нея? Само този се обижда, който обича отвѣнъ, а не отвжтре. Този човѣкъ се чувствува обиденъ и настоява, че е правъ. Щомъ е правъ, нека покаже пжтя на хората. Правиятъ всѣкога върви въ правъ пжтъ и може да го покаже и на другитѣ. Иначе, лесно се говори за правъ пжтъ, лесно се морализиратъ хората.

Единъ старъ ракъ казалъ на сина си: Синко, защо вървишъ толкова криво? — Какъ да вървя? — Право върви! — Татко, покажи ми, какъ да вървя. Стариятъ ракъ излѣзълъ напредъ и показалъ на сина си, какъ да върви. Като го видѣлъ, синътъ казалъ: Татко, така и азъ вървя. Покажи ми другъ начинъ, който азъ не познавамъ.

Съвременнитѣ хора, като този ракъ, казватъ на младитѣ: Ние трѣбва да бждемъ чисти, свети, да се обичаме, да живѣемъ братски помежду си. Всичко това трѣбва да бжде, но не става. Казвате: Накжде да се молимъ — на изтокъ, на западъ, на северъ, или на югъ? Запитали единъ евангелски проповѣдникъ, на коя посока трѣбва да се обръща човѣкъ, когато се моли. Той отговорилъ: Ако те биятъ и закачатъ на едно дърво съ

главата надолу, накжде ще се молишъ? Ако те биятъ и те простратъ съ лицето къмъ земята, накжде ще се молишъ? Ще се молите на всички посоки, отдето иде страданието. Да търсите посока, кждето да се молите, това значи, да сте въ външната страна на молитвата. Истинската молитва, като вътрешенъ процесъ на съзнанието, нѣма опредѣлена посока. Божествениятъ свѣтъ има само една посока, само една точка, едно начало, отъ което всички нѣща излизатъ. Тази точка е наречена „вѣченъ изтокъ“, точка на вѣчно изгрѣващото слънце. Божествениятъ свѣтъ е най-красивиятъ свѣтъ. Хората не могатъ да си представятъ тази красота. Сжществата, които живѣятъ тамъ, сж красиви, умни, учени, щастливи. По-умни, по-учени, по-красиви и по-щастливи отъ тѣхъ не сжществуватъ. Най-просвѣтенитъ сжщества въ свѣта сж тия, които живѣятъ въ Божествения свѣтъ. И на васъ не остава нищо друго, освенъ да влѣзете въ този свѣтъ. Вънъ отъ този свѣтъ щастие не сжществува.

Хората сж несчастни, понеже търсятъ щастие вънъ отъ Божествения свѣтъ. Тѣ търсятъ щастieto тамъ, дето го нѣма. Казано е, обаче, въ Писанието: „Ние живѣемъ, движимъ се и сжществуваме въ Бога“. Какъ е възможно при това положение да бждете несчастни? Значи, вие сте излѣзли отъ Великия свѣтъ и търсите щастieto си вънъ отъ него. Ако сте гладни и живѣете въ Бога, помислете за Него, и топлиятъ хлѣбъ ще дойде. Бедни сте, нѣ-

мате петъ пари въ джоба си! Помислете за Онзи, въ Когото живѣте, и паритѣ ще дойдатъ. Какво се изисква за това? Любовъ къмъ Първата Причина, къмъ Божественото Начало на живота. Само при това условие вие ще влѣзете въ контактъ съ сжществата на висшия свѣтъ, които ще ви се притекатъ на помощъ. Ако нѣма това първо условие въ васъ — любовъ къмъ Бога — всичко, каквото Христосъ е казалъ, ще остане затворена книга за васъ. Всичко, каквото Христосъ е казалъ, е вѣрно и по буква, и по духъ. Провѣрете го, и ще опитате силата на Христовитѣ думи.

Съвременнитѣ хора се оплакватъ отъ гладъ, отъ сиромашия, отъ нещастия. Защо нѣкои хора сж изложени на такива условия? — Защото очакватъ Богъ да ги обича, а не тѣ да Го обичатъ. Тѣ изискватъ първо хората да ги обичатъ, а после да проявятъ своята любовъ къмъ тѣхъ. Ето какъ се справя съ глада праведниятъ, добриятъ човѣкъ, който обича Бога и хората. Върви той изъ гората гладенъ, уморенъ. Сѣда на едно мѣсто и заспива. Като се събужда, вижда предъ себе си трапеза, на която сж сложени хубави ястия и топълъ хлѣбъ. Въ това време покрай него минава единъ приятелъ и го запитва: Кой ти даде това ядене, този топълъ хлѣбъ? — Азъ имамъ една възлюбена, която никога досега не съмъ виждалъ. Обаче, когато и колкото пжти съмъ се намиралъ въ трудно положение, тя всѣкога ми е помагала. — Ама ти наистина ли

говоришъ? Възможно ли е това нѣщо? — Фактътъ, че предъ менъ се намира ядене и тогль хлѣбъ, доказва истинността на моитѣ думи. — Защо не виждашъ възлюбената си?

Това е тайна, която и азъ сега разрешавамъ. И азъ се мъча да дойда до това положение, да мога отдалечъ поне да я зърна. Тамъ е моята целъ въ живота— да я видя единъ пътъ. Ако само единъ пътъ я видя, азъ съмъ се домогналъ до вратата на Любовта, до предверието на Великата Истина.

Такова е положението на всѣки човѣкъ, който служи на любовта, който върши всичко въ нейно име и заради нея. Днесъ всички проповѣдници, всички религиозни говорятъ за Христа, за Първата Причина на нѣщата, описватъ качествата ѝ, но като се намѣрятъ въ трудно положение и имъ се помогне да използатъ отъ него, тѣ всѣкога отдаватъ това на този или онзи силенъ човѣкъ и бързатъ да му изкажатъ своята благодарностъ. Тѣ забравятъ Онзи, Който седи задъ този силенъ човѣкъ. Нѣкой свършилъ нѣкакво дѣло, прославилъ се, и започва да се чувствува щастливъ, че хората го оценили като способенъ. Той пакъ забравя, че задъ него седи Първата Причина. Като не знае, кой му дава импулъсъ и сила за работа, той се забравя въ успѣхитѣ си и, като кокошка, окрѣка свѣта. Когато снесе яйце, кокошката започва да кудкудяка, да чуятъ всички, че яйце е снесла. Докато не

разбира, какъ Великиятъ работи, за едно снесено яйце, човѣкъ ще окръжка свѣта, всички да чуятъ, да го похвалятъ. Когато разбере, какъ Великиятъ работи, безъ да вижда нѣкой работата Му, човѣкъ млѣква. Който съзнателно млѣчи, той разбира Божественитѣ пжтища и методи. Каквото да направи, каквото да напише, Той не туря своето име. Забележете, Богъ никжде не е казалъ, че е създалъ небето и земята, че е създалъ слънцето и звездитѣ, че е създалъ цѣлата вселена.

Мойсей, както и ученитѣ хора по онова време писали, че Богъ е създалъ свѣта, но Той нищо не казва за това. Ще кажете, че на Мойсея навѣрно отвжтре е дадено да разбере, кой е създалъ свѣта. Казано му е, наистина, но не отъ самия Създателъ на свѣта. По духъ, по вжтрешно откровение Мойсей е дошълъ до мисълта, че Богъ е създалъ свѣта. Кой е чулъ гласа на Бога? Божиятъ гласъ се отличава съ едно качество: Които чуятъ гласа Му, оживяватъ. Болниятъ оздравява, невежиятъ ученъ става. Словото Божие съдържа въ себе си мощъ и сила. Всичко друго, което не носи здраве, сила и животъ, е човѣшко. Докато не приемете Словото Божие въ себе си, вие ще се пържите въ собственитѣ си грѣшки и слабости, както досега сте се пържили.

Приемете Словото въ себе си и отъ нищо не се безпокойте. Кацнала муха на носа ви. Какво отъ това? Не се заблуждавайте! Носътъ не представя още човѣка. Той е частъ

отъ дрехата на човѣка, но човѣкътъ е вътре нѣкъде. Нищо не може да засегне човѣка. Казвате, че сте срещнали еди-кого си. Никого не сте срещнали, никого не сте видѣли. Човѣкътъ не е въ своята външна форма. Всѣки човѣкъ има безброй образи, въ които може да го видите. Нѣкога ще го видите като младъ момъкъ, който се люби съ момитѣ. Другъ пжтъ ще го видите като светия, който помага на хората. Трети пжтъ ще го видите като майка, като баща. Въ каквото положение, обаче, видите човѣка, трѣбва да знаете, че въ всички случаи той учи все единъ и сжщъ урокъ — да обича Първата Причина, да обича хората, безъ да чака тѣ да го обичатъ. При това, човѣкъ трѣбва да обича, безъ да знае нѣкой, че той обича. — Писма трѣбва ли да пише на любимата, или на любимия си? — Той може да пише писма, но да не ги изпраща.

Въ старо време нѣмало поща за изпращане на писмата. Всѣки самъ трѣбвало да занесе писмото си до своя възлюбенъ, или до възлюбената си. Обаче, сжществувалъ следния законъ: всѣки, който не е знаелъ, какъ да предаде писмото си, се наказвалъ съ десетгодишенъ строгъ тъмниченъ затворъ. Който не искалъ да лежи въ затворъ, предпочиталъ да държи писмата въ себе си, да не ги предава. Благодарение на това, и до днесъ още много любовни писма на хората седатъ въ архивитѣ. На мнозина ще се види чудно, какъ е въз-

можно светия да пише любовни писма. Споредъ мене, светията трѣбва да пише най-много любовни писма. Нещастieto на съвременитѣ хора се заключава въ това, че тѣ не проявяватъ любовта си, не обичатъ, чакатъ другитѣ да ги обичатъ. Недоволството на хората се дължи на това, че тѣ чакатъ да бждатъ обичани. Който иска любовъ отъ другитѣ, а самъ не дава, той не може да бжде обичанъ. Нека пръвъ той даде любовта си, и ще му се даде. Докато вие първи не дадете сърдцето си, всѣкога ще бждете далечъ отъ любовта.

Сега, азъ ви навеждамъ на тия мисли, за да намѣрите любовта, да се ползвате отъ нея. Щомъ намѣрите любовта, ще познаете вътрешния смисълъ на живота. По този начинъ ще обичате всичко въ свѣта: и животни, и растения, и всѣко камъче. Всичко обичайте, но нищо не обсебвайте. Кждето и да видите проявена Великата Любовъ—въ житното зърно, въ слънчевия лжчъ, или въ човѣка—пазете я чиста, свещена. Ако можете да запазите всичко това въ чистота, вие сте влѣзли въ пжтя, въ който всичко може да ви се открие. Въ този пжтъ ще мислите повече за другитѣ, отколкото за себе си. Тогава нѣма да питате, какъ ще се оправи свѣтътъ. Защо?—Ще знаете, че свѣтътъ, въ който живѣете, е оправенъ. Свѣтътъ, въ който всѣки човѣкъ отдѣлно живѣе, не е оправенъ по причина на неговата користна любовъ. Обаче, вѣнъ отъ него свѣтътъ

нѣма какво да се оправя. Който иска да оправя своя свѣтъ, той трѣбва да пази вътрешния си миръ; при най-големитѣ страдания въ живота си да се не разколебава въ любовта. Каквото е далъ, да не съжالياва за него. Защото, казано е въ Писанието: „Даромъ сте взели, даромъ давайте.“

Отъ всички хора днесъ се иска да проявимъ онази любовъ, съ която ни обичатъ. Обичаме ли по този начинъ, ние ще влѣземъ въ онзи животъ, въ който нѣма никакви противоречия, въ който човѣкъ за човѣка е братъ. И тогава, ако обичамъ себе си повече отъ васъ, азъ не разбирамъ живота. Ако обичате себе си повече отъ мене, и вие не разбирате живота. Затова е казано: „Обичай ближния си като себе си.“ Значи, любовта къмъ себе си е взета като мѣрка. Който обича ближния си, както себе си, той е на правъ пѣтъ. Въ любовта трѣбва да има надпреварване. Нѣкой се оплаква, че хората не го обичали. Какво печели той, ако хората го обичатъ? Или, какво печелятъ хората отъ неговата любовъ? Когато обичате нѣкого, вие трѣбва да знаете, защо го обичате. Като четете една книга, трѣбва да знаете, защо я четете. Какво ще спечелите отъ нея? Запримѣръ, азъ зная положително, че като обичамъ Бога, животъ ще придобия. Вънъ отъ любовта никакъвъ животъ не съществува. Следователно, любовта е първата и последна врата, презъ която животътъ влиза въ човѣка и го прави щастливъ. Безъ лю-

бовъ къмъ Бога никакво щастие не сжществува. Всѣка друга любовъ не е нищо друго, освенъ отражение на малки свѣтлинки, които нищо не разрешаватъ. Единствената любовъ, която разрешава всичко въ живота, е Божията. И другитѣ видове любовъ сж ценни, но тѣ ще бждатъ на мѣстото си само тогава, когато любовта къмъ Бога стане центъръ въ живота на човѣка. Безъ тази любовъ, всичко друго прави човѣка нещастенъ. „Търсете първо Царството Божие и Неговата Правда, и всичко друго ще ви се приложи“. Казвамъ: Търсете първо Любовта Божия и, като я намѣрите, приложете я въ живота си; тогава всичко друго ще ви се даде.

И тъй, дрѣжете въ ума си мисълта, че силата на човѣка зависи отъ любовта му къмъ Бога. Щомъ имате тази любовъ въ себе си, вие ще разберете, че и най-малкото семенце ще стане единъ день велика душа, проводникъ и служителъ на своя Създателъ. Днесъ хората сж нещастни, не се разбиратъ помежду си, защото не служатъ на Първата Причина. Въпрѣки това, тѣ очакватъ Тя да ги обича. Днесъ свѣтътъ се нуждае отъ работници, служители на Великото дѣло, носители на свѣтли мисли и възвишени чувства, носители на щастие за всички живи сжщества. Следователно, искате ли да бждете щастливи, спазвайте първата и най-голѣма заповѣдъ: „Да възлюбишъ Господа Бога твоего съ всичката си душа, съ всичката си сила, съ всичкото

си сърдце и съ всичкия си умъ, и ближния си като себе си.“ Дръжте тази любовъ непреривно въ себе си, за да става правилна обмѣна между Божията и вашата любовъ. Колкото по-чиста, по-безкористна и по-възвишена става вашата любовъ, толкова по-голѣма е възможността да познаете Онзи, Който ви обича. Той постепенно ще ви се открива, и вие ще започнете да виждате еднакво ясно, както отвънъ, така и отвътре.

Сега, желая ви да забравите всичко, което ви смущава и измъчва. Азъ вече ви натоварихъ, дадохъ ви половината отъ товара си, отъ който не можете да се освободите, докато не го занесете на опредѣленото мѣсто. Ако го изнесете до края, вашъ ще бѣде; ако не можете да го изнесете, нещастни ще бѣдете, защото никой не може да ви помогне, никой не може да ви отмѣни. Впрегнете се на работа! Турете товара на гърба си и юнашки го понесете напредъ. Благодарете, че носите този товаръ на гърба си. Бѣдете носители на великата Божия Любовъ, на великото Божие благо, съ което сж ви удостоили! Така само ще станете граждани на Царството Божие. Какво по-велико благо отъ това, да бѣдете граждани на Царството Божие? Какво по-красиво нѣщо отъ това, да обичате своя Баща? Ако Го обичате, и васъ ще обичатъ. Не Го ли обичате, и васъ нѣма да обичатъ.

„Богъ е Духъ, и които Му се кланятъ“ да се кланятъ въ духъ и истина“. Казвамъ:

Богъ е Любовь, и които Му се кланятъ, съ любовь да Му се кланятъ. Отъ първия до последния слънчевъ лжчъ, благодарете за всичко, което ви е дадено. Това значи да намѣрите щастието, което търсите.

*

„Божиятъ Духъ носи всичкитѣ блага на живота.“

*

1 септемврий, 1935 г. 5 ч. с.
София. — Изгрѣвъ.

Съ чловѣчески езици.

„Ако говоря съ чловѣчески и ангелски езици, а любовъ нѣмамъ, ще съмъ мѣдъ, що звънти, или кимвалъ, що дрънка.“)

Любовта е принципъ, който теоретически не може да се обясни, вследствие на което остава неразбрана. Казвате: Любовъ е това. Обаче, за любовта вие знаете толкова, колкото и за топлината, която измѣрвате съ термометъръ. Вземате единъ термометъръ, измѣрвате съ него температурата на нѣкое тѣло и виждате, че тя е 100°. Друго тѣло е нагрѣто до 500°, или до хиляда, две, три хиляди градуса. Тѣлото е нагрѣто до тази температура, термометърътъ изпитва това напрежение, но вие нищо не разбирате отъ тази топлина. Вие само констатируете, че дадено тѣло е силно нагрѣто, но повече нищо не знаете. Термометърътъ знае повече отъ васъ.

Като не разбиратъ любовта, хората се натъкватъ на редъ страдания. Три фактора има въ свѣта, които създаватъ страдания на хората: гладътъ, страхътъ и човѣшката любовъ. Гладътъ заставя хората да вършатъ редъ грѣшки и престѣпления. Гладниятъ вълкъ

*) I Посл. къмъ Коринтянитѣ 13:1.

минава покрай кошарата и задига най-тлъстата овца. Гладниятъ човѣкъ минава покрай фурната и задига единъ хлѣбъ, или влиза въ единъ домъ и извършва обиръ. За да се оправдаятъ, хората казватъ: Гладътъ довежда човѣка до престѣпления.

Страхътъ е причина за голѣми злини въ живота. Има два вида страхъ: външенъ и вътрешенъ. Външно човѣкъ може да се страхува отъ хора, отъ животни, отъ таинствени нѣща, но този страхъ не причинява толкова злини и страдания на хората, колкото вътрешниятъ страхъ. Запримѣрь, нѣкой е богатъ, страхува се, че утре може да осиромашее. Нѣкой е здравъ, страхува се, че може да се разболѣе. Нѣкой е добъръ, страхува се, че може да изгуби добрината си, да стане лошъ. Нѣкой е ученъ, страхува се да не изгуби знанието си, да стане невежа. Този е неестествениятъ страхъ, отъ който хората трѣбва да се освободятъ. Мнозина намиратъ като основа на този страхъ — страхътъ отъ Бога. Човѣкъ не трѣбва да се страхува отъ Онзи, Който го е създалъ. Достатъчно е да свържете мисълта си съ Божията, за да изчезне всѣкаквъ страхъ отъ васъ. Споредъ мене, като основа на вътрешния страхъ въ човѣка седи желанието му да се удовлетвори въ живота. Човѣкъ се страхува да не осиромашее и да нѣма, какво да яде и да пие. Той се страхува да не изгуби здравето си, да не може да използва живота съ всички негови удоволствия. Той се стра-

хува да не стане лошъ, за да не изгуби доброто мнение и разположение на хората.

Днесъ всички хора се безпокоятъ все за малки, за дребни работи: учени, професори, проповѣдници, майки, бащи, управници — всички се безпокоятъ, какво ще стане съ свѣта, какво ще стане съ народитѣ. Какво ще стане съ българския народъ? Ще посѣятъ българитѣ въ земята, както умрѣлитѣ — въ гробищата, и следъ време тѣ отново ще поникнатъ. Англичанитѣ, французитѣ, германцитѣ, руситѣ — всички ще бждатъ посѣти въ земята, отдето отново ще поникнатъ. Ще кажете, че тѣ сж умрѣли. Никаква смъртъ не е това. Това е посѣване, заравяне на семената въ земята, за да поникнатъ отново, да започнатъ новъ животъ. Да се страхувате отъ мисълта, какво ще стане съ васъ следъ сто години, това показва, че не разбирате законитѣ на природата.

Третиятъ факторъ въ живота, който е причина за страданията, това е човѣшката любовъ. Хората говорятъ теоретически за любовта: говорятъ за Божествена любовъ, безъ да я разбиратъ. Говорятъ за човѣшка любовъ, и нея не разбиратъ. Кой човѣкъ въ свѣта е опиталъ плода на своята любовъ? Бащата, който обича децата си, опиталъ ли е плода на тази любовъ? Опиталъ ли е той благото на своитѣ синове и дъщери? Господарьтъ, който обича слугитѣ си, опиталъ ли е плода на своята любовъ? Не е достатъчно човѣкъ само да обича, но любовта му трѣб-

ва да даде плодъ. Не е достатъчно растението само да се посади въ земята, но то трѣбва да расте, да се развива и плодъ да даде. Ако не дава плодъ, любовта остава неразбрана. И следъ това ще ни говорятъ за човѣшка, за Божествена любовъ. Ако човѣшката любовъ не дава плодъ, тя остава неразбрана; ако Божествената любовъ не дава плодъ, и тя е неразбрана. Следователно, когато нѣкой говори за човѣшка, или за Божествена любовъ, казвамъ, че това е любовъ, взета въ неизвестна степенъ, т. е. неразбрана любовъ. Въ математиката всѣко число, умножено безброй пѣти само на себе си, наричатъ безконечно. Безконечно, безкрайно число е това, което нѣма начало, нѣма и край. Има идеи, които сжщо така нѣматъ начало, нѣматъ и край. Тѣ сж несъизмѣрими, неопредѣлени, необясними, неразбрани. Въ бъдеще, обаче, тѣ ще станатъ разбрани, съизмѣрими, опредѣлени. Това, което на физическия свѣтъ е несъизмѣримо, въ духовния свѣтъ е съизмѣримо.

Съвременнитѣ хора искатъ да бждатъ щастливи на земята. Това е невъзможно. Защо? — Защото въ тѣхния животъ има нѣщо аномално. Тѣхниятъ животъ не е чисто Божественъ. Той представя смѣсь отъ човѣшки и Божественъ порядъкъ, вследствие на което се явяватъ редъ противоречия. Често причината за противоречията е малка, но човѣкъ трѣбва да я разбере, за да може да я избегне. Докато учи азбуката, детето е вънъ отъ всѣ-

какви противоречия; щомъ започне да съчетава буквитѣ въ срички и въ думи, то се натъква на редъ противоречия. Защо? — Защото често пише една дума вмѣсто друга, съ свършено различно значение и смисълъ на първата. Нѣкога за една дума, употребена не на мѣсто, се отварятъ войни, развалятъ се отношения между държави, общества, семейства и приятели. Буквитѣ виновни ли сж за това? Не сж виновни. Думитѣ виновни ли сж? И тѣ не сж виновни. Виновенъ е онзи, който не разбира, какъ да съчетава думитѣ. Въ английски езикъ, запримѣръ, думитѣ, лоеръ — законникъ и лаяеръ — лъжець, сж близки по изговаряне, но различни по значение. Като подхлъзне езика си, човѣкъ може да каже едната дума вмѣсто другата. Сждътъ оправдава човѣка за такова подхлъзване на езика.

Какво разбираме подъ думата „лъжа“? Лъжа е това, което не съдържа нищо сжествено въ себе си. Лъжата обещава животъ, дава смъртъ. Що е истина? Истината обещава смъртъ, дава животъ. Истината възкръсява човѣка. Лъжата свършва съ смъртъ, а истината — съ животъ. Защо трѣбва да обичате истината? — Защото носи животъ. Кой животъ, или какъвъ животъ носи истината? Истината носи животъ, безъ който не може никое живо сжщество. Животътъ е най-великото благо за човѣка. Животътъ и на най-малката клетка струва повече отъ цѣлата вселена. Като казвамъ, че животътъ на тази клетка не може

да се сравни съ цѣлата вселена, разбирамъ, че тя не може да се сравни съ нищо по интензивностъ, по сила, по възможности, които съдържа въ себе си. Въ този смисълъ, цѣлиятъ свѣтъ е създаденъ за тази малка клетка. Велико нѣщо е животътъ, даже и въ своята микроскопическа проява.

Единъ младъ българинъ, на име Стоянъ, роденъ нѣкъде изъ Варненскитѣ села, като му дотѣгалъ живота, казвалъ: Не ми се живѣе вече! Дотегна ми тази тежка работа. Дано се освободя нѣкакъ отъ това бремe! Така се случило, че младъ Стоянъ заболѣлъ тежко. Цѣли три години той се борилъ между живота и смъртта. Тогава той казвалъ на майка си: Мамо, моли се за мене, Господъ да ми даде животъ и здраве, да стана на краката си, пакъ така читавъ и здравъ, както бѣхъ по-рано, че ако искатъ и съ камъни да ме товарятъ.

Какво показва това? Че животътъ е съществено нѣщо. Той носи щастие и радостъ. Ако вашиятъ животъ носи нещастие, това се дължи на чужди елементи, примѣсени въ него, както думитѣ се примѣсватъ въ речта. Изговаряте думата „мразя“. Какво лошо има въ тази дума? Тя съдържа петъ букви, наредени по специаленъ начинъ. Обаче, кажете ли тази дума на нѣкой човѣкъ, въ него става цѣлъ превратъ. Той се наскърбява, че го мразите. Какво съдържа тази дума въ себе си? Тя съдържа студъ, мразъ. Умразата е мѣсто, лишено отъ топлина. Любовта е вѣ-

ченъ изворъ на топлина. Да мразишъ човѣка, значи, да му отнемешъ топлината и да го направишъ неспособенъ за животъ. Да мразишъ нѣкого, значи, да му отнемешъ възможността за най-малкия животъ. Като знаете това, трѣбва да се пазите отъ умразата.

И тъй, за да не отнемете възможността на човѣка за най-малкия животъ, вие трѣбва да бждете, ако не абсолютно, поне относително справедливи къмъ всички живи същества. Думата „абсолютно“ взимамъ за себе си, а за васъ оставямъ думата „относително“. Щомъ дойде въпросъ до мене, азъ не си позволявамъ абсолютно никакви погрѣшки. Ама условията били тежки, майка ми и баща ми ме родили такъвъ, неразположенъ съмъ билъ — никакви извинения. Погрѣшките се обясняватъ, но не се извиняватъ. Когато ученикътъ пише, учителтъ е строгъ, не прощава никакви грѣшки. Той взима червено мастило и корегира. Ученикътъ трѣбва да напише думата нѣколко пжти, докато се научи правилно да я пише. Има ученици, които изяждатъ нѣкои букви. Други, вмѣсто „ѣ“, пишатъ буквата „я“ или „е“. Въ английски езикъ за единъ звукъ употребяватъ нѣкога три—четири букви. Тия букви не се изговарятъ отдѣлно, но ако една отъ тѣхъ липсва, англичанинътъ казва, че сте невежа, не знаете английския правописъ. Който не иска да мине за невежа, той трѣбва да гледа въ речника, да види, какъ се пише една или друга дума.

Сжществено нѣщо е животътъ, но дока-то живѣе на земята, човѣкъ трѣбва да знае, какъ да се справя съ глада, съ страха и съ любовта. Гладътъ е потикъ въ живота. Който не разбира живота, той гледа на глада като на нещастие. Страхътъ е импулсъ, потикъ за постигане на знания. Това значи: безъ страхъ никакво знание не може да се придобие. Докато се страхува отъ невежеството, човѣкъ може да придобива знания. Който не разбира страха въ този смисълъ, той може да си причини голѣми злини. Запримѣрь, много религиозни хора се отказватъ отъ своето вѣрую, отъ своето убеждение отъ страхъ, да не ги подловатъ на страдания, на мъчения. Отъ страхъ да не останатъ децата имъ гладни, тѣ се отказватъ отъ дълговетѣ си. Но като се отказватъ отъ дълговетѣ си, като не ги признаватъ, могатъ да влѣзатъ въ затвора. Какво сж спечелили съ отказването си?

Това сж обикновени работи, съ които хората не могатъ да се справятъ, понеже се надѣватъ на другъ животъ. Тѣ искатъ други да работятъ заради тѣхъ. Тѣ очакватъ Господъ да оправи свѣта. Божиятъ свѣтъ е оправенъ, но човѣшкиятъ не е оправенъ. Външниятъ свѣтъ е оправенъ, но вашиятъ свѣтъ не е оправенъ. Защо? — Защото на всѣки човѣкъ липсва нѣщо. Нѣкой иска да работи, но ржце нѣма. Щомъ нѣма ржце, той нищо не може да направи; той не може да се развива, защото ржцетѣ сж свързани съ ума на човѣка.

Ржцетѣ сѣ развили човѣшкия умѣ. Ако сравните животното съ човѣка, ще видите, че човѣкъ се отличава по своята добре развита ржка. Умѣтъ на човѣка отговаря на ржката му. Освенъ това, човѣкъ се отличава отъ животното по това, че може да ходи, изправенъ на два крака. Когато ходи, човѣкъ стѣпва ту на лѣвия, ту на дѣсния кракъ. Значи, той се ржководи ту отъ любовта — лѣвиятъ кракъ, ту отъ мъдростта — дѣсниятъ кракъ. Петтѣ прѣста на ржцетѣ и на краката показватъ петтѣ правила, споредъ които човѣкъ трѣбва да постѣпва.

Всѣки прѣстъ на човѣшката ржка е свързанъ съ известни сили въ него. Ако не знае, какъ да движи показалеца си, човѣкъ не може да бжде благороденъ, не може да бжде и чистъ. Ако не знае, какъ да движи срѣдния си прѣстъ, той нѣма да бжде справедливъ, нѣма да бжде и религиозенъ. Той ще бжде горделивъ, ще си служи съ насилието. Отъ срѣдния прѣстъ на човѣка зависятъ неговитѣ разсждения за право и криво въ живота. На този прѣстъ могатъ да набучатъ човѣка. Ако не знае, какъ да движи четвъртия, безименния си прѣстъ, човѣкъ не може да бжде ученъ, не може да разбира красивото и великото въ живота. Ако не знае, какъ да движи малкия си прѣстъ, човѣкъ никога нѣма да бжде практиченъ, никога нѣма да свърши работата си. Най-носле, ако не знае, какъ да

движи палеца си, човѣкъ нѣма да бжде господарь на себе си. Забелязано е, че когато волята на човѣка се парализира, едновременно съ това се парализира и неговиятъ палецъ. Велика наука е да знае човѣкъ, какъ да движи и управлява прѣститѣ си. Когато палецътъ се парализира, човѣкъ не е господарь и на своя умъ. Всѣка сутринь поглеждайте палеца си, подвижете го малко, свържете се съ силитѣ, които го управляватъ, да съзнаете, че сте господарь на положението, че отъ васъ зависи уреждането на човѣшкитѣ работи. Има нѣкои работи, които човѣкъ може да направи само съ палеца си. Съ палеца си човѣкъ може да се подпише. Ще натопи палеца си въ мастило, ще го сложи на полицата на своя длѣжникъ, и по този начинъ ще му прости дълга. Като тури печата си върху полицитѣ на своитѣ длѣжници, той самъ ще бжде доволенъ отъ себе си, ще разбере, че живѣе въ Божествения свѣтъ. Отвѣнъ палецътъ ще се начерни, но отвѣтре ще стане бѣлъ. Преди да си поставилъ палеца си върху полицата на своя длѣжникъ, ти си билъ мраченъ, неразположенъ. Щомъ поставишъ палеца си върху полицата на своя длѣжникъ и простишъ дълга му, ти ставашъ веселъ, разположенъ. Невидимиятъ свѣтъ е доволенъ отъ тебе, че си употребилъ палеца си на мѣсто.

Четиритѣ прѣста на ржката сж свързани съ по-низкитѣ свѣтове, съ свѣта на ангелитѣ, на серафимитѣ, на херувимитѣ. Палецътъ,

обаче, е свързанъ направо съ Божествения свѣтъ. Като знаете това, занимавайте се отъ време на време съ вашия палецъ. Вземете една хубава кристална чаша, напълнете я съ чиста вода и потопете въ нея палеца си. Измийте го добре и после го попейте съ чиста, хубава кърпа. Дигнете следъ това ржката си нагоре и се свържете съ силитѣ, които управляватъ пръститѣ. Ако дойде нѣкоя лоша мисль въ ума ви, не крийте палеца си. Никога не крийте палеца си между другитѣ пръсти. Само страхливиятъ крие палеца си. Този пръстъ е свързанъ отчасти и съ личнитѣ чувства на човѣка. Личнитѣ чувства сж дадени като задача на човѣка. Като се справя съ тѣхъ, той развива своитѣ възвишени, благородни чувства. Мѣстото на личнитѣ чувства въ човѣка е на задната частъ на главата. Тѣ представятъ неговия западъ. Мѣстото на милосърдието пъкъ е на горната частъ на главата. То представя неговия изтокъ. Значи, мѣстото на доброто въ човѣка е въ горната частъ на главата, а злото, което го кара да грѣши, е отзадъ на главата.

Личнитѣ чувства сж силно развити въ българитѣ. Ако и моралнитѣ имъ чувства сж толкова силно развити, българитѣ щѣха да бждатъ почти гениални. Религиозното чувство въ тѣхъ е слабо развито. Мѣстото на това чувство е въ горната частъ на главата, на темето, вследствие на което това мѣсто на главата имъ е вгълбнато. Тази е причината, че българинътъ нѣма чувство на благоговѣние,

на почитъ и уважение. Като влѣзете въ нѣкое българско семейство, ще видите, че синътъ не почита бащата, дъщерята не почита майката. Това се дължи на отсъствие на религиозно чувство въ тѣхъ. Има единъ типъ българи, въ които религиозното чувство е по-силно развито. Тѣ сж остатъци отъ старитѣ славяни. Тѣзи българи живѣятъ около Родопитѣ, около Стара-планина. Останалитѣ българи, обаче, сж претърпѣли криза въ религиозното си чувство, вследствие смѣсване на кръвта имъ съ чужди народности. Когато става смѣсване на кръвта, това се отразява върху възвишенитѣ чувства на човѣка. Религиозното чувство, или тѣй нареченото още Божествено чувство, е силно развито въ славянитѣ и евреитѣ. Евреитѣ, обаче, сж користолюбиви, вследствие на силно развитъ личенъ елементъ въ тѣхъ.

Сега, не е въпросъ да се прави сравнение между народноститѣ, но за васъ е важно това, което може да ви ползува. Още отъ най-стари времена религията е съществувала като наука за живота, да покаже и научи човѣка, какъ да подобри живота си индивидуално, обществено и народно. За да дойдатъ до вътрешната религия на живота, хората трѣбва да поставятъ въпроса за възпитанието на солидна база. Не можете да говорите на детето да вѣрва въ Първата Причина, преди да сте му говорили за прѣститѣ на неговата ржка. Вземете показалеца на детето въ своята ржка и му гово-

рете за благородство, за добра обхода към другарчетата му. Следъ това вземете срѣдния прѣстъ и му говорете за справедливостъ. После вземете безименния прѣстъ и му говорете за красивото и великото въ живота и т. н. Разбира се, ще му говорите на детски езикъ, да ви разбере. Като ви слуша, детето ще започне да мисли, и по този начинъ ще върви отъ послѣдствията къмъ първопричината на нѣщата.

Това изисква новото възпитание. И старото възпитание не е лошо, но нѣма добри резултати. Като говорите на детето за прѣститѣ на ржката му, вие постепенно ще събуждате въ него чувство на правилна, добра обхода, на справедливостъ, на любознателностъ. Като работите съзнателно година-две върху детето, вие ще придобиете известни резултати. Преди всичко първо трѣбва да работите върху себе си, да знаете, какъ да движите прѣститѣ си, какъ да си въздействувате. Като учите, като работите върху себе си, трѣбва и да плащате. Казано е: „Даромъ сте взели, даромъ давайте“. Даромъ се дава на онзи, който даромъ дава. Който не дава даромъ, той не може даромъ да получава. Доброто съ добро се отплаща, а не съ пари. Това значи: „Даромъ сте взели, даромъ давайте!“

Прѣститѣ на човѣка сж азбука, съ която той всѣкога може да си служи, за да влѣзе въ общение съ духовния, съ невидимия

свѣтъ. Голѣмо богатство се крие въ тази азбука, но само за онзи, който знае правилата и законитѣ за съчетаване на буквитѣ въ срички, сричкитѣ въ думи. Неразположени сте, пасивни сте, не ви се работи. Щомъ знаете правилата за съчетаване на тия букви, бутнете единъ отъ прѣститѣ си и веднага ще си въздействувате. Забележете, когато е неразположенъ, човѣкъ преплита прѣститѣ си, хваща ту единъ, ту другъ прѣстъ, търси начинъ да си помогне, да си въздействува. Помощта може да дойде несъзнателно, може да дойде и съзнателно. Който разбира тази наука, той съзнателно може да си въздействува. Като направи нѣкаква погрѣшка, той ще знае, чрезъ кой отъ петтѣ прѣста може да я изправи. Ако погрѣшката се отнася до сърдцето, човѣкъ ще си послужи съ едно отъ петтѣ правила за изправянето ѝ. Ако погрѣшката се отнася до ума, пакъ сж дадени петъ правила за нейното изправяне. Тѣй щото, като опита едно, второ, трето, четвърто, пето правило — човѣкъ все ще намѣри начинъ, по който да изправи погрѣшката си. Като изправя погрѣшкитѣ си, човѣкъ постепенно влиза въ свѣта на вѣчната хармония, дето сжществува само здраве, веселие и младостъ. Вънъ отъ този свѣтъ, човѣкъ живѣе въ свѣтъ на безпорядкъ, на противоречия, на болести и страдания.

Докато живѣете въ свѣта на противоречията, трѣбва да знаете, че се намирате подъ закона на внушението. Никой смъртенъ, даже

и безсмъртенъ, не е свободенъ отъ този законъ. Като имате предъ видъ това, всѣкога ще държите въ ума си положителни мисли и чувства, ако искате да се освободите отъ много болезнени състояния, които не сж ваши. Ако се свържете съ нѣкой човѣкъ, който страда отъ кракъ, и вие ще изпитате сжщата болка. За да се освободите отъ тази чужда болка, влѣзте мислено въ разговоръ съ този човѣкъ и му кажете, че понеже той е възприелъ отвѣнъ тази болестъ, да гледа по нѣкакъвъ начинъ да се освободи. Щомъ той се освободи отъ тази болка, следъ него и вие ще се освободите. Първитѣ хора сгрѣшиха пакъ по закона на внушението. Богъ имъ каза да не ядатъ отъ плода на забраненото дърво, за да не страдатъ. Следъ това дойде черниятъ адептъ при Ева и каза: Ако искате да станете като Бога, яжте отъ плода на това дърво. Вие не сте разбрали Божиитѣ думи. Първитѣ хора повѣрваха на внушението, което дойде отъ черния адептъ, и изпълниха неговия съветъ. Отъ този моментъ нещастията започнаха да се сипятъ върху тѣхъ. Не само първитѣ хора, но и сегашнитѣ вѣрватъ повече на онова, което не е истинно. Жената вѣрва повече на мъжа, отколкото на своя Създателъ. Мжжътъ вѣрва повече на жената, отколкото на своя Създателъ. Това не трѣбва да ви обижда. Азъ взимамъ думитѣ „мжжъ и жена“ като букви на азбуката. Мжжътъ е първата буква, а жената — втората. Като говори, човѣкъ все

трѣбва да си послужи съ нѣкои букви, за да изкаже мисълта си. Момѣкътъ казва на момата, че ще бѣде щастлива съ него, и тя му вѣрва повече, отколкото на Господа. Въ това отношение момата заслужава похвала. Ако би вѣрвала въ Бога толкова, колкото въ нейния възлюбенъ, тя би направила чудеса.

Казвате: Какъ да вѣрваме въ Бога? Вѣрвайте така, както сте вѣрвали и вѣрвате въ своитѣ възлюбени. Щомъ вѣрвате съ тази сила, работитѣ ви ще се оправятъ. Съ това не искамъ да кажа, че сте направили лошо, дето сте вѣрвали въ възлюбенитѣ си, но съветвамъ ви да приложите сжщата вѣра и къмъ своя Създателъ. Ако искате работитѣ ви да вървятъ напредъ, изтеглете капитала си отъ банката на вашия възлюбенъ и го вложете въ Божествената банка. И на мъжетѣ, и на женитѣ казвамъ да извадятъ капиталитѣ си отъ човѣшкитѣ банки и да ги турятъ въ Божествената банка. Ако тѣ не живѣятъ добре, причината е, че Богъ не е между тѣхъ. Тѣ вѣрватъ едни на други, а на Бога не вѣрватъ, вследствие на което се разочароватъ. Съвременното човѣчество живѣе въ безвѣрие. Ако е въпросъ за официална вѣра, всички иматъ такава, но главата на хората е побѣлѣла отъ официални вѣрвания. Човѣкъ се нуждае отъ вътрешна, дълбока вѣра, съ която да разрешава въпроситѣ на живота. Божественото се изявява на земята въ видъ на елипса, съ два центъра: въ единия центъръ действува мъжки-

ятъ принципъ — мъдростта; въ другия действа женскиятъ принципъ — любовта. Тѣзи два центъра трѣбва да се съединятъ въ единъ центъръ, т. е. въ общъ принципъ, дето да вложатъ капиталитѣ си. Когато този принципъ започне да работи въ човѣка, той ще го направи щастливъ. Действително, само Богъ може да направи хората щастливи. Човѣкъ човѣка не може да направи щастливъ.

За да дойде до истинската вѣра, човѣкъ трѣбва да познава себе си, вътрешно и външно; той трѣбва да мисли, да чувствава. Какъ може човѣкъ да познава външния свѣтъ, ако не познава строежа и функциитѣ на своитѣ органи? Всѣки пръстъ на човѣшката рѣка е живъ. Той е съставенъ отъ хиляди разумни клетки. Палецътъ, запримѣръ, е свързанъ съ една отъ областитѣ на разумния свѣтъ, въ който живѣятъ разумни същества. По съзнание, по развитие, тѣзи същества стоятъ повисоко отъ хората на земята. Значи, чрезъ своитѣ пръсти вие можете да се свържете съ разумни същества, които сж готови всѣкога да ви помагатъ. Тѣзи същества участвуватъ въ работитѣ на земята. Следователно, когато повдигнете показалеца си, вие се свързвате съ същества отъ по-високъ свѣтъ и съзнавате, че, съ тѣхъ заедно, всичко можете да направите. Самъ човѣкъ нищо не може да направи, но съ Бога всичко може да постигне. Нѣма по-голѣмо нещастие за човѣка отъ това, да пострада единъ отъ неговитѣ пръсти, било

на дѣсната или на лѣвата ржка. Ржцетѣ на човѣка сж велико благо, което му е дадено на земята. Затова, като става сутринь, нека всѣкога благодари за великото благо, съ което може да разполага. Отъ ржцетѣ зависи развитието на ума и на сърдцето на човѣка. Да помилва нѣкого, да направи добро, да напише писмо, това зависи отъ деликатната му и красива ржка. Ще кажете, че слонѣтъ работи съ хобота си. Възможно е, но като човѣкъ азъ бихъ предпочелъ да работя съ ржката си, отколкото да я замѣстя съ най-голямия хоботъ.

Нѣма по-красивъ удѣ отъ човѣшката ржка. Ако я разгледате физиологически, биологически и психологически, ще видите, че тя съдържа неоценими богатства. Ржката представя разумността въ човѣка. Когато се обезсърдчите, погледнете ржката си, погледнете всѣки прѣстъ отдѣлно и веднага ще се насърдчите, защото ще разберете, че можете да бъдете благороденъ, справедливъ, учепъ, практиченъ човѣкъ. И най-после, като погледнете палеца си, ще разберете, че имате условия въ себе си да бъдете Божественъ човѣкъ. Като погледнете ржката си, ще знаете, че имате възможность да реализирате всичко оново, което е вложено въ нея. Отъ скромность мнозина казватъ, че нищо не могатъ да направятъ, че Богъ върши всичко. Вѣрно е това, но когато житното зърно се посѣе въ земята, следъ известно време пониква, из-

раства и дава плодъ. Какво показва това? Това показва, че импулсътъ за животъ, за развитие е вложенъ въ него. И щомъ му се дадатъ условия да се прояви, то не трѣбва да чака други да работятъ за него, но веднага да пристѣпи къмъ условията, да започне работата си.

Човѣкъ е миналъ презъ фазата на растенията и е слѣзълъ на земята въ по-висока форма — въ форма на човѣкъ. На небето, обаче, човѣкъ е още растение, съ глава, забита въ земята. Ние се радваме на растенията, които се развиватъ на земята, а ангелитѣ се радватъ и обработватъ растенията въ духовния и въ Божествения свѣтъ, т. е. тѣ се занимаватъ съ насъ. Като вкусимъ единъ плодъ на земята, ние казваме, че този плодъ е сладъкъ, или киселъ. Сжщо така и ангелитѣ се произнасятъ за нашитѣ плодове на небето. Има хора на небето, които раждатъ ябълки, сливи, круши, портокали, каквито плодове раждатъ растенията на земята. Каквато е породата на човѣка на земята, такава е породата му и на небето. Каквито плодове човѣкъ ражда на земята, такива ражда и на небето. Дали вѣрвате въ това, или не вѣрвате, то е ваша работа. Азъ зная, че това, което говоря, е вѣрно, а какъ ще го приемете вие, не ме интересува. Вие можете да разглеждате нѣщата на физическия свѣтъ, както искате, както разбирате — нищо нѣма да изгубите отъ

това. Важно е, тѣзи нѣща да иматъ приложение, да дадатъ плодъ.

Често българитѣ си служатъ съ фигури въ речта, за по-голѣма живостъ, за по-голѣма изразителностъ. Казватъ за нѣкого: „Бѣга като куршумъ, или като свѣткавица“. Какъ е възможно човѣкъ да бѣга като куршумъ, или като свѣткавица? „Пълзи като охлювъ“. Възможно ли е човѣкъ да пълзи като охлювъ? „Яйце да хвърлишъ, нѣма кжде да падне“. Съ този изразъ искатъ да кажатъ, че нѣкжде били събрани много хора, нѣмало свободно мѣсто даже за едно яйце. Това е преувеличаване на фактитѣ. Ако фактътъ се вземе буквално, трѣбва да се приеме, че това яйце е било много голѣмо. Когато казватъ за нѣкой човѣкъ, че бѣга като свѣткавица, това подразбира човѣкъ съ бързъ, подвиженъ умъ, който лесно схваща и лесно се ориентира. Каквато работа дадете на този човѣкъ, той ще я свърши добре. Съ такива фигури си служи и науката. Когато ученитѣ искатъ да пресиятъ нѣкой фактъ, и тѣ употребяватъ такива изрази. Обаче, който разбира законитѣ, той винаги ще прави шконто. На всѣки сто нѣща, той ще снемѣ 75; останалитѣ 25 на стотѣ ще съдържатъ истината.

Съвременнитѣ хора, свѣтски и религиозни, сж дошли въ своитѣ разсждения до известни крайности. Едни казватъ, че свѣтътъ ще се оправи по пѣтя на сърдцето. Други казватъ, че свѣтътъ ще се оправи по пѣтя на

ума. Трети подържатъ, че свѣтътъ ще се оправи чрезъ дѣла. Всѣко едно отъ тѣзи твърдения е вѣрно 25%. Тритѣ заедно съставятъ 75%. Оставатъ още 25%, които наричаме свръхсмѣтенъ кредитъ. Този кредитъ разрешава всички въпроси въ свѣта. Той представя палеца, който е поставенъ отстрана на другитѣ прѣсти. Силата и възможноститѣ, които палецътъ съдържа въ себе си, се равняватъ на силата и възможноститѣ, които останалитѣ четири прѣста съдържатъ. Когато нѣкой свие ржката си на юмрукъ и постави палеца отгоре, съ това той подчъртава, че всичко може да направи. Той е подчинилъ своя умъ, сърдце и воля на Божественото начало въ себе си. При това положение човѣкъ всичко може да направи. Божественото изключва всѣко съмнение, всѣко колебание. Всѣко нѣщо, което поражда съмнение, колебание, не е Божествено. Като знае това, човѣкъ трѣбва да вложи надеждата си само въ онова начало, което не може да събуди въ него никакво съмнение и колебание.

Преди години дойде при мене единъ богатъ българинъ, милионеръ. Той бѣше заболѣлъ отъ нѣкаква неизлѣчима болестъ; искаше да го излѣкувамъ. Започна да ми разправя, какви работи слушалъ за мене, за моята сила, за моитѣ знания. Съ тѣзи приказки той искаше да ме подкупи. Впрочемъ, това е негова работа. Азъ му казахъ, че за да го излѣкувамъ, трѣбва скжпо да плати. — Кол-

ко хиляди трѣбва да дамъ? — Отъ това, което имашъ, ще оставишъ една частъ за прехрана на децата си, а останалото ще туришъ въ нѣкоя банка, безъ да се интересуваши понататѣкъ отъ него. — Не може ли поне половината да дамъ? — Не, ще дадешъ всичко, каквото имашъ. Освенъ това, ще посветишъ живота си за благо на всички хора, ще работишъ за доброто на своитѣ ближни. — Ще си помисля малко. — Добре, иди дома си, помисли и ела да ми отговоришъ, готовъ ли си да направишъ това, което ти казвамъ. — Ами не може ли безъ пари? Такъвъ човѣкъ като тебе взима ли пари? — Нѣкога нищо не взимамъ, а нѣкога — много взимамъ. Ти си отъ онѣзи хора, на които много взимамъ. Той отиде у дома си, но и досега още не се е върналъ да каже, какво е намислилъ. Ако бѣше се върналъ, щѣше да прави опити да ни изиграе. Въ такъвъ случай, за него специално трѣбваше да се опредѣли човѣкъ, който да го следи. Този човѣкъ не бѣше готовъ да пожертвува нѣщо отъ себе си. Той не познаваше Божественото начало нито въ себе си, нито въ другитѣ, затова всѣки моментъ бѣше готовъ да се съмнява.

Божествениятъ законъ гласи: „Даромъ сте взели, даромъ давайте!“ Съ други думи: Всичко, каквото ви е дадено, ще дадете. Който не е готовъ да пожертвува всичко за Божественото, той нищо не може да постигне. Докато земедѣлецътъ не пожертвува житото

си и не го посѣе на нивата, нищо нѣма да получи. Щомъ го посѣе, ще получи плодъ: отъ едно 30, отъ друго 60, отъ трето — 130. После казахъ на този богатъ българинъ за да не се съмнявашъ въ Божествения законъ, който работи съ сигурностъ сто на сто, т. е. безъ никакво изключение, остави паритѣ си въ банката за година и половина. Дотогава нито ти ще ги вземешъ, нито азъ. Ако презъ това време те излѣкувамъ съвършено, ти ще се откажешъ отъ паритѣ си. — Ами ако заболѣя следъ този срокъ? Ако въ продължение на десетъ години заболѣешъ отъ същата болестъ, ще върна паритѣ. Обаче, следъ десеттѣ години по-нататкъ не отговарямъ. — Защо? — Защото ти не си изпълнилъ условията, не си посветилъ живота си въ служене на Бога и на своя ближень.

Съ този примѣръ искамъ да обясня единъ отъ важнитѣ закони въ природата. Докато нѣмате довѣрие въ Божествения свѣтъ и не сте готови да се жертвувате за Божественото начало въ себе си, вие нищо нѣма да постигнете. Нѣкои мислятъ, че знанието ще дойде само по себе си, т. е. и безъ да учатъ, ще придобиятъ знания. — Не, човѣкъ трѣбва дълго време да чопли, да наблюдава, да изучава небето и земята, слънцето и луната, звездитѣ, растенията, минералитѣ и животнитѣ, докато се домогне до истинското, до положителното знание. Има два вида знания: едното е придобито съ трудъ, а другото — съ любовь.

Обаче, и за двата вида знания е употребено работа, постоянство и усилие. Истинско знание е това, което е придобито съ любовъ. Въ това знание човѣкъ вижда силата, която е вложилъ. Въ него човѣкъ вижда величието на природата, величието на своя Създателъ. Който се е домогналъ до това знание, той се е освободилъ отъ всѣкаква критика.

Не е лесно човѣкъ да придобие истинско знание. Колко сълзи трѣбва да пролѣе, колко мъчности, колко страдания трѣбва да мине ученикътъ, докато дойде до положителното знание. Ако учителятъ обича ученицитѣ си, понѣкога той може да имъ удари по една - две плесници. Всѣка плесница на този учителъ продължава живота на ученика съ 20 години. Безъ тази плесница ученикътъ би билъ изложенъ на заболяване, на смъртъ. Затова е казано, че любовта оживява и възкрѣсява. Всички хора, които иматъ дълъгъ животъ, сж минали презъ голѣми страдания. Тѣ сж наречени Синове Божии. Който иска да се нарече Синъ Божий, той трѣбва да бжде готовъ да мине презъ голѣми страдания. Неговиятъ пѣтъ нѣма да бжде осѣянъ съ рози, но — съ страдания и мъчности. Страданията продължаватъ живота. Всѣка плесница, която е ударена отъ човѣкъ, който ви обича, продължава живота съ 20 години. Какво лошо има въ една плесница, която събужда въ човѣка възвишеното, благородното, разумното?

Ако нѣкой ви удари една плесница, която струва петъ брилянта, тя е на мѣсто.

„Ако говоря съ чловѣчески и ангелски сзици, а любовь нѣмамъ, нищо не съмъ.“ Значи, любовьта осмисля всичко въ живота. Следователно, когато любовьта наказва, човѣкъ оживява и възкрѣсва. Кое въ човѣка се наказва? Наказва се физическото въ човѣка, но не и неговото духовно естество. Човѣшката душа не страда, тѣлото страда. Обаче, душата трѣбва да преживѣе страданията на тѣлото, за да се прояви. Днесъ всички хора биятъ, наказватъ по-малкитѣ, по-слабитѣ отъ тѣхъ. Кой човѣкъ не е откъсналъ главата поне на една муха? Или кой не е настѣпилъ поне една мравка? Срѣщате нѣкой човѣкъ, върви и философствува, не вижда, какво се изпръчва на пътя му. Че стѣпкалъ мравка, или бръмбаръ, той не се смущава — намира, че това е въ реда на нѣщата. Вървите презъ една гора. Срѣщате двама млади, мома и момъкъ, които се разговарятъ. Момата говори и отъ време на време дигне ржката си нагоре, хване едно клонче отъ нѣкое дърво, откърши го и отмине нататѣкъ. Това показва, че единъ день тази мома по сжщия начинъ ще откърши нѣщо отъ момъка, съ когото днесъ така хубаво се разговаря: ще откърши нѣщо отъ него и ще продължи ижтя си. Какво трѣбва да направи този момъкъ? Като гледа, какъ безгрижно момата нупи клончетата на дърветата, мо-

мъкътъ трѣбва да ѝ каже: Сбогомъ! Азъ заминавамъ. Отивамъ въ странство и следъ десетъ години ще се върна. Тогава ще се срещнемъ и поговоримъ. Съвременнитѣ хора нѣматъ нужната доброта и благородство, вследствие на което взаимно си създаватъ страдания и мъчности.

Съвременнитѣ хора отсега нататкъ започватъ съзнателно да се развиватъ, да работятъ върху себе си. Сегашната раса на човѣчеството — петата раса, спада къмъ петтѣ неразумни деви, за които Христосъ говори. Петтѣ раси представятъ живота на петтѣ неразумни деви. Следващитѣ петъ раси ще представятъ живота на петтѣ разумни деви. Затова всички хора се стремятъ къмъ новото, къмъ възвишеното, което ще послужи за основа на шестата раса, която сега иде въ свѣта. Отсега нататкъ ученитѣ ще придобиватъ истинско знание. Щомъ се домогнатъ до това знание, Царството Божие ще дойде на земята, и въ всѣки домъ ще настане радостъ и веселие. Докато живѣятъ въ старото, хората се движатъ въ една и сѣща мисълъ. Тѣ казватъ: Човѣкъ се ражда, остарява и умира. После пакъ се ражда, остарява и умира. Въ последно време ученитѣ заговориха за подмладяване на човѣка, безъ да умира и отново да се ражда. Това подмладяване става чрезъ присаждане на нѣкакви животински жлези. Ученитѣ не подозиратъ даже, че има духовенъ начинъ за подмладяване на човѣка. Въ сѣщностъ

подмладяването е вътрешенъ, психически процесъ. Въ мозъка, въ симпатичната нервна система има особени жлези, съ които човѣкъ не знае да манипулира. Съвременнитѣ учени не знаятъ още ролята на тѣзи жлези. Единъ день, когато научатъ ролята имъ, тѣ ще могатъ да ги използватъ съзнателно, като срѣдство за подмладяване. Днесъ хората се намиратъ подъ влиянието на закона на внушението. Когато срещнатъ, все се оплакватъ, че глава ги боли, кракъ ги боли, ръка ги боли и т. н. Тѣ не знаятъ, че всички болести се дължатъ на вътрешни противоречия въ самитѣ тѣхъ. Днесъ се искатъ разумни хора, последователи на велики мисли, на велики идеи и добродетели. Днесъ се искатъ работници, които да проповѣдватъ и прилагатъ Божественото въ свѣта. Днесъ се искатъ образци. Всѣки може да говори за търпение, но мъчно може да бжде търпеливъ. Нѣщата лесно се говорятъ, но мъчно се правятъ. Казвали на Наполеона: Да направимъ това. — Ами пари? — Да направимъ онова. — Ами пари? За всѣко нѣщо сж нужни пари. Много нѣща ставатъ въ свѣта, но безъ пари нищо не става. Ние вземаме думата „пари“ въ широкъ смисълъ.

Капиталиститѣ, икономиститѣ казватъ: Пари трѣбватъ. Възпитателитѣ казватъ: Майки трѣбватъ. Днесъ и пари има, и майки има, но какво направиха хората съ паритѣ и съ майкитѣ? Паритѣ и майкитѣ представятъ голѣмъ

чукъ въ ржцетѣ на малкото дете. То носи този чукъ въ ржката си, но не може да го вдига и слага, не може да работи съ него. Обаче, въ ржката на неговия неприятелъ, сжщиятъ чукъ е оржжие, което може да смаже главата му. Паритѣ представятъ човѣшкия умъ. Майката представя човѣшкото сърдце. Значи, както не може безъ умъ и безъ сърдце, сжщо така не може безъ пари и безъ майки. Не туряйте, обаче, нито паритѣ, нито майкитѣ вънъ отъ себе си. Умътъ е създалъ паритѣ; сърдцето е създало майкитѣ. Какъ? Божественото заставя момата да се влюби въ нѣкой момъкъ, да се ожени за него и да стане майка. Умътъ и сърдцето сж проводници, чрезъ които Божествениятъ Духъ се проявява и върши чудеса. Запримѣрь, докато не е станала майка, момата не е готова на жертви, на подвизи. Щомъ стане майка, тя е готова да върши чудеса. За детето си тя е готова на всѣкакви жертви. За Божественото въ себе си човѣкъ е въ сила да направи всичко.

И тъй, изучавайте себе си, изучавайте своя умъ и своето сърдце, изучавайте и своята ржка. Когато искате да внесете въ характера си повече мекота, въ продължение на цѣла година, по три пѣти на день — сутринъ, на обѣдъ и вечеръ, гладете дланитѣ на ржцетѣ си. Когато искате да предадете повече твърдостъ, смѣлостъ, мъжество на характера си, гладете горната частъ на ржцетѣ си. Нѣкой минава за деликатенъ, за

човѣкъ съ мекъ характеръ, а гласътъ му е грубъ. Мекотата се изразява и въ гласа на човѣка. Такъвъ човѣкъ има особенъ тембъръ на гласа си. Пазете се отъ груби чувства, които накърняватъ мекотата. За всичко, каквото правите, съзнанието ви трѣбва да бжде будно, да знаете, че всѣки моментъ ви следятъ отъ невидимия свѣтъ. За всѣка празна дума ще отговаряте. Никой не може да говори, или да прави, каквото иска. Ако нѣкой си позволи да прави, каквото иска, ще отговаря за дѣлата си. Лъжата не се прощава на никого. Изобщо, колкото по-високо стои човѣкъ, толкова по-строги сж къмъ него. Не е позволено да се лъже въ името Божие. Когато дойде нѣкой Учитель на земята, Той не говори отъ себе си, нито отъ свое име. Той говори отъ името на Онзи, Който го е изпратилъ на земята. Жалко е, когато хората не се ползватъ отъ Словото на Учителя. Следъ две хиляди години този Учитель пакъ ще дойде и ще ги пита: Защо не слушахте Учителя, който ви говори преди две хиляди години? Ако бѣхте Го слушали, днесъ нѣмаше да страдате. Вие слушате, но не възприемате. Нѣкои пъкъ слушатъ и търсятъ нѣщо тайно, нѣщо скрито-покрито въ думитѣ на всѣки, който имъ говори. Нѣма по-хубаво нѣщо отъ това, да говори човѣкъ истината. Който говори истината, той ще изпита всички блага на живота. Който не говори истината, той ще опита всички страдания. Ако не искате да

страдате, бждете винаги на страната на истината. — Какви сж правилата на истината? Тѣзи правила сж написани на вашето сърдце. Отворете книгата на вашето сърдце и четете. Казано е въ Писанието: „Вложилъ е Духътъ си въ васъ.“ Това значи: Богъ е написалъ истината въ сърдцата на хората.

Мнозина мислятъ, че като живѣятъ сами, вѣнъ отъ хората, по-лесно ще прогресиратъ. Да мисли човѣкъ така, това значи да се самоизлѣгва. Веднѣжъ дошълъ на земята между хора, животни, растения и минерали, човѣкъ не може да бжде свободенъ отъ тѣхното влияние. И най-малката частица отъ всичко оново, което го обикаля, указва влияние върху него. Отъ своя страна и той влияе върху всички живи сжщества. Цѣлата природа влияе на човѣка, но и човѣкъ указва влияние на природата. Този законъ е неизбѣженъ. Слънце, луна, звезди — всички указватъ влияние върху човѣка. Следователно, ще знаете, че всичко, което Творецътъ е създалъ, има отношение къмъ всички живи сжщества и се отразява благоприятно върху тѣхното развитие.

Като знаете това, вие трѣбва да се освободите отъ вътрешния страхъ. Нѣкой се страхува да не заболѣе, да не се зарази отъ нѣкаква болестъ. Нѣма защо да се страхувате. Дръжте въ ума си положителната мисль, че каквото и да ви се случи презъ деня, всичко е за добро. Отъ Божествено гледище, каквото и да става въ свѣта, всичко е за

добро. Мнозина се плашатъ отъ нѣкои свои предчувствия, вследствие на което сж станали суевѣрни. Като ги сърби лѣвата рѣка, тѣ казватъ, че ще получатъ пари; като ги сърби дѣсната, казватъ, че ще даватъ пари. Значи, по вътрешенъ пжтъ тѣ дохождатъ до известни правилни заключения. Това е цѣла наука, която хората нѣкога сж знаели, но днесъ сж я забравили. Като не помнятъ нищо отъ нея, тѣ казватъ, че това сж суевѣрия. Не е така. Ухото долавя това, което окото не може да долови. Окото пжкъ долавя това, което ухото не може да долови. Следователно, всѣко сътиво възприема известенъ родъ впечатления, каквито друго сътиво не може да възприеме. Запримѣръ, палецътъ възприема единъ родъ впечатления, показалецътъ — другъ родъ впечатления, срѣдниятъ пръстъ — трети родъ впечатления и т. н. Ако дигне ржката си нагоре, човѣкъ придобива съвсемъ особени впечатления, различни отъ тия, които всѣки пръстъ отдѣлно придобива. Когато дигне нагоре само показалецътъ, съ това човѣкъ иска да каже: Едно давамъ за Бога, четири за мене. Ако дигне двата си прѣста, той иска да каже: Две давамъ за Бога, три за мене. Така свещеницитѣ благославятъ. Казватъ на нѣкого: Горе ржцетѣ! Това значи: Дай всичко за Бога! Когато човѣкъ се отчая и дигне ржцетѣ си нагоре, тогава му се помага. Ако си скжперникъ, дигни ржцетѣ си нагоре. Ако си проповѣдникъ, дигни ржцетѣ

си нагоре. Да дигнешъ ржцетъ си нагоре, значи, да бждсшъ готовъ да дадешъ всичко. Никой човѣкъ не може да благославя по този начинъ. Да благославя така, това значи да даде всичко, каквото има. Само Богъ може да благославя. Въ благословението се криятъ Божиитѣ блага.

Сега не остава нищо друго, освенъ да благодарите, че сте дошли на земята. Благодарете за тѣлата, за очитѣ, за ушитѣ, за добритѣ мисли и чувства, които ви сж дадени. Благодарете за благоприятнитѣ условия, които ви сж дадени за реализиране на вашитѣ стремежи и желания. Безъ тѣзи условия нищо не бихте постигнали.

„Ако говоря съ чловѣчески и ангелски езици, а любовъ нѣмамъ, нищо не се ползувамъ.“ Следователно, за да придобиете знание, да се ползвате отъ живота, вие трѣбва да минете презъ вратата на любовта. Желая всички да бждете учени, но безъ дипломи.

Казвамъ: Ако говоря съ чловѣчески и ангелски езици и любовъ имамъ, азъ съмъ нѣщо, което може да се ползува отъ условията на живота. Говорете съ чловѣчески и ангелски езици така, че да имате любовъ и да станете това, което душата желае.

„Божиятъ Духъ носи всичкитѣ блага на живота.“

✽

1 септемврий, 1935 г. 10 ч. с.
София. — Изгрѣвъ.

Стари и нови разбирания.

Има нѣща въ живота, отъ които човѣкъ трѣбва да се освободи. На времето си тѣзи нѣща сж били полезни, но днесъ тѣ сж препятствие въ живота на хората. Запримѣрь, пеленитѣ сж благо за малкото дете, но щомъ излѣзе отъ детската си възраст, тѣ ставатъ препятствие за него. По навикъ хората търсятъ лесния пжтъ — пжтъ безъ страдания и мжчнотии. Обаче, пжтьтъ за децата не е пжтъ за възрастнитѣ; пжтьтъ за възрастнитѣ не е пжтъ за старитѣ; пжтьтъ за старитѣ не е пжтъ за светиитѣ; пжтьтъ за светиитѣ не е пжтъ за ангелитѣ и т. н. Като не се съобразявате съ тия положения, вие често влизате въ противоречие съ себе си. Тѣзи противоречия сж по-голѣми, когато се натъквате на въпроса за любовта. Казва се, че хората се нуждаятъ отъ повече любовъ. Какво разбирате подъ думитѣ „повече любовъ“? Представете си, че двама души носятъ по едно шише съ вода: едното съдържа единъ литъръ вода, а другото — десетъ литри. По какво се различаватъ дветѣ шишета? Тѣ се различаватъ по количеството на водата, но не и по качеството. Качествено водата е една и сжща

въ дветѣ шишета. Съ първото шише малко души ще задоволят жаждата си, а съ второто шише — много повече хора ще пиятъ вода и ще благодарятъ. Следователно, известни въпроси въ свѣта се разрешаватъ по качествень пжтъ, а други — по количествень.

Сега ще се спра върху въпроса за самоотричането. Какво разбирате подъ думата „самоотричане“? Или, какво разбирате подъ думитѣ, прави възгледи за нѣщата? Или, кога човѣкъ може да има правъ възгледъ за нѣщо? Когато иска да има ясна представа за дадена мѣстность или за дадена обстановка, човѣкъ трѣбва да избере единъ пунктъ, отъ който да наблюдава цѣлата обстановка. Щомъ види ясно цѣлата мѣстность, той ще може да се съобрази съ останалитѣ положения. Тѣй щото, когато видите, че нѣкой човѣкъ изучава известни забележителности, ще знаете, че той има строго опредѣлена цель. Всѣко наблюдаване, всѣко изучаване на явленията има своя опредѣлена цель и причина. Даже и най-безсмысленото движение ще допринесе нѣщо на човѣка. Запримѣрь, нѣкой обича да се разхожда вечеръ и да наблюдава небето. Безъ да е астрономъ, безъ да изучава съзнателно звездитѣ, отъ дълго наблюдаване, той все ще се домогне до нѣкакви знания, все ще се ориентира върху известни положения. Нѣкои звезди ще спратъ вниманието му, а други — ще мине и замине, като че не съществуватъ. Колцина отъ васъ знаятъ, кжде е Сатурнъ? Нѣ-

кои отъ васъ не се сѣшатъ да наблюдаватъ, кжде се намира Сатурнъ, Юпитеръ, Венера и т. н.

Нѣкои астролози отдаватъ много отъ нещастията, болеститѣ и недоразуменията между хората на Сатурнъ. Споредъ тѣхъ, далечни причини отъ миналия животъ на човѣка раждатъ неблагоприятнитѣ условия въ живота. Запримѣръ, домакинътъ, бащата на семейството ходи по цѣлъ день на търговия, но ако нищо не спечели, той се връща у дома си недоволенъ, неразположенъ къмъ домашнитѣ си: сърди се на жена си, на децата си, като че тѣ сж виновни за неговия неуспѣхъ. Може да има нѣкаква истина въ това, но не само домашнитѣ сж виновни за обърканитѣ му работи. Дѣлго време жената не е мислила за мжжа си, вследствие на което не е могла да му помогне. Синоветѣ и дѣщеритѣ му сжщо така не сж помагали на баща си, не сж работили заедно съ него. Мжжътъ счита, че донѣкжде жената е отговорна за неговитѣ неуспѣхи. Жената пъкъ счита, че мжжътъ е несрѣченъ, затова работитѣ му не вървятъ. Тя казва, че умътъ на мжжа ѝ не стигалъ, не знаелъ, какъ да спечели пари. Единъ мжжъ отива да бере дрѣнки. Преди него другъ е ходилъ и ги обралъ. Отде ще му дойде на ума, че преди него другъ нѣкой е ходилъ да бере дрѣнки? Който по-рано отишълъ, той излѣзълъ по-умень: обралъ дрѣнкитѣ и си заминалъ. — Да, но ако не бѣше ги обралъ, азъ щѣхъ да ги обера. — Тамъ е всичкото зло. Какво ще правите

сега при обрани дрѣнки? Ще берете круши. — И крушитѣ сж обрани. — Ще берете ябълки. — И тѣ сж обрани. — Ще берете сливи, череши. — И тѣ сж обрани. — Най-после, все ще намѣрите нѣкакъвъ плодъ, който още не е обранъ. Нѣма защо да държите въ ума си мисълта, че непременно дрѣнки трѣбва да берете.

Едно време дяволътъ решилъ пръвъ да обере дрѣнкитѣ. Той се полакомилъ за тѣхъ, защото видѣлъ, че дрѣнътъ цвѣналь пръвъ между всички плодни дървета. Затова той често го обикалялъ, дано узрѣе по-скоро, да го обере. Обаче, дрѣнътъ узрѣлъ най-късно отъ всички плодове. Въ това време хората успѣли да изпреварятъ дявола. Тѣ преди него обрали дрѣнкитѣ. Когато отишълъ да бере дрѣнки, дяволътъ останалъ изненаданъ. Сега се носи предание, че оттогава дяволътъ се закарналъ на хората да ги мжчи, да ги изкушава, понеже тѣ първи обрали дрѣнкитѣ. Ако хората не бѣха обрали дрѣнкитѣ, дяволътъ нѣмаше да ги изкушава. За тази своя постѣпка, тѣ и до днесъ още плащатъ на дявола. Значи, който смѣе да яде дрѣнкитѣ на дявола, той трѣбва да плаща за своята смѣлость. Въ сжщностъ, дрѣнкитѣ съвсемъ не сж притежание на дявола, но той самъ ги избралъ и турилъ ржка на тѣхъ. И до днесъ дяволътъ иска да му се плаща за обранитѣ дрѣнки. Между него и човѣка започва пазарлъкъ: петъ горе, петъ долу, докато най-после му се плати нѣщо.

Голѣмъ адвокатъ е дяволътъ. Който мисли, че ще мине безъ плащане, той се лъже. Ще платите на общо основание. Не се лъжете, че можете да надхитрите дявола. Досега никой не е могълъ да го изиграе.

Съ други думи казано: Не хвърляйте око на чуждо имане! Въ дадения случай дрѣн-китѣ представятъ чуждото имане, чуждото знание. Не хвърляйте око на чуждото имане, на чуждото знание. Знанието, богатството на човѣка е потрѣбно за самия него. Всѣка придобивка е свързана съ известна отговорност. Кой не би желалъ да бжде красивъ, да има стройно тѣло, да има ангелско лице, съ изящни, красиви чѣрти? Знаете ли, съ какви неприятности, съ каква отговорност е свързана тази красота? Дето минавате, всички ще ви спиратъ, или ще трѣгнатъ следъ васъ. Какъ ще се справите съ тия хора? Не е лесно човѣкъ да се справи съ красотата. Красивиятъ човѣкъ нѣма право да отбѣгва хората. Той е длъженъ да ги търпи. Защо? — Защото красотата не е нищо друго, освенъ изложение, на което Божествениятъ свѣтъ изпраща своитѣ произведения. Красивиятъ човѣкъ ще бжде изложенъ на погледитѣ и на учени, и на прости хора. Ученитѣ ще минатъ покрай него, ще го оценятъ и, безъ да го пипнатъ, ще продължатъ пътя си. Проститѣ хора, които не разбиратъ и не знаятъ, какъ да постѣпятъ, ще се спратъ предъ красивия, тукъ ще пипнатъ дрехата му, тамъ ще я пипнатъ, докато оста-

вятъ пръститѣ си върху нея. Дълго време следъ това той трѣбва да чисти своята дреха. Обаче, и при това положение, за предпочитане е човѣкъ да бжде красивъ и да го пипатъ хората, отколкото да не е красивъ и никой да не го пипа.

Следователно, за предпочитане е детето да е минало презъ дисциплината на майката, отколкото да не е минало. По три пѣти на день майката ще кѣпе детето си, ще го повива и развива, докато порасне и се освободи отъ пеленитѣ си. Детето трѣбва да търпи, да се възпитава, да мине тази дисциплина. Въ миналото си това дете може да е било нѣкой голѣмъ ангелъ, който на небето е изпълнявалъ велика мисия. Обаче, поради една грѣшка, този ангелъ е изпратенъ на земята въ формата на малко безпомощно дете, да мине презъ специални за него страдания и мъчения, да научи великия Божи законъ — да не грѣши. Майката кѣпе детето, а то трепти съ крилцата си, плаче, иска да се освободи, но никой не го разбира, никой не взима въ внимание неговия плачъ. Защо майкитѣ кѣпятъ децата си? Да бждатъ чисти и да се научатъ да служатъ на Бога. Най-малката нечистота, която може да проникне въ ума на единъ ангелъ, или най-малкото непослушание отъ негова страна може да стане причина да го изпратятъ на земята, да прекара между обикновенитѣ хора дотогава, докато изправи погрѣшката си.

Едно трѣбва да се знае: Има ангели, които слизатъ на земята, или да изправятъ нѣкоя своя погрѣшка, или съ нѣкаква специална мисия, съ нѣкакво задължение. И Христосъ, Синътъ Божий, дойде на земята да изплати едно свое задължение, т. е. да изправи една своя погрѣшка. Въ какво седи погрѣшката на Христа? Когато Богъ създаде свѣта, Христосъ помоли да се даде свобода на хората. Въ това отношение Той стана поръчителъ за свободата на хората, обаче, тѣ злоупотрѣбиха съ нея. Тѣ не живѣха, както трѣбва, вследствие на което Христосъ трѣбваше да дойде на земята да плати полицата, която бѣше подписалъ.

Сега хората задаватъ въпроса, защо Богъ създаде човѣка, защо създаде свѣта? Това сж въпроси, които не могатъ да се разрешатъ вънъ отъ Школата. Тѣ сж философски въпроси за размишление, но не и за разрешаване. Ако тѣзи въпроси се обявятъ, умътъ ви ще се претовари съ излишни знания. Тѣзи знания не сж потрѣбни за васъ. За нѣкои сж потрѣбни, за нѣкои не сж, тъй както медътъ е потрѣбенъ за едни хора, а за други не е потрѣбенъ. Едни хора обичатъ круши, а други—череша. Всѣки човѣкъ има свой опредѣленъ вкусъ за нѣщата, вследствие на което приема такава храна, отъ която организъмътъ му се нуждае. Всѣки човѣкъ води такъвъ животъ, за какъвто органически и духовно е нагоденъ. Животътъ е съставенъ отъ много стѣпала, и

всѣки сѣда на това стѣпало, което отговаря на неговитѣ разбирания. Съвременнитѣ хора не живѣятъ изключително човѣшки животъ. Тѣ минаватъ презъ фазата на растенията и на животнитѣ, а едва засѣгатъ човѣшкия животъ. Много отъ противоречията на тѣхния животъ се дължатъ на животинското, което често се проявява въ тѣхъ, изисква своето. Какво трѣбва да правите? Трѣбва ли да отстѣпвате на животинското въ себе си? Много отъ вашитѣ желанія сж чужди; тѣ сж желанія на животнитѣ. Едно такова желание е стремежътъ да ядете много. Ако единъ мамонтъ се яви днесъ на земята, въ продължение на нѣколко години той ще унищожи най-големата гора. Това животно не може да се нахрани съ малко. Мамонтътъ е изчезналъ отъ физическия свѣтъ, но и досега сжществува въ астралния свѣтъ, вследствие на което въ хората се пораждатъ редъ ненаситни желанія. Тѣзи желанія сж подобни на мамонта, който мисли само за ядене и пиене. Забелязано е, че който живѣе въ свѣта на желаніята, той иска да бжде знаменитъ, ученъ, уменъ, силенъ, всички да говорятъ за него. Добре е това, но то трае кратко време. Ще дойде день, когато човѣкъ ще изгуби всичко това и отново ще почне да се повдига.

Едно време, когато се създавалъ свѣта, Господъ направилъ небето и земята, съ всички растения и животни по нея. Тогава магарето имало много малка форма, не било като се-

иашното. Господъ нарочно му далъ малка форма, за да прекарва тихъ и спокоенъ животъ. Като се огледало между всички животни, магарето намѣрило, че въ сравнение съ тѣхъ било толкова малко, че минавало незабелязано. Затова единъ день то се обърнало съ молба къмъ своя Създателъ: Господи, моля Ти се, дай ми друга форма, по-голѣма отъ тази, да бжда по-забележително. Сега никой не ме вижда, никой не ми обръща внимание. Пъкъ и гласъ нѣмамъ. Дай ми такъвъ гласъ, че като отворя устата си, всички да ме чуватъ. — Добре, и това може, но ти запита ли се дълбоко въ себе си, че ако имашъ голѣма форма и силенъ гласъ, ще бждешъ щастливъ, ще тръгнатъ работитѣ ти напредъ? — запиталъ Господъ. — Всичко обмислихъ добре. Ако задоволишъ желанието ми, вѣрвамъ, че ще бжда щастливъ. — Да бжде споредъ вѣрата ти! Отъ този день магарето придобило такава форма и такъвъ гласъ, каквито днесъ виждаме. Да, но и досега магарето е пословично съ своята форма и съ своя гласъ. Когато работитѣ не ставатъ, какъто трѣбва, всички казватъ: Магарещина! Магарешка работа! Господъ създалъ магарето, както трѣбва, но като не било доволно отъ себе си, то внесло корекция въ своя животъ. Тази корекция, именно, това ново положение, което изискало за себе си, е причина за страданията, които и днесъ магарето прекарва. Магарето ре-

ве много пжти презъ деня. Съ своя ревъ то казва на хората: Бждете внимателни, опичайте ума си! Ако не сте доволни отъ положението, въ което се намирате, ще ревете като мене.

И рече Исусъ Симону: „Не бой се; отсега чловѣци ще ловишъ.“ И съвременнитѣ хора се намиратъ въ сжщото положение, въ каквото се намирали ученицитѣ на Христа. Тѣ се страхуватъ, че нѣма да постигнатъ желанията си. Нѣма защо да се страхуватъ. Може ли житното зърно да не постигне това, което желае? Реализирането на неговитѣ желания е предвидено. Предопредѣлено е на житното зърно да израсне, да цвѣне и да върже плодъ. Опредѣлено е при това и колко плодъ трѣбва да върже. Ако за житното зърно и за всѣко живо сжщество е опредѣлено, какво трѣбва да направи и какво може да постигне, колко повече това е опредѣлено за човѣка. Обаче, за постигане на своитѣ желания, човѣкъ трѣбва да работи, да се заеме съ вжтрешна, индивидуална работа, която се отнася до неговия умъ, сърдце и воля, безъ да се мѣси въ Божиитѣ работи. Има една работа, която е предоставена на човѣка, и той самъ трѣбва да я свърши. Срѣщате единъ скулпторъ, който работи усърдно въ областъта на своето изкуство. По едно време той срѣща единъ виденъ цигуларъ и въ него се явява желание да напусне своята работа и да стане цигуларъ. — Не, този човѣкъ е роденъ за скулпторъ. Той трѣбва да работи за усвър-

шенствуване на своето изкуство, и, ако му остане свободно време, тогава да се занимава съз музика. Въз него е вложена вече една дарба — нея трѣбва да развива. Това е Божественото, което той трѣбва да цени въ себе си. Тази е работата, която му е дадена и която трѣбва да свърши самъ. Като я свърши, той може да се занимава и съ музика, и съ наука — съ каквото желае.

Всички хора иматъ желание да бждатъ учени, красноречиви, красиви, че като започнатъ да говорятъ на хората, да ги завладяватъ. Обаче, като имъ се даде такава работа, тѣ скоро се изчерпватъ. Единъ младъ евангелистъ челъ Библията и Евангелието и си казвалъ: Несмѣтно богатство се крие въ тази книга. Съ години може да говори човѣкъ по нея и да не се изчерпа. Голѣмъ материалъ е складиранъ въ нея. Обаче, като станалъ проповѣдникъ, въ една година той изчерпалъ всичкия материалъ, нѣмало какво повече да проповѣдва на хората. За какво ще проповѣдва? Първо ще разкаже на хората, какъ е създаденъ свѣтътъ, или какъ е създаденъ човѣкъ. После ще имъ говори за грѣхопадането. Като научатъ това, той ще имъ говори за покаянието, за спасението — и съ туй работата му се свършва. Какво ще говори по-нататкъ на хората? Ще говори за възпитанието на децата. Чудно нѣщо! Този проповѣдникъ не е жененъ, нито е гледалъ, нито е възпитавалъ деца, а ще говори за възпитанието на децата. Другъ нѣкой

свършилъ по математика и започва да говори на хората върху важни математически проблеми, да покаже, че е ученъ. Математиката, геометрията сж сложни науки. Тѣ представятъ Божественъ езикъ, на който не може всѣки да говори. Да преведешъ една математическа формула въ геометрическа, или геометрическа въ органическа, това представя сложенъ мисловенъ процесъ. За това се изисква дълбоко познаване на великитѣ закони.

Въ математиката се говори за положителни и за отрицателни величини. Какво представлява положителното и какво отрицателното? Всѣко нѣщо, което дава, наричаме положително; всѣко нѣщо, което взима, наричаме отрицателно. Представете си, че искате да купите килограмъ захаръ. Веднага взимате пари и решавате да отидете до най-близкия бакалинъ да купите захаръ. Въ този моментъ, преди да сте стигнали до бакалина, вие сте положителенъ, готвите се да давате, а бакалинътъ е отрицателенъ, защото ще вземе отъ васъ пари за килограмъ захаръ. Щомъ влѣзете въ бакалницата и кажете, че искате единъ килограмъ захаръ, бакалинътъ става положителенъ. Той измѣрва захаръта и ви я дава. Вие ставате отрицателенъ, защото взимате захаръ. После положенията отново се смѣнятъ: вие давате паритѣ за захаръта, ставате положителенъ; бакалинътъ взима тия пари и става отрицателенъ. По този начинъ става обмѣна на енергиитѣ между васъ и бакалина. Следо-

вателно, между двама души, които иматъ отношения, всѣкога става обмѣна на енергиитѣ имъ. Колкото обмѣната е по-правилна, толкова и отношенията между тѣхъ сж по-хармонични. Често хората се смущаватъ отъ много дребни причини. Запримѣръ, тръгвате за първата бакалница до васъ и се смущавате да не би тамъ да нѣма захаръ. Какво отъ това? Ако нѣма захаръ въ тази бакалница, ще отидете на втора, на трета. Ще обиколите десетъ бакалници и въ една отъ тѣхъ все ще намѣрите захаръ или това, което ви е нужно. Смущението се дължи главно на това, че не ви се иска да обикаляте, да влизате отъ една бакалница въ друга.

Днесъ всички хора се безпокоятъ, какъ ще прекаратъ живота си. Много лесно ще прекаратъ, само ако знаятъ, какъ да живѣятъ. Тѣ трѣбва да иматъ характера на онзи българинъ, който се отличавалъ съ голѣма отстъпчивостъ. Единъ день този българинъ отишълъ на баня и седналъ предъ една курна да се кжпе. Той погледналъ доволно къмъ тѣлото си и казалъ: Досега никой не е турилъ ржка върху тѣлото ми. Въ сжщата баня имало единъ турчинъ, който чулъ думитѣ на българина. Веднага отишълъ при него и му казалъ: Гяуръ, махай се отъ тази курна! Азъ ще се кжпя тукъ! — Заповѣдай, ефенди! — поклонилъ се българинътъ и отишълъ на съседната курна. Турчинътъ го последвалъ и му казалъ: Азъ ще бжда на тази курна. Махни

се отгукъ! — Заповѣдай, ефенди! Спокойно, невъзмутимо българинътъ отишълъ на трета курна. Така обиколилъ той всички курни, следванъ отъ турчина. Като се убедилъ, че не може да го извади отъ равновесието му, турчинътъ казалъ: Докато носишъ този умъ, наистина никой не може да докосне съ ржқа тѣлото ти. Съ тази готовностъ на отстъпки, никой не може да се кара съ тебе.

Отъ този примѣръ може да се извади следното практическо правило: Когато въ ума или въ сърдцето ви се вмъкне нѣкакво противоречие, отстъпете предъ него. Не правете усилие да разрешавате това противоречие, да търсите причинитѣ, защо е дошло. Всѣко противоречие има свои дълбоки причини. Човѣкъ губи разположението си поради нѣкоя външна причина, независеща отъ него. Запримѣръ, седа въ стаята си добре разположенъ и размишлявамъ върху нѣкой важенъ въпросъ. Изведнѣжъ разположението ми се измѣня, и нѣкаква тежка мисль ми се наложи. Веднага анализирамъ състоянието си и намирамъ, че тази мисль е дошла отвънъ. Не се минава много време, иде единъ тежко боленъ при мене. Нѣкой му казалъ, че мога да го излѣкувамъ. Трѣбва ли да се сърдя на този човѣкъ, че като мислилъ за мене, той се свързалъ съ моята мисль и ми е предалъ своето тежко разположение? Нѣма защо да се сърдя. Ако мога да го излѣкувамъ, ще се заема съ

лѣкуването му. Ако не мога, ще го изпратя при нѣкой виденъ лѣкаръ, той да му помогне.

Значи, всѣки човѣкъ не може да се лѣкува по духовенъ начинъ. Отъ този примѣръ се вижда, че всички хора сж свързани помежду си и, безъ да искатъ, носятъ тежеститѣ си едни на други. Тѣй щото, когато сте неразположени духомъ, отправете мисълта си нагоре и нѣма да забележите, какъ духътъ ви ще се повдигне. Правете, както свѣтскитѣ хора постѣпватъ. Когато се окаляте, не търсете причината за окалянето, но намѣрете чистъ, хубавъ изворъ и се измийте. Щомъ калъта се махне отъ тѣлото, вие веднага ще се почувствувате чистъ и свободенъ.

Като слушатъ да се говори по този начинъ, мнозина мислятъ, че знанието, което иматъ, нищо не струва.—Не, знанието, което сте придобили въ първо отдѣление, ще послужи за основа на второ отдѣление То ни най-малконе прави човѣка способенъ за живота. Знанието, което сте придобили въ второ, трето, четвърто отдѣление още не прави човѣка способенъ за живота. Той трѣбва да свърши прогимназия, гимназия, университетъ, и следъ това да приложи наученото въ живота, за да може единъ день донѣкжде поне да разрешава своитѣ трудни задачи. Това показва, че знанието е на стени. Ако влѣзете въ ангелския свѣтъ, знанието, което сте придобили на земята, не може да ви послужи. Тамъ се изисква повисоко знание. Знанието на животнитѣ не е

знание за хората. Каква нужда иматъ хората отъ знанието на коня да рита и отъ знанието на вола да мушка съ рогата си? Човѣкъ е миналъ нѣкога презъ това знание, но днесъ не му е нужно. Нѣкой седи недоволенъ и току мушка съ ржката си ту този, ту онзи. Едно време този човѣкъ е мушкалъ съ рогата си, а днесъ — съ ржката. Това е остатъкъ отъ волската култура. Защо трѣбва човѣкъ да мушка съ ржката си, а да не си служи съ своята мисълъ?

Представете си, че слушате единъ ораторъ, но не сте съгласни съ неговата мисълъ. Какво правите въ такива случаи? Нѣкой пжтъ му възразявате, нѣкой пжтъ го освирквате. Какво ще допринесете съ вашето възразяване? Ако мисълта му не е вѣрна, и да възразите, тя пакъ невѣрна остава. Съ това вие нѣма да оправите работитѣ. Когато нѣкой говори, вие трѣбва да го изслушате и да се поучите отъ него, да видите, къде, именно, се отклонява човѣшката мисълъ. Важно е човѣкъ да мисли, да чувствува и да постѣпва право. Ако не мисли, не чувствува и не постѣпва право, той самъ ще носи своята отговорностъ. Всѣки носи отговорностъ за себе си. Никой не носи чужда отговорностъ. Като знаете това, нѣма защо да се товарите съ чужди погрѣшки, да мислите, че можете да ги изправите. Че нѣкой не живѣе добре, това е негова работа. Какъ трѣбва да живѣе? Нѣкой не яде, както трѣбва. Ако досега не се е научилъ да яде

правилно, никога нѣма да се научи. Нѣма човѣкъ на земята, който да не знае да яде. Неправилното ядене седи въ това, че много хора отъ лакомия ядатъ бързо, не дъвчатъ добре храната си и създаватъ редъ болести и разстройства на пищеварителната система. Като ядете, не пълнете чинията съ ядене и не рѣжете голѣми парчета хлѣбъ. По сѣщия начинъ постѣпвайте и съ гоститѣ си. Въ странство, запримѣръ, хората рѣжатъ хлѣба на малки, тънки парченца. Изобщо, природата разполага съ голѣмо изобилие, но дава по малко. Тя иска да научи хората да бждатъ доволни отъ малкото, което имъ се дава, и съ него да свършатъ възложената имъ работа.

И тъй, използвайте разумно малкитѣ блага, които ви се даватъ презъ деня. Не се безпокойте, вѣчността е предъ васъ. Божиитѣ блага нѣма да се свършатъ. Тѣ ще текатъ презъ цѣлия животъ. Вие искате да бждете красиви, силни, богати. — Има време за това. За всѣко нѣщо има точно опредѣлено време. Ако спокойно дочакате времето за известно благо, вие ще го използвате правилно; ако бързате, ще влѣзете въ противоречие съ себе си, и когато благото ви се даде, нѣма да го използвате, както трѣбва.

Единъ день тухларитѣ и градинаритѣ попали едновременно заявление до Господа да имъ изпрати — за тухларитѣ горещъ слънчевъ день, да изсушатъ тухлитѣ си, а за градинаритѣ — дъждъ, да полѣятъ зеленчуцитѣ си.

Господъ се видѣлъ въ чудо, какъ да задоволи едновременно две различни искания. Ако денътъ е горещъ, тухларитѣ ще бждатъ доволни, а градинаритѣ ще се оплакватъ, че зеленчуцитѣ имъ изсъхнали. Ако денътъ е дъждовенъ, градинаритѣ ще бждатъ доволни, а тухларитѣ ще се оплакватъ, че тухлитѣ имъ се мокрятъ. Господъ отговорилъ на заявлението по следния начинъ: Споразумейте се помежду си и вижте, кои дни искате да бждатъ сухи и кои — дъждовни. Въ природата трѣбва да става непрекъснато смѣна, да се ползватъ отъ благата ѝ всички живи същества. Не желайте нѣщата да ставатъ така, както вие ги разбирате. Колкото да желаете това, нѣма да ви задоволятъ, затова не губете времето си въ излишни очаквания. Нѣма човѣкъ въ свѣта, желанията на когото да сж се сбжднали. Не се обезсърдавайте, когато желанията ви не се сбждватъ. Така ще ви се даде нѣщо повече и по-разумно отъ това, което вие желаете за себе си. Човѣкъ желае много нѣща, но не знае, кое отъ тѣзи желания е за негово добро. Всѣко желание ще се реализира, но на своето време.

Сега, едно се изисква отъ човѣка: да дава. Давайте, въ най-широкъ смисълъ на думата. Искате едно ваше желание да се реализира. Щомъ видите, че не може да се реализира, откажете се временно отъ него. Това значи даване. Считайте даването като начало на всѣка ваша работа. Намислили сте днесъ да се занимавате съ единъ наученъ въпросъ.

Въ това време дохожда единъ вашъ познатъ да ви поговори по своитѣ работи. Човѣкътъ иска да чуе вашия съветъ. Започва да ви разправя, че жена му била малко болна, че дъщеря му следвала гимназия, че работитѣ му били объркани, не знае, какво да прави. Вие се смущавате, виждате, че времето минава, а той изнася работитѣ си една следъ друга. Ако го изслушате спокойно, безъ гревоба, той по-скоро ще свърши разговора си. Колкото повече се смущавате, толкова по-голѣмо е неговото желание да ви задържа. При това вие искате да вършите волята Божия, а не знаете, какъ да постъпите: да го изслушате, или да го напуснете. Ако сте англичанинъ, лесно ще се справите. Когато англичанинътъ има нѣкаква работа, или е опредѣлилъ среща съ нѣкое лице, а го задържатъ гости въ дома му, като дойде опредѣлениятъ часъ, гой взима шапката си, казва, че има работа и излиза. Ако гоститѣ искатъ да останатъ въ дома му, той ги оставя и заминава. Българинътъ ще постъпи точно обратно: ще остане при гоститѣ, докато си отидатъ, и следъ това, съ голѣмо закъснение, отива на опредѣлената среща.

Изводътъ, който може да се направи отъ тѣзи примѣри, е следниятъ: Изпълнете на време всички обещания, които сте дали въ душата си къмъ Първата Причина. Каквато друга работа да ви се яви, отложете я. Първо изпълнете задължението и обещанието си къмъ

Бога. Имашъ среща съ Бога — иди на време. По никой начинъ не отлагай срещата си. Жена ти, дъщеря ти, синъ ти щѣли да се сърдятъ, искали да бждешъ при тѣхъ — да не те смущава това. Извини се внимателно, вземи шапката си и излѣзъ. Като свършишъ работата си съ Бога, ще бждешъ свободенъ да изпълнишъ всички останали задължения. Така трѣбва да постѣпва всѣки човѣкъ, билъ той баща, майка, синъ, дъщеря, слуга. Единъ като постѣпва така, другиятъ трѣбва да го разбира. Богъ не иска отъ човѣка да носи земята на гърба си, но да изпълни най-малкото обещание, което е далъ въ душата си. Тѣзи обещания сж свещени. Бждете точни къмъ своитѣ свещени обещания и никога не ги отлагайте. Какво ще кажатъ хората, това да не ви интересува. Каквото тѣ кажатъ, това е тѣхно право. Каквото вие направите, това е ваше право. Ваше право е да изпълните обещанията си къмъ Великото начало на живота. Изпълни обещанието си къмъ Него и не мисли, какво ще кажатъ хората, или какво ще кажатъ домашнитѣ ти.

Единъ български свещеникъ разправя една своя опитностъ съ сина си. Единъ день казвамъ на сина си: Стоянчо, слѣзъ долу въ мазата да наточишъ малко вино отъ бъчвата. — Вижъ, тате, вино не пия, и не искамъ да го точа. Ако искашъ вода, готовъ съмъ отъ планината да ти донеса. Обаче, щомъ се отнася до вино, кракътъ си не помѣствамъ.

— Бре, особено е станало младото поколѣние! Не иска да изпълни волята на баща си. Другъ денъ му казвамъ: Стоянчо, иди да ми купишъ единъ пакетъ тютюнъ. — Не, тютюнъ не пуша, и не искамъ да купувамъ на никого. Ако искашъ друго нѣщо да ти услужа, готовъ съмъ на другия край на свѣта да отида. Вино и тютюнъ, обаче, не искамъ да купувамъ. — Като гледамъ този ми ти синъ, опери се на-среща ми, не иска да знае, че съмъ баща. После си помислихъ и съзнахъ, че е правъ. Азъ ужъ съмъ свещеникъ, а пия вино, пуша тютюнъ—не давамъ добъръ примѣръ на младитѣ. Виждамъ, че синъ ми е взелъ правия пѣтъ.

Казвамъ: Който върши волята Божия, той не прази грѣшки. Този човѣкъ е готовъ да издържи до край на своето убеждение. Въ първо време хората нѣма да бждатъ доволни отъ него, нѣма да одобряватъ поведението му, но като видятъ, че той издържа на всичко, че с готовъ да устоява за своето вѣру, тѣ отстѣпватъ предъ него и виждатъ, че е човѣкъ, на когото може да се разчита. Щомъ кажете на хората, че можете да направите всичко, което е въ съгласие съ вашето убеждение, тѣ виждатъ предъ себе си човѣкъ съ воля, готовъ да върши всичко добро.

Сегашното младо поколѣние се нуждае отъ устой въ убеждението си. То трѣбва да се стреми къмъ свобода на убеждението си. Пазете свободата на другитѣ, за да пазятъ и тѣ вашата. Не заставяйте хората да вършатъ

това, което имъ е неприятно. Нѣкоя млада мома се посветила въ служене на Бога. Ще дойдатъ сега да я увещаватъ, да се срещне съ този или онзи младъ господинъ, който искалъ да поговори съ нея по нѣкои важни въпроси. Какво ще ѝ говори? Като я види, ще започне да ѝ казва, че я харесва, че като нея друга мома не е срѣщалъ и т. н. Той си позволява много. Преди всичко, тази мома не е пратена на земята да се занимава съ него. Тя е дъщеря на Бога, а той — синъ на Бога, пратени на земята съ съвсемъ друга мисия. Хората сж изпратени на земята да работятъ, а не да търсятъ удоволствия, да прекаратъ живота си като богатски синове и дъщери.

Законъ е: Който зачита свободата на другитѣ хора, и неговата ще зачитатъ. Както вие постѣпвате къмъ хората, така и тѣ ще постѣпватъ къмъ васъ. Ако искате напредналитѣ същества да бждатъ снисходителни къмъ васъ, и вие трѣбва да бждете снисходителни къмъ по-малкитѣ същества. Постѣпкитѣ на човѣка къмъ другитѣ хора опредѣлятъ тѣхнитѣ постѣпки къмъ самия него. „Съ каквата мѣрка мѣрите, съ такава ще ви се отмѣри.“ Ако мѣрите съ закона на любовта, мждростта и истината, съ сжщата мѣрка ще ви се отмѣри. Това сж правила, които се отнасятъ за васъ, а не за външния свѣтъ. Външниятъ свѣтъ си служи съ съвсемъ други правила. Нѣкой се оплаква, че не влизали въ положение-

нието му. Какво значи, да влѣзешъ въ положението на човѣка? Да влѣзешъ въ положението на единъ човѣкъ, това значи, да го оставишъ свободенъ да изпълни своитѣ обещания къмъ душата си. Влизате въ нѣкой домъ, виждате, че единъ отъ членоветѣ на дома се моли на Бога. Върнете се тихо назадъ, оставете го свободенъ и чакайте да свърши молитвата си. Ама бързате, нѣмате време да чакате. Ще чакате — нищо повече. Този човѣкъ е въ общение съ Великия свѣтъ. Вие нѣмате право да го смущавате. Ама какво щѣлъ да спечели отъ молитвата? Това е негова работа. Понѣкога молитвата на единъ човѣкъ е въ състояние да донесе благо на хиляди хора. Молитвата на единъ човѣкъ е въ сила да премахне хиляди нещастия. Ако този човѣкъ не се моли, хиляди нещастия могатъ да дойдатъ до главата на хората.

Единъ проповѣдникъ въ Северна Америка разправя една своя опитностъ, отъ която се вижда силата на молитвата. Единъ день той тръгналъ да събира помощи отъ хора, които населявали едно планинско мѣсто. Като събралъ доста пари, трѣбвало да мине презъ една гора, да отиде у дома си. Единъ виденъ разбойникъ се научилъ, че този день проповѣдникътъ щѣлъ да мине презъ това мѣсто, и решилъ да го причака, да го убие и да вземе паритѣ му. За тази целъ той взелъ пушката си и се притаилъ задъ едно голѣмо дърво. Като приближилъ това мѣсто, проповѣдникътъ

изпиталъ голѣмо вѣтрешно безпокойствие: нѣ какво предчувствие го измѣчвало. Той слѣзълъ веднага отъ коня си и започналъ да се моли. Щомъ се успокоилъ, пакъ се качилъ на коня, въздъхналъ свободно и продължилъ пътя си, като казалъ: Слава Богу, освободихъ се отъ нѣщо страшно. Като миналъ покрай дървото, дето билъ скритъ разбойникътъ, въоръженъ съ пушка, проповѣдникътъ го погледналъ, но нищо не казалъ. Разбойникътъ останалъ на мѣсто, не посмѣлъ да вдигне пушката си. Следъ десетъ години сѣщиятъ проповѣдникъ билъ повиканъ да изповѣда единъ умиращъ. Умиращиятъ го запиталъ: Познавашъ ли, кой съмъ? — Не те познавамъ. — Азъ съмъ оня разбойникъ, който преди десетъ години се бѣхъ скрилъ въ гората, въоръженъ съ пушка; имахъ желание да те убия и оберя паритѣ, които носѣше съ себе си. — Защо не направя това? Кой те спрѣ да не изпълнишъ желанието си? — Ти бѣше на конь. По едно време слѣзе долу, обърна се настрана и отправи погледа си нѣкъде въ пространството. После се качи на коня и продължи пътя си. Като погледнахъ, видѣхъ на седлото, съ тебе заедно, единъ голѣмъ, едъръ човѣкъ, силно въоръженъ. Азъ се уплашихъ и така останахъ на мѣстото си, не посмѣхъ да мръдна ржката си.

Казано е въ Писанието: „Ангелъ Господенъ се застъпва за ония, които се молятъ и уповаватъ на Бога“. Следователно, когато се молите на Бога и Го призовавате, на помощъ,

непременно нѣкое свѣтло сжщество ще дойде отъ невидимия свѣтъ, да ви придружи въ трудни и страшни часове на вашия животъ. Самъ никой не може да мине своя пжтъ. Самъ никой не може да свърши възложената му работа. Все трѣбва да му дойде нѣкаква помощъ. Щомъ се намѣрите въ затруднение, помолете се сърдечно, и веднага служебни сжщества ще ви се притекатъ на помощъ.

Не става ли сжщото нѣщо и днесъ? Параходъ потъва въ морето. Веднага по радио съобщаватъ, че въ морето, на известно разстояние отъ брѣга, се намира параходъ, който потъва. Не се минава много време, другъ параходъ трѣгва на помощъ, взима пжтниците отъ пострадалия параходъ и ги спасява. Пжтниците се спасяватъ, благодарение на сигнала, който потъващиятъ параходъ дава. Такъвъ сигналъ е молитвата. Вашиятъ параходъ е въ бурното море, въ буйнитѣ вълни на живота. Той рискува да потъне. Какво трѣбва да направите? Дайте сигналъ, т. е. помолете се, обърнете се къмъ Висшия свѣтъ, да ви изпратятъ помощъ. Въ скоро време помощта ще дойде, и вие ще бждете вънъ отъ всѣкаква опасностъ. Казано е въ Писанието: „Постоянно се молете!“ Това значи: Винаги бждете свързани съ Божествения свѣтъ. — Дали ще ни се отговори на молитвата? — Който се моли отъ сърдце, той непременно ще получи отговоръ. Който се е молилъ, той никога нищо не е изгубилъ.

Освободете се отъ вътрешения страхъ, и не мислете, дали ще изпълните обещанията си, или не. Щомъ е въпросъ за обещания, които сте дали въ душата си, не се колебайте. Въ изпълнение на тия обещания седи приложението на волята Божия. Щомъ се поколебаете — да извършите волята Божия, или не — вие спъвате своето развитие. Съвременнитѣ хора сж дошли вече до положение, въ което трѣбва съзнателно да работятъ.

Съзнателната работа подразбира вътрешна работа, въ съгласие съ закона на любовта. Любовта подразбира взаимно подпомагане, влизане въ положението на човѣка. Виждашъ, че единъ човѣкъ работи върху себе си, иска да внесе повече мекота въ характера си. Не отивай да го дразнишъ, да го предизвиквашъ точно въ този моментъ. Мжчно се спазва това. Запримѣръ, колкото да е спокоенъ учителтъ, ученицитѣ му все ще го изкаратъ отъ търпение. Това сж деца съ различни характери, съ различно възпитание. Учителтъ не може да влияе на всички деца. Той не разполага съ такива методи. Сжщевременно, невъзможно е човѣкъ да възпитава другитѣ хора и да имъ влияе, ако той самъ не е възпитанъ. Невъзможно е човѣкъ да влияе на другитѣ хора, ако не ги обича. Невъзможно е растението да се развива добре, ако не го поливате, ако не го прекопавате. Следователно, за да влизате въ положението си, да си помагате, преди всичко вие трѣбва да бждете свързани съ Първата

Причина. И тогава, както се грижатъ за васъ, така и вие трѣбва да се грижите за другитѣ. Дойде нѣкой при васъ, оплаква се отъ положението си. Изслушайте го, помогнете му, вижте, отъ какво се нуждае. Може би вие сте опредѣлени да му помогнете. И други могатъ да му помогнатъ, но ако вие се притечете на помощъ, придобивката е ваша. Който помага на другитѣ, той помага първо на себе си. Защо? — Защото благословението ще мине първо презъ него, а после презъ другитѣ.

Какво правятъ много отъ съвременнитѣ хора? Като дойде нѣкой да имъ се помоли за нѣщо, тѣ казватъ: Моли се на Господа, Той ще ти помогне. Какво ви струва да се спрете предъ този човѣкъ и да му кажете: Бжди спокоенъ, не се обезсърдчавай; ако обичашъ Бога, ако обичашъ ближния си, твоитѣ работи ще се оправятъ. Не Го ли обичашъ, работитѣ ти ще останатъ неоправени. Кажете на човѣка нѣколко ободрителни думи, и той ще ви благодари. Минавате покрай една нива, виждате, че единъ селянинъ иска да посѣе нивата, но не знае какъ. Трѣбва ли да му кажете да се моли, Господъ да му помогне, и да си заминете, или ще спрете предъ него нѣколко минути и ще му покажете, какъ да сѣе. Вземете крината съ житото, прѣснете го на нивата и продължете пжтя си. Когато житото израсте и добъръ плодъ даде, този човѣкъ ще ви благодари, че сте му помогнали. Следователно, каквото правите, дръжете въ ума си мисълта

— да обичате Бога, да обичате и ближния си. Щомъ живѣте и постѣпвате по този начинъ, работитѣ ви ще се оправятъ. Дойдете ли до мисълта да отидете при Бога, пристѣпете къмъ Него съ всичкото си смирение. Той е Единствениятъ въ свѣта, Който всѣки моментъ мисли за всички сжщества, отъ най-малкитѣ до най-големитѣ. Той предвижда тѣхнитѣ нужди и ги задоволява. Той е Любовь и постѣпва къмъ всички сжщества съ любовь.

Слушалъ съмъ да казватъ за нѣкого: Този човѣкъ не ми харесва, но ще го понамажа малко, т. е. ще му кажа нѣколко думи да го позалѣжа. Споредъ мене, мазането не е изкуство, но цапане. Защо трѣбва да мажете колата на човѣка? Една дума кажете на човѣка, но да е ценна, да съдържа истината. Казвате на нѣкой човѣкъ, че е добъръ. Опитвали ли сте неговата добрина? Можете ли да кажете, че нѣкой човѣкъ е добъръ, само защото ви е далъ пари? Има единъ начинъ, по който можете да познаете добрината на човѣка. Докато не дойдете до този начинъ, вие не можете да кажете, кой човѣкъ е добъръ, и кой — не. Лесно е да ви даде човѣкъ нѣколко лева. Всѣки може да ви даде петъ, десетъ лева, безъ да е добъръ човѣкъ. Този човѣкъ се освобождава отъ една малка тежестъ. Другъ може да ви даде нѣколко лева, срещу които да ви прати на лозето му да покопаете малко. Добъръ човѣкъ ли е той? Ето какъ постѣпва добриятъ. Ако нѣ-

кой му поиска петъ лева, той го праща на лозето си, цѣль день да работи и, като се върне вечерята, казва: Давамъ ти сега 60 лв. — 5 лв., които ми поиска, и 55 лв. за работата на лозето. Значи, осигурихъ те за 12 деня, по петъ лева на день. Тѣй щото, когато искате да направите добро на човѣка, създайте му работа. Покажете му правия, Божествения пѣтъ. Не му говорете само, че работитѣ му ще се оправятъ, но покажете му начинъ, какъ могатъ да се оправятъ. Работи за Бога, обичай всички, и работитѣ ти ще се оправятъ.

Всички проповѣдватъ, че трѣбва да бждемъ разумни, да се обичаме, да говоримъ сладко. Какъ ще говорите сладко, ако нѣмате любовъ? Имате ли любовъ, сладчината сама по себе си ще дойде. Имате ли любовъ, и думитѣ ви ще иматъ сила. Безъ любовъ, речъта нѣма сила. Съ любовъ, речъта е силна, мощна.

Желая сега на всички да говорите съ любовъ, да мислите съ любовъ, да работите съ любовъ! Живѣете ли съ любовъ, всички ще знаятъ, че живѣете по Бога. Какво ще стане тогава съ васъ? Работитѣ на всички ще се оправятъ. Обаче, за това се изискватъ две условия: Любовъ къмъ Бога, и любовъ къмъ ближния. Щомъ приложите любовта въ живота си, и виѣ ще бждете доволни отъ себе си, и ближнитѣ ви ще бждатъ доволни отъ васъ. Обаче, любовта не търпи пресилени работи.

И тъй, ако искате да бъдете свободни, ходете въ пѣтя на любовта. Само любовта може да ви направи свободни. Любовь, която обвързва, е човѣшка. Любовь, която освобождава, е Божествена. Божията Любовь освобождава, а човѣшката — обвързва. Следователно, работете за Бога съ любовь. Той не иска да работите за Него безъ любовь. Божието благословение слиза само върху онѣзи, които работятъ за Господа съ любовь.

Сегашниятъ свѣтъ се нуждае отъ работници, които да прилагатъ любовта. За една година направете опитъ да работите съ любовь. На края на годината ще видите резултата на своята работа. Който работи съ любовь, той непременно ще има добри резултати; който не работи съ любовь, той не може да очаква добри резултати. Ако обичаме Бога и ближнитѣ си, ние пакъ ще се срещнемъ, но по-доволни, отколкото сме сега. Ако не обичаме Бога и ближнитѣ си, въ живота ни ще има много изключения. Като говоря за идната година, подразбирамъ сегашната. Въ Божествения животъ има само една година: тя е дълга година, равнява се на хиляда наши години. Тѣй щото, каквато е сегашната година, такава ще бжде и следната. За онзи, който обича, който върши волята Божия, благословието ще дойде и сега, и следната година. Каквото е Божието благословение сега, такава ще бжде и следната година.

Всички хора говорятъ за любовта. Кога говорятъ най-много за любовта? Когато тя отсъствува между тѣхъ. Кога любовта не присъствува между хората? — Когато събличатъ старитѣ си дрехи и обличатъ нови. Когато красивата мома е облѣчена хубаво, обича всички. Когато се облича, тя никого не обича. И съвременнитѣ хора прекарватъ половината отъ живота си, като красивата мома, въ обличане, въ приготвяне за нѣщо хубаво. Какво представя обличането? Запримѣрь, нѣкой казва: Азъ искамъ да бжда светъ човѣкъ. Това е обличане. Искамъ да бжда добъръ. Това е обличане. Искамъ да говоря сладко. Това е обличане. Ако чакате да станете светъ, добъръ, ученъ, сладкодуменъ, че тогава да обичате, животътъ ще изтече. Не се обличайте по този начинъ. Обичайте Бога, обичайте хората такива, каквито сж, съ каквито дрехи сж облѣчени.

Единъ английски художникъ срѣща въ Лондонъ едно босо, окжсано, бедно момче. Той го спира, подава му визитната си картичка и казва: Ела утре при менъ. Детето почва да мисли, какъ да се яви при този важенъ господинъ съ окжсанитѣ си дрехи и босо. Затова то тръгнало тукъ-тамъ между познати да търси здрави, хубави дрехи, да се облѣче и въ този видъ да се яви при богатия господинъ. Като се явило при художника, последниятъ го запиталъ: Кой си ти? Какво искашъ отъ мене? — Вчера ме срещнахте на улицата

и ме поканихте у дома си. — Да, но азъ те поканихъ такъвъ, какъвто те видѣхъ. Ако трѣбваше да ми се явишъ въ този видъ, както сега ми се представяшъ, много такива деца щѣхъ да намѣря. Сега не ми трѣбвашъ.

Днесъ и вие искате да се облѣчете въ нови дрехи и така да се явите предъ Бога. Да, но Той не ви иска облѣчени, премѣнени. Той иска да ви види такива, каквито сте. Той иска да ви види въ тази чистота, каквато имате. Мжжъ и жена се каратъ. Щомъ чуятъ, че нѣкой иде отвънъ, тѣ веднага преставатъ да се каратъ. Като си отиде гостътъ, тѣ отново започватъ спора помежду си. — Не, никакъвъ споръ, какво каране не трѣбва да съществува между хората. За всичко могатъ да говорятъ и разискватъ, но споръ между тѣхъ не се позволява. Както Богъ ни търпи, така и ние трѣбва да се търпимъ. Ако въ едно общество хората живѣятъ въ миръ и съгласие помежду си, тѣ ще създадатъ и за себе си, и за ближнитѣ си здравословна атмосфера. Така ще се избегнатъ много болести, много страдания и нещастия. Болеститѣ, страданията между хората, обществата и семействата се дължатъ на несъгласие, на неразбиране между тѣхъ. Всички спорове и недоразумения между хората създаватъ нездравословна атмосфера. Ще кажете, че едичкой си не живѣе добре. Това не ме интересува. Всѣки самъ ще отговаря за погрѣшкитѣ си. Казано е въ Писанието: „За всѣко празно Слово

ще давате отчетъ“. Еди-кои си не се обичатъ. Ако не обичатъ Бога и ближнитъ си, тѣ не могатъ да се обичатъ помежду си. Който иска да бжде обичанъ, първо той трѣбва да обича. Кого трѣбва да обича? — Бога и ближния си.

Казано е въ първата заповѣдь: „Да възлюбишъ Господа Бога твоего съ всичката си душа и сила, съ всичкия си умъ и съ всичкото си сърдце; и ближния си като себе си“. Какъ ще покажете тази любовъ! Съ думи любовта нито се изказва, нито се доказва. Като изпълните тази заповѣдь, вие можете да очаквате всичко, каквото желаете. Помолете се усърдно на Господа, и Той ще отговори на молитвата ви. Той предвижда нуждитъ на хората, безъ тѣ да плачатъ. Достатъчно е да изявите желанието си да изпълните волята Му, да изправите погрѣшкитъ си, Той веднага ще ви отговори. Ако искате да плачете, идете да утешите онѣзи, които плачатъ. Като изтривате тѣхнитъ сълзи, едновременно съ това вие изтривате и своитъ. Когато хората плачатъ, и вие плачете съ тѣхъ заедно. Щомъ тѣ престанатъ да плачатъ, и вие ще престанете. Докато детето плаче, и майката плаче. Докато грѣшимъ, ще плачемъ. Докато не обичаме, ще плачемъ. Щомъ престанемъ да грѣшимъ, да умираме, да мразимъ, заедно съ това и плачътъ ще изчезне. Щомъ започнете да обичате, плачътъ ще престане, и радостта ще се всели въ вашитъ души.

Сега, запомнете: цената на живота седи въ детинското, младенческото състояние на човѣшката душа. Вѣрвайте въ Божествения Промисълъ, безъ да говорите за Него. Провѣрявайте нѣщата и вижте, кога не успѣвате. Дето не успѣвате, тамъ работи човѣшкото, а не Божественото начало. Щомъ разберете това, изправете погрѣшките си и дайте пжтъ на Божественото въ васъ.

Следователно, съблѣчете старитѣ си дрехи, облѣчете новитѣ! Напуснете старитѣ разбирания, приемерте новитѣ! Старитѣ разбирания сж тия на бакалина. Това сж разбирания на размѣна: давашъ пари, купувашъ стока. Докато давашъ пари, бакалинътъ е доволенъ. Щомъ нищо не давашъ, бакалинътъ се сърди. Оставете настрана бакалскитѣ разбирания. Приемерте новитѣ разбирания на любовта. Давайте безъ пари. Давайте, безъ да очаквате нѣщо. Който взима, нека той мисли, какво може да даде, какъ може да благодари. Човѣкъ е дошълъ на земята да обича. Кой какво ще му даде, това не е негова работа. Богъ дава, а ние взимаме. Взимайте това, което Богъ ви дава, и давайте отъ онова, което сте получили. И рече Исусъ Симону: „Не бой се; отсега чловѣци ще ловишъ“.

„Божиятъ Духъ носи всичкитѣ блага на живота.“

у

2. Септемврий, 1935 г. 5 ч. с.
София. — Изгрѣвъ.

Всичко е за добро.

Има вѣрващи въ свѣта, които се страхуватъ отъ вѣтъра, отъ дъжда и отъ слънцето; има вѣрващи, които се страхуватъ отъ болести; има вѣрващи, които отъ всичко се обиждатъ, вследствие на което навсѣкжде търсятъ правата си: ако ги поканите на обѣдъ, искатъ да бждатъ на първо мѣсто, отдѣсно на домакина. Ако ги поканите на концертъ, или на нѣкаква сказка, тѣ пакъ гледатъ да заематъ първитѣ мѣста. Тѣзи вѣрващи мязатъ на младата мома, която обича възлюбения си, жени се за него, но въпрѣки това пакъ се запитва, дали той ще я обича. Защо се жени, щомъ се съмнява? Като се съмнява, да не се жени. Следователно, не яжъ хлѣбъ, който не може да ти даде това, което очаквашъ. Какъвъ хлѣбъ трѣбва да ядешъ? Яжъ само онзи хлѣбъ, който носи въ себе си животворна сила. Всѣки другъ хлѣбъ, който не носи животворна сила, тури настрана. — Какво ще правимъ безъ хлѣбъ?—Гладни ще седите. Ако паякътъ може цѣли шестъ месеца да гладува и да вѣрва, че нѣма да умре, че отнѣкжде ще му дойде храна, защо разумниятъ човѣкъ, който слуша Словото Божие, не може да гладува

два-три деня? Доказано е, че човѣкъ може да прекара абсолютенъ постъ цѣли 40 деня. Значи, човѣкъ трѣбва да познава истината въ живота, да не се заблуждава.

Въ съвременния животъ има известни факти, които сж невѣрни. Хората трѣбва да различаватъ вѣрнитѣ факти отъ невѣрнитѣ. Много отъ недоразуменията между хората се дължатъ на невѣрни факти. Ще приведа единъ примѣръ, да видите, какво може да създаде единъ невѣренъ фактъ. Въ Америка, когато трѣбва да се назначи проповѣдникъ на нѣкоя голѣма енория, обикновено се произвежда изборъ. По едно време се повдигналъ въпросъ за избиране на проповѣдникъ на една голѣма американска енория. Обаче, между избирателитѣ се прѣсналъ слухъ, че проповѣдникътъ, за когото сж гласували да бжде назначенъ, ималъ обичай да реши косата си на пѣтъ като жена. Всички единодушно се произнесли, че не искатъ проповѣдникъ, който реши косата си на пѣтъ. Събранието решило, преди да се произнесатъ окончателно върху избора, да извикатъ проповѣдника, да го видятъ. Като се явилъ предъ тѣхъ, всички останали очудени. Не само че нѣмалъ никакъвъ пѣтъ на главата си, но главата му била съвършено гола. По сѣщия начинъ много хора протестиратъ, спорятъ върху въпроси, които съвсемъ не сжществуватъ.

„Всичко е за добро“ — е казано въ Писанието. Значи, каквото се случва въ жи-

вота на човѣка, добро или зло, е все за добро. Зло и добро сж страни на едно цѣло. Злото е външната страна на доброто; доброто пъкъ е вътрешната страна на самото добро. Понеже външната страна на доброто всѣкога се цапа, затова я наричатъ зло. Вътрешната страна на доброто никога не се цапа, затова я наричатъ добро. Обаче, колкото и както да се говори за злото и доброто, тѣ всѣкога ще останатъ необяснени. Има нѣща, които не могатъ да се обяснятъ съ думи. Тѣ се разбиратъ вътрешно, чувствуватъ се, възприематъ се, но по никой начинъ не могатъ да се обяснятъ. Какъ ще обясните, запримѣръ, какво представя тонътъ до? Кой би могълъ да изпѣе тона до, ге, или другъ нѣкой тонъ въ неговата абсолютна чистота? Това сж елементарни нѣща, но не могатъ да се изпълнятъ. Ако не можете да изпѣете тѣзи тонове, както трѣбва, тогава, пожелайте да се изпълни нѣщо въ името на Христа и да стане, както желаете. Нали казвате, че вѣрвате въ Христа? Изпитайте вѣрата си. Идете при нѣкой тежко боленъ и въ името на Господа Исуса Христа пожелайте да оздравѣе. Ако е на оздравяване, болниятъ ще стане отъ леглото си; ако е тежко боленъ, думитѣ и желанието ви да оздравѣе ще останатъ безрезултатни.

Значи, не е достатъчно само да казва човѣкъ, че вѣрва, но той трѣбва да изпита своята вѣра. Ще кажете, че всѣки може да пѣе. Лесно се говори, но изпитали ли сте се, колко

можете да пѣте? Всѣки трѣбва да пѣе, но всѣки не може да пѣе. Когато мисълта на нѣкого е лишена отъ нѣщо съществено, този човѣкъ не може да пѣе. Който не може да пѣе, той не може да оценява доброто; той не е тактиченъ човѣкъ. Пѣнието повдига духа на човѣка и му създава добро разположение. Изобщо, българитѣ не сж много музикални. Въ миналото тѣ сж били по-музикални. Нѣма българинъ, който да е създалъ въ музиката нѣщо самобитно, нѣщо безсмъртно. Колко български пѣвци или музиканти могатъ да изкаратъ прехраната си въ нѣкоя чужда страна? Ще кажете, че даровитиятъ може да се прояви навсѣкжде. Знаете ли, отъ какво зависи дарбата на човѣка? Всѣка дарба зависи отъ вѣрата на човѣка. Каква вѣра е тази, която при най-малкото изпитание се разколебава? Излѣзе нѣкой да пѣе или да свири предъ публика и веднага се разколебава, съмнява се, че може да пѣе. Докато не се подкрепва отъ вѣрата, дарбата не може да се прояви. Следъ като си училъ дълго време, следъ като си работилъ, ще излѣзешъ на сцената и ще вѣрвашъ, че можешъ да пѣешъ и свиришъ. Ако вѣрвашъ по единъ начинъ, а пѣешъ по другъ начинъ, ти не можешъ да проявишъ дарбата си, ти нѣмашъ вѣра.

Като не могатъ да пѣятъ, както трѣбва, мнозина се извиняватъ, че не сж се упражнявали достатъчно, че не сж учили. Щомъ е така, нека се упражняватъ, нека учатъ. Извиненията

не могат да ги оправдаят. Ще кажете, че сте слушали ангелски хорове и знаете, какво значи добро пѣние. Колкото да се сравнява човѣшката пѣсенъ съ ангелската, последната остава ненадмината. Отлични пѣвци сж ангелитѣ. Въ Писанието е казано, че когато Христосъ се родилъ, хоръ отъ ангели слѣзалъ отъ небето и славѣли Бога.

Следователно, пѣйте и вие и вървете напредъ. Не се спирайте върху миналото. Не се спирайте върху живота на вашитѣ дѣди и прадѣди. Който иска да прогресира, той не трѣбва да се спира на миналото. Нѣма по-голяма опасностъ за ученика отъ тази, да се спира на своитѣ погрѣшки отъ миналото. Оставете погрѣшкитѣ настрана и вървете напредъ. Спирайте се върху това, което въ даденъ моментъ правите. Задавайте си въпросъ, защо правите това или онова. Ако въ даденъ моментъ ядешъ, защо ядешъ? Човѣкъ яде, за да подържа своя организъмъ. Защо чувствувашъ? Човѣкъ чувствува, за да подържа живота на своето сърдце. Защо мислишъ? Човѣкъ мисли, за да подържа живота на своя умъ. Всѣко нѣщо, което не се упражнява, се изражда. Ако любовта не прониква въ сърдцето, както въздухътъ въ дробоветѣ, човѣкъ не може да живѣе. Както чистиятъ въздухъ освежава и засилва дробоветѣ, така и любовта подмладява човѣка. Ако любовта не посещава човѣка, всичкитѣ органи на тѣлото му ще се

атрофиратъ. Ако мисълта не движи човѣшкия мозъкъ, всички негови клетки ще се атрофиратъ. За предпочитане е по нѣкога една лоша мисъл да проникне въ човѣшкия мозъкъ, отколкото никаква мисъл да не го движи. Това може да ви се види противоречиво, но противоречието е само за васъ.

Противоречията за едни хора сж благо за други. Запримѣръ, детето на една майка плаче, но е живо, весело, цѣлъ день играе. Плачътъ на детето е противоречие за тази майка. Детето на друга майка е мъртво и не плаче. Като погледне на живото дете, тази майка намира плача му за нѣщо естествено. Обаче, за нея е противоречие, защо детето ѝ не плаче. Следователно, за предпочитане е детето да плаче, но да е живо, отколкото да не плаче и да е мъртво. За предпочитане е човѣкъ да има противоречия, но да е живъ, отколкото да нѣма противоречия и да е мъртавъ. За предпочитане е човѣкъ да прави грѣшки, да има изкушения, но да е живъ, отколкото да не прави грѣшки, да нѣма изкушения и да е мъртавъ. Защо ви е съвършенството на мъртвия?

Съвременното възпитание налага редъ правила на човѣка, които го сковаватъ. Казватъ на детето: Ти не трѣбва да правишъ това, не трѣбва да правишъ онова. Детето се вижда заобиколено съ редъ наставления, какво да не прави. Като дойде въпросъ до това, какво да прави, то не знае нищо. Едно трѣб-

на да знаете: ако постъпвате по човѣшки, трѣбва да бъдете честни. Ако живѣете по Божественъ начинъ, трѣбва да бъдете справедливи. Честността е изразъ на човѣшкия животъ, а справедливостта — изразъ на Божествения животъ. Ако нѣкой не може да постъпи по човѣшки, т. е. честно, да постъпи по Божественъ начинъ, справедливо. И обратно: ако не може да постъпи по Божественъ начинъ

справедливо, тогава да постъпи по човѣшки — честно. Дали справедливо, или честно ще постъпи, човѣкъ трѣбва да изплати дълговетѣ си. Той трѣбва да знае, какъ да постъпва. Силата на човѣка седи въ неговото знание. Ако отъ паметниците на миналото археологътъ не може да чете историята на древнитѣ народи, той нѣма никакво знание. Ако и вие не можете да проникнете въ архивата на вашето минало и по него да четете и изучавате себе си, къде е вашата сила? Хората се интересуватъ отъ своето минало, искатъ да знаятъ нѣщо отъ него, но тѣ сами трѣбва да го разгадаятъ. Защо? — Защото малко е доброто въ миналото на човѣчеството. Отъ осемъ хиляди години насамъ, човѣчеството не е направило голѣмъ скокъ. Въ живота на човѣка до грѣхопадането има хубави нѣща, но следъ грѣхопадането нѣма нищо особено. Като знаете това, по-добре не се интересувайте отъ миналото си. Отъ страданията и изпитанията, кои-

то преживявате, можете да сждите за вашето минало.

Днесъ всички хора плащатъ за миналото си. Нѣкой иска да знае, дали въ миналото си е билъ царь. Билъ е царь, но не е могълъ да управлява, и затова главата му днесъ е побѣлѣла. Всички хора трѣбва да работятъ съзнателно върху себе си, да изправятъ погрѣшките на своето минало. Какъ ще изправятъ погрѣшките си?—Като се научатъ да управляватъ своитѣ мисли, чувства и постѣпки. Да бждешъ царь, това значи, да управлявашъ себе си. Върви нѣкой и маха съ ржката си около ухото. Какво означава това движение? Този човѣкъ се намира предъ нѣкакво изкушение. Нѣкаква лоша мисълъ е минала презъ ума му и, като маха съ ржката си, той мисли, че ще се освободи отъ нея. — Не, това е механическо действие. Работитѣ не се оправятъ по механически начинъ. Какъ се познава изкушението? Изкушението се познава по миризмата, както цвѣтето се познава по своя ароматъ. Безъ да видите карамфила, по аромата му само можете да го познаете. Всѣко цвѣте се познава по своя миризъ.

Всички хора трѣбва да учатъ, да следватъ училището, като малкитѣ деца. Кое училище трѣбва да посещаватъ? — Божественото училище. Млади, възрастни, стари — всички трѣбва да се запишатъ въ това училище. Едно условие изисква Божественото училище: Всички ученици, които се записватъ въ това учи-

лице, трѣбва да иматъ състоянието на детето. Когато трѣгва на училище, детето е отворено, готово да слуша, да приема всичко, каквото учителѣтъ казва. Когато възрастниятъ трѣгва на училище, той има вече свои особенни възгледи, особено мнение за нѣщата, вследствие на което се натѣква на противоречия. Той е закѣснѣлъ за училище. Следователно, ако сте постѣпили въ Великата Школа и се намирате предъ противоречия, ще знаете, че сте закѣснѣли, не могатъ да ви приематъ за ученикъ на тази Школа. Можете да бѣдете слушателъ, но не редовенъ ученикъ. Какво трѣбва да направите, за да ви приематъ редовенъ ученикъ? Вие трѣбва да се върнете въ своето първично, детинско състояние на душата, да слушате и да възприемате всичко, каквото Учителѣтъ ви преподава.

Разправятъ единъ анекдотъ за една 84 годишна баба. По нѣкакво особено стечение на условията въ нейния животъ, въпрѣки силното ѣ желание да учи, тя останала неграмотна. Обаче, на 84 годишна възраст условията ѣ се подобрили, и тя решила да учи. Отишла на училището, влѣзла въ стаята на учителитѣ и се обърнала къмъ единъ отъ тѣхъ съ думитѣ: Синко, искамъ да уча. — Бабо, много е късно. — Нищо, цѣлъ животъ съмъ желала да се науча да чета и да пиша, едва сега ми се отдаде този случай. — Добре, остани между децата. Зарадвала се бабата, че ще учи. Събрали се децата около нея,

натискали я, смѣли се, но тя не искала да знае: учи, чете, пише, играе съ тѣхъ — забравила старостѣта си, забравила, че времето ѝ минало. Тя не се докачала отъ никого, искала само да учи.

Сега и васъ съветвамъ да забравите старостѣта си, отъ никого да не се обиждате, но да се учите, да слушате Учителя, който ви преподава отвѣтре и отвънъ. Вземете примѣръ отъ тази баба. Когато ви се смѣятъ, когато ви корятъ, не се обиждайте. Знайте, че това не се отнася до васъ. Обаче, когато ви хвалятъ, не се забравяйте. Знайте, че за всѣка похвала трѣбва да платите нѣщо. Когато нѣкой ви хвали, той иска да вземе нѣщо отъ васъ.

Преди години единъ отъ редакторитѣ на софійскитѣ вестници ме запитва: Знаете ли, какво пишатъ вестницитѣ за васъ? — Не зная. — Лоши работи пишатъ. — Тогава, бждете увѣрени, че тѣ не сж подкупени. Ако пишеха нѣщо добро, може да се предполага, че сж подкупени. Изобщо, ако говорите лошо за човѣка, вашата съвѣсть е спокойна, защото отъ никого не сте подкупени. Когато хвалите човѣка, може да се предполага, че съвѣстьта ви е подкупена. Обаче, като човѣкъ, който служи на любовта, на истината, и когато хвалите, и когато укорявате нѣкого, за нищо не продавайте съвѣстьта си. Има право да хвали, да укорява само онзи, който обича. Да обичате човѣка, това значи, да постѣпвате така, както

той постъпва. Дохожда у дома ви гостъ, който живѣе споредъ източнитѣ нрави. Поканватъ го на трапезата си, добре сложена, съ чисти чинии, съ сребърни вилици, лъжици, ножове. Обаче, гостътъ постъпва по своему: отчупва хлѣба съ прѣститѣ си и направо, безъ никаква вилица или лъжица, започва да топи въ яденето. Веднага заповѣдватъ на слугитѣ да вдигнатъ лъжицитѣ и вилицитѣ, и цѣлиятъ домъ започва да яде по начина, по който гостътъ се храни. Ако държите на буквата на нѣщата, вие ще му забележите, че не се яде така. Но любовта не се ръководи отъ буквата на нѣщата.

Сега вие сте влѣзли въ пѣтя на непреривната любовъ — въ пѣтя на Божествената любовъ, и трѣбва да постъпвате споредъ нейнитѣ изисквания. Тази любовъ изключва всички погрѣшки. Въ преривната, т. е. въ човѣшката любовъ се вършатъ редъ грѣшки и престѣпления. Престѣпленията, нещастията се дължатъ на това, че човѣкъ не се подчинява на Великото начало въ живота. Единъ законъ има въ свѣта, и който се отклони отъ този законъ, той неизбежно е изложенъ на страдания и нещастия. Правили ли сте опитъ за единъ день поне да не допуснете нито една лоша мисль въ ума си, нито едно лошо чувство въ сърдцето си? Ако цѣлъ день е много, направете опита за единъ часъ, да видите, може ли презъ този часъ злото да не се вмѣкне въ васъ. Какъ е дошло злото въ свѣта? Това

е въпросъ, по който не е позволено да се говори. Наистина, какво по-голъмо противоречие отъ това, да срѣщаме хора и ангели да грѣшатъ и вършатъ престѣпления, въпрѣки, че сж създадени отъ Бога, Единствениятъ съвършенъ между съвършенитѣ?

Какъ се е явило злото? Коя е причината за престѣплението? Младъ, красивъ момъкъ обича две моми. Докато не се е опредѣлилъ къмъ една отъ тѣхъ, и дветѣ сж внимателни къмъ него, добре се разговарятъ, добре се разбиратъ. Когато момъкътъ се опредѣли и предпочете едната мома, другата веднага се обижда, отдръпва се, и отношенията между тѣхъ се развалятъ. Защо? — Злото, престѣплението е влѣзло между тѣхъ. Ако майката обича единъ стъ синоветѣ си повече отъ другитѣ, или ако бащата обича една отъ дъщеритѣ си повече отъ другитѣ, пакъ престѣпление се ражда. За да нѣма престѣпление въ чувствата на хората, ето какъ трѣбва да разглеждате нѣщата. Ако имате два пръстена, единиятъ желѣзенъ, а другиятъ златенъ, ще предпочетете златния предъ желѣзния. Всѣки ще обича златния пръстенъ повече. Ако имате две саби, едната желѣзна, другата златна, ще предпочетете желѣзната предъ златната. Ако трѣбва да се защищавате съ една отъ тѣхъ, желѣзната сабя ще свърши повече работа отъ златната.

Единъ мъжъ се оженилъ за жена, която цѣлъ животъ го терзае: не му дава свободно да погледне нѣкъде. Каквото направи,

тя все е недоволна отъ него. Той ходи отъ стая въ стая, пъшка, въздиша, трепери отъ нея, да не каже нѣщо, което да не ѝ хареса. За него тя представя желѣзо, което постоянно го притиска. По едно време дойде въ дома имъ една приятелка на жената, весела, разположена, цѣлата кжща развеселява. Мжжътъ се отпусне, разположи се, отдъхне си свободно. Новъ тормозъ настѣпва за него: Защо въ присѣствие на жена си билъ мраченъ, недоволенъ, а въ присѣствие на приятелката ѝ се развеселявалъ? Кой е виновенъ за това? Кой човѣкъ не предпочита златния пръстенъ предъ желѣзния? Кжде е престѣплението въ този случай? Дайте свобода на човѣка, ако искате да ви обича.

Това сж факти, които сжществуватъ навсѣкжде въ живота, и между религиозни, и между свѣтски хора. Докато не разберете законитѣ, които управляватъ живота, вие всѣкога ще се натъквате на противоречия. Тази е причината, дето хората си представятъ живота на небето като този на земята. Тѣ мислятъ, че и тамъ хората се дѣлятъ на мжже и жени, и тамъ се раждатъ, женятъ, умиратъ. Тѣ си представятъ нѣкакъвъ човѣшки рай. Въ небето нѣма мжже и жени. Ако нѣкой мжжъ отиде на небето и търси жена, веднага ще го пратятъ на земята. Ако нѣкоя жена отиде на небето и търси мжжъ, веднага ще я пратятъ на земята. Докато сте на земята, можете да

се жените; щомъ отидете на небето, никакви женитби не се позволяватъ.

Каква е разликата между хората на земята и тия на небето? Хората на земята иматъ по два рога: единиятъ рогъ представя мъжа, а другиятъ — жената. Хората на небето нѣматъ рога. Тамъ човѣкъ е ни мъжъ, ни жена. Значи, женитѣ и мъжетѣ сж необходими за земята, но не и за небето. Сабята е нужна за войната, но не и въ мирния животъ. Саби, пушки, топове, задушливи газове сж нужни за войнитѣ, но въ мирния животъ тѣ нѣматъ никакво предназначение. Мирниятъ животъ се нуждае отъ съвсемъ други пособия. Въ този смисълъ, мъжътъ и жената сж оржжия; съ които хората воюватъ. Мъжътъ е едно оржжие, жената — друго оржжие. Опасни оржжия сж тѣ. Жената пита: Какво ще бжда, когато отида на небето? — Ще бждешъ нито мъжъ, нито жена. Мъжътъ пита: Какво ще бжда, като отида на небето? — Нито жена, нито мъжъ. Като се видите на небето, тогава ще разберете, какво представяте. Тамъ ще бждете души, излѣзли отъ своя Създателъ.

Хората си представятъ духовния свѣтъ, т. е. живота на небето, като особенъ, изопаченъ животъ. Тѣ не знаятъ, че земниятъ животъ е изопаченъ и трѣбва да излѣзатъ отъ него, да влѣзатъ въ реалността. Срѣщате нѣкого и му се усмихвате. Защо? И вие не знаете, защо се усмихвате. Срѣщате другъ, поглеждайте го сериозно. Защо? И това не знаете.

Понѣкога се усмихвате, за да предразположите човѣка, да покажете, че му обръщате внимание. Както и да постѣпвате съ хората, дали се усмихвате, или сте сериозни съ тѣхъ, въ двата случая тѣ ще иматъ различно мнение за васъ. Що е усмивката? Усмивката е условие за запознаване съ човѣка. Усмивашъ се — отваряшъ вратата на кжщата си. Ставашъ сериозенъ — затваряшъ вратата на кжщата си. Кога човѣкъ отваря вратата си?—Зимно време. По-добре е човѣкъ да отваря вратата си, отколкото да я затваря. По-добре е да се усмихва, отколкото да е сериозенъ. Защо нѣкоя жена се е усмихнала?—Зимно време е, вънъ е студено, и тя е отворила вратата си. За кого отваря вратата? — За измръзналия. Като влѣзе вжтре, той ще се стопли на огнището, ще измие ржцетѣ и краката си съ гореща вода, ще се нахрани и ще си отиде. Какво лошо има въ това? Ама тази жена нѣма право да се усмихва на другъ мжжъ, освенъ на своя. Това е стариятъ моралъ, който сжществува отъ осемъ хиляди години насамъ. Този моралъ е причина за нещастията между хората. Престѣплението не седи въ усмивката, но въ лошитѣ, въ криви мисли и чувства на човѣка.

Всички хора искатъ да бждатъ здрави, добри и умни. Прави сж хората да желаятъ това. Здравето, добротата и разумността сж пжтища за постижения. Това сж пособия, сили, чрезъ които човѣкъ може да постигне

всичко, каквото желае. Само чрезъ тѣхъ той може да влѣзе въ небето. Здравето е единъ видъ богатство; доброто — другъ видъ богатство; умътъ — трети видъ богатство. Значи, три пѣтища има, чрезъ които човѣкъ може да бѣде богатъ: богатъ като здравъ, богатъ като добъръ и богатъ като уменъ. Всѣко едно отъ тия качества придава на човѣка една трета отъ цѣлото богатство. За да бѣде напълно богатъ, или за да наречете нѣкого „човѣкъ“ въ пълния смисълъ на думата, той трѣбва едновременно да бѣде здравъ, богатъ и уменъ. Направете опитъ и ще се увѣрите въ силата на тѣзи качества. Нека всѣки се запита, увеличилъ ли е капиталътъ на своето здраве, на своята доброта и на своя умъ. Здравето, доброто и умътъ представятъ капитали, които всѣки день трѣбва да се увеличаватъ по малко. Ако тѣзи капитали не се увеличаватъ, човѣкъ постоянно губи отъ себе си.

Човѣкъ е изпратенъ на земята да работи. Следователно, той трѣбва да работи като здравъ и като боленъ, като добъръ и като лошъ, като уменъ и като глупавъ. Той трѣбва да работи като младъ, като възрастенъ и като старъ. Той трѣбва да работи като мжжъ и като жена, като баща и като майка, като господаръ и като слуга. Това сж положения, презъ които човѣкъ трѣбва да мине. Въ всички положения човѣкъ трѣбва да работи, да се развива, да увеличава капиталитѣ си. Какво е било вашето първично положение, какъ сте

били първоначално създадени, съ този въпросъ не се занимаваме.

„Всичко е за добро“. И зло, и добро — всичко е за добро, но всичко не е отъ Бога. Нѣкой ви обича, нѣкой не ви обича; единъ ви говори сладко, другъ ви се сърди; единъ ви прави добро, услужва ви, другъ ви прави зло и ви пакости — всичко това е за добро, но всичко не е отъ Бога. Това показва, че ние живѣемъ въ единъ изопаченъ, обърканъ свѣтъ. Какъ ще се оправи този свѣтъ? — Чрезъ любовта. Любовта оправя всичко, любовта осмисля живота. Момъкъ обича една мома. Бащата не позволява на дъщерята да обича този момъкъ. Кой отъ двамата трѣбва да отстъпи: бащата или момъкътъ? Ще кажете, че е писано въ Свещената книга: „Човѣкъ ще напусне баща си и майка си и ще се прилепи къмъ възлюбения или възлюбената си“. Значи, възлюбениятъ е мѣрката на нѣщата. Той решава въпроситѣ. Възлюбениятъ представя великия законъ, който ръководи цѣлокупния животъ. Единъ е възлюбениятъ въ свѣта, не сж много. Единъ е възлюбениятъ, но се явява въ много форми: като птица, като риба, като паякъ, като вълкъ, като тигъръ, като цвѣте, като плодъ. Като видите нѣкой човѣкъ облѣченъ съ хубави дрехи, съ цилиндъръ на глава, вие го харесвате. Като видите единъ паякъ, не го харесвате. Този, когото харесвате въ човѣка, е сжщиятъ и въ паяка. Възлюбениятъ навсѣкжде е единъ и сжщъ, но вие не

можете да го видите. Чудни сж хората! Срѣщатъ единъ човѣкъ, говорятъ съ него и намиратъ, че е много добъръ. Отиватъ при сжщия човѣкъ, като при хирургъ, който трѣбва да ги оперира. Тѣ веднага казватъ, че той е лошъ човѣкъ. Какъ е възможно единъ и сжщъ човѣкъ да бжде и добъръ, и лошъ? Хирургътъ има добро желание, иска да ги освободи отъ страданията. Вие сте счутили крака си, хирургътъ иска да го направи. Кой е виновенъ: вие или хирургътъ? Виновенъ е онзи, който е счупилъ крака си, а не хирургътъ, който иска да му помогне.

Седа въ стаята си и чета. Въ това време слушамъ, че муха брѣмчи нѣкъде. Поглеждамъ, мухата се заплела въ паяжина, брѣмчи, не може да се освободи. Обръщамъ се къмъ паяка и казвамъ: Слушай, въ мое присѣдство не позволявамъ да се вършатъ престѣпления. Или ще пуснешъ мухата, или ще взема една тояга, и двамата ще изхвърля навънъ. Вънъ отъ стаята ми можешъ да прaviшъ, каквото искашъ, но тукъ не позволявамъ. Паякътъ ме погледне, не знае, какво да предприеме: да изяде ли мухата, или да я пусне на свобода. Има своенравни паяци, които не отстъпватъ лесно. Той ходи по паяжината си, мисли, какво да направи. Най-после решава да освободи мухата: започва да кжса нишкитѣ една следъ друга и пуца мухата на свобода. Така и той е свободенъ, и мухата е свободна. Следъ това го питамъ: Защо хвана

мухата? — Тя е моя длъжница. Има да ми дава, и докато не секвестирамъ всичкия ѝ имотъ, нѣма да я пусна. Да, но ако не я пуснешъ, азъ ще дойда съ тоягата си и ще се разпра-
вя съ васъ, както трѣбва. Ти трѣбва да про-
стишъ дълговетъ ѝ и да я пуснешъ на свобода.

Сжщото нѣщо става и между хората. Кредиторъ хваналъ длъжника си въ своята паяжина и не го пуца. Длъжникътъ брѣмчи, мжчи се, иска да се освободи. Кредиторътъ не отстъпва. Тогава азъ се намѣсвамъ. Взимамъ тоягата си, т. е. Божия законъ, и казвамъ на кредитора: Или ще пуснешъ длъжника си и ще простишъ дълга му, или и двамата ще излѣзете навънъ. Предъ Божието лице не позволявамъ да се вършатъ престѣпления.

Какъ да разберемъ това нѣщо? — Много просто. Когато се намирашъ предъ лицето на Бога, ти трѣбва да простишъ прегрѣшенията на брата си. Когато се намирашъ предъ лицето на Бога, ти трѣбва да простишъ всички дългове на брата си — абсолютно да ликвидирашъ съ него. Докато не ликвидирашъ съ брата си, не можешъ да се явишъ предъ Божието лице и въ Царството Божие не можешъ да влѣзешъ. Какво правите вие? Казвате: Като спечеля, ще наредя работитъ си и на беднитъ ще помагамъ. Защо трѣбва да чакашъ това време? Ето, всички твои длъжници сж бедни хора. Прости дълговетъ имъ, и въпросътъ е свършенъ. „Съ каквата мѣрка мѣришъ, съ такава ще ти се отмѣри.“ Отива нѣкой

при Бога и носи съ себе си изпълнителнитѣ листове на своитѣ длъжници. Казвамъ: Ако още днесъ не скжсате вашитѣ изпълнителни листове и не се явите съ чисто лице предъ Господа, и вие, и длъжницитѣ ви ще излѣзете вънъ. На всички християни днесъ се казва: Скжсайте изпълнителнитѣ листове, ако искате и вие, и длъжницитѣ ви да бждете свободни. Иначе, всички ще бждете изпждени навънъ. Тоягата, Божиятъ законъ ще играе по гърбоветѣ на всички хора: на кредитори и на длъжници. Не е позволено да се вършатъ престѣпления въ присѣйствието на Бога! Кжде остава вашата любовъ, ако вършите престѣпления въ Негово присѣствие?

Сега азъ изнасямъ единъ принципъ. Когато искате да се явите предъ лицето на Бога, бждете готови да извършите всичко заради Него. Въ това седи изпълнението на волята Божия. Ако днесъ още не сте готови да скжсате вашитѣ изпълнителни листове, заради Господа, любовта ви е слаба. Ако сте готови да скжсате вашитѣ записи, вашитѣ изпълнителни листове, и азъ съмъ готовъ да скжсамъ моитѣ записи срещу васъ. Ако вие не сте готови, и азъ не съмъ готовъ. Щомъ вие не сте готови да скжсате записитѣ на вашитѣ стари идеи, да се освободите отъ страха за утрешния день, и азъ нѣма да скжсамъ моитѣ полица.—Какво ще стане съ нашия животъ?—Щомъ скжсате старитѣ си записи, животътъ ви ще се нареди добре. Че ако

днесъ, когато сте предъ Божието лице, не сте готови за подвизи, утре ли ще бждете готови? Когато бѣше на кръста, Христосъ скжса всички полици, всички изпълнителни листове на своитѣ длъжности и каза: Господи, прости имъ! Тѣ не съзнаватъ, какво правятъ. Ако не бѣше простилъ на своитѣ длъжности, Христосъ не би могълъ да се яви предъ Господа, не би могълъ да влѣзе въ Царството Божие. Христосъ бѣше предъ лицето на Бога и прости дълга на своитѣ длъжности. Щомъ искате да се освободите, да се явите чисти предъ лицето на Бога, вие трѣбва да простите на своитѣ длъжности и да кажете: Господи, прости имъ! Вѣличieto на Христа седи въ жеста на благодарство, който Той прояви на кръста още. Закованъ съ гвоздеи на ржцетѣ и на краката, Той каза: Господи, прости имъ!

Ще кажете, че проповѣдъта ми днесъ е хубава. Не е въпросъ за хубавата проповѣдъ. Важно е, каквото се проповѣдва, да се прилага. Кжде е силата и любовта на християнитѣ, които се намиратъ предъ лицето на Бога и не могатъ да скжсатъ своитѣ стари записи и да кажатъ: Господи, прости имъ! Следъ всичко това тѣ ще отидатъ при нѣкой праведенъ човѣкъ и ще искатъ да се моли за тѣхъ. — Не, не е позволено да се молите за човѣкъ, който не е готовъ да скжса своитѣ стари записи. Свещено трѣбва да бжде името Божие за васъ. Произнесете ли това име, бждете готови на всички жертви. Дойде ли нѣкоя бо-

лестъ, предложете ѝ да ви последва, да тръгне съ васъ на работа. Щомъ я поканите на работа, тя ще си отиде. Споредъ мене, болестъта не е нищо друго, освенъ неканена гостенка, която ви е посетила и ви се налага: тя иска да я кжпете, обличате, храните, забавлявате. Ще се събератъ петъ-шестъ души около болния да му услужватъ. Въ сжщностъ тѣ не услужватъ на болния, а на болестъта, която го обсебила като неканена гостенка. На болестъта не трѣбва да се даватъ никакви лѣкарства. Щомъ дойде при васъ, ще ѝ кажете: Азъ отивамъ да копая на Божието лозе. Ако искашъ да дойдешъ съ мене, добре дошла. Ако не, сбогомъ! Който вѣрва въ Бога, като динамическа сила, той всѣкога ще бжде здравъ.

Съвременнитѣ хора искатъ да бждатъ обичани. Тѣхното желание е на мѣсто, но не е достатъчно само единъ човѣкъ да ги обича. Човѣкъ представя микроскопическа цевъ, презъ която може да мине само единъ слънчевъ лжчъ. Слънчевиятъ лжчъ все ще допринесе нѣщо на човѣка, но мощното въ свѣта е цѣлото слънце. Свѣтлината на цѣлото слънце трѣбва да влѣзе въ човѣка и да освѣти и най-малкитѣ кжтчета на неговата кжща. Единъ слънчевъ лжчъ представя любовта на единъ човѣкъ. Тази любовъ не е достатъчна. Любовъ, която не може да преобрази човѣка, да го направи здравъ, добъръ, уменъ, не заслужава това име. Люоовта е

онази сила, която преобразява човѣка и го прави готовъ на всички жертви заради Свещеното име, върху което почива неговиятъ животъ. Истинската жертва подразбира жертва за Твореца на вселената, за Свещения, а не жертва за хората. Кжде ще намѣрите Свещения? Той се крие дълбоко нѣкжде въ душата на всички живи същества. Отъ всички хора се изисква велика жертва, каквато Христосъ е направилъ. Въ какво седи тази жертва? Като ги приковатъ на кръста за името Божие, да кажатъ: Господи, прости имъ!

Срѣщатъ едного и го питатъ: Ти какъвъ си? — Християнинъ съмъ. — Изпълнилъ ли си всичко, което Христосъ е проповѣдвалъ? Христосъ е проповѣдвалъ самоотричане. Ти самоотрече ли се? Христосъ е казалъ, че Неговъ ученикъ може да бѣде само онзи, който раздаде всичкото си имане на сиромаси и Го последва. Ти направи ли това? Когато бѣше на кръста, Христосъ каза: Господи, прости имъ! Ти прости ли на своитѣ длъжници? Ще кажете, че времето ви още не е дошло. Споредъ мене, много отъ сегашнитѣ християни сѣ закъснѣли даже. Ако сега не изпълнятъ Христовото учение, тѣ съвсемъ ще закъснѣятъ. Не е въпросъ до буквата на нѣщата. Христовото учение е учение на вътрешна жертва. Всѣки моментъ се жертвуватъ за Онзи, чиято любовъ е непреривна. Христовото учение пропо-

вѣдва вѣтрешенъ, великъ моралъ, който почива на абсолютна чистота. Хората говорятъ за любовъ, за цѣлувка, но се стѣсняватъ. Защо? — Защото въ тѣхната любовъ, въ тѣхната цѣлувка има нѣщо користоно. Тѣ взиматъ, а не даватъ. Казано е въ Писанието: „Цѣлунете се съ свето цѣлование“. Божествената любовъ подразбира абсолютна вѣтрешна чистота, която дава упование на човѣка, прави го смѣлъ, самоотверженъ. Ако цѣлувката може да повдигне падналия, да излѣкува болния и да възкреси мъртвия, тя е на мѣсто. Това означава свето цѣлование.

Христосъ казва: „Не дойдохъ да изпълня своята воля, но волята на Онзи, Който ме е проводилъ“! Следователно, всѣки човѣкъ трѣбва да съзнае, че е дошълъ на земята да изпълни волята на Онзи, Който го е проводилъ. Когато се намѣрите въ голѣми противоречия и не можете да разрешите нѣкой въпросъ, кажете: Да бѣде волята Божия! Кажете ли така, нѣма да мине много време, и въпросътъ ще се разреши. Но затова се иска пълно упование на Бога. Ако всички решите въ себе си да вършите волята Божия, безъ никакво съмнение и колебание, работитѣ ви ще се оправятъ естествено. Щомъ работитѣ ви се обѣркатъ, ще знаете, че изпълнявате своята воля, а не Божията. Ако доброволно не изпълните волята Божия, смъртта ще дойде, ще ви хване за врата и насила ще ви застави да се откажете отъ това, което днесъ

не можете да пожертвувате. Не е ли по-добре, преди да е дошла смъртта, да направите това, което Богъ иска отъ васъ? Подъ думата „смъртъ“ разбирамъ законъ. За предпочитане е човѣкъ да извърши доброволно волята Божия, отколкото по законъ. — Какво ще стане тогава съ насъ? — Направете опитъ и ще видите. — Ами ако страдаме? — Нима ако не изпълните волята Божия, нѣма да страдате? Нима богатиятъ не гладува? Въпрѣки богатството си, въпрѣки знанието си, въпрѣки силата си, човѣкъ пакъ страда. Цѣлото човѣчество ще мине презъ такива страдания, каквито не е мислило. Като върши волята Божия, човѣкъ пакъ ще страда, но страданията му ще бждатъ осмислени. Страданията ще дойдатъ за всички хора безъ изключение. Смъртта ще дойде за всички. Тя е неизбеженъ актъ. Мнозина мислятъ, че като излѣзатъ отъ тѣлото си, веднага ще бждатъ свободни. Тѣ ще бждатъ толкова свободни, колкото е свободенъ пжтникътъ, който излиза отъ парахода и влиза направо въ морето. Свободенъ ли ще бжде въ морето? Въ морето го чакатъ акули, които веднага ще го изядатъ. Другъ е въпросътъ, ако излѣзе отъ парахода и слѣзе на пристанището. Не е лесно да излѣзе човѣкъ отъ тѣлото си. Ако излѣзе отъ тѣлото си и влѣзе въ морето, положението му е опасно; ако излѣзе отъ тѣлото си и слѣзе на пристанището, положението му е добро. Желая на всички да слѣзете на пристанището, за

което ви е даденъ билетъ. Щомъ сте на парахода, радвайте се, мислете, работете и не бързайте да слѣзете, докато не чуете името на пристанището, за което имате билетъ. Когато чуете името на това пристанище, не се бавете нито минута. Веднага слѣзте отъ парахода и чакайте на пристанището, докато дойде другъ параходъ да ви вземе. Новиятъ параходъ ще бѣде по-красивъ, по-свършенъ отъ първия.

„Както ме е Отецъ научилъ, така говоря“. Сега ще ви запитамъ: Готови ли сте да освободите мухитѣ отъ паяжинитѣ си? Азъ засѣгамъ този въпросъ принципално, а не лично. Личнитѣ въпроси представятъ комедия и драма въ живота. Азъ нѣмамъ разположение нито къмъ комедията, нито къмъ драмата, нито къмъ трагедията. Споредъ мене, комедията е най-простото нѣщо въ свѣта. Драмата е пълна съ приструвки, съ неестествени нѣща. Трагедията пъкъ е смѣсъ отъ трагизъмъ и комизъмъ. Въ живота комедията представя здравето въ човѣка, драмата — доброто, а трагедията — ума. И наистина, само умниятъ се натъква на противоречия. Докато разреши тия противоречия, главата му побѣлява. Побѣлѣлата глава е трагизмътъ въ човѣшия животъ. Жената се оплаква отъ мъжа, мъжътъ — отъ жената, искатъ да се самоубиятъ. Това е трагедия. Младата мома заплашва момъка, че ако не я обича, ако не се ожени за нея, ще се убие. Той се уплаши и бърза

да отговори на чувствата ѝ. Нѣма защо да се плаши Ама щѣло да стане нѣщо трагично. Нека момѣкътъ се опита да порѣже леко прѣста ѝ, да потече малко кръвъ и ще види, че момата ще се откаже отъ всѣкакво самоубийство. Когато момата обича момѣка, а той не я обича, това е трагедия. И обратно: когато момѣкътъ обича момата, а тя не го обича, и това е трагедия. Когато и двамата се обичатъ, това е трагикомедия. Когато старъ, 120 годишенъ човѣкъ, се влюби въ млада мома, това е трагикомедия. Какво по-хубаво нѣщо може да има за стария човѣкъ отъ любовта? Като люби, той се подмладява. Ако младата мома се влюби въ старъ човѣкъ, тя поумнява, става мѣдра. Значи, младата мома жертвува любовта си, стариятъ жертвува мѣдростта, знанието си, и по този начинъ се обмѣнятъ. Въ Божествения свѣтъ тази любовъ, именно, е правилна, хармонична. По-хубава любовъ отъ тази не съществува. Любовта между старъ човѣкъ и млада мома е чиста, безкористна.

„Всичко е за добро.“ — Кога? — Когато се върши отъ любовъ. Жертвуйте всѣкога отъ любовъ и въ името Божие. Като постѣпвате така, кажете: „Да се освети името Божие! Да бѣде волята Божия! Да дойде Царството Божие!“ Бѣдете готови да се жертвувате за името Божие, за волята Божия, за Царството Божие! Това ще повдигне душитѣ ви и ще ви направи жители на Царството Божие.

Сега азъ изхвърлихъ мухитѣ и паяцитѣ навънъ, изчистихъ стаитѣ ви. Не пущайте вече мухи и паяци въ стаитѣ си, да не вършатъ престѣпление предъ вашето лице!

„Божиятъ Духъ носи всичкитѣ блага на живота.“

3. Септеврий, 1935 г. 5 ч. с.
София. — Изгрѣвъ.

Отворени книги.

Съвременнитѣ хора се намиратъ въ положението на ученикъ, който постѣпва въ гимназия или въ университетъ. Първата му работа е да подаде заявление за приемане въ съответното училище, придружено съ необходимитѣ документи за цензъ. Докато се отговори на заявлението, ученикътъ изживява тревога: ще го приематъ, или не. Най-после му отговарятъ, че е приетъ. Следъ това иде втората тревога: ще може ли да учи, да следва съ успѣхъ училището. Като започне да учи, указва се, че е способенъ и задоволява изискванията на своитѣ учители и професори. Като мине и тази тревога, иде трета — ще има ли достатъчно материални срѣдства за следване въ училището. Значи, ученикътъ е приетъ въ училището, при това е способенъ, но се смущава, ще може ли баща му да го издържа, да свърши училището. Следователно, за да свърши ученикътъ училище, три условия трѣбва да бждатъ въ съгласие: да го приематъ въ училището, да бжде способенъ да учи и да има срѣдства за издръжка. Нѣкои хора иматъ първия родъ мжнотии, други — втория родъ, а трети — последнитѣ мжнотии — нѣматъ срѣдства за издържане.

Защо сж дадени мъжнотии и страдания на хората? Да се задава такъв въпросъ, това е все едно да се задаватъ въпроситѣ, защо човѣкъ има два крака, защо главата му е нагоре изправена, а краката надолу и т. н.? Ако човѣкъ задава такива въпроси, растението може да пита, защо главата му е забита въ земята. Животното пъкъ може да пита, защо главата му е въ хоризонтално положение. Растението, животното и човѣкътъ представятъ стадии на развитие, презъ които животътъ е минавалъ. Въ тѣзи фази на развитие се вижда постепенното изявяване на Божията мисль. Растението, животното и човѣкътъ представятъ проявената Божия мисль на земята. Първото проявяване на Божията мисль виждаме въ

(ф. 1)

(ф. 2)

(ф. 3)

растенията. Като прекарвали хиляди години съ главитѣ си въ земята (ф. 1.), растенията по-

желали ново положение—да извадятъ главитѣ си отъ земята, а съ това заедно да се подобрятъ условията на живота имъ. Обаче, това не могло да стане изведнѣжъ. Богъ постепенно обръщаль главитѣ имъ, докато ги поставилъ въ хоризонтално положение, което виждаме въ четвероногитѣ, въ млѣкопитаещитѣ (ф. 2.). Значи, животнитѣ сж втората проява на Божията мисль на земята. И животнитѣ не били доволни отъ положението си; и тѣ пожелали подобрение на условията на тѣхния животъ. Центърътъ на тежестъта въ животнитѣ не е въ срѣдата, вследствие на което за да пазятъ равновесие, тѣ движатъ опашката си. Въ това отношение опашката играе важна роль у животнитѣ. Следъ голѣми мжноти и страдания, силитѣ въ главата на животнитѣ започнали да се проектиратъ повече нагоре, вследствие на което тѣлото имъ постепенно се изправяло, докато застанало на два крака, което виждаме въ човѣка (ф. 3). Следователно, човѣкъ представя трета проява на Божията мисль. При това положение, съ глава нагоре и на два крака изправенъ, и човѣкъ нѣма нужното равновесие. Ето защо, човѣкъ често пада. За да не пада, той трѣбва да държи мисълъта си силно съсрѣдоточена нагоре, къмъ центъра на слънцето. Моралнитѣ падания на хората се дължатъ на факта, че въ тѣхния мораленъ животъ нѣма равновесие, нѣма нужния мораленъ устой. Въ този смисль, грѣхътъ не е нищо друго,

освенъ изгубване на равновесието, вследствие на което човѣкъ пада. Дали морално ще падне човѣкъ или физически, това се дължи все на изгубване на равновесието.

Съвременнитѣ хора сж недоволни отъ начина, по който свѣтътъ е създаденъ. Когато главата имъ била забита въ земята, тѣ били недоволни. Когато главата имъ била въ хоризонтално положение, и тогава изказали недоволство. И днесъ, когато главата имъ е нагоре, тѣ пакъ сж недоволни. Невидимиятъ свѣтъ предлага на хората да представятъ свой проектъ за създаване на свѣта, за да се задоволятъ. Такъвъ проектъ и до днесъ не е представенъ. Защо? — Защото хората не сж дошли до положение да разбиратъ нѣщата принципално, т. е. отъ Божествено гледище. Досега хората сж разглеждали нѣщата или отъ своя гледна точка, или отъ гледна точка на своитѣ ближни. Тѣ трѣбва да дойдатъ до третия начинъ: да разглеждатъ нѣщата отъ Божествения свѣтъ, отъ гледището на абсолютнитѣ, неизмѣнни принципи. Да изучавате нѣщата отъ Божествено гледище е едно, а да ги изучавате отъ свое гледище и отъ гледището на своитѣ ближни, е друго.

Какво се разбира подъ думитѣ изучаване на нѣщата отъ свое гледище, отъ гледището на своя ближень и отъ Божествено гледище? Да изучавате нѣщата отъ Божествено гледище, отъ гледището на Бога и тогава да се произнасяте върху тѣхъ, това значи, да ги разгле-

ждате отъ положението на бащата. Да ги изучавате отъ свое гледище, това значи да ги разглеждате отъ положението на майката. И най-после, да ги изучавате отъ гледището на своя ближенъ, това значи, да ги разглеждате отъ положението на децата. Децата сж много своенравни. Тѣ вършатъ нѣща, които не сж позволени: влизатъ въ чужди градини да кжсатъ плодове, влизатъ въ дюкяни да правятъ обири и т. н. За да се освободятъ отъ пакоститѣ на децата, т. е. на своитѣ ближни, хората създаватъ закони, морални правила, споредъ които не позволяватъ да се правятъ обири, да се кжсатъ плодове и т. н. Ако не се спазватъ тѣзи правила, нарушава се равновесието на общия организъмъ. Нѣма по-страшно нѣщо отъ това, да се отрѣже главата на човѣка. Ако се отрѣже главата на човѣка, нарушава се равновесието на цѣлия организъмъ. Колко мжно може следъ това да се възстанови изгубеното равновесие.

Хората питатъ, защо Господъ е създалъ свѣта. Защо свѣтътъ е създаденъ, никой не знае. Въ създаването на свѣта се крие нѣкаква дълбока вжтрешна тайна. Интересно е, кое кара хората да питатъ, защо свѣтътъ е създаденъ. Има ли нѣкакво противоречие въ това, че свѣтътъ е създаденъ? — Ама защо човѣкъ ходи на два крака? — Какво особено има въ това? Нѣкога, въ далечното минало, главата на човѣка е била забита въ земята, после е била въ хоризонтално положение, а

днесъ е нагоре. Често човѣкъ изпада въ положение на растение, съ глава заровена въ материята. И тогава той разглежда нѣщата отъ положението на растението. Другъ пжтъ главата му е въ хоризонтално положение. Тогава разглежда нѣщата отъ положението на животното. И най-после той се намира съ глава нагоре, въ положението на човѣкъ, и започва да изучава нѣщата отъ гледището на човѣка. Това сж фази, състояния, презъ които човѣкъ неизбежно минава.

Въ едно окултно предание се говори за слизането на растенията на земята и преминаването имъ въ по-високи положения. Като слизали отъ високитѣ свѣтове, растенията обикнали земята и пожелали да останатъ на нея, заровени съ главата надолу. Тѣ мислили, че този животъ никога нѣма да имъ дотегне. Обаче, като живѣли хиляди години на земята, видѣли, че не могатъ да се разбиратъ съ нея и пожелали да извадятъ главитѣ си навънъ, да тръгнатъ въ посока, по която земята се движи. Затова тѣ тръгнали съ главата напредъ, въ хоризонтално положение, — станали животни. И това положение не имъ харесало. Защо?—Защото, като се движили въ посока, по която земята върви, безъ да искатъ, тѣ били постоянно въ нейнитѣ следи. Това не се понаправило на земята, затова тя разбъркала умоветѣ имъ, вследствие на което имъ създаде голѣми мжнотии и изпитания. Тѣ започнали едни други да се ядатъ, да се изтрѣбватъ. Така земята била свободна

да прави, каквото иска, безъ да има, кой да я следи. Следъ голѣми мжнотии и изпитания, животнитѣ пожелали да излѣзатъ отъ това положение. Съ голѣми усилия тѣ изправили главитѣ си нагоре, къмъ центъра на слънцето, къмъ Бога. Така растенията дошли до най-високото положение — до положението на човѣка. Като видѣла, че има възможность да се лиши отъ човѣка — работникъ, земята му създала голѣмо тѣло, посрѣдствомъ което го задържала за себе си. Ако човѣкъ нѣмаше това тежко, голѣмо тѣло, той би хвъркналъ къмъ слънцето, би отишълъ при Бога. А така, колкото малко да обработва земята, той все пакъ е добъръ работникъ.

Сега, дали това предание е вѣрно, не зная. Ще кажа като турцитѣ: „И така да е, пакъ не вѣрвай“. Едно е важно: при най-труднитѣ условия на живота си, при най-голѣмитѣ противоречия, въ края на краищата, човѣкъ ще разгледа състоянията, презъ които е миналъ, и ще каже: Въпроситѣ не се разрешаватъ нито съ заравяне на главата въ материята, нито съ движението ѝ въ посока успоредна на земната орбита. Единственото разрешаване на въпроситѣ седи въ изправяне на главата къмъ центъра на слънцето.

Съвременнитѣ хора се движатъ въ различни посоки: едни къмъ центъра на земята, други — успоредно на земната орбита, трети — къмъ центъра на слънцето. Тази е причината, поради която тѣ не могатъ да се разбиратъ.

Като не се разбиратъ, тѣ се натъкватъ на редъ противоречия. Оплаквате се, че хората не ви разбиратъ. Вие разбирате ли ги? И вие не ги разбирате. Нѣкой седналъ на мѣстото ви, сърдите се. Другъ се проявилъ пръвъ въ известна областъ на науката, завиждате му. Защо не влѣзете въ положението на тѣзи хора и ги разберете?

На какво се дължатъ противоречията въ живота? Една отъ причинитѣ на противоречията се дължи на връзкитѣ, които човѣкъ е направилъ на земята. Ако е свързанъ съ баща си, човѣкъ ще носи противоречията на баща си. Ако е свързанъ съ майка си, той ще носи нейнитѣ противоречия. И най-после, ако е свързанъ съ себе си, той ще носи своитѣ противоречия. Ако е свързанъ съ растенията, ще носи тѣхнитѣ противоречия. Какви сж противоречията на растенията? Само главата на растенията е запазена отъ външни противоречия. Обаче, тѣлото и краката на растенията, които представятъ стѣблото и клонищата, сж изложени на голѣми външни противоречия. Като задуха вѣтръ, клонищата се разлюляватъ, огъватъ, а понѣкога счупватъ. Вѣтрътъ иска да застави растенията да се обърнатъ съ главата нагоре. Хиляди години вече, какъ растенията се мъчатъ да извадятъ главитѣ си вънъ отъ земята, но не сж успѣли. Вѣтрътъ казва: Дебели сж главитѣ на растенията. Ето, хиляди години, какъ духамъ огъвамъ ги, но тѣ не искатъ да покажатъ,

главитѣ си вѣнъ отъ земята. Все пакъ вѣтърътъ е направилъ нѣщо: Една трета отъ растенията сж минали въ фазата на животнитѣ, извадили сж главитѣ си отъ земята и ги държатъ въ хоризонтално положение. Вѣтърътъ продължава да духа и на останалитѣ две трети отъ растенията. Той духа и на животнитѣ, да изправятъ главитѣ си нагоре. Най-после вѣтърътъ духа и на човѣка, да се закрепни добре, да пази равновесие.

Днесъ човѣкъ се натѣква на три вида противоречия. Когато се почувствува мъжъ, човѣкъ изпада въ противоречията на бащата. Когато се почувствува жена, човѣкъ изпада въ противоречията на майката. Когато остане самъ съ себе си, той изпада въ противоречията на детето. Когато и да срещнете днесъ, все за права говори. Мъжетѣ говорятъ за права, женитѣ говорятъ за права и децата говорятъ за права. Тѣзи три вида права се различаватъ едни отъ други. За да имате правата на мъжа, на бащата, вие трѣбва да станете баща. За да имате правата на майката, на жената, трѣбва да станете майка. За да имате правата на детето, трѣбва да станете дете. Ако не станете баща, майка, или дете, вие не можете да се ползвате отъ тѣхнитѣ права.

Какъвъ е практическитѣ изводъ отъ тѣзи положения? Да има човѣкъ права, това значи, да има известенъ капиталъ, известно богатство въ себе си, съ което да разполага, отъ което всѣкога да дава. Следователно,

който има права, той дава нѣщо отъ себе си на онзи, който нѣма права. Единиятъ дава, а другиятъ взима. Кое е по-добро: да давашъ, или да взимашъ? Ако нѣмашъ никакъвъ товаръ на гърба си, за предпочитане е да се натоваришъ, да носишъ нѣщо. Ако дълго време си носилъ товаръ на гърба си, за предпочитане е да го снемешъ, да се разтоваришъ. Докато живѣе, човѣкъ постоянно се товари и разтоваря. Той товари ума си съ мисли, сърдцето — съ чувства, а волята — съ постѣпки. Мислитѣ сж капиталъ на ума, чувствата — капиталъ на сърдцето, постѣпкитѣ — капиталъ на волята. Богатъ е човѣкъ, но отъ него зависи, какъ ще използва капиталитѣ си. Срѣщате старъ човѣкъ, той се оплаква, че не го разбиратъ. Срѣщате младъ, и той се оплаква, че не го разбиратъ. Защо? — Защото не сж пуснали капиталитѣ си въ обръщение. По сжщата причина вѣрващи и невѣрващи, учени и прости се оплакватъ, че никой не ги разбира. Единъ вѣрващъ не разбира другъ вѣрващъ. Единиятъ нарича другия еретикъ. Защо? — Защото не вѣрвалъ като него. Какъ трѣбва да вѣрва човѣкъ? Въ какво седи истинското вѣрую?

Да се задава въпроса, въ какво седи истинското вѣрую, това значи да питате, въ какво седи истинското пѣние. Ако зададете този въпросъ на единъ музикантъ, той ще ви каже: Истинското пѣние се заключава въ чистота, мекота и яснота на тона. Споредъ мене, истинското пѣние се заключава

въ любовта. Пѣние съ любовъ е сила. Пѣние безъ любовъ нищо не представя. Ако искате да провѣрите, какъ пѣете, идете при нѣкой боленъ, неразположенъ човѣкъ и запѣйте. Ако болниятъ оздравѣе и неразположениятъ се ободри, вашето пѣние е истинско. Нѣмате ли тѣзи резултати, вие пѣете безъ любовъ. Много пѣвци и музиканти сж били освирквани отъ публиката. Тѣ сж казвали, че хората не ги разбиратъ. Ако публиката не ги разбира, кой е причина за това: пѣвецътъ или самата публика? Ако децата не разбиратъ баща си и майка си, кжде е погрѣшката: въ децата или въ бащата и майката? Ако вие сами не се разбирате, кжде е погрѣшката? Значи, човѣкъ живѣе на земята, говори, мисли, чувствува, но самъ себе си не разбира. Той казва, че като заmine за другия свѣтъ, ще отиде при Бога. Сжщевременно цитира стиха отъ Писанието: „Въ Бога живѣемъ и се движимъ“. Чудно нѣщо! На земята живѣе и се движи въ Бога, а като заmine за онзи свѣтъ, пакъ ще отиде при Бога. Какъ трѣбва да се разбере това? Това е тавталогия, отъ която се вижда, че въ умоветѣ на хората се раждатъ идеи, мисли, които за самитѣ тѣхъ не сж още изяснени.

Какво трѣбва да правите, за да си изясните всички въпроси въ живота? Вие трѣбва да учите. Като ученици на окултна школа, преди

всичко вие трѣбва да изучавате отношенията, които имате къмъ баща си, къмъ майка си и къмъ самия себе. После ще изучавате отношенията, които имате къмъ земята, къмъ слънцето. Земята представя майката, която е хванала човѣка здраво за краката. Слънцето представя бащата, който е хваналъ човѣка здраво за главата. Днесъ само ржцетѣ на човѣка сж свободни, и той маха съ тѣхъ налѣво-надѣсно, търси начинъ да се освободи отъ майка си и отъ баща си.

Задавали ли сте си въпроса, защо сте дошли на земята? Ще кажете, че сте изпратени отъ Бога. Върху този въпросъ може да се разисква — или сте пратени, или не. Не е достатъчно да кажете само, че сте изпратени, но трѣбва да съзнавате това, да сте убедени въ думитѣ си. Не е достатъчно само да кажете, че всичко, което ви заобикаля, е създадено заради васъ. Звездитѣ за васъ ли сж създадени? Ако сж създадени за васъ, вие трѣбва да се ползвате отъ тѣхъ. Въ сжщностъ, колцина се ползватъ отъ звездитѣ? Ще кажете, че тѣ сж далечъ отъ васъ. Наистина, голѣмитѣ работи се гледатъ отдалечъ, а малкитѣ — отблизо. Ако малкитѣ, дребнитѣ нѣща гледате отдалечъ, нищо нѣма да видите. Малкитѣ нѣща ще гледате отблизо и подъ микроскопъ, или съ увеличителнo стѣкло. Ако голѣмитѣ нѣща гледате отблизо, пакъ нищо нѣма да видите. Следователно, голѣмитѣ нѣща ще гледате отдалечъ, а не отблизо. Любовта,

обичѣта отде ще я гледате: отблизо или отдалечъ? За да отговорите на този въпросъ, първо трѣбва да опредѣлите, къмъ кои нѣща спада любовта: къмъ голѣмитѣ или къмъ малкитѣ.

Сжествува следниятъ законъ: всѣки предметъ, който обичате, трѣбва да стои на известно разстояние отъ васъ. Който не спазва този законъ, той ще се натъкне на голѣми противоречия. Оттукъ можемъ да извадимъ заключението: противоречията въ живота се дължатъ на факта, че човѣкъ нарушава онова разстояние, което сжествува между него и любимия му предметъ. Като обича нѣщо, човѣкъ има желание да го вземе близо до себе си, да го пригърне, да му се порадва. Любовта изключва всѣкаква близостъ, всѣкакво пригръщане. — Ами Бога, Христа не можемъ ли да пригърнемъ? — Какъ ще Го пригърнете, като е далечъ отъ васъ? Какъ ще пригърнете слънцето, звездитѣ? — Като отидемъ на небето, при Христа, тогава ще Го пригърнемъ. — Христосъ не обича пригръдки. Той опита веднѣжъ пригръдкитѣ на хората, и втори пжтъ не се лъже. Тѣ Му изковаха единъ дървенъ кръстъ и Го качиха на него, да Го пригърне. Христосъ познава вече пригръдкитѣ на дървения кръстъ. На земята Той мина презъ голѣми противоречия: първо Го заковаха на кръста като човѣкъ, съ главата нагоре. После Го свалиха отъ кръста и Го поставиха съ главата напредъ, въ хоризонтално положение, каквото е положението на животнитѣ. Най-

после, Христосъ трѣбваше да излѣзе отъ гроба и да възкръсне.

Защо хората умиратъ? Хората умиратъ, за да се справятъ съ животинското състояние въ себе си. Като се справятъ съ това състояние, тѣ ще излѣзатъ отъ гроба, отново ще се изправятъ на краката си и ще бждатъ вече самостоятелни. Кога поставятъ човѣка въ хоризонтално положение?—Когато се обиди. Когато се отчая и не иска да живѣе, човѣкъ е пакъ въ хоризонтално положение. Когато го обичатъ, или когато не го обичатъ, той е все въ хоризонтално положение. И като боленъ, и като здравъ, човѣкъ постоянно се измжчва, вследствие на което заема хоризонтално положение. Това показва, че всички положения, въ които човѣкъ се намира, сж неестествени. Въпрѣки това, той не се стреми да се освободи отъ тия състояния, но като дете, все за баница мисли. Какво ще спечели отъ баницата? Пеперудитѣ ядатъ ли баница? Ангелитѣ ядатъ ли баница? Какво представя баницата? Баницата представя временния, преходния животъ, отъ който всѣки трѣбва да се откаже. Какво ще прави като се откаже отъ този животъ? Той ще влѣзе въ Вѣчния, въ постоянния животъ.

Кой е Вѣчниятъ животъ? Вѣчниятъ животъ се отличава съ абсолютно равновесие. Който иска да придобие този животъ, той трѣбва да пази първото условие: равновесие на своя умъ, равновесие на своето сърдце и

равновесие на своята воля. Всички противоречия, всички недоразумения и разногласия между хората се дължат на факта, че тѣ не пазятъ своето равновесие. Пазене на равновесието е методъ на работа, който трѣбва да се приложи при съвременното възпитание. Да се самовъзпитава човѣкъ, това значи, да пази равновесие между своитѣ мисли, чувства и постѣпки, т. е. да пази равновесие на своя умъ, на своето сърдце и на своята воля. Който изгуби равновесието на своя умъ, той се излага на страдания; който изгуби равновесието на своето сърдце, той се излага на смущения; който изгуби равновесието на своята воля, той се излага на падане. Когато боговетѣ, възвишенитѣ същества изгубиха равновесието на своята воля, тѣ паднаха. Следователно, когато човѣкъ падне, трѣбва да знае, че причината за неговото падане, е изгубване на равновесието на неговата воля, на неговитѣ постѣпки. Затова е казано въ Писанието: „Който стои, да гледа да не падне“.

И тъй, стремете се да пазите равновесието на своя умъ, на своето сърдце и на своята воля. Слушайте нѣкой да пѣе и намирате, че не пѣе хубаво. Въ този моментъ още трѣбва да посочите погрѣшкитѣ му. Но ако започнете да пѣете, и вие ще бждете пѣвецъ като него. Много учители по музика не пѣятъ добре, но могатъ да напѣтватъ ученицитѣ си. Нѣкой учителъ може да не е добъръ по характеръ, но иска ученицитѣ му да бждатъ добри.

Защо?—Има нѣкакви съображения. Той казва, че желае доброто за самото добро, безъ огледъ на това, кой какво ще каже за него, или какво ще придобие отъ доброто.

Какво разбирате подъ думитѣ, да правишъ добро за самото добро? Когато нѣкой прави добро, той не трѣбва да има предъ видъ своя личенъ интересъ, но доброто на всички хора, на цѣлото човѣчество. Защо? — Защото всички хора сж свързани помежду си. Тѣ представятъ халки на една верига. Следователно, когато единъ човѣкъ върви въ правия пжтъ, и съседътъ му ще върви въ правия пжтъ. Ако първиятъ не върви въ правия пжтъ, и съседътъ му ще върви по неговия пжтъ. Щомъ бащата въ единъ домъ падне, съ него заедно ще паднатъ и майката, и децата. Ако майката падне, ще паднатъ и бащата, и децата. Ако децата паднатъ, ще паднатъ и майката, и бащата. Това е общъ законъ, който засѣга всички хора. Не мислете, че можете да се освободите отъ този законъ. И до днесъ Богъ продължава да мисли, какъ да възстанови равнотеието на своитѣ паднали деца. Докато не дойдатъ въ съгласие съ Божиитѣ мисли, чувства и постѣпки, хората не могатъ да възстановятъ своето равнотеие, не могатъ да влѣзатъ въ Божествения животъ, не могатъ да разбератъ усилията, които Божиятъ Духъ прави за тѣхното повдигане.

Сега, като ученици, вашата главна задача е да възстановите равнотеието на своя

умъ, на своето сърдце и на своята воля. Ако не можете да възстановите равновесието си, вие всѣкога ще се намирате въ противоречие или съ Бога, или съ себе си, или съ своя ближень. При това, помнете: Правата на човѣка се обусловятъ отъ равновесието на неговия умъ, на неговото сърдце и на неговата воля.

Казано е въ Писанието: „Богъ е Любовь, Мъдрость и Истина.“ Любовьта е сърдцето на Бога, Мъдростъта — главата на Неговото Слово, а Истината — Неговитѣ крака. Любовьта опредѣля равновесието на сърдцето. Който обича Бога, той е уравнил силитѣ на своето сърдце и заради Него е готовъ на всички жертви. Ако младата мома пожертвува всичко за своя възлюбенъ и не намѣри щастieto, което очаква, на мѣсто ли е нейната жертва? Всѣка жертва, която човѣкъ прави, трѣбва да принесе своя плодъ. Христосъ принесе себе си жертва за свѣта, но тази жертва даде плодъ. Тази жертва имаше велико предназначение. Трѣбва ли момата да се жени за момъкъ, който утре ще я направи нещастна? Ама не могла да живѣе безъ него. Какъ е живѣла безъ него преди да го срещне? Какъ е живѣла хиляди години на земята безъ него? Когато младитѣ се женятъ, дъщерята изневѣрва на баща си, а синътъ — на майка си. Защо? — Защото, съ раждането си още, дъщерята се е свързала съ баща си, а синътъ — съ майка си. Въ този смисълъ,

дъщерята и синътъ сж женени вече, нѣма защо втори пжтъ да се женятъ. Нѣщо повече: съ слизането си на земята, човѣкъ е изневѣрилъ на своя Отецъ. Като се облѣче въ материя, той забрави всички и започна да отрича Бога, Духа, Душата. Духътъ представя бащата, а душата — майката. Следователно, дъщеритѣ изневѣрватъ на Духа, а синоветѣ — на Душата. Слабостъта на дъщерята, на жената е въ ума, слабостъта на сина, на мжжа е въ сърдцето, а слабостъта на децата — въ тѣлото. Защо дъщерята изневѣрва? — Дъщерята изневѣрва, защото мисли, че ще намѣри мжжъ, който ще я обича повече отъ баща ѝ. Защо синътъ изневѣрва? — Защото мисли, че ще намѣри жена, която ще го обича повече отъ майка му. И двамата се самоизлѣгватъ. Нито дъщерята ще намѣри мжжъ, който да я обича повече отъ баща ѝ, нито синътъ ще намѣри жена, която да го обича повече отъ майка му. Невъзможно е да се намѣри жена, да обича мжжа си повече отъ майка му, която го е носила деветъ месеца въ утробата си. Обаче, докато хората живѣятъ съ своитѣ стари възгледи, дъщерята и синътъ все още ще изневѣрватъ на родителитѣ си. Дъщерята нѣма още отношения къмъ баща си. Синътъ нѣма отношения къмъ майка си. И вие нѣмате отношения къмъ себе си.

Сега, следъ всичко това, ще казвате, че обичате себе си. Какво обичате въ себе си?

Понѣкога вие обичате тѣлото си, но не е тѣлото само, което трѣбва да се обича. Въ сжщностъ, вие не знаете, какво трѣбва да обичате въ себе си. Ако обичате тѣлото си, утре това тѣло ще изчезне. Човѣкъ трѣбва да обича Божественото начало въ себе си, но какъ и кжде да Го намѣри? Ако Го намѣри и обикне, съ него ще стане цѣлъ превратъ. Той ту Го намира, ту Го изгубва. Защо? — Постоянно се съмнява. Кжде седи Божественото въ човѣка: въ главата ли, въ сърдцето ли? Нѣкой мисли, че като има достоинство, това е Божествено въ него. Кжде седи неговото достоинство, и какъ познава, че има достоинство? Споредъ мене, онзи човѣкъ има достоинство, който никога не се обижда. Свѣтлината има достоинство, понеже никога и отъ нищо не се обижда. Тя минава презъ чисти и презъ нечисти мѣста и навсѣкжде се задържа само по една тристахилядна частъ отъ секундата. Нищо не е въ състояние да обиди свѣтлината, понеже тя използва всичко и знае, какъ да се справя съ всички положения. Ако въ ржцетѣ на глупавия попадне златна сабя, съ нея той може да мушне нѣкого. Обаче, умниятъ ще използва тази сабя на мѣсто. Той ще я стопи, ще я превърне въ пари, които ще пусне въ движение.

Умниятъ човѣкъ разполага съ три начина за разрешаване на мжчнотиитѣ: или чрезъ силата на ума, или чрезъ силата на сърдцето, или чрезъ силата на волята. Другояче казано:

мжнотиитѣ могатъ да се разрешаватъ или отъ гледището на бащата, или отъ гледището на майката, или отъ свое собствено гледище. Още едно положение: мжнотиитѣ могатъ да се разрешаватъ или отъ гледището на Бога, или отъ гледището на Духа Божий, или отъ свое собствено гледище. Обаче, третѣ вида положения се намиратъ въ известна връзка помежду си. За да разрешавате въпроситѣ правилно, не се заблуждавайте отъ външния видъ на нѣщата. Запримѣрь, едно дете, макаръ и малко, може да ви каже по-умни нѣща и отъ възрастнитѣ. Питамъ едно дете: Стоянчо, защо ме обичашъ? — Защото и ти ме обичашъ.—Защо другарчето ти не те обича?—Защото и азъ не го обичамъ. Щомъ азъ го обикна, и той ще ме обикне. Значи, Стоянчо разбира, че въ отношенията на хората има известна зависимостъ. Откъде е научилъ тѣзи нѣща? Това сж закони, които сж написани въ сърдцата на всички хора, били тѣ млади, възрастни или стари.

Следователно, ако искате да ви обичатъ, и вие трѣбва да обичате. Ако искате животътъ ви да се подобри, трѣбва да обичате Бога. Вие искате Богъ да ви обича, а не съзнавате, че Той ви е обикналъ още преди създаването ви. Той вече е отворена книга за васъ, но вие сте затворена книга за Него. Понеже сте затворени за Него, вие не можете да възприемете всичко онова, което Той отпраща къмъ васъ. Невъзможно е да възприе-

мете нѣщо отъ човѣка, когото не обичате. Невъзможно е да възприемете нѣщо отъ Бога, ако не Го обичате. Отворете се къмъ Него, за да възприемете онова, което Той всѣки моментъ ви дава. Любовта опредѣля отношенията между хората. Когато двама души се обичатъ, единиятъ дава, а другиятъ възприема. Тогава и двамата сж отворени: и който дава, и който взима. Значи, любовта търси отворени души, които да възприематъ всичко, каквото тя дава.

И тъй, човѣкъ трѣбва да бжде отворенъ. Умътъ и сърдцето му трѣбва да бждатъ отворени книги. Когато мисли, чувствува и действува, човѣкъ се отваря. Да бждешъ добъръ, това значи да се отворишъ. Да обичашъ, това значи да се отворишъ, да се влѣе Божественото благо въ тебе. Който обича, той никога не може да бжде излъганъ. Любовта изключва всѣкаква лъжа. Когато обича, човѣкъ се отваря. Когато обичатъ, и той се отваря. Отварянето е необходимо, за да можешъ или да дадешъ, или да вземешъ. Истинската любовъ подразбира правилна обмѣна: единиятъ дава, другиятъ взима. При любовта човѣкъ първо възприема. Като обработи полученото, той дава. Дойде нѣкой и се оплаква, че единъ си не го обича. Какъ познавате, дали единъ човѣкъ ви обича? Докато не обичате човѣка, вие никога не можете да кажете, обича ли ви той, или не. Какъ ще познаете, топла ли е или студена ржката на нѣкой човѣкъ, ако не я

пипнете? Значи, за да се познаят, хората трѣбва да дойдатъ въ известно съприкосновение помежду си, трѣбва да се отворятъ едни за други. Ако не обичате, и ако не ви обичатъ, вие не можете да се познаете. Следователно, първото условие за опознаване на хората е любовта. Същото може да се каже и за Бога. Невъзможно е да познаете Бога, ако не Го обичате. Извънъ любовта опознаване не може да има. Въ това отношение повечето хора вървятъ по обратенъ пътъ: не мислятъ за Бога, не върватъ въ Него, а искатъ Той да ги обича.

Съвременнитѣ хора искатъ да бждатъ щастливи, но забравятъ, че щастието е въ връзка съ любовта. Човѣкъ не може да бжде щастливъ, ако не обича. Човѣкъ не може да бжде щастливъ, ако не мисли. Човѣкъ не може да бжде щастливъ, ако не действа. Съ други думи казано: Човѣкъ не може да чувствува, да обича безъ любовъ. Човѣкъ не може да мисли безъ мъдростъ. Човѣкъ не може да действа безъ истина. Това сж методи, правила, необходими за съграждане на новия животъ. Желанието на Бога е да ни доведе до положение да работимъ по законитѣ на Неговата Любовъ, Мъдростъ и Истина. Този е пътътъ, по който могатъ да се разрешатъ всички противоречия въ живота.

Когато срещнете днесъ, ще ви запита, обичате ли го. Какъ ще докажете, дали обичате нѣкого, или не? Новата философия на живота подържа възгледа, че двама души мо-

гатъ да се обичатъ, когато сж далечъ единъ отъ другъ. Ако сж наблизо, тѣ не могатъ да се обичатъ. Казвате, че Богъ е далечъ, затова именно, Го обичате. Погрѣшката на хората седи въ това, че тѣ искатъ да се обичатъ отблизо. Тѣ искатъ да хванатъ предмета, който обичатъ. Ако обичате човѣка, какъ ще го хванете? Какъ ще хванете душата на човѣка, когато тя постоянно е въ движение? Душата се движи толкова бързо, че едновременно присѣтствува въ всички свои точки. Това значи: Богъ едновременно присѣтствува навсѣкжде и никжде. Той едновременно е и близо, и далечъ. Когато Го обичашъ, Той е далечъ. Когато не Го обичашъ, Той е близо. Ако обичате, и ако ви обичатъ, вие сте далечъ. Всѣки е опиталъ това. Когато нѣкой не ви обича, той е близо до васъ и постоянно ви мушка. Затова, когато почувствува, че нѣкой момъкъ я обича, момата започва да бѣга. Щомъ бѣга отъ момъка, тя го обича. Ако не бѣга, тя не го обича.

Когато казвамъ, че които се обичатъ, тѣ трѣбва да бждатъ далечъ единъ отъ другъ, това подразбира, че любовта постоянно се движи, вследствие на което изисква голѣмъ просторъ. Ето защо е казано, че за любовта нѣма невъзможни нѣща. Мощно нѣщо е любовта. Когато обича, тя ще го намѣри и на другия край на свѣта. Въ една минута само тя може да обиколи вселената. За любовта нѣма граници, нѣма разстояния. За любовта не съществуватъ понятията „далечъ и близо“. Далечъ и

близо, това сж относителни понятия, които съществуватъ само за хората на земята. Следователно, когато нѣкой се отдалечава отъ васъ, това показва, че или той ви обича, или вие го обичате. Ако ви обича, той ще се отдалечи отъ васъ. Ако го обичате, вие ще се отдалечите отъ него. Докато седите близо при човѣка и му натяквате, че не ви обича, това показва, че и вие не го обичате. Ако седите при нѣкого и нищо не му говорите за любовъ, вие го обичате.

И тъй, ако се отдалечавамъ отъ нѣкого, обичамъ го; ако се приближавамъ при нѣкого, не го обичамъ. Изпращамъ писмо до одного, въ което съобщавамъ, че му завещавамъ всичкото си богатство, всичкитѣ си имоти и заминавамъ за странство. Живѣй свободно, разполагай съ всичко мое и за нищо не се грижи. Какво показва това? — Че обичамъ този човѣкъ. Отдалечавамъ се отъ него, нищо не му искамъ и го оставямъ съвършено свободенъ. Ако му дамъ частъ отъ имотитѣ си и остана да живѣя при него, като му напомнямъ постоянно, че съмъ го облагодетелствувалъ, това показва, че не го обичамъ. Тъй щото, подъ думитѣ „далечъ и близо“, разбираме противоречията въ любовта. Ако между двама души, които се обичатъ, възникватъ противоречия, това показва, че тѣ сж близо единъ до другъ. Ако въ любовта имъ не възникватъ никакви противоречия, тѣ сж далечъ единъ отъ другъ.

Като изучавамъ възгледитѣ на съвременнитѣ хора за любовта, намирамъ, че тѣ сж свършено криви. Защо? — Защото търсятъ любовта отблизо. Обаче, тѣ никога не могатъ да намѣрятъ любовта отблизо. Всѣка любовъ, която е отблизо, не е истинска. Истинската любовъ е отдалечъ. Тя е необятната, великата любовъ.

Първиятъ и единственъ законъ, който свързва хората, е любовта. Всѣка точка на любовта носи животъ въ себе си. Следователно, съ която точка на любовта влѣзете въ съприкосновение, вие възприемате нейния животъ. Който не разбира любовта, той е нещастенъ. Нещастieto на хората се дължи на това, че тѣ не разбиратъ необятната Божия Любовъ. Тѣ не разбиратъ любовта на баща си — на Духа; тѣ не разбиратъ любовта на майка си — на Душата; тѣ не разбиратъ и своята любовъ. Тази е причината, дето хората изживяватъ трояко противоречие: противоречие на ума, противоречие на сърдцето и противоречие на волята.

Тази година ви е дадена задача да разрешите противоречията на растенията, на животнитѣ и на човѣка. Като разрешите тѣзи противоречия, ще разберете, какво значи да любишъ. Да възлюбишъ Господа и ближния си, подразбира, при всички условия на живота си да не нарушишъ равновесието на своя умъ, на своето сърдце и на своята воля, т. е. да не нарушишъ равновесието на своитѣ мисли,

чувства и постъпки. Това не значи, че ще бъдете свободни отъ страдания. Всички ще страдате, но страданията ви ще бъдат осмислени. И Богъ страда. Той изпрати единствения си Синъ на земята, за да се изяви чрезъ Него, да прояви любовта си къмъ всички живи същества. Въпреки това, хората роптаятъ противъ Бога, защо е създалъ човѣка да страда и да се мъчи. Това роптание, това тѣхно недоволство достига до Него и, като вижда човѣшката неблагоприятностъ, Той страда. Че жена ви не ви обичала, че децата не ви обичали, че слугитѣ не били доволни отъ васъ, всичко отдавате на Господа, Него считате, виновникъ за вашето положение. Казано е, обаче, въ Писанието: „Не огорчавайте Духа, съ Който сте запечатани“.

Защо е даденъ животътъ? — За да познаемъ Божиата Любовъ? — Защо е дадено знанието? — За да познаемъ Божиата Мъдростъ. — Защо е дадена свободата? — За да познаемъ Божиата Истина. Мислете върху тѣзи положения. Тѣ сж отвлѣчени въпроси. За да ги разберете, отъ васъ се иска съзнателна, интензивна работа.

Като ученици, вие трѣбва да правите опити, да видите, докѣде сте дошли въ любовта. Ако искате да дадете нѣщо на нѣкой беденъ и бъркате въ джоба си нѣколко пѣти, докато извадите само единъ левъ, вие сте близо до любовта, т. е. живѣете въ любовта на противоречията.

Кога ще се освободите отъ противоречията на живота? — Когато имате равновесие въ ума, въ сърдцето и въ волята си. Който има равновесие въ ума, въ сърдцето и въ волята си, той е истински свободенъ човѣкъ.

Новото, което чухте днесъ е, че Божията Любовь не произтича отъ човѣшката. Човѣшката любовь е причина за грѣха, за престѣпленията, за противоречията. Когато сте близо до предмета, който обичате, грѣхътъ е неизбеженъ. Когато сте далечъ отъ предмета, който обичате, грѣхътъ е невъзможенъ. Ева сгрѣши, когато дойде близо до забраненото дърво. Ако бѣше далечъ отъ дървото, тя нѣмаше да срещне черния адептъ и нѣмаше да сгрѣши. Тя отиде близо до дървото, за да слуша, какво ще ѝ говори черниятъ адептъ. Тя трѣбваше отдалечъ да слуша. Това значи самоотричане. Христосъ казва: „Който иска да бжде мой ученикъ, той трѣбва да се отрече отъ баща си, отъ майка си, отъ брата си и отъ своя животъ.“ Азъ пъкъ казвамъ: Да се самоотречешъ, това значи, да бждешъ далечъ отъ баща си, отъ майка си, отъ брата си, отъ сестра си и отъ себе си. Така само ще покажешъ, че ги обичашъ. И блудниятъ синъ се отдалечи отъ баща си, но отъ желание да бжде свободенъ, да поживѣе, както разбира, а не отъ любовь къмъ него. Като изяде паритѣ си, като изгуби всичко, той пожела да се

върне близо при баща си, но вече вътрешно близо, а външно далечъ, като последенъ неговъ робъ. Така изяви той своята любовъ къмъ баща си. Блудниятъ синъ взе смирено положение къмъ баща си. Смирението е изразъ на любовта. Когато се смири, човѣкъ е далечъ отъ любовта. Тогава любовта между Бога и него се проявява правилно.

Запомнете следнитѣ нѣща: Пазете равновесие на ума, на сърдцето и на волята си! Каквото и да се случи въ живота ви, пазете равновесие.

Обичайте отдалечъ! Каквато мисль, чувство или желание ви посетятъ, дръжте ги далечъ отъ себе си, докато разберете, откъде идатъ и какво носятъ съ себе си. Кое е по-добро за васъ: да имате богатъ чичо въ Америка, който всѣки месецъ ви изпраща по сто долара, или чичо ви да е близо до васъ и всѣки день да се оплаква, че нѣма, какво да яде.

„Божиятъ Духъ носи всичкитѣ блага на живота.“

..

4. Септемврий, 1935 г. 5 ч. с.
София. — Изгрѣвъ.

Кристализиране на човѣшката душа.

Децата обичатъ детинскитѣ работи, възрастнитѣ — възрастни работи; старитѣ — стари работи. Богатитѣ говорятъ само за богатството; сиромаситѣ — за сиромашията; ученитѣ — за науката; светиитѣ — за великото и красивото въ свѣта. Изобщо, всѣки говори за това, което обича и разбира.

При каквото положение и състояние да се намира човѣкъ, като младъ, възрастенъ или старъ, като богатъ или сиромасъ, като ученъ или простъ, той трѣбва да се събуди. Кой трѣбва да събуди човѣка? — Богъ трѣбва да го събуди. Защо? — Защото Богъ е слънцето на живота. Когато това слънце събуди човѣка, то ще отвори очитѣ му, правилно да вижда и разбира свѣта, да работи въ него. Като се събуди отъ сънъ, човѣкъ трѣбва да очаква нѣщо. Ако нѣма какво да очаква, животътъ е безсмысленъ за него. Очакването е незавършенъ процесъ. Човѣкъ вижда, какъ нѣщата постепенно прииждатъ. Отивате на концертъ или на театъръ. Очаквате да се вдигне завесата. Следъ вдигането на завесата, очаквате встѣп-

лението на пиесата, или на музикалното парче. После очаквате вътрешното съдържание — развитието на събитията или картинитѣ и най-после иде краятъ. Сжщо така и въ речъта има три положения: въведение, съдържание и заключение.

Когато започне да говори, духовниятъ човѣкъ първо ще третира въпроса, какво нѣщо е Богъ. Ако искате да чуете, какво нѣщо е Богъ, викайте децата. Тѣ по-ясно ще опредѣлятъ, какво нѣщо е Богъ. Оставете ли този въпросъ на ученитѣ и на философитѣ, вие съ-всемъ ще се объркате. Каквото знаете, ще го объркате. И ученитѣ правятъ погрѣшки. Единъ ученъ археологъ, англичанинъ, намѣрилъ една стара златна монета, която била отгоре зацапана. За да прочете надписа ѝ, той далъ на слугата си да я изчисти, за да може свободно да чете написаното върху нея. Слугата взелъ монетата и започналъ щателно да я търка. Следъ дълго търкане монетата лъснала. Зарадванъ отъ това, слугата я занесълъ на господаря си и казалъ: Господарю, изчистихъ монетата. Сега лъщи, свѣти—чисто злато. Археологътъ взелъ монетата, погледналъ я и съ скръбъ отговорилъ: Да, ти я изтърка добре, лъсна я, както трѣбва, но заличи написаното върху нея. Цената на старата монета седи въ написаното, а не въ златото, отъ което е направена.

Много отъ съвременнитѣ учени и философи, като този археологъ, изтъркватъ добре истината, правятъ я лъскава и свѣтла като

злато, но заличаватъ написаното върху нея. Обаче, важното въ старинитѣ е написаното върху тѣхъ. Такива погрѣшки правятъ не само ученитѣ и философитѣ, но и обикновенитѣ хора. Всичко това тѣ правятъ несъзнателно. Тѣ искатъ да покажатъ предъ хората, че сж добри, морални, свети хора, но въ този стремежъ заличаватъ хубавото, което Богъ е написалъ върху тѣхъ. Тѣ свѣтятъ, но тѣхната свѣтлина не е реална, тя е отразена свѣтлина, както свѣтлината на свѣщъ въ огледало. Какво ще видите въ огледалото? — Отражение на вашия образъ, но отражението не сте вие. Четете една книга, намирате нѣщо хубаво въ нея, но книгата не сте вие. Жива книга е човѣкътъ, жива свѣтлина е той — на нея всѣки може да чете; нейната свѣтлина очѣртава пѣтя, пробужда съзнанието му.

Великъ актъ е пробуждането на човѣшкото съзнание! Въ този процесъ човѣкъ едновременно вижда въ миналото, въ настоящето и въ бъдещето. Той се намира въ особена обстановка; всичко скрито въ неговото съзнание, подсъзнание и свръхсъзнание се буди, животътъ му се разкрива предъ него, и той чете. Вижда се самъ, отъ всички изоставенъ, безъ жива душа около себе си: майка му, баща му, братята и сестритѣ му, роднинитѣ и приятелитѣ му измрѣли — седи той самъ, съ едно голо съзнание. Плаче, нарежда, окайва сѣдбата си. По едно време отнѣкъде излѣзе баща му, бутне го по гърба: Синко, защо плачешъ?

После дойде майка му: Синко, защо плачешъ? Така се изреждатъ братя, сестри, роднини, приятели, и той се чуди, защо е плакалъ. Такова е положението на всѣки човѣкъ, на когото съзнанието се пробужда.

Следователно, животътъ не е толкова страшенъ и тежъкъ, както хората го представятъ. Жабата седи като философъ, мълчи и размишлява. Муха кацне на носа ѝ. Жабата отвори устата си, мухата хвъркне. После пакъ кацне, пакъ хвъркне. Жабата въздъхне и казва: Тежъкъ е животътъ!—Не е тежъкъ животътъ на жабата, но кога? — Когато е въ блатото. Тамъ сж нейнитѣ условия за животъ, тамъ е нейната сила. На сжщото основание, и човѣкъ не трѣбва да роптае противъ живота си, но да използва условията, които му сж дадени, да черпи сила отъ тѣхъ. Дали е беденъ или богатъ, простъ или ученъ, грѣшенъ или праведенъ, това сж условия, необходими за неговото растене и развиване. Ако е грѣшенъ, ще работи, ще произвежда стока; ако е праведенъ, ще продава изработената стока. — Ама азъ съмъ грѣшенъ. — Щомъ съзнавашъ, че си грѣшенъ, не остава нищо друго, освенъ да се впрегнешъ на работа, да изпредишъ вълната, която ти е дадена, да има, какво да продавашъ. Въ работата седи силата на човѣка. Въ какво седи силата на търговеца? — Въ стоката, която има за проданъ. Когато полицитѣ и шкафоветѣ сж пълни съ стока, той е радостенъ, чувствува сила въ себе си. Въ какво

седи силата на учения? — Въ книгитѣ, които е изучилъ, въ работата, която е свършилъ, въ документитѣ, които е придобилъ. Като погледне библиотеката си, той се чувствува щастливъ, силенъ, има на какво да уповава. Веществени доказателства се искатъ отъ човѣка, а не само празни думи.

Не е въпросъ теоретически да се изучава живота, както мнозина правятъ, но животътъ се нуждае отъ практика, отъ приложение. Има учени, запримеръ, които познаватъ цѣлата геология наизустъ. Дето ги пипнете, всичко знаятъ: какво казалъ единъ ученъ, какво казалъ другъ ученъ. Поставите ли ги всрѣдъ природата нѣкжде, тѣ не я познаватъ. Защо? — Едно е теория, друго е практика. Много пѣвци пѣятъ днесъ: на грамофони, на радио. Обаче, азъ бихъ желалъ да чуя самия пѣвецъ. Ще дойде нѣкой да ви препорѣчва една или друга грамофонна плоча отъ нѣкой забележителенъ пѣвецъ. — Не, каквато да е плочата, тя дразни ухото. Турете надалечъ този грамофонъ. Той е добро забавление, но за децата. Възпроизведенъ е гласътъ на пѣвеца върху графонната плоча, но въпрѣки това много нѣща липсватъ. Който слуша, той самъ трѣбва да допълва празнинитѣ. На земята се допущатъ грамофони, кина, но въ Божествения свѣтъ не се позволяватъ. Който влѣзе въ Божествения свѣтъ и мечтае за кино, пращатъ го на земята. Въ Божествения свѣтъ има живи кина, живи грамофони. Ако много желаете

кино, тамъ могатъ да ви устроятъ такова, но то коренно се различава отъ киното на земята.

Въ Божествения свѣтъ нѣма авторитети. Тамъ не можете да уповавате на този или онзи авторитетъ. Тамъ всичко се подлага на опитъ. Опитътъ доказва нѣщата. Ако победишъ противника си, признаватъ те герой. Ако не го победишъ, никакъвъ герой не си. Всѣки има по единъ силенъ противникъ, съ когото единъ день ще се бори. Като го срещне, мускулитѣ му ще изпъкнатъ, коситѣ му ще настръхнатъ, но ще се бори, докато победи. Черенъ е вашиятъ неприятелъ, но ще се борите съ него, нѣма да го избегнете. Победата е първо въ физическия свѣтъ, а после въ по-високитѣ свѣтове. Значи, човѣкъ трѣбва да развие първо физическата си сила, и постепенно ще върви къмъ умствената и сърдечната. Въ какво седи силата на човѣка? — Въ вѣрата му. Човѣкъ трѣбва да вѣрва въ онова, което е вложено въ него, да вѣрва, че може разумно да го използва. Силата на човѣка седи въ правилното дишане. Дишането е свързано съ мисълта, съ чувствата. Който диша правилно, той мисли и чувствува правилно. Този е пжътъ на човѣшкото развитие.

Следователно, всичко, което обикаля човѣка, трѣбва да бжде стимулъ въ неговия животъ. Дали ще срещнете човѣкъ, дърво, камъкъ, рѣка, езеро, звезди, слънце — всичко това трѣбва да стимулира вашия животъ. Въ всѣко нѣщо е скритъ Божествениятъ Духъ,

Който работи и буди съзнанието на всичко живо. Когато иска да събуди човѣка, Богъ му дава добри условия: добри майка и баща, добри братя и сестри, добри приятели и познати, които го обичатъ. Дето се обърне, навсѣкжде е окръженъ съ любовъ. Когато не иска да го събуди, Той ще го прати при най-неблагоприятни условия за развиване. Кога спи човѣкъ? — Когато мисли, чувствува и действува криво. Какво по-дълбоко заспиване отъ това, да отрича човѣкъ живота, да отрича любовта, мъдростта и истината? Безсмисленъ е понѣкога животътъ и може да се отрече, но само когато човѣкъ живѣе въ еднообразие. Яде еднообразно, моли се еднообразно, мисли еднообразно. Еднообразието убива, а не съживява. Какво трѣбва да правите? — Никога не се молете два пѣти по единъ и сѣщъ начинъ. Не яжте два пѣти по единъ и сѣщъ начинъ. Не мислете два пѣти по единъ и сѣщъ начинъ. Когато сте щастливи, радвате се, че ви сѣдали сладки работи. Когато сте нещастни, оплаквате се отъ горчивитѣ работи. Какво лошо има въ горчивитѣ нѣща? Съ горчиви хапове се лѣкуватъ много болести. Горчивитѣ работи предпазватъ човѣка отъ много злини. Когато организъмътъ се приспособи къмъ нѣкои отрови, човѣкъ придобива имунитетъ, не се подава на заболявания, не се подава на отрови и злини въ живота. Както могатъ да вкаратъ въ кръвта на човѣка серумъ противъ шарката, така могатъ да вкаратъ въ кръвта

му серумъ отъ отровата на кобрата и да го направятъ неподатливъ къмъ нея. Който нѣма тази присадка въ кръвта си, той може да плати съ живота си. Човѣкъ трѣбва да се присади и срещу грѣха, да стане неуязвимъ къмъ него. Що е грѣхътъ? — Ухапване отъ духовна кобра. Ако тази кобра ви умъртви, това показва, че сте слаби, нѣмате вѣра въ Бога. Казвате, че вѣрвате въ Господа, но умирате. Каква е тази вѣра? За да издържите на змийската отрова, на отровата на кобрата, съзнанието ви трѣбва да бѣде чисто, будно. Има факири въ Индия, които устояватъ срещу отровата на кобрата. Тѣ иматъ имунитетъ, не се подаватъ на змийската отрова.

Единъ християнинъ индусъ описалъ една своя опитностъ. Една вечеръ той замръкналъ въ една пещера. На сутринята видѣлъ предъ входа на пещерата една голѣма кобра, свита на кълбо. Трѣбвало да излѣзе на работа, но входътъ билъ задръстенъ отъ кобрата. Да мине край нея, било рисковано, кобрата може да го клѣвне и умъртви. Какво да прави? Да разчита на имунитетъ въ кръвта си, не може — нѣмалъ такъвъ. Той могълъ да разчита само на Бога, на своята вѣра. Затова, се обърналъ къмъ Бога съ думитѣ: Господи, помогни ми да мина край кобрата, безъ да ме ухапе. Кажи ѝ да се отстрани малко, да мина. Следъ това той тръгналъ къмъ входа. Кобрата го погледнала и внимателно се оттеглила настрана, направила му пжтъ да мине. Всѣ-

ки не може да мине презъ кобрата безопасно. Този индусъ билъ истински християнинъ, съ силна вѣра въ Бога.

Питамъ: какъвъ вѣрващъ е този, който при едно силно положение, при голѣмо вътрешно изпитание, не може да види силата Божия? Какъвъ вѣрващъ е този, когото кобрата може да ухапе и умъртви? Какъвъ вѣрващъ е този, който не може да се помоли на Бога да каже на кобрата да се оттегли настрана и да му стори пжтъ да мине? Сегашнитѣ вѣрващи не се обръщатъ съ молба къмъ Господа, да ги запази отъ кобрата, но започватъ да разсждаватъ, ще ги ухапе ли кобрата, или не. После правягъ опити да я фиксиратъ съ погледа си. Тѣ я фиксиратъ, но кобрата е силна, не се подава на тѣхния погледъ. Единъ българинъ правилъ опити да фиксира мечки. Единъ день отишълъ въ гората по работа и отдалечъ видѣлъ мечка. Той започналъ да я фиксира, но мечката спокойно продължавала пжтя си, не се спрѣла отъ неговия погледъ, нито се върнала назадъ. Като се видѣлъ на тѣсно, той си казалъ: Защо ми е далъ Господъ ржце? Сега ще приложа своето акробатство. Хваналъ се за едно високо дърво и се покатерилъ. Отвисоко по-добре ще я фиксирамъ. Той разбралъ, че по-безопасно ще бжде да се качи на дървото на живота, отколкото да остане долу, въ грубата материя. Мечката минала край дървото, помислила малко и заминала.

Мечката, това е една отъ мжнотиитѣ въ човѣшкия животъ. Има голѣми и малки мжнотиити, голѣми и малки мечки. Какъ ще се справите съ тѣхъ? Не само мечки, но и тигри, и лѣвоуе има въ живота. Какъ ще се справите съ тѣхъ? Има единъ начинъ, една наука, съ помощта на която човѣкъ може да се справи. Обаче, той трѣбва да познава тази наука, той трѣбва да я опита. Въ какво седи този начинъ?—Въ самообладанието. Предъ каквито мжнотиити да се намѣри, човѣкъ трѣбва да запази присѣтствие на духа си. Разколебае ли се, изгуби ли присѣтствие на духа, той скжсва всички връзки, чрезъ които Божията сила се проявява и работи. Освенъ това, човѣкъ трѣбва да се познава, да различава своитѣ навици и състояния отъ чуждитѣ. Много навици, много състояния, които преживявате, не сж ваши. Вие правите много нѣща подъ диктовка, не знаете, защо ги правите. Вие се намирате въ положението на дете, което декламира нѣкое стихотворение. Майката избере едно стихотворение, прочете го нѣколко пѣти, и детето го заучва, започва да декламира. Добре е детето да декламиратъ, но майката трѣбва да знае, полезно ли е това стихотворение за него. По сжщия начинъ майката дава на детето си храна, която не му е приятна. Обаче, тя настоява да яде, защото, споредъ нейното разбиране, тази храна е полезна за детето. По необходимостъ

детето яде тази храна, но организъмът му не я приема.

Отъ този и редъ примѣри изъ живота, ние виждаме, колко хората сж груби, невнимателни. Тѣ често си служатъ съ насилие, подъ предлогъ, че вършатъ това за наше добро. Който веднѣжъ само е приложилъ закона на насилието, той неизбѣжно е опиталъ последствията му. Единъ познатъ разправяше своя опитностъ, за която скжпо платилъ. Той казваше: Отивамъ единъ день при единъ свой приятель, който отдавна страдаше отъ треска. Искяхъ да видя, какво е положението му. Гледахъ, гледахъ, какъ се тресѣше отъ болестъта и, безъ да кажа нѣщо, излѣзохъ вънъ, взехъ единъ котелъ, напълнихъ го съ студена вода и влѣзохъ въ стаята. Приятельтъ ми не разбра, какво мисля да правя. Бързо дигнахъ котела съ студената вода и го изсипахъ върху него. Той започна да трепери, да вика отъ студъ, но треската му мина, като че съ ножъ се прерѣза. Той оздравѣ, но азъ заболѣхъ отъ треска, и цѣли три месеца се огъвахъ отъ нея. Приложихъ насилието, но опитахъ неговитѣ последствия. Следъ това накарахъ своитѣ близки да ме залѣятъ съ студена вода. Заливахъ ме единъ, и два пжти, но моята треска не се пресѣче. Следъ време, като изтече срокътъ ѝ, азъ се освободихъ отъ нея.

Защо въ първия случай студената вода даде добъръ резултатъ, а въ втория не можа? Резултатътъ на студената вода се дължи на

обмѣната, която е станала между болния и здравия: здравиятъ предалъ своята вѣра на болния, а болниятъ предалъ болестта си на здравия. Въ първия случай виждаме силата на вѣрата. Нѣкой иска да помогне на нѣкого, да го повдигне. Той успѣва да го повдигне, но въ замѣна на това самъ пада. Тѣй щото, който помага на хората, той грѣбва да бжде силенъ, да не възприеме състоянието на онѣзи, на които помага. Като правятъ добро, хората получаватъ зло и, като не разбиратъ закона, казватъ, че не трѣбва да се прави добро. Докато живѣете въ човѣшкия порядѣкъ на нѣщата, всѣкога ще получавате обратни резултати на това, което вършите. Защо? — Защото, като правите добро, вие очаквате да бждете възнаградени. — Не, правете добро за самото добро, безъ да очаквате нѣщо. Какво ще кажатъ хората, дали ще го оценятъ, или не, това да не ви смущава. Правете добро споредъ правилата на Божествения законъ, въ който нѣма никакво изключение. Каквото намислите, извършете го споредъ изискванията на Божията Любовь, а не споредъ човѣшката любовь.

Каква е разликата между Божията и човѣшката любовь? Въ човѣшката любовь има гниене, разлагане, болести, грѣхове, престѣпления, смъртъ. Въ Божията Любовь грѣхъ и престѣпления не съществуватъ; гниене, болести и смъртъ не съществуватъ. Въ човѣшката любовь има сиромашия, несгоди, недоволства

и разочарования. Въ Божията любовъ тѣзи нѣща не съществуватъ. Тя включва всичко оно ва, което носи животъ, знание и свобода. Който има Божията Любовъ, той разполага съ всичко, каквото пожелае. Приложете тази диагноза въ живота си, да познаете, съ коя любовъ оперирате — съ човѣшката или съ Божията.

Говори се за човѣшки и за Божественъ порядъкъ въ свѣта. Тѣ се явяватъ като послѣдствие на двата вида любовъ — човѣшка и Божествена. Докато живѣете въ човѣшкия порядъкъ, вие сте въ свѣта на постояннитѣ промѣни, въ временнитѣ, преходнитѣ нѣща. Не е лошъ човѣшкиятъ порядъкъ, но не трѣбва да се смѣсва съ Божественния. Човѣшкиятъ порядъкъ може да бѣде правиленъ и неправиленъ — това зависи отъ хората. Добритѣ, разумнитѣ хора живѣятъ въ правилния човѣшки порядъкъ, а неразумнитѣ — въ неправиления. Правилниятъ човѣшки порядъкъ води къмъ Божественния порядъкъ на нѣщата. Той е естественъ, преходенъ пжтъ къмъ Божественния порядъкъ.

Сега ще си послужи съ една аналогия, за да обясна различието между правилния човѣшки порядъкъ и Божественния. Човѣшкиятъ порядъкъ може да се уподоби на парче вжгленъ, който може да гори, да се превръща въ въздухообразно тѣло; той може да поглъща нечистотиитѣ, но по никой начинъ не може да пречупва слънчевитѣ лъчи, като диа-

манта. За да се превърне въ диамантъ, вжгленътъ трѣбва да се подложи на голѣмо налѣгане и висока температура. Колкото по-голѣмо е налѣгането и по-висока температурата, толкова диамантътъ по-добре кристализира. Красивъ е Божествениятъ порядъкъ. Тамъ става пречупване на лъчи, вследствие на което се явяватъ разноцвѣтни дъги, разни краски и свѣтлини.

Сжществува известна аналогия между законитѣ на физическия свѣтъ и тия на Божествения. Следователно, каквито методи се прилагатъ за превръщане на вжглена въ диамантъ, такива се прилагатъ за преминаване на душата отъ човѣшкия въ Божествения порядъкъ. Човѣшката душа трѣбва да се подложи на висока температура — огнѣтъ на любовта, и подъ голѣмо налѣгане — налѣгането на мъдростта — за да се превърне въ Божествена. Когато душата кристализира и отъ вжгленъ се превърне въ диамантъ, тогава високата температура и голѣмото налѣгане ще се намалятъ, ще станатъ лесно поносими. И тогава, душата-диамантъ ще се постави на короната на нѣкой царь, отдалечъ да свѣти, да пречупва лъчитѣ на Божественото слънце. Когато „душата-вжгленъ“ кристализира и се превърне въ душа-диамантъ“, всѣки я обича, всѣки се спира предъ нея да я погледа, да ѝ се порадва. Нея обичатъ и богове, и ангели, и хора, и растения, и животни. Докато душата е вжгленъ,

никой не се спира предъ нея, никой не я поглежда. Христосъ не дойде въ свѣта да спаси хората, но да превърне души-въжглени въ души-диаманти. За да стане това, тѣ трѣбва да минатъ презъ висока температура и голѣмо налѣгане, които условия хората наричатъ страдания, мъчности и изпитания. За този огънь се говори и въ Свещенитѣ книги. Това е огънятъ на Божията Любовь и налѣгането на Божията Мъдростъ. Огънятъ и налѣгането ще пречистятъ човѣшката душа-въжгленъ, ще я кристализиратъ. Когато се превърне въ Божествена душа, въ душа-диамантъ, тя ще пречупва Божествената свѣтлина и ще образува около себе си аура отъ свѣтли. нѣжни цвѣтове. Такава е душата на всѣки съвършенъ. Къмъ това съвършенство се стреми човѣшката душа.

„И преобрази се предъ тѣхъ: лицето Му свѣтна като слънцето, а дрехитѣ Му станаха бѣли като свѣтлината. Явиха имъ се Мойсей и Илия, които се разговаряха съ Него. Допрѣ се до тѣхъ Христосъ и рече имъ: Станете, не бойте се! Никою не съобщавайте за това видение, докле Синъ Человѣчески не възкръсне отъ мъртвитѣ“.

И до днесъ религиознитѣ третиратъ въпроса, за какво се разговаряха Мойсей и Илия съ Христа. Тѣ разправяха на Христа за огъня, за голѣмото налѣгане, презъ които ще мине Неговата душа, докато кристализира. Тѣ Му обясняваха, какви сж резултатитѣ на тази кристализация. Като знаете това, трѣбва ли

да се обезсърдчавате? Ако съзнавате, че живѣте въ свѣтъ, който се ръководи отъ Бога, трѣбва ли да се смушавате? Защо трѣбва да се страхувате, като знаете, че всички добри, праведни, възвишени и съвършени същества, които сж завършили своето развитие, взиматъ участие въ това, което сега се твори?

Съвременнитѣ хора се обезсърдчаватъ, отчайватъ, понеже мислятъ, че никой не се грижи за тѣхъ. Да, докато сж вжглени, никой не мисли за тѣхъ така, както Богъ мисли. Той мисли, на какъвъ по-голѣмъ огнь и на колко по-голѣмо налѣгане да ги тури, да свѣтнатъ, да кристализиратъ и да се превърнатъ въ диамантъ. Той ще ги постави подъ голѣмъ стъкленъ или металически калпакъ, ще пусне силенъ токъ и, докато усѣтятъ, докато скръцнатъ веднѣжъ съ зжби, всичко ще бжде свършено. Голѣмо ще бжде напрежението, но кратковременно.

Желая на всички душиѣ да кристализиратъ, да се превърнатъ въ диамантъ. Това се постига по пѣтя на Любовта, Мждростѣта и Истината.

Любовта е пѣтъ за кристализиране на човѣшката душа.

Мждростѣта е пѣтъ за пречупване на Божествената свѣтлина.

Истината е пѣтъ за реализиране на Божествената свѣтлина, която носи свобода.

*

6. Октомврий, 1935 г. 10 ч. с.
София. — Изгрѣвъ.

Съдържание.

	стр.
1. Радвайте се!	3
2. Царският път на душата . .	4
3. Младъ, възрастенъ и старъ . .	6
4. Две естества	17
5. Божествениятъ ржбъ	64
6. Новораждане	79
7. Несъвмѣстими нѣща	87
8. Пробни страдания	87
9. Ценность на нѣщата	110
10. Проява на любовта	128
11. Сочни храни	155
12. Ще дойде отвжтре	170
13. Съ чловѣчески езици	201
14. Стари и нови разбирания . . .	233
15. Всичко е за добро	267
16. Отворени книги	295
17. Кристализиране на човѣшката душа	323